

Se vedno nočejo podpisati (3. stran) - Eyskens ni uspel (4. stran) - Pisani petek - Priloga RTV

CK ZKS o kulturi in kadrih

Sprejeli so sklepe o nalogah komunistov na teh področjih

LJUBLJANA, 9. jul. — Na današnji seji centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, ki jo je vodil predsednik France Popit, so sprejeli sklepe o nekaterih temeljnih vprašanjih kulture in aktualnih nalogah komunistov, sklepe o vlogi in nalogah ZKS na področju kadrovske politike ter akcijski program za uresničevanje teh sklepov. Na seji so sprejeli tudi poročilo o delu sekretariata CK ZKS med 12. (11. marca) in današnje 15. sejo, zatem pa še pravilnik o finančnem in materialnem poslovanju komitejev komunistov Slovenije ter sklep o volitvah delegatov na konferenco ZKS.

Daljša poročila o današnji seji CK ZKS objavljamo na 2. strani. H. S.

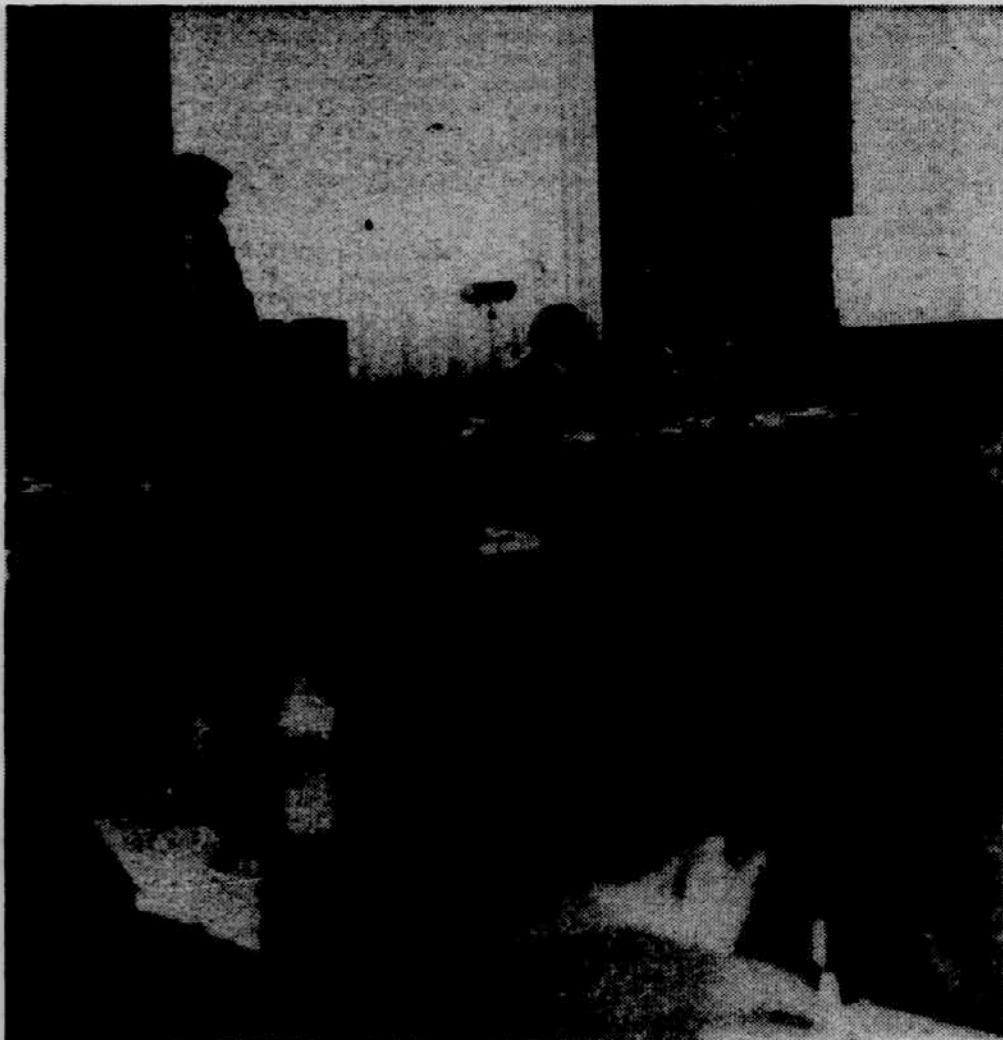
Drndić sprejel Vasqueza

BEograd, 9. julija (Tanjug). Pomočnik državnega sekretarja za zunanje zadeve Ante Drndić je danes sprejel perujskega veleposlanika Carlosa Vasqueza. Perujski veleposlanik se je v imenu svoje vlade zahvalil, ker je predsednik Tito povzegal mednarodno javnost, naj pomaga Peruju odpraviti posledice katastrofalnega potresa.

Perujska vlada bo na sestanku v Zenevi obvestila gospodarstvenike in socialni svet OZN o škodi, ki jo je povzročil potres, in zahtevala, naj se mednarodne ustanove namudoma lotijo ukrepov in pomagajo Peruju. V tej zvezi je perujski veleposlanik zaprosil našo vlado za pomoč.

Indijski minister na obisku

BEograd, 9. julija (Tanjug). — V Beograd je danes dopotoval na uradni in prijateljski obisk k JLA naš ministrijski sekretar za industrijski razvoj M. R. Krišna.

Z VČERAJSNJE SEJE CK ZK SLOVENIJE.

Foto: S. Busic

Tajno poročilo EGS

Napovedujejo manjšo recesijo v ZDA in nevaren inflacijski pritisk v članicah evropske gospodarske skupnosti

BRUSELJ, 9. jul. (Reuter, AP). Izvršna komisija EGS je poslala vladam smale Evrope tajno poročilo, v katerem napoveduje pomorno umiri recesijo v ZDA. Poročilo je pregled aktualnih mednarodnih gospodarskih razmer in bo služilo udeležencem ministrskega zasedanja EGS — zasedanje se bo začelo 20. julija, udeležili pa se ga bodo tudi zunanji ministri šestih držav, da bi začrtali potek dela smale Evrope.

»Sesterice meni, da se bodo gospodarske težave ZDA v prihodnjih mesecih nadaljevale. Med najhujših problemov sodijo trdovratna inflacija, povečana potrošnja, večji defeciti v plačilni bilanci s tujino, brezposelnost in naraščanje cen ter dohodkov. Restriktivni ukrepi v finančni in monetarni politiki, ki se jih je lotila ameriška vlada, še niso rodili zadovoljivih uspehov.

V poročilu izvršne komisije je v analizi gospodarskih razmer v smali Evrope rečeno, da so vsi doseženi ukrepi uskladiti gospodarstvo šestih držav imeli malo uspeha. Posebej opozarjajo na večje povpraševanje po potrošnih artiklih, kar slabo vpliva na nestabilne cene in življenjske stroške. Zlasti nevaren je pritisk inflacije, v nekaterih državah pa je opaziti močno gospodarsko ekspanzijo. Zato predlagajo vladam »sesterice« restriktivne ukrepe, s katerimi naj bi spornilne državno gospodarstvo.

Povečanje dohodkov v EGS znaša 10 do 16 odstotkov, to je več kot porast produktivnosti, plačilna bilanca EGS s tujino pa bo najbrj pozitivna — od 1,5 do 2 milijard dolarjev, lani pa je znašala 3,5 milijarde dolarjev. V tajnem poročilu je tudi rečeno, da je zahodnonemško gospodarstvo resno ogroženo zaradi pomanjkanja delovne sile. Francija pa je bila po majske dogodkih izboljšala razmere in njene monetarne rezerve že znašajo 4 milijarde dolarjev. V zvezi z Italijo opozarjajo na nezadovoljive razmere v socialnem pogledu. Tudi nizozemsko gospodarstvo je do nekaj šibko, saj so v prvih treh mesecih zabeležili za 3,4 odstotka višje cene. Izvršna komisija opozarja, da je treba hitreje ustvariti monetarno unijo »sesterice« in sistem medsebojne kratkoročne finančne pomoči vseh držav.

V tajnem poročilu je tudi rečeno, da je sprejec negotovosti v svetovnem gospodarstvu in da je še nadalje opaziti neravnovesje v gospodarskih gibanjih v EGS.

Strupi na 20 pokrajin

V J. Vietnamu zbolelo na tisoče ljudi zaradi trošenja bojnih strupov

HANOI SAIGON, 9. julija (AP, Tanjug). — V prvih šestih mesecih letos so ameriška letala zasula s bojnimi strupi 20 pokrajin Južnega Vietnama. Zaradi teh napadov so je na tisoče ljudi zastrupilo in hudo zbolelo, mnogo pa jih je pogubilo. Slednje manjših zastrupitev so opazili pri nekaj desetih tisoč ljudeh.

Ameriško poveljstvo v Saigonu je danes potrdilo, da so predvčerajšnjim v Južnem Vietnamu izgubili helikopter s sedmimi Američani, med katerimi je tudi generalmajor George Casey, poveljnik ameriške prve helikopterske divizije.

V šestih letih vojne v Indokini je padlo 42.919 ranjenih pa je bilo 282.966 ameriških vojakov, kakor so danes uradno sporočili.

74. seja o Vietnamu

PARIZ, 9. julija (AP). — V Parizu je bila danes 74. seja četverice o Vietnamu. Delegat fronte za narodno osvoboditev Južnega Vietnama je ostro obsodil tako imenovane »stigrove kletke«, zapore, v katerih saigonski režim prebivalce nezasišano trpinči. Rekel je, da se ameriški predsednik Nixon z lažjo odločnostjo trka na prsi, češ da hoče »južnovietnamskemu ljudstvu zagotoviti mir«, hkrati pa pošilja na desetine svetovalcev in na tisoče dolarjev za vzdrževanje teh zaporov.

Home se bo sestel z iranskim šahom

LONDON, 9. julija (AFP). Britanski zunanji minister Douglas Home bo jutri odpotoval v Bruselj, kjer se bo sestel z iranskim šahom. Govorila bosta o položaju v arabskem Perzijskem zalivu. Foreign Office, ki je napovedal ta sestanek, je v tej zvezi poudarilo, da britanski minister nima v načrtu nobenih novih predlogov v zvezi z britansko vojsko na vzročnostjo v tem zalivu.

Francoski prispevki za naftovod

KAIRO, 9. julija (MENA). — Današnji kairski dnevnik »Al Ahrama« piše, da bo francoska vlada pri neki mednarodni banki deponirala 150 milijonov dolarjev, s katerimi namerava financirati gradnjo naftovoda Suez—Aleksandrija. Iz članka je razvidno, da bodo v Kairu konec septembra podpisali sporazum med ZAR in mednarodnim konzorcijem za financiranje tega projekta. Gradnja naj bi se začela že v oktobru.

Agencija MENA poroča, da da je osrednja naftna družba v Egiptu že dobila ponudbe tujih naftnih družb, med katerimi sta tudi Amoco in Shell, ki želijo uporabljati ta naftovod. Cene za storitve bodo usklajili s cenami drugih naftovodov mednarodnega pomena.

Prisilni pristane

BERLIN, 9. julija (ADN, UPI). — Vahodnonemško letalstvo je danes prisililo neko zahodnonemško enomotorno letalo, da je pristalo, ker je prekršilo zračni prostor DRN pri baltičkem pristanišču Rostock. Letalo je pilotiral neki dr. Hubert Strauchmann iz Braunschweiga. Agencija UPI poroča, da je Strauchmann v sredo potel iz Braunschweiga proti mestu Grube na bregu Baltičskega morja.

Dialog Naser-Kosigin

Še vedno nobenih vsebinskih vesti o nenavadno dolgem bivanju in pogovori egiptovskega predsednika v Sovjetski zvezi - Napadi izraelskega letalstva

MOSKVA, 9. jul. (AFP, MENA, Tanjug). V Moskvi so se danes nadaljevali pogovori o krizi na Srednjem vzhodu. Predsednik Naser se je sestel s premierom Kosiginom, uradno pa niso sporočili, o čem sta govorila.

Današnji »Al Ahrama« piše, da namerava ameriška vlada poslati Izraelu šest letal »phantoms«, da bi jim nadoknadili izgubo, ki so jo imeli prejšnji teden zaradi egiptovskega napada. O tej stvari odločitvi so ZDA obvestile Izrael v zadnjih 48 urah.

Izraelsko letalstvo je sinoči ponovno napadlo egiptovske položaje, zlasti v severnem delu Sueskega prekopa; vojaški predstavnik v Tel Avivu je izjavil, da so se vsa

letala vrnila v oporišča. V izraelskih vojaških krogih tudi poudarjajo, da že dlje kot 10 dni ni padel ob Sueskem prekopu niti eden izraelski vojak, baje zaradi bombardiranja njihovih letal.

Egiptovska letala so danes prisilila k umiku 50 izraelskih letal. Kot poročajo iz Kaira, je izraelsko letalstvo davi nenehno napadalo egiptovske položaje na zahodni strani Sueskega prekopa. Predstavnik palestinskega osvobodilnega gibanja pa je izjavil, da so na jugu Jordan-

skke doline, na območju Um Sadra, ostri boji. Palestinski borci so uporabili tesko orožje. »Sovražnikove izgube v bojih, ki so se začeli sinoči, so precejšnje. Jordanška vojska krije naše boje s ognjem iz težkih topov,« je rečeno v sporočilu.

javil, da so na jugu Jordan-

skke doline, na območju Um Sadra, ostri boji. Palestinski borci so uporabili tesko orožje. »Sovražnikove izgube v bojih, ki so se začeli sinoči, so precejšnje. Jordanška vojska krije naše boje s ognjem iz težkih topov,« je rečeno v sporočilu.

Harmel danes v Beogradu

Belgijski zunanji minister bo ostal štiri dni na uradnem obisku

BEograd, 9. julija (Tanjug). — Na povabilo državnega sekretarja za zunanje zadeve Mirka Tepavca bo belgijski minister za zunanje zadeve Pierre Harmel s ženo pripotoval jutri na uradni štirimesečni obisk v Jugoslavijo. Tako bo Harmel vrnil obisk državnemu sekretarju za zunanje zadeve Marku Nikežiću, ki je obiskal Belgijo aprila leta 1967.

V zadnjih letih se odnosi med Jugoslavijo in Belgijo ugodno razvijajo, o čemer pričajo ne samo medsebojni obiski visokih političnih osebnosti, temveč tudi dejstvo, da sta državi sklenili tudi vrsto pomembnih pogodb.

Blagovna izmenjava se je lani znatno povečala, vendar še ni dosegla stopnje, ki si bi jo obe državi želili in ki bi jo lahko dosegli. Lani je vrednost blagovne izmenjave v obe smeri dosegla okrog 60 milijonov dolarjev.

Jugoslavijo je v lanskem letu obiskalo okrog 70.000 turistov iz Belgije. Ta oblika sodelovanja med državama se nadaljuje bolj širi.

PIERRE HARMEL

Kar zadeva mednarodne probleme, pričakuje, da bodo v središču pozornosti na pogovori med Harmelom in Tepavcem vprašanja o evropskem sodelovanju in varnosti.

Konec izrednega stanja v Maroku

RABAT, 9. julija (AFP). — Maroški kralj Hasan II. je sinoči sporočil, da je v državi končno odpravljen izredno stanje, ki so ga uvedli leta 1965. Pravi tako je izjavil, da bo 24. julija v Maroku referendum o novi ustavi, ki pa se ne bo odmaknila od poglavitih načel stare ustave.

Hkrati je maroški kralj povedal, da bo prvi krog splošnih volitev v državi 21. drugi pa 28. avgusta letos.

PREDSIEDNIK NASER

Dober obisk

»Scintea« poudarja, da sovjetsko-romunsko pogodba utrjuje načelo suverenosti

BUKARESTA, 9. jul. (Tanjug). Romunsko partijsko glasilo »Scintea« ocenjuje v današnji številki obisk sovjetske partijske in vladne delegacije, ki jo je vodil premier Aleksej Kosigin, kot »pomemben dogodek v razvoju romunsko-sovjetskega sodelovanja, zveze in prijateljstva.

Med pogovori so plodno in pogljobljeno razpravljali ne samo na partijski, temveč tudi na državni ravni, pretrpeli probleme v zvezi z izgradnjo socializma in komunizma, bilateralne odnose in sedanji mednarodni položaj splošno, piše »Scintea« in dodaja, da romunsko partija in vlada pripisujeta krepitvi prijateljstva in sodelovanja s Sovjetsko zvezo velik pomen.

Nova romunsko-sovjetska pogodba je po pisanju tega časopisa pomemben instrument za nadaljnji razvoj prijateljstva in solidarnosti med državama. V tej listini so zajeta osnovna načela o spoštovanju nacionalne suverenosti in neodvisnosti, enakopravnosti

Govorili so tudi o sodelovanju predstavnikov kosilstva pri reševanju vprašanja zakonodaje s tega področja, o pogostejšem seznanjanju predstavniških teles in javnosti s problemi kosilstva in o boljši uskladenosti vseh pristojnih dejavnosti pri krepitvi zakonitosti.

NICOLAE CEAUSESCU

Podpredsednik Li Hsien Nien je svojemu gostu odvrnil z besedami, da si Kitajska želi razvijati prijateljske odnose tudi z državami z drugačnim družbenim sistemom, seveda na osnovi petih načel miroljubne koeksistence.

Ribičič obiskal tožilstvo

Seznani so ga z nekaterimi najvažnejšimi problemi te ustanove

BEograd, 9. julija (Tanjug). Predsednik ZIS Mitja Ribičič, podpredsednik sveta Miša Pavličević in predsednik zvezanega sveta za pravosodje Josip Brčić so danes obiskali zvezno javno tožilstvo. Ob tej priložnosti so predstavniki tožilstva spročili nekatera vprašanja v zvezi s položajem, organizacijo in funkcioniranjem tožilstva v pravosodnem sistemu, o odnosih s pravosodnimi in drugimi organi, o kadrovskih in materialnih težavah, pa tudi o nekaterih konkretnih težavah iz prakse — pri opravljanju funkcij kazenskega pregona in izvajanja zakonov oziroma zaščite zakonitosti.

Govorili so tudi o sodelovanju predstavnikov kosilstva pri reševanju vprašanja zakonodaje s tega področja, o pogostejšem seznanjanju predstavniških teles in javnosti s problemi kosilstva in o boljši uskladenosti vseh pristojnih dejavnosti pri krepitvi zakonitosti.

Zbližanje med Parizom in Pekingom

TOKIO, 9. julija (Hsinhua). — Francoski minister za načrtovanje André Betancourt, osebni odposlaneec predsednika Pompidouja, je izjavil, da bo njegov obisk v LR Kitajski »pomnil nov korak v zblizevanju in razumevanju med Parizom in Pekingom«. Francoski minister je zavrnil, da je LR Kitajska ena izmed najodločilnejših držav našega časa in da si pred tem nihče ne sme zamisljati oči. V Franciji vemo, je rekel Betancourt, da je Kitajska država vitalnosti in podjetnega duha.

Podpredsednik Li Hsien Nien je svojemu gostu odvrnil z besedami, da si Kitajska želi razvijati prijateljske odnose tudi z državami z drugačnim družbenim sistemom, seveda na osnovi petih načel miroljubne koeksistence.

»Scintea« poudarja, da sovjetsko-romunsko pogodba utrjuje načelo suverenosti

To je le nekaj nužnih ukrepov, ki pa so v glavnem kratkoročne ga značaja. Čez čas bi se znova našli tam, kjer smo zdaj. Zato je nujno poiskati dolgoročne rešitve o dograditvi sistema zlasti v smeri izboljšanja položaja delovnih organizacij v delitvi družbenega proizvoda. Na o kreditno-monetarnem, zunanjetovarskem, bančnem in drugih sistemih sploh ne govorimo.

SOBOTNA PRILOGA

Aleksander Javornik
FRED ZAPLETENO
NALOGO
Intervju
s Svetom Kobalom
o ekonomskih odnosih
s tujino

Dr. Saša Cvahte
VSEJUDSKI ODPOR
IN ZDRAVSTVENA
SLUŽBA
Naloga, znanja
in spoznanja

Andrej Novak
KAKO NAGEL
REVOLUCIONARNI
RAZVOJ?
Kako bo v Libiji
s nacionalizacijo
naftnih družb

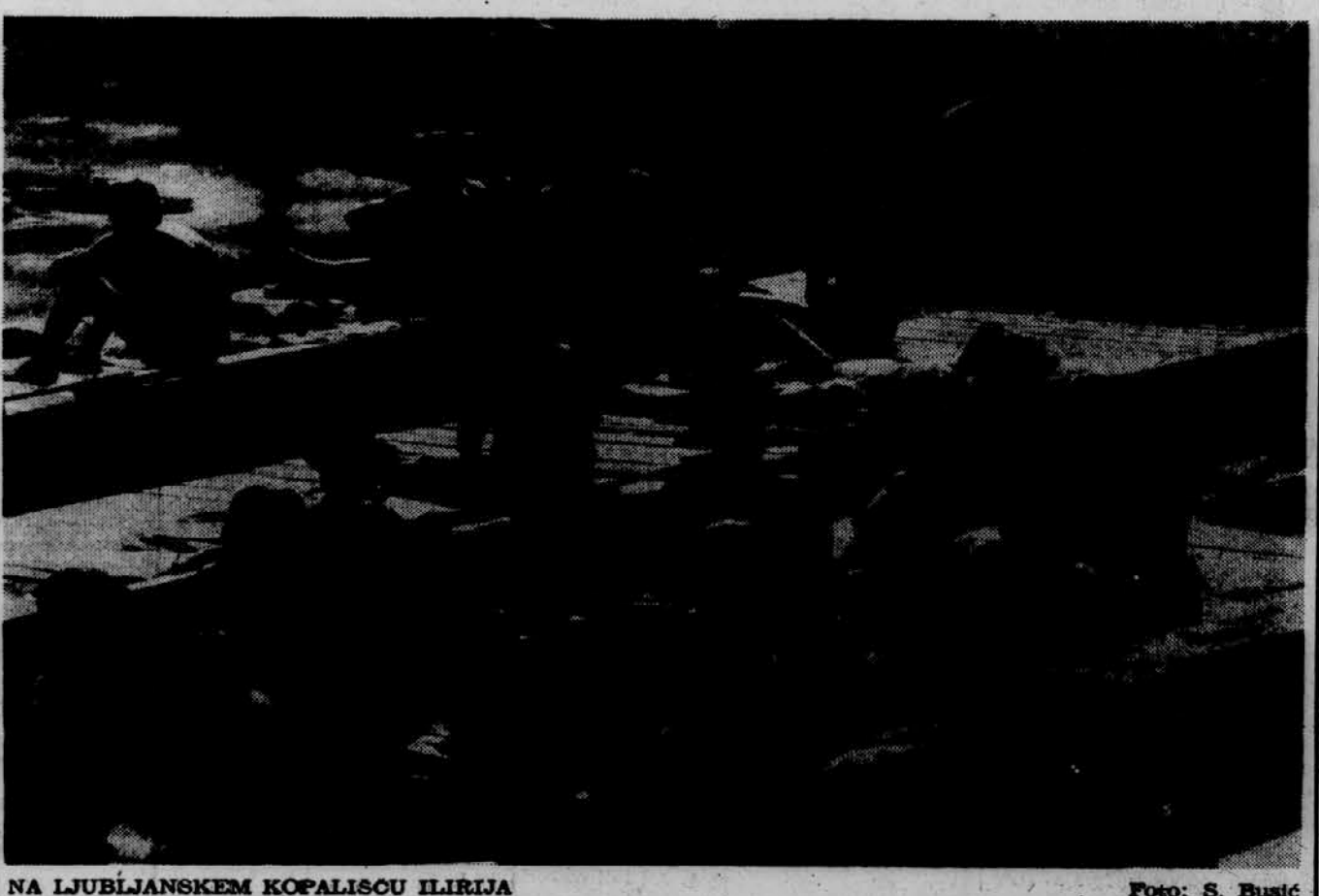
Ivan Franko-Iztek
NEKATERE
ZNACILNOSTI
SODOBNIH
LOKALNIH VOVN
Vojaško-politični
komentar

Dr. Stane Mikuš
SPREJEM PRI
RIHARDU JAKOPICU

Dr. Janez Rotar
KDAJ PRVI
INSTITUT?
Koroški Slovenci
snujejo znanstveno
društvo

Slavko Fras
UMETNOST
ZA FREMOG
Z obiska v porušnem
mestu Recklinghausen

ZA
KONEC
TEDNA

NA LJUBLJANSKEM KOPALISCU ILIRIJA

Foto: S. Busic

VLADO JARC

DELO

UREJA UREDNIŠKI ODBOR:
Drago Seliger (glavni urednik), Dušan Benko (odgovorni urednik), Jak Koprivc (notranja politika in gospodarstvo), Božidar Pahor (zunanja politika), Sergej Vošnjak (kultura), Miro Zakrajšek, Matija Dermastika (dopisništvo, lokalna kronika), Evgen Bergant (sport), Dušan Trebše (centralna redakcija).

Inž. Emilija Letonja

Z delom je prenehala slovenska izobraževalna, ki je ustvarila, razvila in vodila kemično-analitično delo na področju higienskega nadzora nad živilci.

Prepričana v pomembnost dela, ki ga je priležna, je v redovni in velikim optimizmom širila pred seboj prostor in odstranila vrenkatere oviro. Zato najdemo Milko tudi med pedagogi, vzgojitelji številitih učencev, sodelavci, kot mentorja mnogim, ki so rabili njene izkušnje in znanje, ki jih je obroč delila, brez trohice pretirane samorazpoložljivosti.

Bila je lik tiste slovenske razumnice, ki utira pot sebi in sebi enakim ženskam tega naroda v področju najvišjih spoznanj duha, tako razuma kot čustev in pri tem obratno tso njihovo prinsko skromnost.

Inž. Emilija Letonja se je rodila l. 1913 v Koprnu. Leta 1937 je diplomirala za inženjerske kemije na univerzi v Ljubljani. Po diplomi je bila nekaj časa v Tekstilni tovarni v Kranju. V najtežjih časih med vojno je pogumno stala ob strani svojega naroda. Leta 1945 je prevzela vodstvo živilsko-kemičnega laboratorija Zavoda SRS za zdravstveno varstvo (tedanjega Centralnega higienskega zavoda), ki ga je vodila kot strokovnjak-specialist.

Kljub boleznim, ki je bila 30 let njena sopotnica, je rada želela, rada v tem svetu tako svojeje in plemenite dejavnosti.

Tvoje delo, Milka, je posej naša lastnina in se ti zanj posebej zahvaljujemo!

Dr. VERA RAGACI

Umrla Olga Pelicon

BEOGRAD, 9. julija. (Tanjug). — Danes je v Nairobiju umrla Olga Pelicon, žena jugoslovanske veleposlanika v Keniji. Pogreb bo v Ljubljani.

Črnogorski ple-nium o kulturi

TITOGRAD, 9. julija. (Tanjug). — Na današnji, 17. seji centralnega komiteja Zveze komunistov Črne gore, ki ji predseduje Veselin Djurajević, razpravljajo o perečih idejnih in družbenopolitičnih vprašanjih v črnogorski kulturi.

Priprave uspešno napredujejo

Iniciativni odbor za gradnjo jedrske elektrarne bo pripravil gradivo o obliki vlaganj in odnosih svlgateljcev

LJUBLJANA, 9. jul. Predstavniki Iniciativnega odbora za izgradnjo jedrske elektrarne so danes izjavili, da priprave za to akcijo uspešno napredujejo. Glede na bodočo elektroenergetsko potrebo Slovenije in Hrvaške in interese, da bi bil novi objekt simbol ekonomičnosti, je prišlo do razgovorov med predstavniki obeh republik. Njihov rezultat je bil sklep, da je skupna gradnja jedrske elektrarne ekonomsko in tehnično utemeljena. Spritno tega dejstva sta izvršna sveta obeh republik imenovala vsak po en petčlanski delovni odbor, ki naj bi pripravila vse potrebno za ureditve odnosov in organizacijo pri skupni investiciji. Na čelu vsakega odbora je član izvršnega sveta.

Za ureditve odnosov omenjenih nalog je bil v Sloveniji ustanovljen tudi Iniciativni odbor, ki ga sestavljajo zainteresirani predstavniki gospodarstva, elektrogospodarstva in družbenopolitičnih skupnosti. Ta odbor bo šteli dva člana in en omejen in so sato vanj odprta vrata vsem, ki imajo interes na gradnji in izkoriščanju jedrske elektrarne.

Iniciativni odbor pripravila gradivo, na podlagi katerega bi določili obliko in odnose sodelovanja svlgateljcev pri

Kultura in kadri – pomembni področji za Zvezo komunistov

Na včerajšnji seji centralnega komiteja ZKS so dokončno izoblikovali in sprejeli pomembna dokumenta za delovanje komunistov v prihodnjem obdobju

LJUBLJANA, 9. jul. Z današnjo sejo centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije so dobili komunisti dvoje dokumentov, ki bosta nedvomno prispevala k večjemu uveljavljanju dveh pomembnih družbenih področij. Razprava o obeh dokumentih je znova dokazala demokratičnost postopka pri oblikovanju in sprejetanju sklepov o delovanju Zveze komunistov, saj so sestavljali upoštevajo večino pripomb iz javne razprave, medtem ko so zavrnjene predloge ustrezno pojasnili.

V uvodnih besedah je Ivan Hvala, sekretar komiteja CK ZKS za idejna vprašanja v kulturni, poudaril, da sestavljajo sklepni dokumenti o nalogah komunistov v kulturni dejavnosti uvodni referat Borisa Majerja, predsednika komiteja CK ZKS za idejna vprašanja v kulturi, ki ga je prebral na 12. seji CK ZKS, zatrem izpolnjene teze za javno razpravo in sklepe. V uvodnih besedah je Ivan Hvala, sekretar komiteja CK ZKS za idejna vprašanja v kulturni, poudaril, da sestavljajo sklepni dokumenti o nalogah komunistov v kulturni dejavnosti uvodni referat Borisa Majerja, predsednika komiteja CK ZKS za idejna vprašanja v kulturi, ki ga je prebral na 12. seji CK ZKS, zatrem izpolnjene teze za javno razpravo in sklepe.

V sklepilih je na področju kulturne politike poudarjena predsem odgovornost komunistov, da se zavzamejo za samopravni družbeni položaj kulture. Za nadaljnji razvoj kulturne dejavnosti pa bi bili potrebni določeni podatki o zdajšnjih možnostih, potrebah in razširjanju kulturnih dejavnosti v prihodnje, ki bi naj bilo vsakodnevno z materialnimi možnostmi in željami delovnih ljudi. Zategejed je tudi najno, da čimprej dobimo razčlenbe o ekonomskih, samopravnih, kadrovskih in vplivnih vidkih, pogojih in dosežkih kulturnih dejavnosti.

V razpravi je najprej Milos Poljanšek menil, da je sklepni dokument še vedno preveč splošen in bi moral!

Ni razlogov za prepiah

Svet zveze sindikatov Jugoslavije podpira ukrepe ZIS s pridržkom - Vzroke neugodnega položaja hitro odpraviti

OD NASEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA
BEOGRAD, 9. jul. Svet Zveze sindikatov Jugoslavije je na današnji seji razpravljal o informaciji ZIS glede izpolnjevanja skupščinske resolucije o osnovah letošnjega družbeno-gospodarske politike. Svet sindikatov meni, da je sedanjí gospodarski položaj neugoden, in trdi, da sicer ni razlogov za prepiah, vendar moramo storiti kaj, da bi vzroke in posledice tega stanja čimprej odpravili.

Sekretar sveta ZSJ Marjan Rošič je v uvodnem poročilu rekel, da smo letos mnogo sklepali in debatirali o stabilizaciji, avračali odgovornost drug na drugega, nismo na našli pravih rešitev, kako naj bi urednili predvideno politiko zveze skupščines. Marjan Rošič je v nekaj podatki poznal osnovne tokove in dokazal, da se je nestabilnost letos izredno povečala, tako, da od nekaterih pozitivnih rezultatov nimamo več prave koristi. »Danes so resno ogrožena nekatera že uveljavljena reformna načela gospodarjenja,« je nadaljeval Marjan Rošič. Ko se potočuje jasno, da so utvare o popolni stabilizaciji nesprejemljive, toda to ne pomeni, da stabilnost sploh ne bi mogli po-mačati.

Marjan Rošič je opozoril, da sedanjega doživanja na tržišču in v družbenih odnosih ne smemo ne prece-njevati, ne podcenjevati. Zdaj ni čas ne za samozadovoljstvo, ne za prepiah. Potrebno so nam samo objektivni predlogi za rešitev sedanjih problemov. »S tega stališča lahko osnovne ocene in pozicije ZIS tudi sprejmemo in podpremo, vendar so nekateré rešitve onemogočene in usmerjene samo k delovanju na površini. Zato predlagamo, da bi čimprej poiskali kompleksno rešitev, ki nam bo pomagala, da bomo odstranili prave, najgloblje vzroke,« je dodal Marjan Rošič. V nadaljnji razpravi je predsednik republiškega sveta sindikatov Slovenije Tone Kropušek med drugim dejal, da smo se v gospodarski politiki za letošnje leto odličili za načelo o optimalni rasti proizvodnje in optimalni stabilnosti. »Takšno pa-rola so nam ponudili in smo jo sprejeli, pri tem pa smo naredili napako, nismo vedeli, kaj je treba podpreti čemu! ali optimizem rasti o proizvodnje stabilnosti ali

Stajner v Bukarešti

BUKAREŠTA, 9. Julija (Tanjug). — Generalni direktor zveznega zavoda za plan dr. Rikard Stajner je danes dopotoval na tridenovni obisk v Bukarešto, kamor ga je povabil romunski državni komite za načrtovanje. Stajner se bo z romunskim kolegom Maximom Berghianujem, predsednikom državnega komiteja za načrtovanje, pogovorjal o gospodarskem sode-tovstvu med državama v letih 1971—1975.

gradnjo jedrske elektrarne. Fincanciranje tega objekta je namreč zamisljeno tako, da bi zainteresirane gospodarske organizacije in družbenopolitične skupnosti sodelovale s svojimi delali. Nadalje je bistvena naloga tega odbora, da bo pravočasno pripravil vse potrebne študije in raziskave, tako da bo bodoči investitor lahko uspešno in brez izgubljanja časa nadaljeval delo. Neposredne naloge pri urejevanju odnosov izvaja stro-

ki je menil podobno kakor Milena Štifter, da so nekateré slogovne in izsarene ope-delitve neustrane in bi jih moral razjasniti pred širsim publiciranjem. Posebej je bil menil, da so zaključki res preveč splošni, zaradi česar bi moral CK sprejeti tudi akcijski program za svojo dejavnost na področju kulture v prihodnjem obdobju.

Ta predlog so na seji tudi sprejeli in naročili komitaciji za idejna vprašanja v kulturi, da pripravi še tak akcijski program.

Zbornice o gospodarskih gibanjih

LJUBLJANA, 9. julija (Tanjug). V gospodarski zbornici Slovenije je bila seja predsedstva upravnega odbora zvezne gospodarske zbornice, ki so se je udeležili predsednik Budi Polak, njegov namestnik Stojan Milenković in vsi predsedniki republiških in pokrajinskih gospodarskih zbornic. Razpravljali so o izvajanju sklepov upravnega odbora v zvezi s tekočimi gospodarskimi gibanji o sistemskih vprašanjih v zvezi s temeljnimi zakoni o gospodarskih zbornicah in o dejavnosti zbornice pri urešnjevanju načrtov o vseljenski obranabi. Predsedstvo je govorilo tudi o poročilu skupnosti jugoslovanskih železnice glede nakupa tovornih vagonov, domačih in uvoženih, ter predlogih v zvezi z oblikovanjem prodajnih cen izdelkov iz jekla in barvasté metalurgije.

Poročilo delu sekretariata od 11. marca do današnje seje sta dopolnila le dva razpravljalca, kakor so ga so-glasno sprejeli.

S sklepom o volitvah delegatov za konferenco ZKJ so zaključili današnjo delovno sejo centralnega komiteja. Iz Slovenije bo na konferenci ZKJ sodelovalo 13 dele-gatov, ki jih bodo izvolili: 3 (mesna konferenca Ljubljana in univerzitetna konferenca) 3 (mesna konferenca Maribor in komite visokih sol ter občinske konference Lenart, Ptuj, Slovenska Bistrica, Ormož, Murska Sobota, Gornja Radgona, Ljutomer, Lendava, Ravne, Dravograd, Slovenj Gradec in Radlje), 2 (Celje, Slovenske Konjice, Venjan, Sentjur, Laško, Mozirje, Smarje, Trbovlje, Hrastrun in Zagorje), 1 (Kranj), 1 (Triglav, Jesenice, Radovljica in Škofja Loka), 2 (Domžale, Ljubija, Grosuplje, Kočevje, Ribnica, Vrhniko, Logatec, Kamnik, Novo mesto, Cermale, Metlika, Trebnje, Brezice, Krško in Sevnica), 2 (Nova Gorica, Ajdovščina, Tolmin, Idrija, Sežana, Ilirska Bistrica, Postojna, Cerkljina in Koper).

BERT SAVODNIK

Tudi veliko izobrazbe bo premalo

Odbor IS razpravljaj o pripravi srednjeročnega plana SR Slovenije

LJUBLJANA, 9. Julija. — Odbor za znanost, prosveto in kulturo slovenskega izvršnega sveta je danes razpravljaj o osnovnih ciljih in predpostavkah družbenega plana razvoja Slovenije, v prihodnjih petih letih in ugotovljal, da je področje znanosti, izobraževanja in kulture veliko bolj obravnavano v predloženem gradivu kot v dozdajšnjih splošnih družbenih načrtkih faktorja za razvoj proizvodnje ter pomen raziskovalnega dela in dejavnega znanja dobili takorekoč ustrazno mesto.

Vendar pa je odbor menil, da so nekateré osnovne smeri na področju izobraževanja še premalo poudarjene. Očitno je namreč, da gre razvoj tehnike tako skokovito naprej, da bomo s koronitno spremembo izobrazbené strukture za poselnih morali tudi pri nas najresneje računati in zato zlasti na tem področju uložiti maksimalne napore. To pomeni, da bo izobraževanje nemara moralo dobiti še večjo težo, kot pa jo ima že v sedanjih prizadevanjih.

J. S.

Uresničevanje vloge SZDL

BEOGRAD, 9. Junija (Tanjug). Na seji izvršnega odbora zvezne konference SZDL v Beogradu razpravljajo o gradivu, ki ga pripravljajo za jesensko sejo zvezne konference. Na seji razčlenjujejo dosedanje razprave o nadaljnem razvoju in urešnjevanju ustavne vloge pa tudi gradivo o aktualnih vprašanjih osebnega dela.

Izvršni odbor razpravlja tudi o stališčih zvezne konference glede odgovornega razvoja in nastavljenega razvoja v naši državi.

Splošni zbor o razvoju

Enotna ocena: »Možnosti za razvoj SR Srbije do l. 1975 so ugodne!«

BEOGRAD, 9. Julija (Tanjug). — Predsednik skupščine SR Srbije Draža Marković je danes v veliki dvorani Doma sindikatov odprl drugi splošni zbor SR Srbije. Edina točka dnevnega reda je razprava o razvoju SR Srbije v obdobju od leta 1971—1975.

Po enotni oceni so možnosti za hitrejši razvoj proizvodnih sil v Srbiji ugodne, je v uvodnem poročilu rekel predsednik izvršnega sveta Srbije Milenko Bojanić. Stopnja samopravnih družbeno-gospodarskih odnosov strukturno bolj urejeni odnosi v gospodarstvu, boljše kadrovske zmogljivosti, stopnja koncentracije in izdelani rasvojni programi — to so trdne osnove za takšno oceno.

Po Bojanićevih besedah, je v Srbiji do konca leta 1970 narodni dohodek na prebivalca povečal na 600 do 700 dolarjev letno, kar je 97 odstotkov sedanjeje jugoslovanskega dohodka. Družbeni proizvod in narodni dohodek naj bi se v naslednjem petletnem obdobju večala za 7 do 8 odstotkov letno, kar bi v petih letih znašalo okrog 45 odstotkov. Če se bodo le napovedi uresničile, bodo leta 1975 imeli v Srbiji okrog 900 do 1000 dolarjev narodnega dohodka na prebivalca.

Industrijski razvoj v Srbiji bo po predvidevanjih naraščal za približno 10 odstotkov na leto, v nekaterih panogah ok. grupacijah in proizvodnji pa bo ševedaj tudi večji. Bojanić je rekel, da se bo v infrastrukturi prednostna lastnica nekoliko spremenila. Boli bodo morali podpreti predvsem promet in transport.

Zakon sprejet v obeh zborih

Po usklajevalnem postopku je republiški zbor sprejel zakon o zdravstvu v enakem besedilu kot socialnozdravstveni zbor - Nadaljevanje seje v torek

LJUBLJANA, 9. jul. Včeraj popoldne je republiški zbor po razpravi o letošnjih gospodarskih gibanjih brez razprave sprejel predlog zakona o zdravstvu. Le dr. Majlar Benedičnik je pojasnila razlike v stališčih med odborom za socialno politiko in zdravstvo ter zakonodajno-pravno komisijo glede zasebne zdravniške prakse in tako imenovanega volonterstva.

Odbor je vztrajal pri stališču, da mora biti za opravljnje zasebne zdravniške prakse tudi ugotovljena potreba po njej. Zakonodajno-pravna komisija je svoj amandma umaknila. Razlika pa je ostala pri določilu o tako imenovanem volonterstvu. Odbor se je zavzel, naj bi volonterstvo usklajeno, kar bi s tem omogočilo zdravnikom, ki končajo fakulteto, opravljanje strokovnega izpita. Zbor je sprejel stališče odbora.

Ker je socialnozdravstveni zbor sprejel zakon v nekaj drugacnem besedilu, je republiški zbor po opravljenem usklajevalnem postopku sprejel ta zakon v enakem besedilu kot socialnozdravstveni zbor.

Širša razprava pa je bila ob predlozi zakona o zdravstvenem varovanju. Predložena je bila cela vrsta amandmajev, kljub temu da je bila o zakonu tako dolga javna razprava, in so morali naposled razlike v stališčih razsvetljati z glasovanjem.

CENE MATIČIĆ je predlagal, naj bi obvezno zdravstveno varstvo zajelo tudi mišična in živčno-mišična obolenja. Zbor je njegove amandmaje sprejel. TONE REMC je predlagal, naj bi v obvezno zdravstveno varstvo zajeli tudi mladino do dopolnjenega 18. leta starosti. Po predlozi zakona bi bila zajeta le do 15. leta. ZDENKO ROTEJER je bil predlagatelj amandmajev za Remčević je le v tem, da predlaga Roter popolno zdravstveno varstvo, vtem ko govori Remčević amandma le o zdravstvenem varstvu. Zbor je sprejel Roterjev amandma. RADO PUŠENJAK pa je predlagal, naj bi bila za upoko-

jenca in invalide osnova za obračun prispevka zbrani prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje na območju skupnosti zdravstvene zavarovanj delavcev. Trdi, da so nekatera območja izkoriščana, kar več plačujejo za pokojninsko zavarovanje, kot pa dobe.

Zbor je pritrtil stališče predlagatelja, da tako rešitev ni možna po zvezanem zakonu, ni sistemskih in amandmajev ni sprejel. Prav tako ni sprejel predlogov skupščinske komisije za vprašanja borcev NOV, naj bi imeli zaposleni in upokojeni borci NOV, ki prejema jo republiški dodatek za borce, med časno zadržanostjo od dela v zvezi z uživanjem zdravstvenega varstva pravico do 100 % nadomestila osebnega dohodka, oziroma pokojnine. Komisija je tudi predlagal, naj bi zaposleni in upokojeni borci NOV, ki prejema jo republiški dodatek za borce, ne prispevali k stroškom zdravstvenega varstva, če bolelah za kroničnimi obolenji. Stroški naj bi v obeh primerih šli v breme republiškega proračuna.

Amandmaje je zagovarjal VLADO CERNE. Amandmajej niso sprejeli, ker so poslanci očitno upoštevali mnenje predlagatelja, da je treba socialni položaj borcev sistemsko urejati s tistimi zakoni, ki so za to. Če je potrebno, je treba razpravljati o višini borčevskega dodatka, minimalnih pokojninah, priznava inah in podobnem, ne pa to urejati skozi sistem zdravstvenega zavarovanja.

Zbor je sprejel amandmaje izvršnega sveta in odbora, vtem ko pa ni sprejel amandmajev gospodarskega zbora. Za ta amandma je glasovalo 17 poslancev. Gospodarski zbor se zavzema za to, da bi morale skupščine družbenopolitičnih skupnosti dati soglasje k prispevnim stopnjam za zdravstveno zavarovanje in da bi bilo potrebno glede tega uvesti družbeno dogovarjanje. Predlog zakona so po glasovanjih o amandmajih nato sprejeli.

V razpravi so sodelovali poleg ZORE TOMIĆ, ki je predlog obrazložil v imenu izvršnega sveta, še CENE MATIČIĆ, dr. PREVC (v imenu društva za mišična in živčno-mišična obolenja), TONE REMC, RADO PUŠENJAK, IVAN KREFT, DAGMAR SUŠTER (v imenu ZMS), VLADO CERNE, FRANC SVETELJ, IVAN CERJAK, ŠTEFAN SAMET, ZDENKO ROTER, MARTIN KOŠIR, DRAGIČ BENČINA, JANKO ČEŠNIK, ELA ULRIH, MAGDA KOČAR, MILOŠ KOGEJ in na koncu še ZORA TOMIĆ.

VLADO JARČ

Poziv

IO republiške konference SZDL Slovenije je po predhodnem dogovoru s vsemi družbenopolitičnimi organizacijami na svoji seji podprl akcijo za postavitev osnovne šole-spomenika NOB v Cerknem.

Sola-spomenik NOB v Cerknem, središču osvobodilnega boja Primorske in Gorenjske, naj bi bila trajno obeležje zgodovinskih dogajanj v tem delu Slovenije. Cerinemu — vojaškemu in kulturno — političnemu središču partizanskega boja in njegovi okolici bo to najlepši izraz hvalečnosti in priznanja za njegov prispevek osvobodilnemu boju.

Sola-spomenik naj bi postala tudi eksperimentalna in hospitacijska šola za potuj najnovejše zgodovine, predvsem zgodovine NOB, za vso Slovenijo. Kralj, ki je bil dolga leta pod jarmom fašistične okupacije, ki je v dneh osvobodilnega boja doživel svoj nacionalni in kulturni preporod, bo predstavljaj kar najustreznejše okolje za razvijanje odnosa mlade generacije do revolucionarne preteklosti. Tu naj bi se razvil tudi sodelovanje z mladino iz drugih krajev v razvijanju kulturnih tradicij partizanstva in ožvirjanju zgodovine naše revolucije.

IO republiške konference SZDL poziva vse posameznike, delovne in druge organizacije da po svojih močeh prispevajo v skupen sklad za izgradnjo šole-spomenika in s tem izrazijo solidarnost naše celotne družbene skupnosti.

Za pomoč se posvetujte z Zvezo združenih borcev NOV Slovenije, Ljubljana, Beethovnova 10. Izvršni odbor republiške konference SZDL Slovenije

DELO KOMPAS 10 X 3x avto 21x izlet v Moskvo 18x piknik na Gardskem jezeru

*žrebanje: avgusta-septembra-oktobra * * * * *

*10 nalepk z znakom S cigarete KOMPAS ki ga odtrgate z vrha ovitka, kot je označeno na risbi

*zraven nalepite še 6 kuponov Casopisa DELO KOMPAS

*dopisnice pošljite na naslov KOMPAS Wolfova 12 ljubljana

Politika in proizvodnja

Češkoslovaška vlada je nedavno razpisala svet podjetij, to je nekakšno inšpekcijo, ki bo pregledala delovne pogoje v več kot dvesto gospodarskih organizacijah ustanovljenih leta 1968 in v začetku leta 1969. Hkrati je vlada zavrnila tudi načrt zakona o socialističnem podjetju — ki ga je lani sama pripravila — ki je dajal podjetjem znatno večjo samostojnost.

S tem so dolgotrajne polemike in nejasnosti v zvezi s položajem podjetij in svetovno podjetju končno razčiščene. Zdej pravijo, da so bili sveti podjetji in načrti zakoniti o položaju socialističnega podjetja maslo desničarjev, ki so na ta način hoteli spodkopati vpliv države na gospodarstvo in enotni sistem vojenja.

Ze pred tem so zavrgli vse glavne zamisli gospodarstvene reforme, ki so jo sprejeli že na XIII. kongresu KPC, še za časa Novotnjevcevi vladarje. Na gospodarskem področju se sedanje vodstvo vrača na stanje, kakršno je vladalo v začetku šestdesetih let in ki je bilo eden od glavnih vzrokov neprestane tresti in napetosti, ki so se komeno-razočale z januarjskim plenarom 1968. leta. Z drugimi besedami: češkoslovaško gospodarstvo se vrača k centralizmu in administrativnemu vodenju. Seveda to ni samo politični problem, ampak predvsem gospodarski. Za šestdeseta leta je bila namreč značilna resna gospodarska stagnacija, ki je bila posledica zastarelosti, prevelikosti in nefunkcionalnosti celotnega mehanizma upravljanja in vodenja gospodarstva.

Temeljna misel reform, ki so jih potrdili že na XIII. kongresu je bila, da gospodarskega stanja ni mogoče popraviti z administrativnimi ukrepi, ampak le z ekonomskimi. Sedanje vodstvo je vsa takšna prizadevanja dokončno zavrglo in se znalo v podobnem položaju, kakršni je vladal, ko so spoznali nujnost reform. Kaj zdaj? Odgovora doslej ni dal še nihče. Tudi gospodarstvo je še vedno popolnoma vpleteno v politiko in zaenkrat je glavna skrb, odpraviti desničarske vplive in gospodarstva. O tem, kako bo gospodarstvo vozilo polem, ko bo ideološko očisteno, zaenkrat le malo razmišljajo — če pa, potem pred javnostjo to skrbno prikrivajo.

J. STANIČ

HERBLOCK POMIRJANJE

Obrambni minister Laird: »Mi bomo pomirili Južni Vietnam, Južni Vietnamci bodo pomirili Kambodžo, Laosani bodo pomirili... Kje smo že bili?«
»Washington Post«, Washington

Pogoji za boljše odnose med SFRJ in Vatikanom

Skupščinska komisija je mnenja, da so že dozoreli pogoji za navezavo odnosov na višji diplomatski stopnji

LJUBLJANA, 9. jul. V sredo popoldne je skupščinska komisija za vprašanja mednarodnih odnosov obravnavala medsebojne odnose ter mednarodno sodelovanje Jugoslavije in Vatikana. Na seji je sodeloval odgovornec vlade SFRJ pri Svetem sedešu Vjekoslav Cvrjče.

Komisija je ugotovila, da stališča Vatikana do svetovnega mira, politike nevtrnosti, svetovnega gospodarskega in socialnega napredka, do vloge OZN in urejanja mednarodnih odnosov na načelih Zdrženih narodov, do miroljubnega reševanja sporov in še posebej vojnih spopadov v Vietnamu in na Srednjem vzhodu, do politične sile, odpiranja prot. socialističnim državam itd., omogočajo skupa prizadevanja s SFRJ Jugoslavijo v mednarodnih odnosih, v boju za mir, varnost in neodvisnost držav in narodov v svetu.

Komisija je bila mnenja, da je bilo mogoče zaradi teh pozitivnih pokoncilskih stališč pred štirimi leti s protokolum urediti odnose med Vatikanom in SFRJ na podlagi spoštovanja socialistične družbene stvarnosti, ustavnih načel o verski svobodi kot stvari osebne svobode vsakega posameznika, pa tudi načel o prepovedi izločanja vere v politične namene ter o ločitvi cerkve od države in šole. Uveljavljanje koncilskih reform, sedanja praktična politika rimskokatoliške cerkve in nadaljnje urejanje v praksi medsebojnih odnosov — vse to je po mnenju komisije ustvarilo pogoje, da bi navezali odnose med SFRJ Jugoslavijo in Vatikanom na višji diplomatski stopnji.

Komisija je posebej poudarila, da odnosi med SFRJ Jugoslavijo in Vatikanom temeljijo in morajo tudi v bodoče temeljiti izključno na že uveljavljenih načelih ustanovne listine Zdrženih narodov, kot so suverenost, nevmešanje v notranje zadeve, medsebojno spoštovanje in enakopravnost, ter na načelih, ki so bila zapisana v Protokolu. Po mnenju komisije samo dosledno spoštovanje in uveljavljanje teh načel v vsakodnevem življenju ustvarja potrebne pogoje za dobre odnose, tako med SFRJ Jugoslavijo in Vatikanom, kot tudi med cerkvijo in državo.

Močnejše od prehlada

5. julija so v Moskvi sporočili, da generalni sekretar CK KPSZ Leonid Brežnev ne more odpotovati v Bukarešto, ker je vrehlajen. Delegacija, ki je naslednjega dne — 6. julija — dopotovala v Bukarešto, da bi podpisala novo dvajsetletno romunsko-sovjetsko pogodbo o sodelovanju, prijatelstvu in pomoči, je vodil premier Aleksej Kosigin. Tega dne je bilo v Moskvi razmeroma hladno in padel je dež, kljub temu pa so zahodni novinarji na centralnem moskovskem stadijonu opazili Brežneva in Podgornega, ki sta gledala nogometno tekmo med moskovskim »Torpedom« in kijevskim »Dinamom«. Kar se Brežneva tiče, je bila torej navijaška mrzlica očitno močnejša od one prehlada.

Pogovor Saragat - Moro

RIM, 9. julija (UPI). Italijanski predsednik Saragat se je danes 40 minut pogovarjal z znanim politikom Morom, kako rešiti krizo v vladi. Moro velja za najresnejšega kandidata za bodočega premiera in je bil doslej že trikrat v političnem vodstvu.

Polzeči tečaji

ZDA predlagajo prožnejši tečaj zahodnih valut za tri odstotke navzgor ali navzdol

PARIZ, 9. jul. (UPI). V Parizu zaseda klub deseterece, v katerem so zastopani šefi osrednjih bank iz vodilnih držav zahodne polobe. Udeleženci sestanka razpravljajo o ameriškem predlogu, po katerem naj bi bili odvisle bolj prožni pri devizni izmenjavi ključnih mednarodnih valut. Ta ameriška pobuda, ena od najpomembnejših v zadnjih nekaj letih, je v neposredni zvezi z mednarodno monetarno nestabilnostjo.

Združene države Amerike zahtevajo, da bi dopustili večjo prožnost uradnega tečaja pri menjavi vodilnih hodnih valut, in sicer do 3 odstotka navzgor ali navzdol. Po sklepu mednarodnega monetarnega sklada so zdaj dovoljeni odmiki v vrednosti valut na monetarnem trgu samo do enega odstotka nad z uradnim tečajem ali pod njim. ZDA sodijo, da se mednarodni monetarni sistem ob večji prožnosti hitreje prilagaja pravi vrednosti valut.

Mednarodni monetarni fond odločno nasprotuje tej ameriški pobudi. Tudi države EGGS sodijo, da je to stališče ZDA nesprejemljivo. Francoski finančni minister Giscard d'Estaing je izjavil, da njegova država gleda z velikim nezanimanjem na nesmotre študije, katerih cilj je sprememba dovoljene meje v odmikih od vrednosti poglavitnih valut od uradnega tečaja. Podobnega mnenja je tudi Belgija.

To vprašanje je zelo pomembno in bi lahko v bistvu spremenilo ravnanje vodilnih zahodnih držav na mednarodnem monetarnem trgu. Po nekaterih ocenah je treba novo ameriško zahtevo razlagati s tem, da vrednost ameriškega dolarja pada, in s ponovnim nemirnim položajem na svetovnem denarnem trgu. DPA trdi, da bi sprejem ameriškega predloga, ki ga na pariškem zasedanju zagovarja ameriški podsekretar za finance Paul Volcker pomenilo uvedbo »rabil polzečih tečajev vodilnih valut. Velika Britanija je še lani predlagala, naj bi se dovoljeni odmiki od uradnega tečaja povečali.

Stališča kluba deseterece bodo objavljena za letnem zasedanju mednarodnega monetarnega sklada, ki se bo začelo 21. septembra v Ženevi. Osnovno vprašanje na tem zasedanju bo, kako naj bi zastavili ciklično ponavljanje denarnih kriz in odpravili finančno neugotovost.

Gaston Eyskens ni uspel

V belgijski skupščini niso izglasovali ustavnih določb o dvojezičnosti Bruslja in omejenem številu občin — Demonstracije v obrambo francoščine

BRUSELJ, julija. Razgovor, ki so mi ga napovedali z belgijskim zunanjim ministrom Harmelom, je odpadel, ker je moral minister na sila nujno vladno sejo. Predsednik tiskovnega oddelka Paemen ni bil sicer toliko zvesti o »hudih zadregah Eyskens, ki naj bi jih reševal Harmel, toda obenem sem spoznal, da je tudi notranji položaj v sami Belgiji prav eno dni močno zavrel.« Saj celo premier Eyskens ni mogel odpotovati za kraljem na proslavo v Kongo, so se mi opravičili. Zaradi zaostrelega konflikta med Flamci in Valonci, še posebej pa zaradi zaganelega položaja samega Bruslja, se je belgijska vlada, ki je po nedavnem uspehu v senatu že upala, da je s ustavno spremembo prodira, ponovno nevarno zažabila.

In vendar: ako je federativni prijem tako slab? Gotovo ne. In tudi izjava, ki jo je v začetku svoje skicje dal predsednik vlade, čez: »Dejstva so pokazala, da je unitaristična država že preživela,« bi bila lahko izhodnice za konstruktiven sporazum med vsemi jezikovnimi skupinami v Belgiji. Toda mozik v Bruslju je dovolj zapleten, da je že itak zapleteni položaj zapletel še bolj. Bruselj, ki se približuje enemu milijonu, šteje 80 odstotkov francosko govorečih in 20 odstotkov flamsko govorečih prebivalcev. Torej bi bilo logično, da bi bila v prestolnici francoščina vodilni jezik; a kaj, ko je pretežno flamska dežela privedla sedanjo koalicijsko vlado do kompromisa, da naj bo prestolnica dvojezična in da se ne sme razširiti preko svojih sedanjih 19 občin, kajti zaradi je že sklenjeno flamsko ozemlje. Krivica je tu na dvan; kajti če niti mesto zbir, se mora širiti, in če bi se Bruselj širil; bi to rjevalo, tudi po ustavi dvojezično prebivalstvo, onstran sedanjih 19 občin padlo v strnjeno flamsko ozemlje.

V parlamentu, ki naj bi po senatu sprejel 108 člen ustave, je zato nastal pravi vihar. Ker je za sprejete te ustavnih sprememb potrebna dvetretjinska večina, so vsi poslanci, ki se s tem niso strinjali, ne glede na politično prepričanje, enostavno odšli iz dvorane. Namesto 212 poslancev jih je v dvorani ostalo samo 140. Odgovor tako glasovanje blokirali. V svoji opoziciji proti ustavnim spremembam so tu odločno nastopili bruseljski socialisti. Premier Eyskens je zaman podajal v parlamentu nove deklaracije. Tu pri drugem glasovanju te dni je vlada ostala v manjšini. Frankofonski poslanci so blokirali novo ustavo.

Socialisti, ki sicer s krščansko demokratsko stranko sestavljajo vidno koalicijo, so jeli vse bolj razmišljati o svoji pretežno valonski pobornosti (za razliko od krščanske demokracije, ki je poborstva bolj flamsko). Predsednik belgijske socialistične stranke Collard je dal posredno razumeti, da bi s o-

liziaciji v gospodarstvu. Zdravstvena obnova postala malo verjetna, saj je ožrače povsem naelektrificirano in vsaka nova poteza v smeri federalizma je trenutno zelo občutljivo področje.

Do kakšne stopnje zagretosti so prišli sicer mirni Belgijci, pa so še posebej potekale množične demonstracije frankofonskega Bruslja, prastotnih ulicah in trgih, ki jih polnijo splošni in vsa vrsta državljanov, ki so na več mesih privedle do fizičnih obračunov s preostlimi, vključujoč flamski aktivisti v mestu. Kot v času francoske revolucije so ustanovili odbor javne rešitve s predsednikom bruseljske odvetni-

ške zbornice, sločin dr. Van Rynom na čelu, ter se valili v spontanem sprevedu kot široka reka, s transparenti, političnimi predstavniki, folkloro, spomini na Napoleonca in vojno leta 1830, s petični liberali in puntarstirimi študenti, z megafoni, preko katerih so oddajali Brelovo jedko popevko o Flamcih, z župani bruseljskih občin, ki so nosili preko ramen svoje trikotore... Pet različnih govornikov iz petih različnih strank je protestiralo proti »obročju«, s katerim dušijo Bruselj. »Belgija je je rodila na temeljih svobode in enakosti,« so ponavljali geslo francoske revolucije in mimo grede pozabili na »bratstvo; zagrozili so: »če tega ne bo več, Belgije ne bo več!«

Med politiki je vidno mesto zavel socialistični župan občine Anderlecht Simonet, ki je napadel bivšega predsednika vlade, krščanskega demokrata Van den Boynantsa, zakaj se ni udeležil manifestacije. Van den Boynants pa je po svoji strani odgovoril, da je to vse skupaj »monumentalna bedarija«, ki ni v korist niti Flamcem niti Valoncem niti Bruslju in ki v nasprotju z etno Belgijo podžiga »samo umetno pretirane federalizma snih in drugih...«

Medtem ko belgijskim bicklitičnim prvakom uspeva zmagovati na Tour de France, se pa ta dirka s časom belgijski vladi ni posrečila. Namesto da bi vprašanje ustavne spremembe razvneli še pred poletnimi bodo morali zdaj zadevo odložiti do jeseni; pred tem bodo pa očitno še obiške volitve, ki bi znale marsikaj spremeniti.

BOGDAN POGACNIK

Izjava Michela Debreja

NUMEA, 9. julija (Reuter). Francoski obrambni minister Michel Debre je izjavil, da je »Francija na videnem mestu med jedrskimi velesilami, v civilnem in vojaškem pogledu. Tako je Debre dejal, pred odhodom iz Numea na Tahiti, na poti v Pariz. V petek si je na Pacifiku pri otočju Mururoa ogledal eksplozijo francoske vodivke bombe.

Pogajanja v Amanu

V jordanški prestolnici se že dober teden dni pogajajo o formuli za rešitev nesporazumov med palestinskim odporiškim gibanjem in jordanškimi oblastmi. Vlogo posrednika ima švicarski odbor, sestavljen iz predstavnikov Sudana, ZAR, Alžirije in Libije. To telo so tabrali na »formalnem vrhu« v Tripoliju.

Dober vzlet za to akcijo je bil sporazum, ki so ga v začetku lanskega novembra sklenili Palestinci z libanonskimi oblastmi, in sicer s posredovanjem Kaira. Vendar je malo verjetno, da bo šlo tudi v Amanu tako gladko kot v Bejrutu. Ze več dni so iz Jordanije poročali, da je sporazum pripravljen in da ga bodo zdaj, zdaj objavili; včeraj dopolne pa je jordanški notranji minister Hadidi poveljal, da so se sicer »sporočevali o vseh načelih sporazuma«, vendar sporazuma še niso podpisali. To je potrdil tudi glasnik PLO Kamal Nasser.

Opazovalci menijo, da so glede posameznih določil sporazuma med pogajaloma stranama še velike razlike, kar niti ni posebno presenetljivo, če bežno pregledano nekatera določila. Komandosi zahtevajo svobodo akcije z jordanjskega ozemlja, razpustitev posebnih enot jordanjske armade, čistko »svovražnih elementov« v državni upravi, kraljeva stran pa umik vseh enot komandosov iz mest, disciplinske ukrepe, ki so jih predlagali še komandosi sami februarja letoš. id.

Taktične izjave

Začasni predsednik, general Levingston, izjavil delavcem, ba do v Argentini uvedel »popolno demokracijo«

RIO DE JANEIRO, 9. jul. (Tanjug). Začasni šef Argentine general Levingston nadaljuje smer strmojavljene generala Carlosa Onganije, ki je zahteval zvezo s peronisti brez Perona. S tem namenom je položaj ministra za delo postavil zmernega peronista Juana Leca, ki je tako zasedel zadnji prazni ministrski stol. Ta ukrep sodi v sklop prizadevanj, da bi ublažili vrenja na socialnem področju, saj se je Levingston zanj odločil neposredno po sporočilu novega vodstva generalne konfederacije dela (v katerem prevladujejo peronisti), da bodo začeli novo vrsto splošnih stavk, če vlada ne bo izboljšala položaja delavcev.

Taktiziranje nove vlade, vsaj v odnosih do nekaterih peronističnih frakcij, razlaga s potrebo, da bi končali stavko v desetih avtomobilskih tovarnah v Cordobi, ki se je začela že prejšnji mesec. Oblasti so sporočile, da bodo 47 aretiranih delavcev iz teh tovarn izpustili, general Levingston je bil objuvil, da bo sprejel delegacijo stavarjev. Cordoba je že dolgo središče nesodoljivega levega krila generalne konfederacije dela.

Začasni predsednik Levingston je po nedavnem prizadevanju, da bi delavce odvrnil od novih stavk in končal stavko v Cordobi, izjavil, da bo v Argentini uvedel popolno demokracijo. Delegacija vojaške junte pa je v govoru, od katerega so mnogi pričakovali, poudarila, da bo treba pred kakršnokoli uveljavitvijo »demokracije« zagotoviti vsaj minimalno stopnjo nacionalne koeksistence.

Po ocenah iz krogov bivšega predsednika Francija je »zagotovitev minimalne stopnje koeksistence« samo druga oznaka za zahtevo po odstopu opozicije. Pravišča »zagrizanih peronistov« v generalni konfederaciji dela je po tukašnjih ocenah prisilila Levingstona, naj stori vse, da bi ohromil delovanje opozicije znotraj konfederacije, edine, če ne tudi edinstvene organizirane družbene sile v Argentini.

Pozivi generala Perona iz Madrida, naj se »dikaturi« silo postavlja po robu, so naleteli v javnosti na velik odmev. Posebej po neprikljubljeni vladni odločitvi, da bo devalvirala peso — zaradi tega so poskočile cene za 20 odstotkov — se je oslabil položaj tako imenovanih »operonistov«. Ravno zato je verjetno general Levingston v svojem sročnejšem govoru po radu in televiziji poudaril, da spot do demokracije ne bo kratkasa, »na demokracijo bomo lahko mislili šele potem, ko bo revolucija dosegla svoje cilje,« je dodal začasni predsednik Levingston.

„Mali vojaški udar“

V Boliviji so odstavili mladega in naprednega generala Juana Torresa

RIO DE JANEIRO, 9. julija (Tanjug). V Boliviji se je odprla nova stran zakulisnega boja za oblast. Tako sklepajo opazovalci glede na to, da so nepriznani odstavili mladega in naprednega mislečega generala Juana Joseja Torresa s položaja glavnega poveljnika vojaških sil. Tega močnega nasprotnika nove vojaške junte so odstranili na tihem, zleđujoč se po sednji Argentini, kjer so nedavno zamenjali ljudi na oblasti.

Set države general Alfredo Ovando je rekel, da ga je bilo treba odstraniti zato, da se ne bi vresodotočile funkcije v rokah enega samega človeka. Poudarjal pa je, da sam Ovando konec septembra lani izvedel vojaški udar s tako utemeljitvijo.

STAVBNO POHIŠTVO

VISOKOKVALITETEN REZAN LES

STREŠNE KONSTRUKCIJE

LADIJSKI POD

TRPEŽNE IZDELKE IZ ODLIČNEGA LESA VAM NUDI

GLIN NAZARJE

KAVA užitek

BERITS stop

sezonsko nizanje

UGODEN NAKUP PO NIZKIH CENAH OD 10.7. DALJE. K OGLEDU VABIJO V VSEH PEKO PRODAJALNAH.

ČGP DELO - UREDNIŠTVO DELO

objavlja šest prostih delovnih mest

NOVINARJEV IN NOVINARJEV - PRIPRAVNIKOV za področja notranje, gospodarske in zunanje politike

Poleg splošnih zahtev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje: visokošolska izobrazba — urejena vojaška obveznost.

Podjetje stanovanj nima. Pismene poudbe sprejema do 25. t.m. sekretariat časopisne enote ČGP DELO, Ljubljana, Tomšičeva 3.

DOBER DAN jaz sem vstopil v vaše stanovanje tisoč ur vam bom vdan

Novice

LJUBLJANA: razstava italijanskih umetnikov — Danes ob 14.30 bo v malih razstavnih dvoranah Moderna galerija v Ljubljani otvoritev razstave v okviru Assija 70. Svoje dela bo razstavljala skupina italijanskih umetnikov: BALDAN — MARASSI — PERIZI — STOLFA in SAVAGNO.

MARIBOR: obisk — Včeraj je prislopo v mesto preko meje udeležencev kulturno zgodovinskega simpozija, ki je to dni v Mogersdorfu na Gradškem. V večini dvorani pokrajinskega muzeja jih je v imenu občinske skupščine pozdravil njen podpredsednik Stojan Poljan in v imenu gostiteljskega društva visokošolskih zavodov Maribor dr. Bogdan Volavšek. Nato so si udeleženci spoznali ogledni muzejske zbirke in druge kulturno zgodovinske znamenitosti Maribora, popoldne pa so odpotovali v Ptuj.

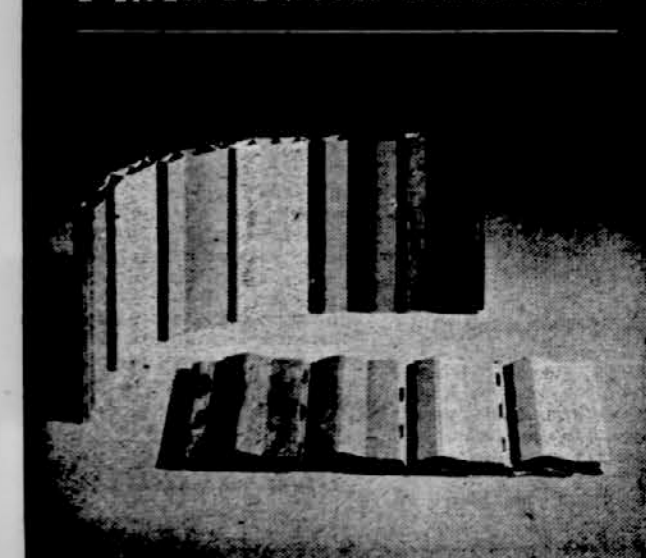

LJUBLJANA: Richard Jakopič: Pri klavirju — Moderna galerija v Ljubljani sporoča, da bo, zaradi izrednega zanimanja obiskovalcev odprta retrospektivna razstava slikarstvih del Riharda Jakopiča do 13. septembra 1970.

LJUBLJANA: razstava še do nedelje — Paradne uniforme huzarskih oficirjev pred 1. 1914 — Z razstavo UNIFORME V ZODOVINI v razstavnici NARODNEGA MUZEJA — ARKADE, Trg revolucije 18. Razstava, ki si jo je ogledalo okrog 4500 ljudi, bo odprta samo še večurno do nedelje 12. julija. Zadnje strokovno vodstvo bo danes ob 18. uri, vodil bo avtor razstave dr. Sergej VRIŠER, ravnatelj pokrajinskega muzeja v Mariboru. MOSKVA: luharska fakulteta — Tu bodo odprli fakulteto za igralce in režiserje lutkovnih gledališč. Dekan bo znani lutkar Sergej Obrazcov, ki že več kot štirideset let vodi moskovsko lutkovno gledališče. NEW YORK: zamena — Francoska filmska in gledališka igralca Danielle Darrieux je dopotovala iz Pariza, ker bo v New Yorku zamejala Catherine Hepburn v naslovni vlogi muzicla »Coco« o slavni modni kreatorici Coco Chanel.

PLASTIČNE ROLETE

raznih barvah in poljubnih dimenzijah estetske, ekonomske in cenene individualna prodaja direktno naročilo POLIGALANT Volčja Draga pri Novi Gorici tel. 72-513 in 72-550

Po berlinskem festivalu

Film je umetniško, ne politično dejanje

Kljub temu, da se dvajseti mednarodni berlinski filmski festival ni izteklo do konca, je s svojim programom vendarle podal sliko umetniškosti sodobnega filma. Ob odstopu širje in odpravi uradnih nagrad pa je dal festivalski biten filmski kritikom možnost, da so neuradno sestavili seznam najboljših berlinskih filmov. Osnovna zamisel tega seznama ocenjevanja je ta, da je mednarodni izbor kritikov s prvih mestovom ocenil filme, ki so se vbera, vendarle so avangardno, na sedajo in najpopolnejšo črko filmske abecede. Poleg tedna latinke-američkega filma, ki ga skoraj vsi anketairanci bitnega spoštljivo omenjajo kot pomembno festivalsko dobitke, so se na prva mesta v njihovem glasovanju uvrstili filmi, za katere je značilna bodisi izredno visoka profesionalna raven (Bertolucci: Konformist, Farwagi: Cas smrt), bodisi izredna preprosta in lirčna snova uveljavljene filmske pripovedi (Williams: Ven iz tega, Anderson: Ljubescenka zgodba) bodisi neposredna družbeno in politično kritična angažiranost, združena s eksperimentalnimi oblikovalnimi posegi (Fassbinder: Zakaj tebe gospod R. Amok, Verhoeven: O. K., Litin: Sakal iz Nahueltoru, Capovilla: Prerok lakote). Noben od teh filmov ne teži k ekskluzivni zaprtosti, k ozi

namembnosti filmskim izbranim, k preprosti, bi rekli, sestavljenju narečnih filmskih rebusov v nadrealistični maniri, k etno-visualno virtuozni, a vsebinsko nerodno zapleteni paleti različnega in nerazločnega, mahnega in fantastičnega. S takimi filmi so postregli ob začetku festivala Italijani (Kričanje), Belgijci (Veliki gospod Klan), Francozi (V Eden in poseje). Večina domačih in tujih spremljevalcev festivala je s polemičnim privzokom proti ukrepanju širje, ki je nasadnje srušilo letošnjo festivalsko strukturo, na prvi mest postavljal filma mladih sabodonskih režiserjev Fassbinderja in Verhoevna. Ker je zaradi redakcijskih krajev iz filmskih poročil ispadla nadrobnejša predstavitev spornega festivalnega filma O. K., se moram k temu delu vrniti v pofestivalnem zaplusu. Film je posnet po letošnjem odraznem delu in se mu to v filmsko umetniškem smislu tudi pomena. Prevede stičnem, je preveč učenjak v gledališko pojmovano prizore, vpeljan s popolnoma gledališkim prologom. Gledališče, na katerem aloni film, pa je sodobno, avangardno, angažirano gledališče s izredno soostrojno postavitjo. Fabula filma se naslanja na resničen dogodek iz vietnamske vojne: 18. novembra leta 1968 so štirje ameriški vojaki pošli in v ubili vietnamsko dekle ter pokusili prepričati prelokarvo o svojem dejanju. Avtorji drame in filma so se odločili za drastično soobčje s tem nasiljem in zločinom: zgodbo so iz krajevno oddaljenega Vietnama prestavili na Bavarsko in jo podali v značilnem bavarskem narečju. Igralci, ki se na platnu sprva predstavijo v civilu, v prologu med drugim povedo tudi tole:

Mirko Dermelj

Pred nekaj dnevi so na Zahlah pokopali tov. Mirko Dermelja, upokojenega ravnatelja Zavoda za gluho mladino v Ljubljani. Velika udeležba prijateljev, znancev in tovaršev pri pogrebu je bila dokaz njegove široke poznanosti, dejavnosti ter priljubljenosti v širokem krogu slovenske javnosti. Pokojnik je bil dolgo vrsto let defektolog — surdopedagog.

Priljubljen osebnost, dober tovariš in učitelj, iskren prijatelj, človek velike srčne kulture ter brezmejne dobrote je bil vedno in povsod, predvsem gluhi mladini, kateri je služil od leta 1920. danje, naprej kot učitelj, od 1939. dalje do upokojitve kot ravnatelj zavoda, od tedaj naprej kot dragocen sodelavec v zavodu in njegovih učnih delavnicah. Se pred smrtjo je sestavil historiat ljubljanske ustanove, za jubilejni zbornik, ki bo izšel ob letošnji 70. obletnici Zavoda za slušno usposabljanje slušno in govorno prizadetih v Ljubljani — tako se imenuje sedaj bitni Zavod za gluho mladino v Ljubljani.

Ves čas se je z vso potravnostjo in prizadevanostjo trudil za izboljšanje stanja gluhecev. Hotel je večji in lepši zavod, da ne bi toliko slušno prizadeti otrok ostalo doma in da bi s tem izboljšal delovne pogoje učiteljem in učencem. V silni utrujenosti — avtor je bil predvsem le za 4 učne sobe — je poskupil v 13 prostorih. Ves čas je živel v viziji novega, večjega in sodobno urejenega zavoda. Po drugi svetovni vojni je dosegel, da je ustanovitev omilili z večjo leseno zgradbo na dvorišču ustanove. O tem se je vedno rad vsalil rekoč, da je tudi to nekaj. Nov in velik zavod je dobakal kot upokojeni sodelavec zavoda leta 1968, s njim je bilo kronano tudi njegovo delo in prizadevanje.

In se nekaj naj omenimo o Mirku Dermelju; bil je naš, gorel je za našega človeka ter ni v tem pogledu nikoli odšel pomoči. Tako je med zadnjo okupacijo kot direktor nudil brez vsakega omejevanja vso potrebno pomoč organizaciji OF in njenemu sekretarju na avtoru. Z Mirkom Dermeljem smo pokopali velikega humanega in socialnega človeka!

VINKO RUPNIK

Ne trdimo, da se je vse to dogodilo v Nemčiji. Ne trdimo, da bi se utegnili pripetiti v Nemčiji. Ne trdimo, da se ne bi mogle pripetiti v Nemčiji. In čeprav potem oblečejo ameriške uniforme, ker je tako zelo primadno predsednika širje Georgea Stevensa, se gledalcu nehoti odpira se druga perspektiva: ni daleč samo Vietnam, daleč, časovno daleč je tudi drugi izbruh totalitarnega nasilja, nacizem. Perspektiva je sugestivna. Ušaljeni so namreč bili sahodnonemški kritiki in producenti...

Stirje po bavarsko govoreči ameriški vojaki govore na platnu najbolj preproste in banalne reči, preganjajo dolgočas na mrtvi strah kot vedo in znajo, poskušajo pozabiti na občutek ogroženosti. Iz tega dokaj vsakdanje razpoloženja pa jih ob zavesti, da imajo v svojih rokah moč in da so superiorni, najmanjša spodbuda spremeni v nasilje in zločine. Zabrava igra, ki si jo privoščijo s mimoidočim dekletcem, preraste v grozljivost neposredne, živalske nasilnosti in njenega sproščanja. Sekvence, v katerih jim mora dekletce ponoviti svojo velikončno spoved (tudi časovno je film prestavljen je jeseni v pasivni teden), so srhljive. Prav tako srhljivo veristično se zariše na platno tudi posilstvo in uboj.

Festival fantastičnega filma v Trstu

V soboto se bo na gradu Sv. Justa v Trstu začel 8. mednarodni festival fantastičnega filma. V letošnjem izdru je 11 dolgoometrnih filmov, 36 kratkometrnih filmov ter 15 filmov v dokumentarni sekciji v organizaciji Centra za avdiovizualne raziskave »La Cappella«. Festivala se bo udeležilo 15 držav iz Evrope, Azije ter severne in južne Amerike, med njimi je tudi tradicionalni udeleželec — Jugoslavija. Trst bo tudi s nekaterimi

O. K. je nekakor film šoka. Veliki večini festivalskih spremljevalcev, med katerimi so bili tudi taki, ki so v Berlin prišli s ameriškim posadnim listi, pa se ni odaljaliv do ameriškega ljudstva, širja je menila drugače. Iglasovala je sklop, da o filmu ne bo razpravljala v odjem izboru kandidatov za nagrade. Obenem pa je poslala selekcijski komisiji pismo s vprašanjem, kako je bilo mogoče tak film uvrstiti v festivalski program. S tem ni le razkrita težnja po političnem ocenjevanju filma, temveč je tudi pravega, svoje kompetence, ki ji po pravilnosti ne dovoljujejo razpravljati o ničemer drugem kakor o umetniški vrednosti filmov, torej tudi razpravljati o delu selekcijske komisije ne. V avtoritativnem sporočilu javnosti je bilo to pismo ocenjeno kot kazen spotika.

S takšno formulacijo je berlinski festival, sicer omajen prav do svojih vrhov, vendarle rešil ugled in si dal možnost za nadaljevanje. V sodobnem filmskem osnovanju, v katerem se čedalje bolj ugledno in podprto s uradnimi priznanji (Cezvas in njegov »Z«) uveljavlja politično angažirani, napredni film, ima tak sklop širši pomen. Berlinski primer utegne sicer voditi selekcijske komisije drugih mednarodnih filmskih prireditelj v večjo previdnost pri izbiranju, po drugi strani pa je, podprt s mnenjem ogromne večine javnosti, uveljavil načelo, da je treba filmsko ustvarjanje vrednotiti nepristransko, s uerili, ki veljajo za umetnost in ki nimajo nič skupnega s političnimi težnjami.

To je dovolj dragoceno spomnjanje, da odtehta mučen občutek, ki ga je ustvarjala druga selekcijska komisija in njega nefestivalski isek. Drugo ravneseljno spomnjanje pa je dal berlinski festival s svojo programsko podobo, ki se odvrača od zaprtosti in se vrača na širše poti komunikacije s gledalcem. Ljubitelje filma je ob tem opozoril še na tretji filmski svet, na latinškoameriške dele, ki jim lahko rečemo delele jutrijnega filma.

STANKA GODNIC

Jubilej Slovenskega gledališča v Trstu

Slovensko gledališče v Trstu je tokrat se ob letisku sezono objavilo okvirni načrt repertoarja za sezono 1970/71, ki bo hkrati sezona pravljanja srebrnega jubileja tega gledališča. Umetniško vodstvo gledališča je objavil repertoarja pod udarilo, da temelji njihov program na treh temeljnih izhodiščih: v umetniškem smislu nadaljevali in utrditi tradicionalno visoko raven tržaškega gledališča, v vsebinskem smislu odločneje prikazati probleme sodobnega sveta in v izraznem smislu ostati dostopen najširšemu krogu ljubiteljev odrske

MED NAJBOLJSIMI V BERLINU — Bertoluccijev »Konformist«, posnet po romanu Alberta Moravie, se je uvrstil med najboljše filme berlinskega festivala. V njem sta zaigrali Dominique Sanda in Stefania Sandrelli (na sliki).

Kostanjevica na Krki

Pred razstavo naivnih kiparjev

Pokrovitelj likovne prireditve je predsednik izvršnega sveta SRS Stane Kavčič

V Kostanjevici na Krki so začeli postavljati eno doslej največjih, verjetno tudi najzanimivejših razstav: v atriju Lamutovega likovnega salona bodo v soboto zvečer predstavili domačinom in gostom 125 del 43 naivnih kiparjev iz skoraj vseh jugoslovanskih republik.

Skoraj leto dni trajajoče priprave so rodile presenetljiv uspeh: pred obiskovalci razstave bo razgrnjeno zanimiv pregled ustvarjalnosti, ki je bila doslej nehoti postisnjena malce v osadi sprtičo številnejših, oz. pogostnejših urežanj javnosti z deli naivnih slikarjev.

Predsednik Dolenjskega kulturnega festivala Lado Smrekar ter zagrebški umetnostni kritik Vladimir Malevanovič sta opravila teško delo, ko sta obiskala številne kiparje-samorastnike v različnih jugoslovanskih pokrajinah. Bila sta pri mnogih navivih, katerih dela so danes v Londonu, Moskvi, Edinburghu, New Yorku, v raznih

francoskih, italijanskih ter drugih zasebnih in javnih zbirkah. Obiskala pa sta tudi vrsto doslej neznanih samorastnikov, med katerimi je nekaj presenetljivo nadarjenih kiparjev. Pomen razstave bo tako samo je večji, prikaz je neolane umetnosti pa bo prav zategadelj bolj popoln, kot je bil na nekaterih drugih, sicer resda se lo redkih podobnih razstavah v zadnjem času. Kostanjevica se bo tako spet srečala z izredno zanimivimi skulpturami kiparja Bogosava Zirkoviča, skmetu in vratarja iz Leskovca pri Beogradu, z umetninami Dalmatince Petra Smajčiča, ki je našel svoj drugi dom na ravninah pri Erro tinovem, pa s največjimi plastikami Petra Janovanoviča, kmeta in kiparja-samouka s Zetin pod Blegošem, kakor tudi z deli vedno bolj ustvarjalnega in uspešnega Janka Dolenca iz Vuzenice ter mladega delavca Alojza Jerčiča iz Mute ob Dravi. Imenitje Slovenec bodo to pot razstavljali v Kostanjevici še pisatelj Tone Seltna, pevec Aleksander Kovčič, strojni tehnik Rudi Stopar, slikar Rudi Simčič ter Frančiška Petelinšek (sda) živi v Dugi Resi) in Milan Kristan.

Ze dolgo vemo, da pripravljajo v Kostanjevici na Krki samo zares kvalitetne in obiska vredne razstave. Tudi

tokrat bo izšel razstavniki katalog z obsežno uvodno študijo Vladimirja Malekoviča, v knjigi pa bo razen tega še 71 reprodukcij del kiparjev-samorastnikov. Prireditelji, katerim pomeni sobotna otvoritev razstave eno osrednjih prireditelj letošnjega jubileja:

neha 15. dolenjskega kulturnega festivala in 10. mednarodnega simpozija Forma viva, so počaščeni, da je prevzel pokroviteljstvo nad razstavo Stane Kavčič, predsednik slovenskega izvršnega sveta.

TONE GOSNIK

Nagrade Trinajstega julija v Črni gori

Skupščina SR Crne gore je ob dnevu vstaje črnogorskega naroda podelila tradicionalne nagrade Trinajstega julija za najboljše dosežke na področju kulture, znanosti in na drugih področjih.

vič iz Titograda, primarji dr. Mihajlo Radulović iz Titograda, defektolog Peruta Ivanović iz Kotora, redakcija knjižnice »Luča«, direktor pedagoške akademije in Nikšiću Radule Sekulić, skladatelj Nikola Hercigonja iz Beograda, slikar Filip Janković iz Titograda, pisatelj Mihajlo Lalid in igralec Veljko Mandić.

ŠUMI LJUBLJANA STARA JAPONSKA IGRA LAHKO ZABAVA TUDI VAS, ČE KUPITE LETEČO KAMELO V VSAKI VREČKI BOSTE NAŠLI LETEČI JESKO ZA 28 ZBRANIH, RAZLIČNIH MOTIVOV PA BREZ ŽREBANJA PREJMETE LEPO NAGRADO!

SVET AKADEMIE ZA LIKOVNO UMETNOST V LJUBLJANI

ponovno razpisuje prosto delovno mesto: ASISTENTA ZA MALI AKT Za asistenta je lahko izvoljen kandidat, ki ima ustrezno visoko izobrazbo, se odlikuje po strokovni usposobljenosti, kaže sposobnost za pedagoško umetniško oziroma znanstveno delo in pasivno obvlada dva tuja jezika, ki sta za stroko potrebna. Kandidati naj oddajo prijave s prilogi (diploma, življenjepis, seznam strokovnih in znanstvenih del oziroma navedbo umetniških in pedagoških dosežkov) na akademiji za likovno umetnost, Ljubljana, Erjavčeva 23, v 15 dneh po objavi raspisa. O izidu raspisa bomo vse kandidate obvestili v 7 dneh po zaključku sibranja prijav. 6564

NOVO prodaja TELEVIZIJSKIH SPREJEMNIKOV na 30 enakih mesečnih obrokih

ČE boste kupili TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK ELEKTRONSKE INDUSTRIJE do 30. septembra 1970 boste izkoristili izredno prilžnost plačila na 30 enakih mesečnih obrokih in postali udeleženci velike nagradne igre

VABIMO trgovska podjetja, ki se v mislo vključila v ta način prodaje, da se sbrnejo na najbližje trgovski predstavništvo elektronske industrije pred izjemo sektorju sklopu in v skladu s tem v postopku, da se jim pridruži v obliko proizvodnje izdelkov

M. SOBOTA

Nagel razvoj podeželja

V zadnjih dveh letih ugotovljeno na podeželju v sobotni občini, ki je s svojimi 700 živali kmetijskimi hišami površine in 64 hišami prebivalci...

Večji del denarja, ki ga stavejo občani s samopripravo, gre za urejanje komunalnih problemov. Če so v preteklih letih predložili na sodnih sodiških delovnih inšpekcijah krajevnih skupnosti...

Težko bi našli tudi številne druge pobude krajevnih skupnosti v minulih dveh letih. Tako je med drugim uspelo izdelati in v celoti urediti tudi več objektov, ki so v preteklih letih ostali na papirju...

B. BOROVIC

NA MARIBORSKEM OTOKU JE VEDNO ZIVAHNO — Tudi med tednom se na edinem mariborskem letnem kopališču zbere nad 1000 Mariborčanov, ki na soncu in obkropanju v bazenu, kjer voda ni najbolj čista, preživijo prost popoldan.

Foto: B. Cerin

Varstvo še zdaleč ni urejeno

V mariborski občini je za varstvo predšolskih otrok slabo poskrbljeno - Dojenčkov matere nimajo kam dati - Poskusi, da bi omilili zelo težak položaj

Temeljna skupnost otroškega varstva v Mariboru je pripravila obsežen program dela za leto, v svesi s tem pa tudi poskrbela za nekaj podatkov, ki kažejo na to, da čaka družbo — skupaj s delovnimi organizacijami — še precej dela, da se bo popravilo stanje otroškega varstva v mariborski občini, ki ni rožnato.

Trenutno je v mariborski občini v varstvu 2357 otrok, od dveh let in pol do sedmega leta starosti. Od tega štivila jih je v mestu Maribor zajetih 2015, medtem ko jih je v podeželskih krajevnih občini v varstvu le 324. Ker je znano, da je v mestu 6300 otrok te starosti, na podeželju 5800, pomeni, da je temeljna skupnost otroškega varstva uspešno zajeti v mestu 31,9 odstotka otrok, na podeželju pa le 19,3 odstotka. Te številke so seveda vse prej kot razveseljevalne, zlasti če se zavedamo, da je prav vzgoja najmlajših najpotrebnejša, saj odločilno vpliva na značaj posejega mladega in odraslega človeka. Če k zgorajnjim podatkom

dodamo še število dojenčkov, dobimo skupno število otrok do sedmega leta starosti za mesto Maribor 9800, na podeželju pa 9100. In če moramo k temu dodati, da je za dojenčke preskrbljeno toliko kot nič, seveda v nobenem primeru ni mogoče govoriti o zadovoljivi preskrbi naraščajoč v mariborski občini.

Seveda stori temeljna skupnost otroškega varstva, kolikor more, da bi ta izredno težak položaj vsaj omilila. Glede na denar, ki ga ima na razpolago, so ali bodo v letošnjem letu dokončane gradnje vrtca na Pobrežju za 120 otrok, v Ljubljani za 80 ter prizidka k vrtcu Boris Peče v Mariboru za 120 otrok.

Kritičen pa je položaj tudi v drugih delih mesta ter v okolici. Tako se mesto vse bolj širi v naselju Studenci proti Pohorju. Tu zelo naglo rastejo stanovanjski bloki in individualne stanovanjske hiše, s tem v svesi pa se bo povečalo tudi število otrok. Za sedaj je tu 924 otrok, od tega v starosti od treh do sedmih let 694. Sedanjih vrtcev pa sajema le 168 otrok. Na Taboru se je položaj v središču vrtca v Metelkovi ulici nekoliko popravil, vendar je predviden še vrtec v Erčovi ulici, v kateri

tem bi bili zajeti predvsem otroci iz naselja Jugomont. Ob tem vrtcu je predvidena tudi gradnja posebnega objekta za varstvo dojenčkov. Nujni so nadalje novi vrtci v naseljih v okolici Maribora (Rače, Hoče, Brestanica, Sladki vrh ter v Cerškah). Zlasti prva tri naselja se še sedaj razvijajo v pomembno urbanistično središče Maribora, v katerih bodo morali poskrbeti v najkrajšem času za ustrezno varstvo predšolskih otrok.

Skupnost otroškega varstva v Mariboru je torej pregledala položaj in napravila tudi obsežen delovni program, ki pa ga bo sama le s tešavo uresničila. Tu bo morda pomoč vseh organizacij, ki se ukvarjajo s otroki, pomoč delovnih organizacij, še posebej pa občinske skupščine. Vzgoja in varstvo sta namreč integralni del komunale politike ter del sistema in družbenega plana občine, kakor povsem pravilno ugotavlja temeljna skupnost v svojem programu. F. SRIMPF

Proslava dneva šoferjev

V republiški merilu jo bodo pripravili šoferji TAM v Mariboru

Združenje šoferjev in avtomobanikov TAM bo leto organiziralo republiško proslavo šoferjskega praznika v Mariboru. To je vsakekor priznanje tej organizaciji, ki je že ustanovila organizacijski odbor za republiško proslavo. Organizacijska komisija je že izdelala program proslave.

V soboto, 11. julija si bodo udeleženci proslave ogledali proslavodno tovornih motornih vozil v TAM. Ta dan bodo tudi tekmovali v pozanovanju cestno-prometnih predpisov, šahu, streljanju z zračno puško in kegljanju. Zvečer bo seja republiškega odbora združenja šoferjev in avtomobanikov Slovenije. V prostor restavracije TAM bodo pripravili družabni večer za člane združenja, svojce in povabljene goste.

Program se nadaljuje v nedeljo, 12. julija, ko bodo v spretnosti vojni tekmovala tovorna motorna vozila nad 7,5 ton skupne teže in v spretnosti vojni avtobusov z več kot 24 sedeli. Pripravili bodo tudi tekmovalje avtomobanikov in avtoelektričarjev pri odstranjevanju napak. Skozi mesto se bo svezila povorka motornih vozil. Republiška proslava dneva šoferjev bo na Trgu svobode, kjer bodo razglasili rezultate in izročili nagrado. Ob tej priložnosti bodo izročili tudi nagrade šoferjem, ki so z vozili TAM prevozili 200.000 kilometrov brez generalnega popravila. M. K.

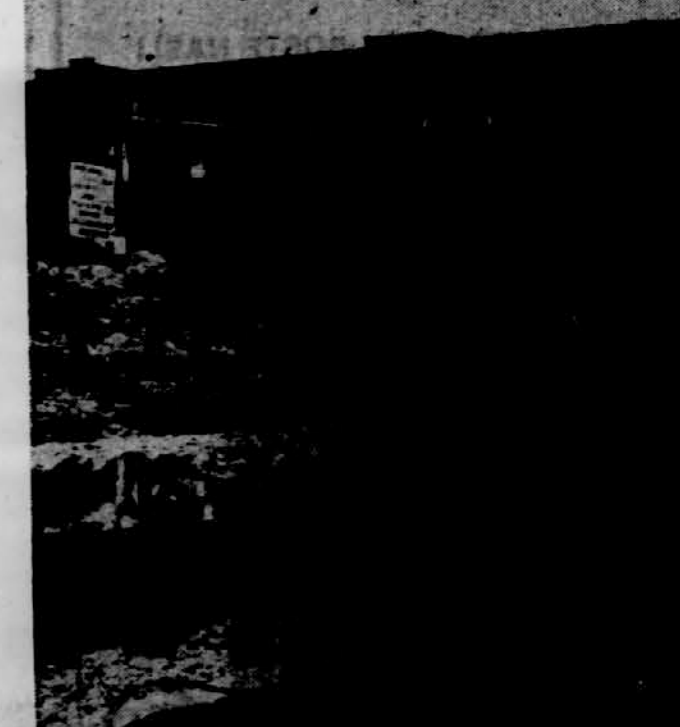
Obdržati sedanjo raven zdravstvenega varstva

Akcijski program komunalne skupnosti socialnega zavarovanja na mariborskem območju

MARIBOR, 9. jul. Na današnjem zasedanju skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev v Mariboru so vsebino dnevnega reda v celoti usmerili na položaj in razmere v zdravstvenem zavarovanju. Skupščina je razpravljala o osnovah novega statuta in zakonah o zdravstvenem zavarovanju ter sprejela akcijski program za izvedbo zakona o zdravstvenem zavarovanju. Predlog statuta in ustanovitve skupnosti zdravstvenega zavarovanja bodo predložili tudi v javno razpravo, ki jo bo skupščina priredila s pomočjo sindikatov in vseh delovnih organizacij.

V razpravi o zdravstvenem zavarovanju in obveznih oblikah zdravstvenega zavarovanja so predvsem poudarili, da se v nobenem primeru ne sedanja raven zdravstvenega varstva ne sme zmanjšati. Nasprotno pa so bili mnenja, da bi bilo treba nekatere pravice razširiti, pri čemer je bilo predvsem mišljeno pogojno zdravstveno varstvo za mladino med 15 in 18 letom starosti, ki se ne šola ali nima zaposlitve in je prijavljena pri pristojnem zavodu za zaposlovanje. V kolikor tudi mladini ne omogočimo zdravstvenega varstva v mladosti, nastanejo posledice, ki jih je treba preprečiti. Kar naprej pa je hodil k sosednjim mladim, ker je sedela družba mladih. Seveda razumem geslo svojci k svojimi, ampak v gostišču bi morali biti vsi enakopostreženi, ne glede na leta. Ko je tako že ne vem katerikrat sbrzelo mimo mene, mi je bilo dovolj pa sem naročil eni izmed treh natakarij, ki so v moji bližini stale brez dela, naj mi katera prinese pivo. No, tu sem uspel. Toda popil ga nisem več s takim učinkom, kot sem si ga zaželel. V turistični sezoni pa taka postrežba — čeprav vsamozadoma goste — ni posebno privlačna. opazovalec

OGLAŠUJTE V DELU

PRESEJEDATEV UNKURVNE PLOVČADI — Na prostoru za klanom Union med Baslagovo in Prešernovo ulico v Mariboru se nekaj časa preurejajo velika ploščad, na kateri bo tudi parkirišče za 80 avtomobilov. Uredili bodo tudi zelenice, vhod v klanom Union pa bo pomaknjen proti severu. Foto: B. Cerin

Plima in oseka v zdravstvu

Medobčinski svet ZKS za Pomurje podpira združeno zdravstveno službo — Komunisti zavračajo pavšalno in zlonamerno kritiko

RADENCI, 9. jul. Medobčinski svet ZKS za Pomurje je sklical sinoči v zdravilišču Radenska razširjeno sejo, na kateri so sodelovali tudi predstavniki zdravstvenih služb in pomurskih občin, da bi skupaj proučili nekatera odprta vprašanja.

Dejstvo je namreč, da so po daljšem zatišju v zdravstvu spet razburili duhove nujnejši notranji odnosi, o čemer je uvodoma govoril sekretar medobčinskega sveta ZKS Mitro Zupančič. Dejal je, da komunisti v Pomurju odločno zavračajo pavšalno in zlonamerno kritiko o razmerah v pomurskem zdravstvu, da pa ne morejo mimo nekaterih negativnih pojavov, ki pri temeljnih masjevo integrirano starbo združenega zdravstvenega doma in celotno institucijo te pomembne javne službe. V bistvu gre za splet nurejenih notranjih vprašanj, ki se po besedah Mira Zupančiča manifestirajo bolj zunaj zdravstvenega doma, zlasti v odnosih med posameznimi teritorialnimi enotami, ki da so v senci matične ustanove v Murski Soboti.

Posebaj so na sinočnji seji poudarili sklep o uveljavitvi samostojnih organov tudi na ravni teritorialnih enot v Lendavi, Radgoni in Ljutomeru, ker da je to glavni pogoj za določitev jasnih pristojnosti direktorja združenega zdravstvenega doma in vodji teritorialnih enot ter za čiste gospodarske račune med njimi.

Karel Sukič, sekretar občinskega komiteja ZK v Murski Soboti pa je ostro obsodil nezdrave politično vzdušje v sobotnem zdravstvenem domu in s tem povezal nedavno odstop direktorja dr. Janeža Palancaja, Dr. Palancaja je odločno zavrnil to oceno s stališčem, da je še precej večkrat omenil razloge za to svojo odločitev. Dejal je, da obsežno strokovno delo, ki mu je zavrnjeno, ni združljivo s nič manj odgovorno upravno funkcijo. Zavzel se je tudi za umirjeno reševanje vseh problemov, ki jih je uspešno rešujejo. B. BOROVIC

Trčila osebni avto in tovornjak

MARIBOR, 9. julija — Iz Maribora proti Ptujju je večer vozil tovornjak avtomobila Vlado Imenšek iz Miklavca. V Miklavžu je zavil v levo na stransko cesto, tedaj pa ga je začel prehitevati voznik osebnega avtomobila Vlado Vrtnjak. Avtomobila sta trčila, ranil se ni nihče, škoda pa je za 13.000 dinarjev. B. C.

Smrtna nesreča pri delu

CELJE, 9. julija — Včera popoldne se je v Vojniku pri Celju pripetila huda nesreča. Šestinsedemdesletni Jakob Kranjc, doma iz Proseniškega pri Senjurju je med delom omahnil z balkona in se pri padcu na gramoz in opeko tako poškodoval, da je na kraju nesreče umrl.

Nesreča se je pripetila, ko je Jakob Kranjc pomagal Francu Fidarju postavljati leseno ograjbo ob hiši. Stal je na balkonu štiri metre nad zemljo. Od tu je padel na tla in si pri padcu zlomil lobanjsko dno. Na kraj nesreče je odšla posebna komisija, ki jo vodi Vlado Klarič, preiskovalni sodnik okrožnega sodišča v Celju. Vzroka nesreče se ni soto ugotovili. I. S.

Tovornjak pod cesto — voznik mrtev

TRZIC, 9. julija — Danes dopoldne se je na Ljubelju smrtno onesrečil voznik tovornega avtomobila Karel Albreht, doma iz Ljubljane. S tovornjakom, natovorenim s cementom je pripeljal iz Avstrije. Pri Begunjskem plazu so na vozilu odpovedale zavore. Da bi tovornjak ustavil, je zapeljal v križ, od koder je vrglo vozilo nazaj in pod cesto. Voznik je na kraju nesreče umrl. M. S.

Ukradel ji je torbico

MARIBOR, 9. julija — Sinoči ob 22.30 se je Elza Kruk, blaginčarka društva upokojencev vračala proti domu. Šla je čez Studenčinski most. Ko je prispela na Ruško cesto, jo je mlajši moški vprašal koliko je ura in ji v istem trenutku iztrgal iz rok ročno torbico v kateri je imela 800 dinarjev. Torbico brez denarja so pozneje našli na obrežju Drave. B. C.

Mariborski

Kljub muhastemu vremenu je turistična sezona v polnem razmahu. Maribor je vsak dan poln turistov. Čeprav mnogi nadaljujejo po skozi mesto naprej proti...

Neturistična postrežba

ti morju, pa se nekateri vendarle raskropijo tudi tudi po mestu in si ga ogledujejo. Poleg kulturnih ustanov so najbolj obiskana gostišča, kar je razumljivo. Zato je tudi razumljivo, da mora biti tako kot povsod ribnikih ta čut sploh ni devaloval. Bilo je vroče in zaželel sem si piva, ki sem ga hotel izpitl kar zunaj, verand, Natakar je sicer vzel moje željo na znanje, toda kljub temu, da je bilo zelo malo gostov, mi piva ni

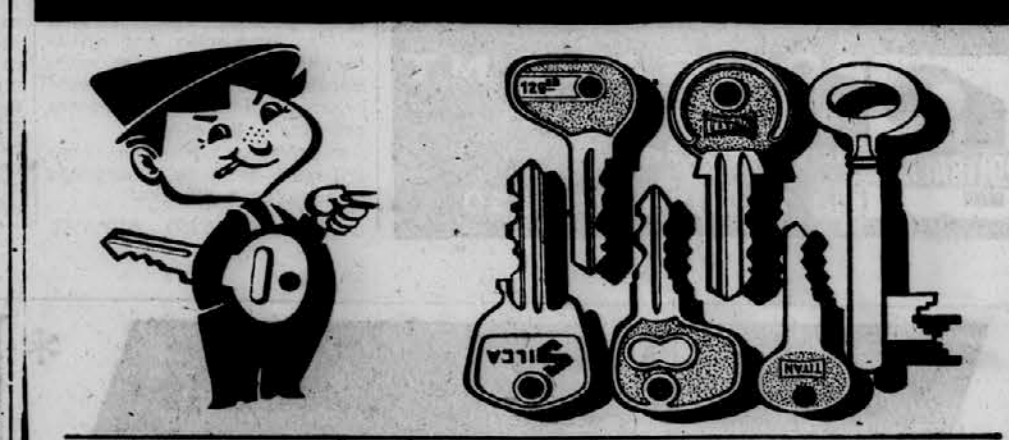
Mariborski

zlasti še v trgovinah in gostiščih — usposobljeno strožno osebje. Ne vem sicer, če imajo natakarij poseben peti čuk za tuje, ki ga takoj vključijo, če zagledajo tujeja turista. Skoraj bi rekli, da je tako, kajti pri meni natakarju v Gostišču pri Treh

Neturistična postrežba

prinesel prenaglo. Kar naprej pa je hodil k sosednjim mladim, ker je sedela družba mladih. Seveda razumem geslo svojci k svojimi, ampak v gostišču bi morali biti vsi enakopostreženi, ne glede na leta. Ko je tako že ne vem katerikrat sbrzelo mimo mene, mi je bilo dovolj pa sem naročil eni izmed treh natakarij, ki so v moji bližini stale brez dela, naj mi katera prinese pivo. No, tu sem uspel. Toda popil ga nisem več s takim učinkom, kot sem si ga zaželel. V turistični sezoni pa taka postrežba — čeprav vsamozadoma goste — ni posebno privlačna. opazovalec

EKSPRESNA IZDELAVA KLJUČEV

VSAK DELAVNIK OD 7.30—21. URE

- za stanovanjske prostore
- za vse vrste avtomobilov in motov
- tudi popravila ključavnic
- zelo ugodne cene

SUPERMARKET KLET · KLET · KLET

Odkrijte Amerike

Romanje na C. Kennedy

Ameriško vesoljsko izstrelišče je zelo obiskana in donosna turistična atrakcija — Kdor pride na Florido, je zlepa ne obide in prav ima

»Podravnjeni v Floridi... Srečnaki, pravkar ste prestopili mejo svezne države Floride. Zavijte v Jacksonville! Do Miamija je le še 353 milj! Ne hitite, obiščite St. Augustine, prvo evropsko mesto na ameriški celini...»

Založijo nas s kosom prospektov, ko se za trenutek ustavimo v Jacksonville. Avtomobilska cesta grize skozi goste goste... Obiščite: prekrajane plaže, neprekosljive dančine, preimena igrišča za golf; pragozd s pravimi opicami, ki znajo voziti avto; muzej zakladov, dvignjenih z dna morja; pravo gusarsko luko s piratskimi spustaki; peljite se z davno ladjo na kolosa; obiščite tiskarno, let staro špansko trdnjavo; zahajajte stari vlak, katerega bodo spetom ustavili dresirani bisoni; uživajte dišave v pragozdu, v katerem cveta deset tisoč orhidej; ne spreglejte papagajске visoke šole; ne zamudite safarja, čemu bi šli v Afriko; obiščite ko, pijo španske Alhambre edine na svetu! Farma aligatorjev Serpentarij — tisoči najzanimivejših kač tega sveta! Muzej voščilnih lutk! Reprodukcijske slike Leonarda da Vincija »Zadnja večerja«, narajena je 50.000 kosov mozaike, razstavljena je sredi tropičnega vrta, polnega šuborečnih fontan! Dom slavnega Edisona! Originalno western naselje »Pri šestih pištolah!« Cape Kennedy — vrata vesolja! Nemara pa res ne hodi toliko izletnikov na Florido samo zaradi kopanja?

7. Največje vozilo na svetu in največja hiša, v kateri je rojeno vesoljsko vozilo! 6. Stojite tik ob krajih, odkoder so odleteli prvi Američani v vesolje in na Mesec. 5. Bolj boste izobraženi, ko boste obiskali vesoljski muzej. 4. Poslušali boste posebne vodilce, ki vedo vse o vesoljskih poletih. 3. Videli boste sosedo izstrelišča, slavno Patriotovo letalsko vojaško oporišče. 2. Ne manjka dobro založena vesoljska trgovina s suvenirji. 1. Igrali boste razburljiv kviz z imenitnimi nagradami.

Tako prospekt, ki draži goste v Miamiju z enodnevnim izletom k vratom vesolja; za pet let 16 dolarjev. Zajček med izstrelitvami. Pred vzhodom v vesoljsko središče Cape Kennedy je precej ljudi, lezejo v avtobuse, ki počasi drug za drugim odhajajo proti glavni cesti. Čez pet minut bo do sončnega zahoda manjkalo še toliko, da bi nas ne mogli več sprejeti. Ko odhajemo vsak po dva dolarja, imam v roki vstopnico številka 889180. Če bi imeli Rusi svoje izstrelišče kje blizu Krima, bi nemara posneli Američane in naredili iz vesoljskega izstrelišča donosno turistično atrakcijo? Daleč v vzhodne stepe in pustinje pa lahko potujejo le izbrani državniki, znanstveniki in časnikarji. Prestopiti moramo v poseben avtobus. V zrcalu nad oknom nasmejnati sofer stika s pogledom po naših obrbeh. Vselej smo kar prevec presenečeni. »Prvi turisti iz komunistične dežele ste, se zasmehje. Potem vidite magnetofon. »Turistična pisarna NASA, ki skupaj z letalsko družbo TWA in avtobusnim podjetjem Greyhound organizira turistične ogledne vesoljskega centra, vas pozdravlja in prosi, da v avtobusu ne govorite preglasno, ker bi ovirali tiste, ki poslušajo nastavo. Upamo, da niste vzeli s seboj hrane ali pijače, tudi kaditi je prepovedano. Za pse, ki jih niste smeli vzeti, s seboj, ne bodite v skrbeh, so v varnem strokovnem varstvu. Okna avtobusa so skrbno umita, tako da lahko brez ovir fotografirate in snemate. Hvala! Peljemo se po asfaltiranih cestah med nizkim grmovjem proti vzhodu. K oceanu. V daljini rastejo iz zelenja visoki stolpi. Magnetofon razlaga vsako podrobnost. Tam zdalej je tisti veliki stolp, kjer nastaja Apollo 14. Tam so rezervirani za gorivo. Tam je postojaje, ki ima največjo prostornino na svetu. Tam so bunkerji, od koder opazujejo izstreljevanje. Tam je tisto največje vozilo za transport rakete. Tam na levi so upravne stavbe NASA. Na desnem vrhu zadržava NASA. Tam stanujejo astronauti pred odletom. Tam je menza za ose-

Odštevalna reklama za Cape Kennedy

Mine španski S. Augustine, Mine Daytona Beach. Do Miamija je le še 260 milj. Popoldan se nagiba. Po kolost beži asfalt ceste številka ena. Majhni, nepomembni Titusville. Crpalke in moteli. Povsot s soferjem. Zavili bomo z glavne ceste in se peljali po stranski cesti čim bliže znamenitemu ameriškem vesoljskemu izstrelišču Cape Kennedy. Morda bomo od daleč kaj videli; ali vsaj stiliiti veličino tega presojnega kraja na našem planetu...

Za nekaj milijah nas presenetljivo reklamo ob cesti: »Ne peljite se naprej, ne da vrata vesolja! Za obiskovalce je vesoljski center NASA odprt vsak dan od osmih jutraj do sončnega zahoda. Zadnje izletnike sprejememo dve uri in četrt pred sončnim zahodom. Ogledovanje traja dobri dve uri. Zaprt o Božiču in ob pomembnejših izstrelitvah ali poskusih. Vstopnina: odrasli 2,00 dolarja, otroci do 11 let v spremstvu odraslih 0,50, mladinci do 18 leta 1,25, vojak 1,25; za skupine poseben popust!« Spogledamo se: »Tako torej!«

Ce pojedmo v vesoljski center, pridemo dobri dve uri pomeje v Miami. Zamudili bomo večerjo? Črtamo večerjo. »Obiskovalci Floride, udeležite se neprekosljivega, odštevane izleta. 10. Romanje se pričnaja v Miamiju! Avtobus ima hladino napravo. 9. Uživate v pejsaji nenadkrilje Floride! 8. V dveh urah od nemškega V-1 do Saturna-V!

Šport

Dekle z oranžnim pasom

Tatjana Mykiška je najboljša Slovenka v karateju

Ko smo se ondan mudili v Piranu, so nam znanci pripovedovali, da živi pri njih najspretnjše dekle na Slovenskem »Tatjana Mykiška« je neurađna slovenka, prvakinja v karateju, so dejali. Mladoporko te japonske samurajske veščine smo kmalu našli. Predstavljali smo si jo veliko in močno, a Tatjana je sicer postavno dekle, ki pa se prav nič ne razlikuje od sovrstnic.

Pirančanka? »Ne, v Portorožu stanujem. Vendar me boste prej našli v Piranu kot doma. V Piranu hodim v solo in, seveda, treniram karate. Tu sem včasih po ves dan. Zato ni čudno, če nekateri mislijo, da sem iz Pirana.« je dejala, osemnajstletna gimnazijka. »Zakaj ste se posvetili krav karateju? Kaj ni to bolj moški sport?« »Kako naj bi vam odgovorila: japonske borbe na blazinah so me že od nekdaj zelo mikale. Sploh pa karate.« »Kdaj ste prvič obkrožili kimono?« »Bo pa še več kot štiri mesece.« »Članica kluba od samega začetka...?« »Tokrat je namesto nje odgovoril trener Branko Kundih, sicer študent piranske pomorske šole: »Karate klub smo ustanovili pred desetimi meseci. Na seznamu imam trideset fantov in šest deklet. Kajpak, na začetku se jih je prijavilo mnogo več, vendar so se sredičili. Ti, ki so ostali, so pridni in redno hodijo na treninge.« »Kdo pa je ustanovil piranski karate klub?« »Kot pomorščak sem večkrat obiskal Japonsko, prvi trener Kundih.« »Tam sem se seznanil s tem športom. Začel sem ga vaditi; nastopal sem za zagrebške barve. Ko sem prišel v Piran, sem pa osnoval klub.« »Tatjana, kolikokrat na teden stopite na blazino?« »Do pred kratkim smo trenirali dvakrat na teden. Zdaj, ko so počitnice in imamo več časa, pa vadimo skoraj vsak dan. Ko pa so na sporedu tekmovalni, je vsake izkušene ure škoda.«

Tatjana Mykiška, najboljša slovenska borka karateja, nosi oranžni pas. Trener Kundih pravi, da je to za žensko še precej visoko priznanje.

pole vesoljskih oblik za otroke, globus Lune, kopije plakete odnešene na Luno, gramofonske plošče in trakovi s besedami izrečenimi na Luni, portreti Armstronga v vseh mogočih okvirih, rute z načrtom poleta na Luno...

Povsod vse polno ponosnih romarjev

Sonce je padlo za krošnje, ko slezemo v naš avtobus. Veliko romarjev smo srečali v Ameriki. Na Niagari. Na washingtonskem vojaškem pokopališču. Fred Beilo hiša. Fred Kapitolum. Fred Lincolnom. Pred vrati vesolja. Z enakim strahospoštovanjem stopajo sovjetski romarji pred balzamskega Lenina, pred zlato in s soboljevino obdano krono Ivana Groznega, pod makete satelitov na vsesvezni razstavi dosežkov ljudskega gospodarstva.

Morda samo veliki narodi vzamejo taka romanja tako resno? Videl sem Nemce, ki so dvigali vrčke piva v čast »Germanije«, bdeči nad Renom nedaleč od Maina. Videl sem Francoze, ki so se poljubljali pod reliefom »Marseljev« v hladni sencici sicer razgretga slavoloka zmage.

»Ponosni smo... Ponosni smo...« Sele sedaj, ko smo že daleč, zaznavam ti besedi, ki ju je nekajkrat izgovoril sofer-voditelj v avtobusu, ko smo se peljali mimo glavnih eksponatov vesoljskega centra. »Ponosni smo,« je govoril nekako mimogrede, skoraj tako, kakor da bi hotel s tem v govoru narediti večjico.

DRAGO KRALJ

Humor iz Budve

„Naj me tepe slab glas!“

Nežna Makedonka, Sunčica Božinovska, vihti peresnik in čaka na zaposlitev

Zenske jemljejo humor prerano. V pralepi obmorski Budvi so sicer Branka Veselinovic, Nela Erzišnik, Vaska Jukić-Marijanović in nekatere druge žele precej odobravanja za svoj ženski humoristični nastop, ki pa je bil edina uspeša prireditve minulega festivala smeha. Pa kaj, ko je bil to le en večer. Vse druge večere sta se karikaturni Djeva Ratković in Dosa Glišić prepirali (uradno, festivalsko), padali v nezavest, obrekovali in nasakovali. V njih sencici je mala nežna Makedonka, Sunčica Božinovska iz Kumanovskega požela nekaj občudujočih moških pogledov in nekaj manjših nagrad.

»Sunčica, kaj ste po policiju?« »Nič.« »Kako nič?« »Tako, nič. Rilem karikature — honorarno, šole nimam, dela tudi ne. Zdam mi obljubljanjo redno zaposlitev v naši, kumanovski tovarni.« »Zakaj ste pustili šolo?« »Poročila sem se, sina imam. Može še študirati, potem mora še k vojakom. Nekdo mora zaslužiti v družini.« »Vam prijatelji in poklicni kolegi, karikaturnisti, ne morejo pomagati, da bi našli primerno stalnejše mesto?« »Obljubili so mi. Za zdaj je obljubljeni.« »Vendar pravijo, da ste nadarjeni...« »Včasih tako pravijo. Pogosteje pa, da so moje karikature prevec politične. Takrat mi svetujejo, naj bi risala takšne, ki ne bi presegale graje občinske politike. Pa ne znam.«

»Bi če bi svedela za kakršnokoli delo, bi takoj šla iz Kumanovskega. Ni se težko preseliti v novo sobico.«

»Sploh ne razmišljam o tem. Sem prihajam vsako leto zato, ker sem tako najceneje na počitnicah, pa za...«

»Bi še študirali? Morda itakovo? Da bi se izpopolnili...« »Za študij je treba denarja. Morda pomeje, ko se moč zaposli, če ne bom še preostala. Takrat, ko bo v šolo hodil moj sinček.«

»Kaj mislite o budvanskem festivalu?« »Dama tu nimamo prednosti.« »Včasih se mi ad, da to, da delam in morda dobim kakšno nagrado. Rada imam tisti stavek: Lačnemu konju ne prebčati lovorogega venca okoli vratu.«

»Kladivanje« Ob Jadranu so za to poltje našli nov, neobčujen, izraz kladivanje (čekičanje), kajti ni ga turist, ki bi se lahko pohvalil, da je prečel počitnice, ne da bi slišal zvok vsaj enega gradbenega stroja. Tako imajo počitničarji občutek, da jim nekdo stalno s kladivom po kamenju prigovarja: »Prekmalu ste prišli, prekmalu ste...« Tudi v Portorožu ni nič drugače.

slabši humoristi, slabši karikaturnisti, zasedajo delovna mesta v humorističnih časopisih. Se bo to kdaj spreminilo? »Ni verjetno. Vsi Petan je napisal v listi prvi, skromni številki festivalne brošure: Franske glave prej ali slej epplavajo na površje. Tako nekako.«

»Ce sodim po vaših karikaturah, ste nepoboljšljiva naprotična televizija?« »Nekoč sem si ogledala televizijski sprejemnik od zadrž. Povem vam, precej bolj zanimiv je videti!«

»Pa bi šil v službo na televizijo?« »Čelo tja.« »Koliko denarja pa bi zaslužili?« »Tri stare tisočake več, kot zaslužim zdaj.«

»Morda boste imeli delo, ko se bova drugi srečala?« »Morda. O kadrih sđaj veliko govorijo. Pa o ustavni pravici, ki pripoveduje o tem.«

Foto: D. Kralj

Iznajdbe

Garažna vrata, kakršnih še ne

Kdo išče, ta najde, sta dejala dva iznajdljiva ljubljanska upokojenca

Alli je kaj nenasvednega, da si dandanašnji ljudje celo pri šestih križih omislijo prikupnega fičica, opravijo soferski izpit in si tako odprejo vrata v najbolj skrivne in privlačne kotičke naše ožje ter širše domovine? In ker takšnih ljudi s šest in več križi ni tako malo, sta se tudi ljubljanska upokojenca Anton Vovk in Ivan Gaber opogumila in nekega dne zajedrala med motorizirane občane. Seveda sta, tako kot vsak dober lastnik avtomobila, poskrbela tudi za garažo. Prav tu — pri garaži — pa so se začele njune nevšečnosti. Namreč, pri garažnih vratih.

»Kadar sem peljal fička ven in odpiral vrata, mi je kaj pogosto nagajal veter.« Je pripovedoval Anton Vovk. »Če je bil veter pohleven, je še kar šlo; ob hudem vetru pa so bile nenehne težave.«

Potem je Anton Vovk kajljel, s katerimi je pritril vrata, ki jih je veter svrjal, nadomestil z močnejšimi. A glej jo smolo: z odje je železa ključka vzdržala sunek vetra zato pa se je prekal les. Skratka, z vetrom in gradinimi vrati je bilo vedno nekaj narobe.

Tako sta moža začela tih-tati. Na rešitev ni bilo treba dolgo čakati, saj sta oba od stroke: Ivan Gaber je bil dolga leta šef proizvodnje v tovarni »Saturnus«, Anton Vovk pa obratovodja in tehnični vodja v tovarni kovinske galanterije v Tolstojevi ulici za Bežigradom.

Rešitev je zelo preprosta: gre za nekakšen sistem samodejnih zakločnikov, ki poskrbijo, da se vrata, ko jih odprete, avtomatično zasločijo in da se tako močan veter ne more premakniti vrata nena krila. Toda, čeprav je zadeva slišala preprosta, doslej še ni prišla v rabo. Je pač tako, da se ponavadi na najbolj enostavne rešitve le malokdo spomni.

»Lani decembra sva najin patent pokazala v škojloški tovarni Jelovici, je pripovedoval Anton Vovk. »Strokovnjaki so naju precej skritizirali.«

»Pa je bila kritika upravičena?« sem hotel vedeti. »Seveda. Sprva naju je bolelo, ker sva morala marsikatero ališati, je rekel Anton Vovk. »Ampak potem

Table with 2 columns: Name and Amount. Title: Za slepe. Subtitle: Upravni odbor dobrodelne akcije se zahvaljuje vsem darovalcem, ki so poslali prispevke in darila za dograditev Centra slepih v Skofji Loki.

Advertisement for 'STOP' magazine and 'LEPOTA Z VSEH VETROV' perfume. Includes text: 'Kdo bo plačal vodo?', 'Kdo bo plačal vodo?', 'NAJVEČJA jugoslovenska avtomobilistična revija', 'AVTO'.

Vrtimo globus

DORTMUND — V bližini rudnika v Bessweilerju je začela drseči žarnica. Po vsaj štiri dni je gremela okoli 20.000 kubičnih metrov kremenja in smolje pod katero sta se sedušila dva rudniška delavca, štirje pa so dobili rane poškodbe.

LONDON — V angleškem mestu Selston so čebelarji do smrti opikale 80-letno Ethel Nichols. Staro so našli na vrta vso pokrito s čebelami. Umrla je med prevozom v bolnišnico.

MÜNCHEN — Štiridesetletni vrtnar in Donauwörth je imel pri delu na vrta dve steklenici, v eni pivo, v drugi pa kemično snov za uničevanje plevela. Fotomota je napravila potrek iz steklenice s strupom. Umrla je v münchenski bolnišnici.

PARIZ — Poldruvo leto stara deklica iz okolice Versailles je našla v kuhinji škafliči vžgalice. Igrala se je, si zažgala obleko in živa agrela.

PORTLAND — Devetnajsetletni obiskovalec živalnega vrta v Portlandu (Oregon) je ziezal na vrh ograje okoli levje kletke in začel brcati ležečo levjico. Žival je skočila, potegnila fanta z ograje in ga razgrajla. Policija je ugotovila, da je prej na podoban način dražil medvede.

NEW DELHI — V indijski vadi na jugu države Kerala je pobesnel slon do smrti potepal metico, njegova moža pa hudo ranil. Pravijo, da je slon podiral, potem ko ga je ugriznil popadljiv pes.

MARSEILLE — V južni Franciji blizu Marseille je izbruhnil gozdni požar, ki je v nekaj urah uničil petnajst hektarov gozda.

SAN JUAN — V San Juanu (Portoriko) se je tresla zemlja. Po podatkih nacionalnega seizmološkega centra v Rockville v ameriški državi Maryland je bilo srednje potresa jakosti 6.2 po Richterjevi lestvici okoli dvesto kilometrov severnozhodno od tega portorikanskega mesta.

TORONTO — Kanadska policija bo skušala razviti film, najden v televizijski kameri med ostanki potniškega letala, ki je strmoglavilo prejšnji teden s 108 potniki. Čeprav je malo verjetno, da je kdo kaj smenjal tik pred nesrečo, policija upa, da ji bo film pomagal ugotoviti vzrok katastrofe.

BOMBAJ — Zaradi nalivov je prišlo do poplavi v Bombaju in okolici. Po nepopolnih podatkih je utonilo osemnajst ljudi. Voda je odnesla nekaj hiš.

ZENEVA — Članice mednarodnega združenja za račni promet so lani povečale potniški in blagovni promet za dobrih 14 odstotkov. Letala 104 družb iz 85 dežel so prepeljala 232 milijonov potnikov.

NEW YORK — Po podatkih zveznih zdravstvenih oblasti ni lani v ZDA nihče umrl zaradi otroške paralize. Ugodno stanje, kakršnega ni bilo že petnajst let, je rezultat splošnega zaščitnega cepjenja, ki so ga uvedli leta 1950.

LONDON — Okoli 200.000 Londončanov se je potilo v temnih vlakih podzemne železnice, ko je za celo uro zmanjkalo električnega toka. Podzemlje se je nenadoma ustavilo okoli tristo vlakov. Nekateri potniki v prenapoljenih vagonih so razbijali okenske šipe, več žensk in otrok se je onesvestilo, na tisoče potnikov se je po predoru peš odpravilo do bližnjih postajališč.

MADRID — Španska policija je prišla pobega nemška kriminalca, ki sta osumljena, da sta sodelovala pri roparskem napadu na mestno hranilnico v Offenbachu. Pr njiju so našli 50.000 peset. Roparji so v Offenbachu odnesli okoli 1.3 milijona mark.

MÜNCHEN — Po več mesečnih razprav je le prišla odločitev: olimpijski stadion ter telovadnico in plavalni bazen s skupno površino 75.000 kvadratnih metrov bodo pokrili s sotorom iz akrila, ki bo stal okoli 15 milijonov mark.

LOS ANGELES — Čim več umazanije je v zraku, tem večja je nevarnost srčnega infarkta. Tam, kjer je zrak najslabši, je skoraj za 80 odstotkov več smrtnih posledic infarkta kakor v okolju z manj pralnimi v zraku, sta ugotovila Winkelstein in Gay z univerze Berkeley. Razen tega pravita, da so mlajši ljudje enako ogroženi kakor starejši letniki.

MÜNCHEN — Nemška pošta se pritožuje zaradi politične nevednosti prebivalstva, ki pristeva Avstrijo in Švic. K EGS in zato premojo frankira pisma znancem v teh deželah. Za dežele EGS velja pristojbina 30 pfenigov za pisma in 20 za dopisnice, na pisma in razglednice za naslovlence v Avstriji in Švici pa je treba nalepiti znamke za 50 oz. 30 pfenigov.

UDBOJE V KROGLI — Med opremo bodočih stanovanj pristiwa neko zahodno-nemško podjetje tudi tole kroglo, ki je uporabna tako ob morju kakor na domačem vrta in v stanovanju. Krogla ima prostor za obleko, zaprt predal za denar in nakit, luč za čitanje, plošča za pisanje, omarico z okrepili ter radio, magnetofon in ventilator.

Skrita pot k obali

Kapitan ribiške ladje je thotaplil ljudi

BREMENHAVEN — V sodelovanju s britanskimi oblastmi je prišla nemška policija na sled mednarodni družini, ki je thotapalo prevažala ljudi. Kapitan bremenske ribiške ladje »Hertha« Hans Techemerjock je priznal, da je skupno s dveina nemškima taksetoma in s pomočniki na britanski obali od letošnjega februarja vthotaplil v Anglijo vsaj 110 Indijcev in da je za thotapečki prevoz prejel okoli 40.000 mark.

Britanska policija je odkrila nenavadno thotapestvo v začetku julija, ko so policisti našli v kletih prostorih kmetije v Bredfordu v Yorkshireu 40 Indijcev, ki so očito skrivali prišli v deželo. Prve koristne napotke so dali Indijci, ki so izjavljali, da sprico britanskih omejitvev glede priseljevanja niso imeli druge možnosti, kakor da se zaupa jo thotapeški organizaciji bremenskega kapitana.

Po posredovanju Interpola je imenovala bremenska policija posebno komisijo. Čemu je šofera takoj izjavila, da jima je konec lanskega leta naročil Indijec, čigar imena ne vesta, naj skuršata najti ribiško ladjo za prevoze v Anglijo. Kapitan Techemerjock je sprejel ponudbo in se je v začetku februarja odpravil s Helgoland na prvo thotapeško plovbo s 28 Indijci na krovu. Skrivno priseljevanje je pred zahodno-britansko obalo prevažal motorni čoln.

Kapitan ribiške ladje »Hertha« je priznal še dve thotapeški plovi, pri katerih je imel na krovu po 40 Indijcev. Policija sumi, da je kapitan večkrat sprejel ugodno ponudbo. Šofera sta povedala, da sta sadije mesece zelo pogosto vozila Indijce z bremenskega ali s hamburškega letališča v Bremenhaven. Pristaniški nadzornik za ribolov v Bremenhaven je nekaj sumil. Kapitan mu je razlagal, da zadnje čase nekajkrat ni pripeljal rib, češ da je moral po naročilu nemške mornarice odvažati mine in torpede.

Raba strupa v rastlinah

Kemik Syngde o novih možnostih za zatiranje rastlinskih škodljivcev

LINDAU — Škotski kemik Richard Syngde je dejal na 20. sestanku nobelovcev, da bo človek pri zaščiti kulturnih rastlin v dogledni prihodnosti nadomestil zdej običajna, nevarna sredstva za zatiranje škodljivcev, z obrambnimi snovmi, ki jih bo pridobival iz rastlin ali pa jih izdeloval po ustreznih kemičnih modelih. Svojo napoved opira Syngde med drugim na dejstvo, da so pravzaprav vsi znani organizmi, ki se v medsebojni tekmi potegujejo za življenjski prostor, zasnovani na eni sami, zelo strnjeni grupaciji. Vse življenje je namreč odvisno od načina presnove in razmnoževanja verižnih molekularnih kislin in beljakovin.

Nukleinske kisline, ki dooločajo pri živih snoveh dednost, razmnoževanje in prenos informacij, so sestavljene iz zaporedja samo petih prvinskih grupacij, tako imenovanih baz. Vrstni red in kombinacija teh baz dooločata način reprodukcije in informacijski ključ, po katerem je razvrščeni dvestaj aminskih kislin, ki sestavljajo beljakovine.

Temeljni mehanizem iz petih baz in dvestaj aminskih kislin zadošča po Syngejevih besedah za proizvodnjo in nenehno obnovo približno bilijon bilijonov različnih beljakovinskih snovi, kot jih je ustvarila narava. To število izraža enica s 30 ničlami, kljub temu pa jo to le droben del vseh možnih beljakovinskih snovi. Število možnih proteinov bi lahko nakazali šele z enico, ki bi imela kakih 520 ničel. Potemtakem ponazarja enka s 490 ničlami število neizkoriščenih kemičnih možnosti, ki očitno niso primarne kot biološke beljakovine in jih je torej narava zavrgla.

Med bilijon bilijonov proteinov je nešteto snovi, ki jih rastlini ali živalski organizmi uporabljajo tudi kot strupe proti drugim biološkim oblikam. Razen tega imajo mnogi organizmi za zaščito tudi nebeljakovinske snovi oziroma strupene prvine (selen, fluor), ki jih črpajo iz zemlje.

Prenos lista na daljavo

Štiri minute za stran

MOSKVA — Sovjetski inženirji so izoblikovali metodo telefonskega prenosa časopisnih strani v najbolj oddaljena sibiriska mesta. Prej kot v štirih minutah prenese naprava filmske posnetke velikih časopisnih strani. V nekaterih okrožjih so že uvedli to novost, v načrtu pa je razširitev mreže, ki naj zajame petnajst mest v goratih pokrajinah, in sicer v Siriji, na Daljnem vzhodu in sovjetski srednji Aziji. Kot dopolnilo kablovskih in mikrovalovnih prenosnih rešitev na zemeljskem površju uporabljajo tudi naprave v komunikacijskih satelitih sovjetske serije »Molnija«.

Cigarete in otroci

Zdravnika o vplivu kajenja na naraščaj

LONDON — Vedno iznova se pojavljajo razprave o vzročni zvezi med cigareto in rakom na pljučih oziroma verjetnostjo srčnega infarkta. O izpostavljanju tej nevarnosti odloča vsak kadilec sam zase. Kako pa je z otroki, ki so izpostavljeni posledicam kajenja že pred rojstvom? Znano je, da so otroci mater, ki kadijo, poprečno manjši od naraščaja nekadilk, vendar bi samo zaradi te male razlike še ne bilo razloga za zaskrbljenost.

Za dobro voljo

Zapomni si: kot vajenec moraš svojega mojstra vedno gledati spoštljivo nazgorle

Na nedavnem ginekološkem kongresu v New Yorku sta dva angleška znanstvenika postregla z izkušnjami in s podatki, ki kažejo problem v precej drugačni luči. Njuna raziskava je zajela okoli 17.000 britanskih otrok, ki so rojeni v istem letu marca 1958. Spremljala sta njihov razvoj. Dva pregleda, prvi v sedmem, drugi v enajstem letu, naj bi pokazala, ali in kako vplivajo na otroka življenjske razmere matere med nosečnostjo ter potek poroda in družinska sredina. V tej zvezi sta upoštevala tudi kadilske navade mater, in sicer tistih, ki pokadijo vsaj deset cigaret na dan.

Križanka

VODORAVNO: 1. van ob Dravinji s tehotino tovarna, 9. borba, 12. človek s posebnimi sposobnostmi, 13. mesto, 14. mikavost, obeh, 15. oči, 16. oči, 17. oči, 18. oči, 19. oči, 20. oči, 21. oči, 22. oči, 23. oči, 24. oči, 25. oči, 26. oči, 27. oči, 28. oči, 29. oči, 30. oči, 31. oči, 32. oči, 33. oči, 34. oči, 35. oči, 36. oči, 37. oči, 38. oči, 39. oči, 40. oči, 41. oči, 42. oči, 43. oči, 44. oči, 45. oči, 46. oči, 47. oči, 48. oči, 49. oči, 50. oči, 51. oči, 52. oči, 53. oči, 54. oči, 55. oči, 56. oči, 57. oči, 58. oči, 59. oči, 60. oči, 61. oči, 62. oči, 63. oči, 64. oči, 65. oči, 66. oči, 67. oči, 68. oči, 69. oči, 70. oči, 71. oči, 72. oči, 73. oči, 74. oči, 75. oči, 76. oči, 77. oči, 78. oči, 79. oči, 80. oči, 81. oči, 82. oči, 83. oči, 84. oči, 85. oči, 86. oči, 87. oči, 88. oči, 89. oči, 90. oči, 91. oči, 92. oči, 93. oči, 94. oči, 95. oči, 96. oči, 97. oči, 98. oči, 99. oči, 100. oči.

NAVIGIRANJE

NAVIGIRANJE: 1. znanje, 2. velika jama v antiki, 3. delo, 4. avtomobilna oznaka, 5. glas pri strahu, 6. najvišji odgojitelj, 7. večanje, 8. avtomobilna oznaka, 9. svetloba, 10. svetloba, 11. svetloba, 12. svetloba, 13. svetloba, 14. svetloba, 15. svetloba, 16. svetloba, 17. svetloba, 18. svetloba, 19. svetloba, 20. svetloba, 21. svetloba, 22. svetloba, 23. svetloba, 24. svetloba, 25. svetloba, 26. svetloba, 27. svetloba, 28. svetloba, 29. svetloba, 30. svetloba, 31. svetloba, 32. svetloba, 33. svetloba, 34. svetloba, 35. svetloba, 36. svetloba, 37. svetloba, 38. svetloba, 39. svetloba, 40. svetloba, 41. svetloba, 42. svetloba, 43. svetloba, 44. svetloba, 45. svetloba, 46. svetloba, 47. svetloba, 48. svetloba, 49. svetloba, 50. svetloba, 51. svetloba, 52. svetloba, 53. svetloba, 54. svetloba, 55. svetloba, 56. svetloba, 57. svetloba, 58. svetloba, 59. svetloba, 60. svetloba, 61. svetloba, 62. svetloba, 63. svetloba, 64. svetloba, 65. svetloba, 66. svetloba, 67. svetloba, 68. svetloba, 69. svetloba, 70. svetloba, 71. svetloba, 72. svetloba, 73. svetloba, 74. svetloba, 75. svetloba, 76. svetloba, 77. svetloba, 78. svetloba, 79. svetloba, 80. svetloba, 81. svetloba, 82. svetloba, 83. svetloba, 84. svetloba, 85. svetloba, 86. svetloba, 87. svetloba, 88. svetloba, 89. svetloba, 90. svetloba, 91. svetloba, 92. svetloba, 93. svetloba, 94. svetloba, 95. svetloba, 96. svetloba, 97. svetloba, 98. svetloba, 99. svetloba, 100. svetloba.

VODORAVNO

VODORAVNO: 1. Heath, 6. droga, 11. industrija, 13. makar, 14. makar, 15. stan, 17. Erin, 18. Gna, 19. Kines, 20. Kines, 21. Kines, 22. Kines, 23. Kines, 24. Kines, 25. Kines, 26. Kines, 27. Kines, 28. Kines, 29. Kines, 30. Kines, 31. Kines, 32. Kines, 33. Kines, 34. Kines, 35. Kines, 36. Kines, 37. Kines, 38. Kines, 39. Kines, 40. Kines, 41. Kines, 42. Kines, 43. Kines, 44. Kines, 45. Kines, 46. Kines, 47. Kines, 48. Kines, 49. Kines, 50. Kines, 51. Kines, 52. Kines, 53. Kines, 54. Kines, 55. Kines, 56. Kines, 57. Kines, 58. Kines, 59. Kines, 60. Kines, 61. Kines, 62. Kines, 63. Kines, 64. Kines, 65. Kines, 66. Kines, 67. Kines, 68. Kines, 69. Kines, 70. Kines, 71. Kines, 72. Kines, 73. Kines, 74. Kines, 75. Kines, 76. Kines, 77. Kines, 78. Kines, 79. Kines, 80. Kines, 81. Kines, 82. Kines, 83. Kines, 84. Kines, 85. Kines, 86. Kines, 87. Kines, 88. Kines, 89. Kines, 90. Kines, 91. Kines, 92. Kines, 93. Kines, 94. Kines, 95. Kines, 96. Kines, 97. Kines, 98. Kines, 99. Kines, 100. Kines.

Ceciliina smrt

16. nadaljevanje

Stopil sem bila — k počitku in počitku, da je otrepla sneg s plašev in ju obasala. Ko se je vrnila, je na lepru vprašala: »Pravkar mi je prišlo na misel, da ste nekako radovedni, mar ne?«

»Ne, Lahko bi končala tako kot Cecilija.« Gledala me je na pol obupano, na pol nasmehljivo. Prav nič lepša ni bila zaradi tega. »Torej ste me videli za nos?«

»Upali ste, da prodajam nafto, ste hoteli reči, kajne?« Pogledal sem jo naravnost v oči in rekel s tihim, a trdim glasom: »Zdaj lahko končaš to komedijo, punca. Jaz sem na tvoj strani kot ti. Zgodba, ki si mi jo pravkar povedala, utegne prineseti lep dobiček.«

»Ne razumem vas.« Je rekla s stisnjenimi ustnicami. »Kaj imate za bregom?« »Zbiram skrivnosti. Včasih jih obratnim zase, včasih pa ne.« Zarežal sem se ji. »To je odvisno od tega, koliko dobiš. Mnogim ljudem ni veliko do tega, da bi jim svetovala, kaj na skrivaj počno. To je njihova šibka točka. Razumete?«

»Vi ste dvojniček nekoga bogatega fanta, ki je zahajal k nam. Rekel je, da je iz Telesoa — nekaj je imel opraviti z nafto.« »Podoben je tudi finančno.« sem ugotovil. »Obe nasreči črna denar. Ali bi se tega črna izdelek tudi vi?«

»Ni tiščišči nočem o seljevanju.« »Kdo pa govori o tem? Vi mi samo vse poveste, za vse drugo bom poskrbel jaz. Vi pa se samo udobno naslonite nazaj in dobili toste, kar vam gre. Kaj pravite?« »Ne. Lahko bi končala tako kot Cecilija.« Gledala je hkrati pohlepno in prestrašeno. »Preved tevarno je.«

»Kdo pa je Cecilija?« »Tiša punca, ki so jo počili — kar je bila preveč pametna.« »Jaz pa sem mislil, da se je sama počila.« »To so mislil vsi. In zaradi mene lahko mislijo tako tudi naprej. Mala Yvonne me bo po nepotrebnem nosila glavo naprej. Če se ne motim, je Cecilija došla, kar je zapel. Mene ni prav nič do tega, da bi došla dozo iste zdravila.«

Zmajala je s glavo. »Vi ste mogoče dovolj veliki, da lahko skrbite sami zase, mene pa to prav nič ne veseli.« »Cujte,« sem rekel. »Ali se ne bi mogla o tem kaj pogovoriti? Če boste rekli ne, nič hudega. Toda rad bi vas prepričal, da se vam kotak ponuja priložnost, da pridete do lepega denarja. Kaj pravite na to?«

»Nima smisla. Samo čas trati.« »To si že upam vtigati. Kje se lahko dobi?« »No...« Pogledala se je s rokami po bokih in se zamisljeno ugrnila v spodnjo ustnico. »Jutri je moj zgodnji večer. Korčam se ob desetih. Bi prišli ob pol enajstih v moje stanovanje?«

»Drži. Kje pa stanujete?«

GORENJE advertisement featuring a washing machine and promotional text. The text includes: 'KANO NAJ VARNNA GOSPODINJA ČEBRE MED STEVILNIMI PROJEKCIJSKIMI SPOPOČILCI?', 'GORENJE PRIPOROČA:', 'VPRAŠAJTE TISTO, KI GA ŽE IMA', and 'PA BO SUPERAVTOMATSKI SPOPOČILNI STROJ'. There is also a small logo for 'J'.

Turistične informacije

VREME

Ob koncu tedna bo še precej sončno, vendar v popoldanskem času večkrat krajevne nevihte, predvsem v notranjosti Slovenije.

Gorenjska

V Radovljanih je zasnel hotel Planica, nekaj prostora je v počitniškem domu Gorenjska, za lastno sprejema rezervacije... V Kranjski gori imajo proste postelje v vseh hotelih in gostišnih hišah... V Kranjski gori imajo proste postelje v vseh hotelih in gostišnih hišah...

Primorska

V Portorčju in Piranu imajo še nekaj prostora v vseh hotelih... V Portorčju in Piranu imajo še nekaj prostora v vseh hotelih... V Portorčju in Piranu imajo še nekaj prostora v vseh hotelih...

Dolenjska

Na Dolenjskem je v hotelih v Novem mestu, Metliki, Krškem, Sevnici in v gradu Makrovo dovolj prostih postelj... Na Dolenjskem je v hotelih v Novem mestu, Metliki, Krškem, Sevnici in v gradu Makrovo dovolj prostih postelj...

Ljubljana & okolice

V Ljubljani je hotel Turist zasnel od 12. do 14. julija, hotel Sion pa 13. julija... V Ljubljani je hotel Turist zasnel od 12. do 14. julija, hotel Sion pa 13. julija... V Ljubljani je hotel Turist zasnel od 12. do 14. julija...

Jugoslovanska Loto

Table with columns for ticket numbers and prize amounts. Includes sections for 'Dobitki v Sloveniji' and 'Dobitki v tujini'.

Elektronabava

specializirane trgovske, trgovsko-varnostne podjetje za elektrifikacijo in elektroinženjerske storitve

KORESPONDENTA za nemški in angleški jezik

POGOJI: popolna srednja šola, aktivno znanje nemškega in angleškega jezika...

TRANSAVTO

podjetje za transport in servisna popravila POSTOJNA

razpisuje prosta vodilna delovna mesta:

1. vodje splošnega sektorja
2. vodje tehničnega sektorja

AVTO MOTO DRUŠTVA LJUBLJANA

razpisuje več delovnih mest za: Inštruktorje — učitelje praktične vožnje voznikov motornih vozil

POGOJI: pet let vozniški staž v kategoriji A, B, dokončana ali nepopolna srednja šola...

SVETI DELOVNE SKUPNOSTI IN UPRAVNIK CARINARICE V KOPRU

razpisujeta naslednja delovna mesta:

1. referenta za carinske prekrške
2. referenta za carinsko-upravne zadeve
3. referenta za kadrovske zadeve
4. tri referente za carinjenje blaga
5. šest carinikov

po 1000.— din. v Idriji na štev. 140977, v Brešnici na štev. 388075, v Kranju na štev. 470821, na Jesenicah na štev. 484468.

Ludvika Skvarča

višjega carinskega inšpektorja v pokajo

Na zadnji poti ga bomo spremlili v petek, 10. julija 1970 ob 16.30 na pobrežnem pokopališču v Mariboru.

Zalujoci: hčerka Mirjana s možem, sestra Franca ter drugo sorodstvo

Ana Sarjaš

Na njeno zadnjo pot jo bomo spremlili v petek, dne 10. julija 1970, ob 14.30 iz Franciškove mrliške vežice na Zalah.

Delovni kolektiv podjetja »SADJE ZELENJAVA«, LJUBLJANA

Karle Budin

se iskreno zahvaljujemo osebu bolnice Piran, posebno se dr. Karševski in dr. Cobuhovi za vso nego in požrtvovalnost. Iskrena hvala vsem sorodnikom in znancom, govornikom, pevcom, darovalcem cvetja in vsem, ki so sočustvovali z nami.

Zalujoci: mož, hčerka in sin, mama, sestra in brat s družinami ter sestrična Olga

Marte Novak

se iskreno zahvaljujemo. Posebno zahvalo dr. Lesniku in prijateljicam mame.

Franči z čeno Vido, hčerka Andreja ter drugo sorodstvo

prof. dr. MILANA CUNDR

IN NAM OB NJEJOVI SMRTI IZRAZILI SVOJE SPOSTOVANJE.

ZENA VERA IN SOROBNICI

MARIBOR, LJUBLJANA, 8. JULIJA 1970

Marije Gorenc

roj. Marin

se zahvaljujemo vsem, ki so jo spremlili do zadnjega domovanja, ji podarili lepo cvetje in vsem, ki so z nami sočustvovali.

Zalujoci: otroci Ladi, Marija in Nace

Jerneja Jereba

rudarskega upokojenca

zelo množično pospremlili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala senovskim in drugim prijateljem, tovarišem in sosedom. Prisrčna hvala vsem darovalcem vencev in cvetja. Iskrena zahvala vsem, ki so nam v tem najbolj bridkem trenutku stali ob strani in nam izrekli sožalje osebno ali pismeno. Naša najprisrčnejša zahvala govornikom, pevcom in godbenikom rudarske godbe Senovo.

Se enkrat vsem srčna hvala!

Zalujoci: hčerki Krista in Ela s družino, sin Slavko s družino ter drugo sorodstvo

Ane Kern

Ob smrti naše drage

se toplo zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo osebu Doma na Bokalnah za njihovo dolgoletno skrb in nego. Darovalcem cvetja kolektivu Savske elektrarne Ljubljana in vsem drugim pa iskrena hvala.

Družina Kern-ova

Razpisna komisija OSNOVNE ŠOLE PINKA TOMAŽICA V KOPRU

razpisuje prosta delovna mesta RACUNOVODJE in 2 UČITELJEV ZA TEHNIČNI POUK

Razpis velja do 25. 7. 1970.

Prijavi priložite dokazila o strokovni izobrazbi in kratkem življenjepis.

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

ZDRUŽENO PODJETJE SLOVENSKE ZELEZARNE LJUBLJANA ZELEZARNA ŠTORE

vabi k sodelovanju pri nadaljnjem razvoju podjetja nove sodelavce in v ta namen razpisuje

za šolsko leto 1970-71 naslednje ŠTIPENDIJE

4 ŠTIPENDIJE na metalurški fakulteti
1 ŠTIPENDIJO na elektrotehniški fakulteti — šibki tok
4 ŠTIPENDIJE na ekonomski fakulteti:
a) 2 štip. analitične smeri
b) 2 štip. prevodil. org. smeri
1 ŠTIPENDIJO na pravni fakulteti, gospodarsko pravne smeri
1 ŠTIPENDIJO na filozofski fakulteti — psihologija
1 ŠTIPENDIJO na višji šoli za socialne delavce
3 ŠTIPENDIJE na višji ekonomsko komercialni šoli
1 ŠTIPENDIJO na I. stopnji pravne fakultete
3 ŠTIPENDIJE na tehniški srednji šoli — metalurgija
3 ŠTIPENDIJE na tehniški srednji šoli — strojna stroka
3 ŠTIPENDIJE na tehniški srednji šoli — elektrarna stroka
3 ŠTIPENDIJE na ekonomski srednji šoli

INDUSTRIJA POHISTVA

STOL - Kamnik

vabi k sodelovanju:

EKONOMISTA

I. ali II. stopnje za delo pri proučevanju tržiča in prodaje pisarniškega pohištva

Zašleto je, da ima kandidat delovne izkušnje in znanje nemškega jezika.

Družinsko stanovanje bo predvidoma konec leta 1970

Osebnih dohodkov po pravilniku in v skladu s delovnimi uspehi.

Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru.

Poskusno delo traja 6 mesecev.

Prijave sprejema kadrovsko-socialna služba podjetja 15 dni po objavi.

OLGA KLEMEN

MEDICINSKA SESTRA NA ODDELKU ZA MEDICINO DEJA

MARLJIVO SODELAVKO IN DOBRO TOVARIŠICO BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

KOLEKTIV ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO CELJE

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi mojega dragega moža, očeta, brata, starega očeta, svaka in strica

FRANCA KODRIČA

se iskreno zahvaljujemo vsemu streežnemu osebu bolnice Celje, nadalje zdravnikom dr. Butu in dr. Širku iz Mozirja, č.g. Alojzu Zagarju, pevskemu zboru iz Mozirja, ZB, društvu upokojenecov, društvu Partizan in stranki »Činkarne Mozirje. Dolni pa smo še posebno zahvalo predsednici Hortikulturnega društva Mozirje Mariji Vipevec in njenim odbojnicam in tudi vsem sorodnikom in prijateljem, nadalje vsem tistim, ki ste ga obšli s cvetjem in vsem dobrim sosedom za vso pomoč in skrb, ter vsem ki ste ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti. Vsem, se enkrat prav lepa hvala.

Zalujoci: žena Bana, hčerka Slava, sin Drago z otroci in drugo sorodstvo

CEMENT IZ AVSTRIJE — O poredem pomanjkanju cements pri nas sredi gradbene sezone najbolj zagovorno pričajo vedno pogostejši izletniki tovarnjakov s jugoslovansko registracijo čez Ljubelj v Avstrijo, od koder se vračajo otovorjeni z vrečami cements (na sliki). Mnogi graditelji radi plačajo nekoliko višjo ceno in carino, samo da bodo nadaljevali začeto gradnjo.
Foto: M. Kregar

10 MRTVIH V HELIKOPTERJU — Blizu Watzmanna v Zahodni Nemčiji se je zrušil nemški vojaški helikopter, v katerem je bilo tudi več francoskih vojakov, ki so sodelovali na mešanih francosko-nemških manevrih. Pri nesreči je bilo ubitih deset vojakov, med katerimi je tudi šest Francozov. UPI

MAKSI ZA MOŠKE — Na modni reviji, v Rimu so prikazali tudi maksi plašč za moške. Ustvarjalci upajo, da bodo moški ugrižali v to novost.
Telefoto: UPI

NAVDUŠENI KUHAŘI — Letošnja koledarska dirka Tour de France je očito močno navdušila tele kuharje iz neke restavracije v mestu Thonon-les-Bains, preko katerega je šla dvajseta etapa dirke.
Telefoto: UPI

Skrbne priprave v Lusaki

Posvetovanje nevrščnih bo doslej največji sestanek v Afriki

NAIROBI, 9. julija (Tanjug). Kot poročajo iz Lusake, se Zambija intenzivno pripravlja na sestanke nevrščnih, predviden za 8. septembra. Zambijska vlada je ukinila vse, da bi se v Lusaki, ki je gostiteljska, primerno pripravila na ta najpomembnejši mednarodni dogodek v državi, odkar je postala neodvisna.

Pred dvema mesecema so v bližini Lusake začeli graditi veliki konferenčni center, kjer bo dvorana za tisoč ljudi in 60 vil za voditelje delegacij. Gradnja poteka uspešno. V zambijskih vladnih krogih menijo, da bo posvetovanje nevrščnih v Lusaki preselilo vse sestanke, ki so bili doslej v Afriki. V Zambiji pričakujejo 3500 obiskovalcev delegatov, novinarjev in gostov. Modernizirali so telekomunikacijske naprave in posrebili za nove telefone in telexe — v vrednosti 700.000 dolarjev.

Lusaka namerava prisrčno sprejeti tudi člane stalnega komiteja, v katerem so predstavniki 16 držav, ki bodo prišli 26. julija. Na sestanku v Lusaki se bo stalni pripravljavci komiteja dokončno pripravili za septembarsko srečanje, ki ga v vsej Zambiji že neestrno pričakujejo.

Podpora zahtevi študentov za priznanje naziva „dr.“

Zvezni socialnozdravstveni zbor sprejel sklep o poslovanju skladov pokojninskega in invalidskega zavarovanja

BEOGRAD, 9. jul. (Tanjug). Socialno-zdravstveni zbor zvezne skupščine je sprejel osmerek programa svojega dela do julija 1971. leta. Danes so sklenili, da bodo program sprejeli v septembru.

Na današnji seji je zbor obravnaval tudi sklop o poslovanju skladov pokojninskega, invalidskega in zdravstvenega zavarovanja v letu 1969 ter predlog ukrepov in priporočil, kako naj bi zdravstvene delovne organizacije, družbenopolitične skupnosti in organi pripomogli k zboljšanju splošnega položaja, kar zadeva pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje.

Socialno-zdravstveni zbor je razpravljal tudi o predlogih, da bi spremenili zakon o strokovnih nazivih in akademskih stopnjah, zlasti o strokovnih nazivih za diplomirane študente medicinskih in stomatoloških fakultet.

Soglasno so sprejeli predlog, da bi prosvetno, kulturno, nemu zboru in zboru narodov ki sta pristojna za sprejem tega zakona, predlagali, da naj bi pred dokončno revizijo in kodifikacijo sveze zakonodaje ponovno pregledali sedanjí zakon in se odločili za nekatere nujne spremembe. Po poslovanju je socialno-zdravstveni zbor v tem primeru zainteresirani zbori, ki ima pravico od pristojnih zborov zahtevati, naj sprejmejo ali sprejmejo kak predpis.

Iz včerajšnje zadnje izdaje

Zoper amandmaje za večanje pravic

Republiški socialno-zdravstveni zbor je sprejel zakon o zdravstvenem zavarovanju
LJUBLJANA, 8. jul. Socialno-zdravstveni zbor je na dopoldanskem delu zasedanja z večino glasov sprejel tudi predlog zakona o zdravstvenem zavarovanju in obveznih oblikah zdravstvenega varstva, vključno s sprejetimi amandmaji. Med amandmaji je zbor zavrnil precej tistih, s katerimi naj bi razširili pravice zdravstvenega zavarovanja.

Izjemo je zbor naredil s sprejetjem amandmaja, ki uvršča med obvezne oblike zdravstvenega varstva zdravljenje mišičnih obolenj in pa amandmaja, ki daje materam pravico do nadomestila, če zbolijo otrok v starosti do 7 let, medtem ko je doslej veljala meja 3 leta. Zavrnili pa so mnenje odbora gospodarskega zbora o načinu določanja stopnje prispevka, ker so smatrali, da bi s tem uvalili limit na prispevke.

Ker so bili amandmaji v republiškem zboru nekoliko drugače sprejeti kot v socialno-zdravstvenem zboru in to k zakonu o zdravstvu kot tudi k zakonu o zdravstvenem zavarovanju, sta oba zbora imenovala člane v komisijo, ki naj bi poskušala še danes zvečer dosegli usklajevanje obeh zakonov, saj bodo le-ta veljali, če jih sprejmeta oba zbora v enakem besedilu.

Konca sveta ne bo

»Preteča« galaksija IC 3258 bo letela do Zemlje 10 milijard let

LJUBLJANA, 9. julija — Pred dnevi je svetovni tisk (in tudi naš časnik) objavil vest, da je nekatere v ozvezdju Device prišlo do vesoljske katastrofe, ki je povzročila, da je galaksija IC 3258 spremenila smer gibanja in da zdaj s fantastično hitrostjo 500 kilometrov v sekundi drvi proti naši rodni galaksiji — Rmski cestí. Iz vesti so neopretni posredno zaključili, da se približuje konec sveta, zato smo se obrnili na astronomsko-geofizični observatorij na Golovcu, ki nam je posredoval tole pojasnilo.

»Vesolje sestavlja metagalaksija, ki ima dve jati. Prvo jato sestavljajo naša Rimska cesta in še dvestoj galaksij, druga jata (v njej je tudi omenjena galaksija IC 3258) pa je precej številnejša od naše, saj šteje okoli 2500 galaksij. Središče metagalaksije je v tej številnejši jati, ki pa je od nas oddaljena tisoč milijard razdalj Zemlja-Sonce. »Preteča« galaksija IC 3258 bi potemtakem potrebovala pri hitrosti 500 kilometrov v sekundi za pot do Zemlje okoli 10 milijard let. Zaradi galaksije IC 3258 torej še ne bo tako kmalu konec sveta. Astronomsko razdalje niso podobne zemeljskim. Če namreč razdaljo Zemlja-Galaksija IC 3258 (približno) preracunamo v kilometre, jih moramo zapisati kar 330.000.000.000.000.000. Trojebusni in tržni pogovoru o koncu sveta so bili torej odveč.

Telegrami

SVETOVNA MLADINSKA SKUPŠČINA — NEW YORK. Pod okriljem OZN se je včeraj začela prva svetovna mladinska skupščina. Udeležuje se je okrog 750 mladincev iz več ko sto držav in nesamostojnih ozemelj. Svetovno mladinsko skupščino so organizirali kot del proslave ob 25letnici ustanovitve OZN in bo trajala do 18. julija.

OBISK IZ ALŽIRIJE — BEOGRAD. Alžirski minister za industrijo in energetiko Belaid Habesalam je včeraj odpotoval v Beograd, kjer bo vodil alžirsko delegacijo na zasedanju jugoslovanskoalžirskega odbora za gospodarsko sodelovanje. Zasedanje se začne danes v Beogradu.

AMERISKOBOLGARSKI POGOVORI — SOFIJA. Nedavno se je v Sofiji mudila ameriška delegacija pod vodstvom direktorja mednarodnega oddelka v ministertvu za zunanjo trgovino Harolda Scotta. Delegacija se je pogovarjala s funkcionarji bolgarskega zunanjega ministertva in ministertva za zunanjo trgovino o razširitvi gospodarskega sodelovanja med državama. Rezultati pogajanj niso znani. Delegacija bo obiskala še nekatere socialistične države, članice SEV.

SOĐELOVANJE Z GRČIJO — SOFIJA. Uradni komisiji Bolgarije in Grčije sta v Sofiji po petdnevnih pogajanjih podpisali sporazum o označitvi meje vzdolž reke Marice. Se pred tem sta imeli gospodarski delegaciji Bolgarije in Grčije pogovore, na katerih sta se sporazumeli o povezavi energetskih sistemov obeh držav in skupnem iskriščanju obmejnih rek. Dogovorili so se tudi o turističnem sodelovanju.

STAVKA — LONDON. Štiri britanske sindikalne organizacije pristaniških delavcev so včeraj v Londonu sklenile, da bo 47.000 pristaniških delavcev v torek začelo stavkati v vseh pristaniščih Velike Britanije.

SCHREIBER OSTANE — PARIZ. Vodja francoske opozicijske radikalne socialistične stranke Jean Jacques Servant Schreiber je privolil v to, da ostane generalni sekretar stranke. Pred 12 dnevi so ga izvolili za političnega vodjo, kljub močni dogledniški kampanji. Med kampanjo je zahteval, da ga razrešijo dolžnosti generalnega sekretarja.

ZASEDANJE ECOSOC — ZENEVA. Na 49. rednem zasedanju ekonomskega in socialnega sveta OZN v Zenevi razpravljajo na splošno o problemih gospodarskega razvoja na svetu, predvsem v zvezi z drugim desetletjem razvoja OZN.

Širši projekt „Alpe-Adria“

Regionalna komisija končala prvo fazo priprav za vključitev severovzhodnih predelov v načrt o razvoju SRS

LENDAVA, 9. jul. V sejni dvorani občinske skupščine v Lendavi je zasedala danes regionalna komisija mariborskega ekonomskega centra, ki je na podlagi sprejetih stališč o dolgoročnem ekonomsko-političnem razvoju Slovenije končala prvo fazo priprav za vključitev severovzhodnih predelov naše republike v ta načrt. Na seji so sodelovali tudi predstavniki občin severovzhodne Slovenije, zastopniki vseh republiških ustanov in organizacij ter drugi.

Uvodoma je predsednik te komisije dr. Tine Lah osvetlil najbolj pomembne cilje, ki jih je po temeljitih regionalnih raziskavah pripravila skupina strokovnjakov mariborskega ekonomskega centra in drugih ustanov. Po njegovih besedah je napočil čas, da bi prešli k oblikovanju konkretnih projektov. Tako naj bi že to jesen na seji regionalne komisije v Slovenski Bistrici obravnavali projekt o razvoju turizma, možnosti o predelavi sadja, mleka in mesa, povezano z ureditvijo skladiščnih prostorov, dalje možnosti o ustanovitvi in delovanju obratov in slednjič potrebe po strokovnih kadrih in usklajitve razvoja srednjega in strokovnega šolstva v severovzhodni Sloveniji.

Dr. Tine Lah je povzel vse medobsežne organizacijske in finančne pogoje, naj prevzamejo pobudo za posredovanje pri razpisu za delo.

NEZGODNO ZAVARUJE VSE SVOJE NAROČNIKNE PRI ZAVAROVANCI SAVA

DELO **S**

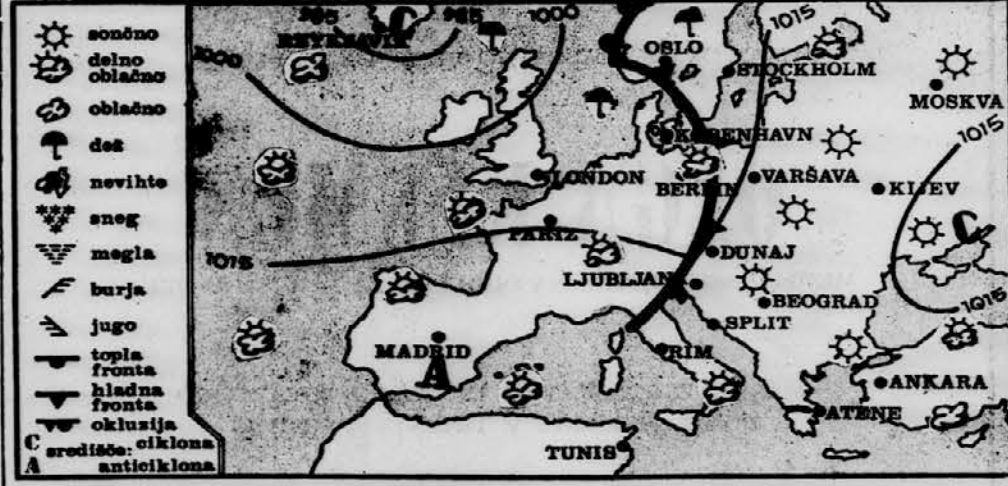
NE OGLAŠAJTE SI ČISTREJ NAROČITE DELO

»Preteča« galaksija IC 3258 bo letela do Zemlje 10 milijard let

LJUBLJANA, 9. julija — Pred dnevi je svetovni tisk (in tudi naš časnik) objavil vest, da je nekatere v ozvezdju Device prišlo do vesoljske katastrofe, ki je povzročila, da je galaksija IC 3258 spremenila smer gibanja in da zdaj s fantastično hitrostjo 500 kilometrov v sekundi drvi proti naši rodni galaksiji — Rmski cestí. Iz vesti so neopretni posredno zaključili, da se približuje konec sveta, zato smo se obrnili na astronomsko-geofizični observatorij na Golovcu, ki nam je posredoval tole pojasnilo.

»Vesolje sestavlja metagalaksija, ki ima dve jati. Prvo jato sestavljajo naša Rimska cesta in še dvestoj galaksij, druga jata (v njej je tudi omenjena galaksija IC 3258) pa je precej številnejša od naše, saj šteje okoli 2500 galaksij. Središče metagalaksije je v tej številnejši jati, ki pa je od nas oddaljena tisoč milijard razdalj Zemlja-Sonce. »Preteča« galaksija IC 3258 bi potemtakem potrebovala pri hitrosti 500 kilometrov v sekundi za pot do Zemlje okoli 10 milijard let. Zaradi galaksije IC 3258 torej še ne bo tako kmalu konec sveta. Astronomsko razdalje niso podobne zemeljskim. Če namreč razdaljo Zemlja-Galaksija IC 3258 (približno) preracunamo v kilometre, jih moramo zapisati kar 330.000.000.000.000.000. Trojebusni in tržni pogovoru o koncu sveta so bili torej odveč.

VREMENSKO POROČILO

Vreme in temperatura 9. Julija 1970

Kraj	ob 7 uri		ob 13 uri	
	vreme	°C	vreme	°C
Ljubljana	megla	17	jasno	29
Planica	jasno	13	poloblačno	27
Brnik	jasno	16	jasno	28
Kredarica	jasno	8	jasno	29
Maribor	jasno	18	jasno	29
Si Gradec	jasno	16	svetla	29
Reka	jasno	17	jasno	29
Celje	jasno	17	—	25
Novo mesto	jasno	22	jasno	28
Pula	jasno	23	jasno	28
Koper	jasno	23	poloblačno	28
Hvar	jasno	22	poloblačno	28
Duroljnik	jasno	25	jasno	28
Zagreb	megla	18	jasno	28
Beograd	jasno	22	poloblačno	28
Sarajevo	jasno	14	jasno	28
Tiograd	jasno	26	jasno	28
Skoplje	jasno	19	jasno	32
Celovec	jasno	17	jasno	27
Gradec	jasno	14	jasno	28
Dunaj	jasno	20	jasno	27
Berlin	jasno	20	jasno	27
Milano	poloblačno	21	jasno	27
Genova	poloblačno	21	poloblačno	27
München	poloblačno	16	poloblačno	26
Zürich	poloblačno	15	poloblačno	25
Rim	poloblačno	20	jasno	—
Pariz	plaha	17	poloblačno	28
Berlin	jasno	22	poloblačno	22
Stockholm	jasno	18	oblačno	25
Moskva	jasno	19	jasno	24

Napoved za danes:

VREMENSKA SLIKA
Osrednja nevtrina fronta je zajela Alpe in se počasi pomika proti zahodu. Deloma vpliva tudi na vreme pri nas. Iznad Velike Britanije doteka proti zahodni Evropi znatno hladnejši zrak.

SLOVENIJA

Jutri bo pretežno jasno, zjutraj v nekaterih kotlinah megla, popoldne smerne pooblačitve, v notranjosti Slovenije posamezne nevihte. Najnižje nočne temperature okoli 12, v Primorju 20, najvišje dnevne okoli 26.

Igledi: Tudi v soboto se vreme ne bo spremenilo.

JUGOSLAVIJA

Sončno in toplo.

**Aktual-
na tema**

Poklic in telesne zmogljivosti

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Kronični prehlad naj te odvrne od poklicev na prostem in od poklicev, kjer so velike in nagle spremembe temperature:

moški: agronom, ribič, kletar, vrtnar, barvar, strojar, sodar, kamnosek, lončar, zidar, tesar, mlinar, šofer, klavec, mlekar, kuhar ...

ženski: vrtnarica, perica, kuharica, natakaraica, patronažna sestra, socialna delavka, prodajalka v ribarnici ...

Stanje po prebolelih pljučnih boleznih (po tuberkulozi) ni priporočljivo pri delu s prahom, kislinami, izparinami, pri stalnem delu z zelo visokimi ali zelo nizkimi temperaturami, v živilski industriji, zdravstvenih poklicih, ipd.:

moški: agronom, vrtnar, mlekar, brusilec stekla, kamnosek, livar, kipar, lončar, strugar, elektrotehnik, zlatar, orodjar, klepar, mehanik, optik, ključavničar, kovač, kolar, sodar, izdelovalec košar, rezbar, mizar, pozlatare, pek, mesar, mlinar, frizer, krojač, čevljar, soboslikar, stavec, jedkar, dimnikar, steklar, zidar, tesar, tiskar, prodajalec, natakara, kuhar, šofer, bolničar ...;

ženski: vrtnarica, šivilja, prodajalka, frizerka, modistinja, perica, natakaraica, kuharica, gospodinjska pomočnica, bolničarka, otroška negovalka ...

Bolezni srca ali srčne napake izključujejo iz vseh telesno naporenejših poklicev, iz tistih poklicev, kjer je potrebno stalno naporno gibanje in kjer obstaja nevarnost nezgod:

vrtnar, kamnosek, rezkalec, livar, metalni tiskar, kovač, kotlar, strojar, sodar, mesar, mlinar, tesar, kuhar, šofer, pilot ... itd ...

(Povzeto po publikaciji »Človek. Šola, delo«)

UMSKE POMANJKLJIVOSTI IN NAPAKE V ZNACAJU

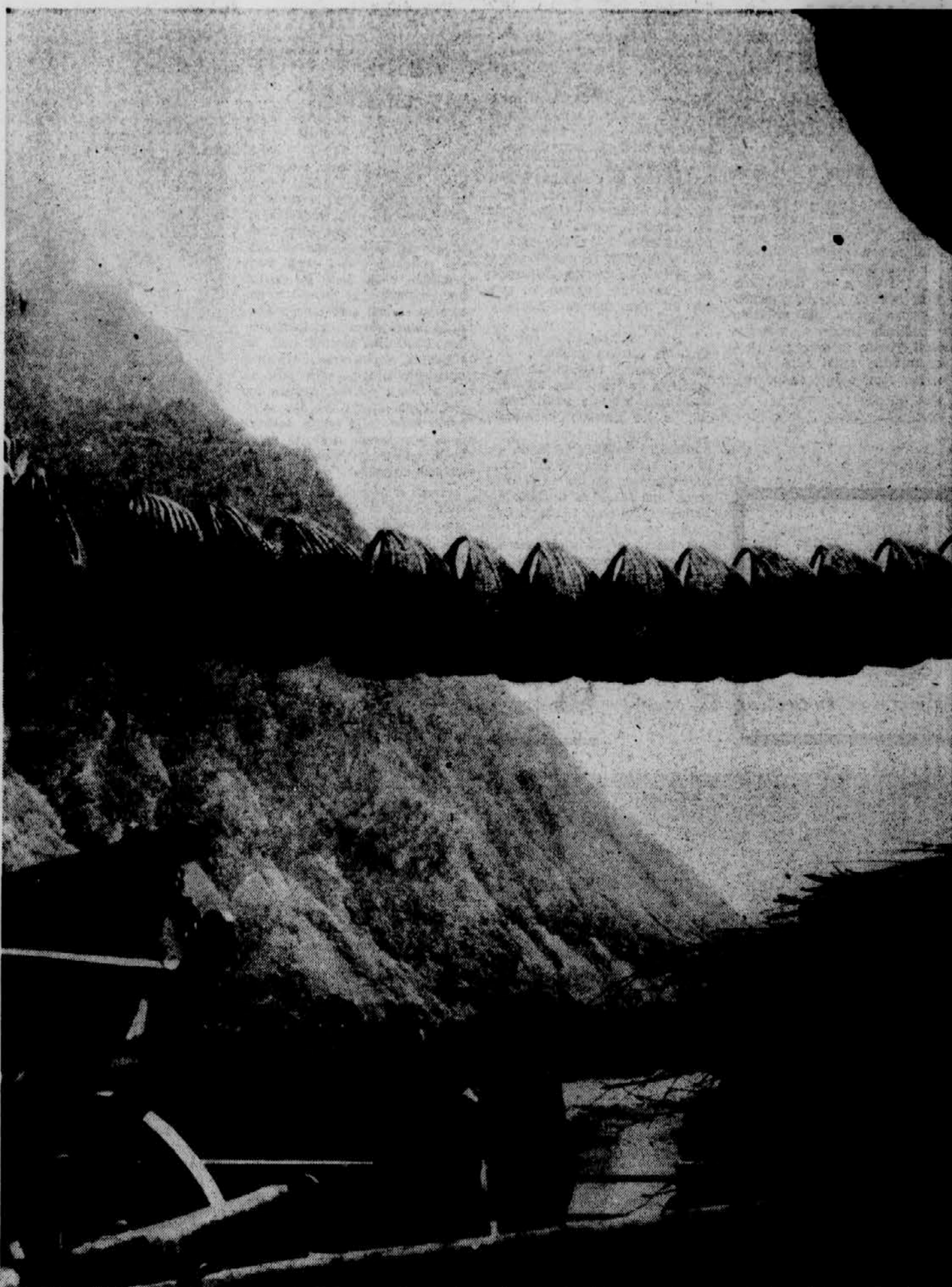
Slaba sposobnost za računanje izključuje iz poklicev, kjer je za opravljanje dela potrebno izdelovati razne račune:

moški: strugar, elektrotehnik, orodjar, konstruktor, mehanik, optik, klepar, ključavničar, kolar, zlatar, knjigovez, mizar, krovec, steklar, prodajalec, natakara, kuhar ...;

ženski: prodajalka, natakaraica ...

Slaba sposobnost za risanje (tudi pomanjkljiv čut za obliko in likovni okus) bi oteževala uspeh v naslednjih poklicih:

moški: kipar, kamnosek, strugar, elektrotehnik, porcelanar, lončar, kartograf, litograf, jedkar, kamnotiskar, fotograf, graver, cizeler, zlatar, orodjar, klepar, mehanik,

Delo spretnih, večjih rok

Foto: E. Šušter

ključavničar, kovač, kolar, knjigovez, sedlar, tapetnik, rezbar, modelni mizar, gradbeni in pohištveni mizar, krojač, čevljar, krovec, steklar, soboslikar, štukater, mizar, tesar ...;

ženski: modna risarka, risarka vzorcev, šivilja, modistinja, frizerka, prodajalka, in vsi drugi poklici, kjer je treba delati po načrtih, prerisovati ali samostojno risati.

Počasno dojemanje je ovira v poklicih:

kipar, orodjar, mehanik, ključavničar, tiskar, stavec, fotograf, prodajalec, natakara, kinooperater, in v vseh drugih, kjer se pri zapletenem poteku dela zahteva hitro dojemanje bistvenega.

Neenakomeren delovni potek ne-

gativno vpliva med drugim v naslednjih poklicih:

moški: brusilec stekla, strugar, zlatar, orodjar, mehanik, kolar, tkalec, razber, tesar, bolničar ...;

ženski: predica, otroška negovalka, tkalka ...

Pomanjkanje potrpljenja, skrbnosti in vestnosti ti bo delalo težave v vseh poklicih, kjer je še posebno potrebno skrbno in natančno delo:

moški: urar, precizni mehanik, tiskar, bolničar ...;

ženski: otroška negovalka, bolničarka, delo v umetni obrti ...

Pomanjkanje smisla za čistočo in red ti bo povzročalo težave v vseh tistih poklicih, ki zahtevajo čisto delo in stik s strankami:

moški: urar, knjigovez, pek, me-

sar, frizer, mlinar, krojač, steklar, natakara, kuhar, bolničar, prodajalec ...

ženski: frizerka, modistinja, perica, otroška negovalka, prodajalka, kuharica, natakaraica ...

Neprijeten nastop je hujska ovira v poklicih, ki zahtevajo pogoste opravke z ljudmi in vikljanje v druge ljudi:

moški: tapetnik, fotograf, prodajalec, natakara, bolničar, frizer in mnogo drugih obrtnih poklicev ...;

ženski: modistinja, šivilja, socialna delavka, frizerka, prodajalka, otroška negovalka, natakaraica ...

Če nimaš odločnosti in prisebnosti, se raje ne loti poklicev, kjer nepredvideno nastajajo kritični trenutki, ki zahtevajo hitre

odločitve:

moški: elektrotehnik, pilot, krovec, šofer, mornar, strojevodja, strojnik, vsa dela pri ognju, kovač, livar ...

ženski: prodajalka, bolničarka, medicinska sestra, delavka pri nevarnih strojih ...

Razumljivo je, da so vse našete težave v navedenih poklicih relativne, ne pa absolutne. Vse je odvisno od stopnje telesne ali duševne pomanjkljivosti in od zahtevnosti določenega poklica. V marsikaterem poklicu boš kljub telesni ali duševni pomanjkljivosti lahko dobro uspeval. Ne boj se dolgega seznama »prepovedanih« poklicev, ki smo ga navedli!

(Se nadaljuje)

dom in družina

»KORA« ima lastne kreacije

Otroške obleke s imenom KORA, kar pomeni Konfekcija Radeče, lahko najdemo v vseh večjih trgovinah v Sloveniji in Hrvaški. V nekaj letih si je KORA med domačimi proizvajalci otroške konfekcije utrdila solidno pozicijo. Podjetje ima lasten kreatorski oddelček, kjer za posamezno sezono pripravljajo približno 50 različnih modelov otroških oblačil. Potniki in drugi predstavniki trgovine potlej odberejo tisto, kar sami sodijo, da bo naj-

bolje šlo v denar. Toda ko smo pred nedavnim bili na obisku v obratih KORA v Radečah, smo na obešalnikih med izločenimi otroškimi oblekami, hlačnimi kompleti, plašči in drugimi oblačili opazili prav čudovite modele. Če bi stajalo z »neustreznimi« modeli, postavili npr. v Namo, bi kupci v kratkem času izpraznili vsaj polovico obešalnikov. Naj ob tem povemo še, da povabi KORA kdaj pa kdaj k sodelovanju tudi zagrebške kreatorke, ki jim le ne gre odrekati smisla za praktičnost in modo v otroškem oblačenju. V Radečah se pač zavedajo, da je hrvaško tržišče pomembno in da velja biti pozoren do kupcev. To, seve, tudi nasploh velja upoštevati.

V Radečah, kjer so se specializirali na otroško konfekcijo, so, potočili tudi o težavah. Le-te so predvsem v tem, da kreatorji tekstilnega blaga v naših tovarnah še vse premalo upoštevajo otroško modo in zahteve otroške konfekcije. Proizvajalci imajo tudi še vedno premajhno izbiro, predvsem pa je izbira preozka glede cene blaga za konfekcioniranje otroških oblačil. Ena naslednja težava in drugi okraski, ki jih njih težav so dodatki; sponke, je mogoče v zadostni izbiri dobiti edino iz uvoza. Toda postopek je prenekaterikrat sila zamotan in dolgotrajen in bi s proizvodnjo zamujali. No, kljub temu so otroška oblačila iz Kore kar se da ljubka in, kar je zelo važno, tudi po dostopni ceni.

F. KRIVEC

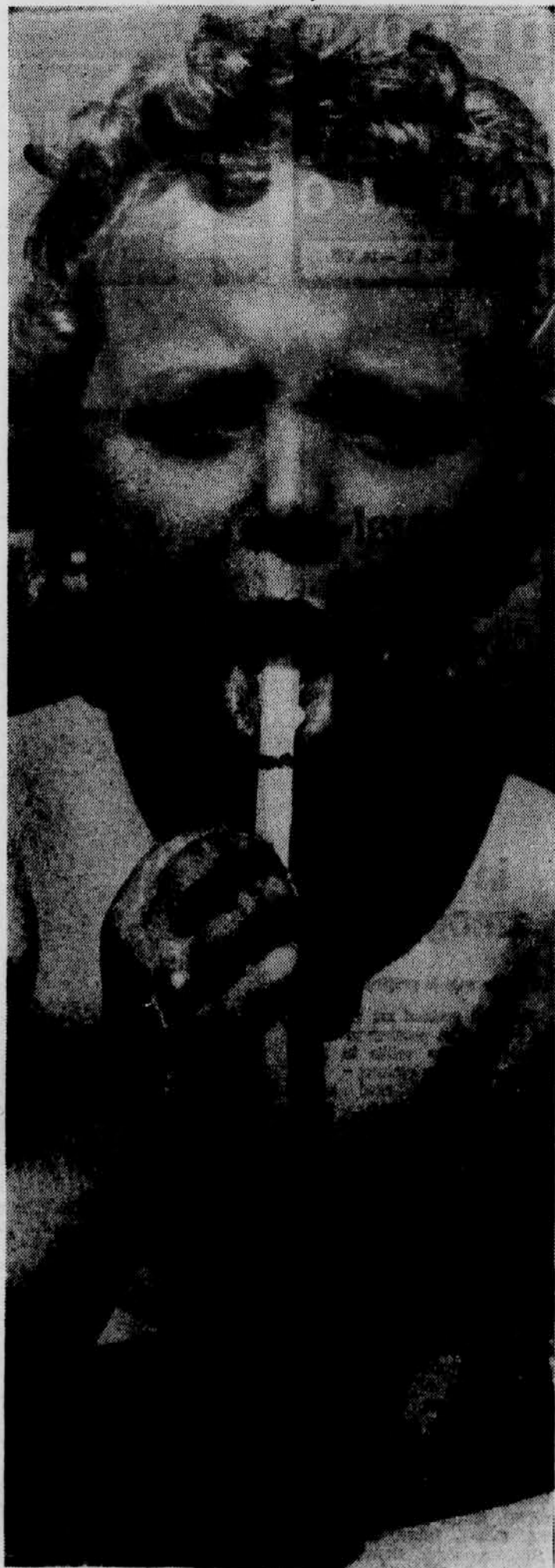
»Ko bom velika, ne bom mama«

Zadnjič mi je rekla moja petletna hči: »Ko bom velika, ne bom imela otrok. Z otroki je preveč sitnosti.« Ta nepričakovana izjava mi je vzela sapo; trudila sem se, da poleg mnogih drugih potrebnih stvari svoji hčeri približam vlogo žene in matere kot poslanstvo, ki prinaša s trudom in skrbmi tudi mnogo lepote in osrečujočega v življenje ženske. Domišljala sem si tudi, da s svojim vsakdanjim življenjem izpričujem to svojo vero. Zdaj pa mi je otrok pokazal, kakšno me vidi: kljub hitenju ves dan v zamudi, slabe volje zaradi zastojev in to prav zaradi otrok, ki se nikakor nečejo sprijazniti z našim tempom življenja.

Človek si ne more kaj, da se ne vpraša, kaj se je dandanes zgodilo s starši? Kaj je prišlo nad nas, da se zdaj, da kljub dobrim namenom ter trudu, vlogi roditeljev nismo doraali. Vsak dan več člankov o vzgoji otrok prebravamo v časopisih, knjižne polke nam nudijo vedno nova dognanja o otrokovem razvoju, posvetujemo se med seboj, iščemo nasveta pri strokovnjakih, kaže pa, da vemo vse manj o človeku, ki naj ga vzgajamo.

Naše stare mame s šestimi, osmimi ali desetimi otroci bi nas začudeno gledale, kaj vendar počnemo, da imamo z vzgojo toliko skrbi in nič ne kaže, da jih bo jutrišnji dan prinesel manj. Tudi one so imele skrbi, toda ta skrb je bila predvsem posvečena vzdrževanju gospodinjstva, negovanju zemlje in živine. Vendar bi delali krivico našim babicam in prababicam, če jim ne bi priznali, da so imele srčno roko tudi pri ravnanju z otroci. Naša ljudska pesem izpričuje, da so še dolga stoletja pred dognanji mentalne higijene matere otroku smeje rezale kruh ter ga zraven mlo božale. Pesem nam ne pove, ali so prepričanja, da je otroku materin nasmech potreben kot kruh ali preprosto iz svoje življenjske moči in veselja nad otrokom. Kar valjuje pa se nam primerjava, da doživi otrok mater današnje generacije s sodobnim tempom življenja marsikdaj prej tako, kot je doživela sirota Jerica svojo — mamo. Tako polagoma preraščamo v družbo otrok — sirot, pa tudi staršev, obremenjenih s občutji krivde.

Vse pogosteje srečujemo v posvetovalnicah starše s bolj ali manj jasno izraženim vprašanjem: »Povejte mi, kaj sem napravil narobe, kje je napaka, da imam danes s svojim otrokom to-

»Mmm, kako je to dobro...«

Foto: Janez Klemenčič

liko težav«. Ali, »če se otrok grdo vede, ljudje ne kažejo s prstom na njim, ampak obtožujejo njegove starše,« toži mati, ki se je znašla osamljena, s bremenom vzgoje treh odrasčajočih fantov. Ali, »kaj naj sploh počnemo, da ne povzročimo otroku nepopravljive škode,« se izpračujejo vestni in razgledani mladi ljudje, ki je starševstvo pred njimi še nesporana ledina.

Mi, ki smo se namenili posvetiti se svojemu naraščanju, napravili ga srečnega, brez problemov in nevrotičnih motenj, brez stisk in pretresov, s katerimi ni bilo prizaneseno našemu otroštvu, — mi stremimo pred nepričakovano ugotovitvijo, da množica znanstvenih dognanj o človeškem razvoju ne nudi preprostega ključa, s katerim bi rešili probleme svojega otroka.

Na misel mi prihaja cela galerija staršev, ki v stiski iščejo pomoči pri strokovnjaku: otroci intelektualcev ne uspejajo v šoli, dekleta iz poštene hiše je začelo krasti, političkovi najstniki so razvili v družini živahno opozicijsko dejavnost, pravo malo vlado v senci; in še bi lahko naštevali. Kaže, da te dileme niso prihranjene ljudem nobenih slojev in poklicev; niti staršem iz vrst strokovnjakov za otroški razvoj ne, kajti tudi učiteljica se lahko znajde s hčerko, ki ji šola vzbu-

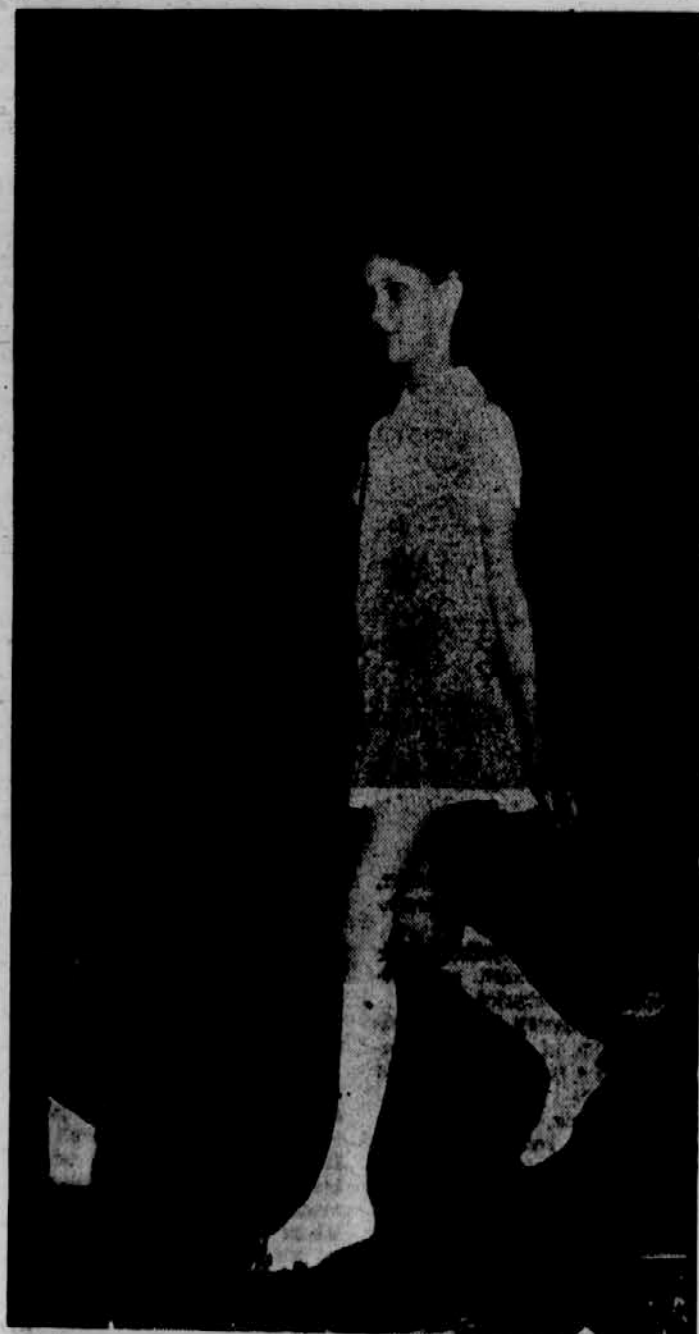
ja nepremagljiv strah, zdravnikov sin vznemirja starše s pretirano ječnostjo in otrok psihologa se ne more prilagoditi skupini vrstnikov. Ko poslušajo tožbe staršev, se človeku za hip zazdi, da se jim je njihovo prizadevanje izjalovilo prav tam, kjer so se najbolj prizadevno spoprijeli z vzgojo.

K čemu pa starši, ki se zavedajo svojih dolžnosti, danes sploh stremijo? Kaže, da bi našli zadovoljstvo kot roditelji, če bi se jim posrečilo iz sina ali hčere napraviti verno kopijo tistega idealnega otroka, ki ga nosijo v svoji glavi po vzorih naše dobe. Ta otrok naj brezhibno funkcionira kot precizni mehanizem ročne ure ter naj bo s svojim zanesljivim delovanjem v ponos in zadovoljenje svojim upchanim staršem; zares upchanim, saj se mu kljub pomanjkanju časa tudi zares posvečajo. Zato pa se počutijo upravičene, da jim poplača vložen trud s tem, da je zdrav in srečen, in prav tako se počutijo opeharjene, če temu ni tako. Ta pričakovanja staršev pa se, gledana z vidika otrok, vidijo nerealna, neupravičena in že kar obremenjujoča; kajti priznajmo si odkrito, biti po dolžnosti zdrav in srečen ni niti lahko niti prijetno.

(Nadaljevanje prihodnjic)

MODA
1970

O vzgoji
ne vemo
vsega

Modeli poletne otroške obleke »Kora«

POSEBNO OBVESTILO!

SUPERMARKET ZA OBUTEV

TRST, VIA FABIO FILZI 13, TEL. 31229

SPOROČA, DA BO OD 10. JULIJA DALJE VELIKA REKLAMNA
PRODAJA ZA VSE VRSTE POLETNIH ČEVLJEV 1970 PO NEPRE-
KOSLJIVIH CENAH.

KUPITE ZA VAS, VAŠO DRUŽINO IN VAŠE PRIJATELJE
VEDNO PRI:

SUPERMARKET ZA OBUTEV

TRST, VIA FABIO FILZI 13, TEL. 31229

KER TO NI IZGUBA ČASA, TEMVEČ ZANESLJIV PRIHRANEK
ČASA IN DENARJA.

V vašem
interesu je,
da nas obiščete!

**zastopstvo
inozemskih firm
LJUBLJANA
ul. Moša Pijade**

Obveščamo vas, da se je naše podjetje v Ljubljani
preselilo v nove poslovne prostore v ulico Moša
Pijade in s tem prenehalo poslovati v dosedanjih
poslovnih prostorih na Mestnem trgu 25, Titovi
cesti 25, Cigaletovi 8 in Slomškovi ulici 11.

Naše nove telefonske številke:

h. c.	321-445
tajništvo	321-480
telex Yu Hermes	311-53
konsign. Smartinska 152 a	310-764

Zaradi povečanja obsega
poslovanja

VABIMO

K SODELOVANJU:

DIPLOMIRANE EKONOMISTE IN EKONOMISTE, ki imajo veselje za delo na področju mehanografije. Pogoj je vsaj pasivno obvladanje angleškega jezika in odslužen vojaški rok.

KOMERCIALISTA - TEHNIKA, s srednjo strokovno izobrazbo ter zaželeno prakso na področju zunanje trgovine in znanjem nemškega jezika, ki ima veselje do prodaje avtomobilov. Prednost imajo kandidati, ki so že delali na tem področju.

CARINSKEGA DEKLARANTA, s srednjo strokovno izobrazbo, s poznavanjem carinskih poslov in uvožno transportnih poslov, s pasivnim znanjem nemškega jezika, ter znanjem strojepisja.

KORESPONDENTKE, z nepopolno ali popolno srednjo izobrazbo, z znanjem strojepisja, stenografije, nemškega jezika.

KNJIGOVODJO, s srednjo strokovno izobrazbo in s prakso v knjigovodstvu.

SKLADIŠČNIKA s prakso pri delu z blagom železninarske stroke.

SERVIRKO, za delo v internem bifeju podjetja.

Ponudbe sprejemamo do zasedbe delovnih mest.

6432

Velika hiša za male
ljudi

RADIO SCHMIDT

(Schmidthaus)

KLAGENFURT

(CELOVEC)

Bahnhofstrasse 23

SVET

OSNOVNE ŠOLE
»Simon Gregorčič«
KOBARID

razpisuje
za nedoločen čas
prosto delovno mesto

UČITELJA

za angleški jezik PRU

Rok prijave je do 20. julija 1970 6558

Magazzini

FELICE

TRST

Via Carducci 41
(nasproti pokrite trdnice)

Na razpogo imamo nove pošiljke
za spomladansko sezono: jopiče,
hlače, oblike in moške srajce v
modnih krojih - vse v veliki iz-
biri držne plače in vetrne jopiče
vseh vrst

ČASOPISNO IN GRAFIČNO PODJETJE
»DELO«
LJUBLJANA, TITOVA 35

vabi
k sodelovanju sodelavce za prosta delovna
mesta

1. INKASANTA NAROČNIN

2. DISTRIBUTERJA

za 4-urno zaposlitev za delo v podružnici
Jesenice

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnje-
vati tudi te pogoje:

pod 1. končana 8-letka, potrdilo o nekaznovanju in
garancijska izjava dveh zaposlenih porokov;
pod 2.: končana 8-letka, urejena vojaščina.

Pismene ponudbe sprejema kadrovska služba pod-
jetja od 8.-10. ure do vključno 15. 7. 1970.

CARINARNICA LJUBLJANA

oglašja
naslednja prosta delovna mesta:

1. DIPL. ING. STROJNIŠTVA
2. DIPL. ING. KEMIJE
3. 2 PRIPRAVNIKA ali PRIPRAVNICI

POGOJI:

pod 1.: končana strojna fakulteta
pod 2.: končana fakulteta za naravoslovje in teh-
nologijo

pod 3.: srednja ekonomska, srednja administrativna
ali nje, sorodna šola.

Za delovna mesta pod 1. in 2. se zahteva poskusno
delo 3 mesece in odslužen vojaški rok. Za priprav-
nike veljajo določila zakona o sprejemanju priprav-
nikov v zvezne organe. Vsi kandidati morajo
popolnoma obvladati slovenski jezik.

Pismene prijave s kratkim življenjepisom, opisom
dosedanjih zaposlitev in dokazili o strokovnosti,
sprejema Carinarnica Ljubljana, Smartinska c. 152 a,
do vključno 31. julija 1970. 6447

V najem damo

2 POSLOVNA
PROSTORA

(cca 50 m²)

s telefonom -

v novi zgradbi v bližini
železniške postaje

Pismene ponudbe z na-
vedbo cene pod »Les« v
ogl. odd. »Dela« 6555

SPREJMEMO
VAJENKO
za trgovino
GALTEKS

ONPZ oblačilnih strok
LJUBLJANA,
TRUBARJEVA 9 6560

Za naše kmetovalce

Nujni ukrepi v nasadih po toči

Največji sovražnik kmeta, predvsem pa sadjarja in vinogradnika, je toča. V sadnjah letih je toča vinogradniškim okolišem še kar prinašala, saj je naredila le tu in tam nekaj škoda. V letošnjem letu pa je nadoknadila vse zamujeno, kajti že v juniju je pričela padati in je obkrala skoraj vse sadjarne in vinogradniške rajone v Sloveniji. Zaradi tega so sadjarji in vinogradniki zaskrbljeni, kajti pred njimi sta že dva meseca, predno bode pridelek pospravili iz nasadov. Toča, ki pada v času zorenja, tako sadja kakor grozdja, lahko povzroči v nekaj minutah katastrofalno škodo, ne samo na pridelku tistega leta, temveč lahko uniči oz. zmanjša pridelek za več let naprej, s tem, ko poškoduje listje, mladike, rosnje, in v primerih zelo močne in dolge toče tudi starejše lesnate dele rastline.

V primeru škode ki jo povzroči toča, imajo naši sadjarji in vinogradniki možnost pridelka zavarevati pri savarovalnici. Tako imajo del škode, nastale zaradi toče, povrnjene. V zadnjih letih se na področju rajona organizirali s večjim ali manjšim uspehom obramba proti toči s izstreljevanjem rakot v oblake, za katere domnevajo, da prinašajo točo. Na žalost tovrstna obramba pri nas še ni organizirana v širšem obsegu.

Če pride toča v začetni fazi vegetacije, v glavnem poškoduje listno površino, ki jo rasevca in polomi mlade poganjke. Če so nasadi v dobri kondiciji, to je, če so dobro prehranjeni in v dobrem zdravstvenem stanju, bodo iz stranskih spečih oči pognali novi poganjki.

V poznejši fazi vegetacije toča ravno tako poškoduje seleno listno površino, s čimer je zmanjšana možnost asimilacije, odbije oz. polomi mlade poganjke in rani ter poškoduje starejše dele rastline.

Nastale rane se običajno zarastejo s plitvinastim tkivom, kolikor seveda kambij ni preveč poškodovan. V obratnem primeru ostanejo rane odprte in strohniljo. V kolikor nastopi toča po cvetenju, trpi predvsem pridelek. Jagode pri grozdju, ki ga zadene toča, počrni in odpadejo, če pa zadene toča grozdni pecelj, propade cel grozd. Tudi pri sadnem drevju toča močno prizadene pridelek. Plodovi, zadeti od toče, postanejo pikasti, v kolikor je poškodovana tudi koža, začne sadje gniti. Poškodovani plodovi po toči pri klasifikaciji po kvaliteti izpadejo iz prvega razreda in se lahko uvrstijo le v drugi razred, oz. odpadejo med industrijsko sadje za predelavo.

Zaradi zmanjšanja listne površine in s tem zmanjšane asimilacije, se preostale nepoškodovane sadje slabo razvija, tako, da je preostali pridelek kvalitativno in kvantitativno slabši. V vinogradih so naredili poskus, da se hote zmanjšali listno površino in dokazali, da se lahko zmanjša pridelek zaradi zaostajanja v razvoju za 250 do 1350 kg na ha, odstotek sladkorja za 1 do 2 odstotka, medtem ko se kislina poveča za en promile.

Sedaj, ko smo se seznanili s škodo, ki jo toča lahko povzroči v sadovnjakih in vinogradih, moramo tudi vedeti, kako najhitreje in najučinkovitejše ukrepamo, da bodo posledice toči čimmanjše in kratkotrajnejše.

Prvi ukrep, ki ga moramo opraviti v nasadih, ki so bili poškodovani od toče, je nasad (sadoxnjak oz. vinograd) poskrpiti s fungicidi. Pri tem uporabljamo za sadno drevje in jagodičje 0,25% Ortocid ali 0,25% Dithian M 45 ali 0,2% Orthophaltan.

V vinogradih, ki so bili prizadeti od toče, takoj odstranimo vse polomljene mladike, vinograd pa temeljito poskrpimo s 1 - 1,5% bordojske brozge ali 0,25% Ortocidom ali 0,25% Dithianom M 45 ali 0,2% Orthophaltanom. Paziti moramo, da je trta res temeljito poskrpljena. Omenjena koncentracija škropiva pa bo dobro učinkovala pri porabi 1000 do 1500 l škropiva na hektar.

Drugi ukrep je nasade pognojiti. Učinkovito je foliarno gnojenje s ureo ali sečnino in sicer v koncentraciji od 0,6 za vinograd do 1% za sadovnjake. Poleg foliarnega gnojenja, ki deluje hitro, a se količina dodanega hranila omejuje, je priporočljivo sadovnjake dodatno talno pognojiti s do 100 kg/ha nitromonkala. Vinograde pa pognojimo s 200 kg/ha nitromonkala, 200 kg/ha kalijeve soli in 250 kg/ha superfosfata. Pred uporabo gnojila pomešamo in jih enakomerno potrosimo po celotni površini vinograda. Mlade nasade moramo tudi okopati in zastreti, kajti poškodovani nasadi so zelo občutljivi za sušo. Glede rezni bi omenili le toliko, da je treba močno ranjene dele rastline ter polomljene veje in mladike odstraniti. Prekošte krošnje je treba razredčiti, pri breškah pa opraviti letno rez, kakor hitro se pojavijo prvi poganjki. V vinogradih je nujno trto manjati, tako da odstranimo nepotrebne mladike in odvečne zalistnike.

Na koncu bi poudarili, da morajo biti vsi ukrepi v nasadih opravljeni pravilno in ob pravem času, tako da odstranimo nepotrebne ostrome omogočiti normalne pridelke v naslednjih letih.

Dr. L. H. in M. J.

Kitajski ohrovt in črni koren

Kitajski kapus ali ohrovt je pri nas še malo znan. Uporabimo ga lahko kot solato, narezanega na tanke trakove. Ima poseben prijeten okus, ker vsebuje gorčična olja. V 100 g vsebuje 8,6 mg šveplo vsebojučega eteričnega olja in skupine gorčičnih olj. V primerjavi z glavno solato ima visoko dietično vrednost. Pridelek daje od oktobra in vse do decembra, ko glavne solate ni več. Pripravimo lahko tudi kuhanega kot običajen ohrovt, predvsem debelejšje dele, ki jih za solato ne moremo uporabiti.

Mlada rastlina ima repi podobne liste, ki se pa kmalu zdaljšajo, agrbančijo in sklonejo v glave. Listi imajo močna rebra. Uporabimo jih lahko kot beluše.

Sejemo ga v avgustu, v vrste na razdaljo 35 cm. Za 1 ar porabimo 30 g semena. Mlade rastline kmalu razredčimo na 30 cm, da se nemoteno razvijejo. Presajanja ne preneso, gre hitro v cvet. Zelo hitro raste in ravnije glave že oktobra. Zaradi kratke razvojne dobe mu gnojimo z gnojili, ki hitro učinkujejo, zlasti z dušičnimi. Sadimo ga za vrtninami, ki smo jih obilo pognojili s preležanim gnojem npr. za krompirjem. Zahteva dobro obdelano vrtno zemljo, mnogo vlage in za dober razvoj predvsem toplo jesen. Večkrat ga okoplamo, in če je suša, namakamo.

Od sort je razširjen predvsem kantonski. Za mrz je občutljiv, zato ga spravljamo podobno kot endivijo. Ob sušnem vremenu v opoldanskih urah ga populimo in damo v plitvo zasipnico ter pokrijemo s slamo ali listjem. Dobro se drži spravljen v kleti kot endivija ali zelje. Pridelka nam da 200 do 500 stotov na hektar in tudi več.

Za dobro preskrbo s kvaliteto zelenjavo pozimi in zgodaj spomladi nam bo dobrodošel črni koren, ki so ga starejše gospodinje bolj poznale, kot ga poznajo sedaj.

Koren ima črno ali temno rjavo hrapavo skorjo. Od tod tudi ime. Uporabljamo ga kot šparželj.

Za svoj razvoj potrebuje šest do sedem mesecev. Pridelujemo

ga lahko enoletno ali dveletno. Pri zelo zgodnji spomladanski setvi nam bo do jeseni razvil lepe korenine. Zaradi snega ali spomladanske vlage se nam lahko setev zakasni, zato ga raje posejemo v avgustu.

Zelj globoko, rahlo zemljo. V težki slabo razrahljani zemlji naredi razvejane korenine. Najbolje je, da zemljo podrahljamo. Sejemo ga za dobro zagnojenimi vrtninami. V svoji dolgi vegetaciji dobro izkoristi gnoj, vendar ne posredno gnojenje s hlevskim gnojem zmanjšuje kvaliteto korenin. Teden do štirinajst dni pred setvijo mu pognojimo s kalijevimi in fosforjevimi gnojili in to z 250 kg na ha superfosfata in 450 kg na hektar kalijevega sulfata. Po vzniku dognojimo z 250 kg na hektar nitromonkala, z enako količino nitromonkala dognojimo še preden se vrste strnejo, nekako v juliju.

Sejemo ga za vrtninami, ki smo jih dobro pognojili s hlevskim gnojem: za porom, kumarami, za stročnicami, solato, krompirjem. Za njim pa gojimo vrtnine, ki ne zahtevajo zgodnje priprave zemlje. Sejemo ga v jarčke, ki so 20 do 25 cm narazen. Seme je 12 do 17 mm dolgo in ga polagamo 3 do 4 cm narazen, pokrijemo z 1 do 2 cm debelo plastjo zemlje. Kalivost semena hitro pada in ima polno kalivost le prvo leto. Po vzniku ga razredčimo v vrsti na 8 cm, med letom ga večkrat okoplamo, podobno kot korenje. Mrz mu ne škodi, prezimi na prostem. Izkopavamo ga v jeseni in korene spravimo v klet, v pesek ali pokrijemo gredo s slamnatim gnojem, da lahko izkopavamo še pozimi, če ni pre hudega mraza. Ostalo pa pustimo na gredi in bo spomladi do brodošel. Pri izkopavanju moramo paziti da ga ne ranimo in da ne izgubi mlečnega soka. Pred kuhanjem korene ostrgamo in takoj položimo v okisano vodo. Da ne porjavijo, pa neolupljene skuhamo in nato snamerpo kožo. Tako olupljene kuhamo v slani vodi do mehkega, zabelimo s maslom in drobtinami ter po okusu okisamo z limoninim sokom.

A. S.

Od sort pridelujemo enoletnega orjaškega, ki naredi dolge gladke korene, novejša pa je sorta »črni Peter«, ki ima krajše debele korene, kar ugodneje za izkopavanje.

Usoda ljutomerskih kasačev

Konjski šport spada med športe pasivne rekreacije. V mnogih državah je celo najmožnejša oblika rekreacije. Konjski šport angažira ljudi iz različnih socialnih skupin in ima s svojo pestrostjo in dinamično borbo živali tudi izredno ugoden rekreacijski učinek. Lahko se poudarimo, da je konjski šport edini šport, s katerim se

ukvarja naš kmet. V zahodnih državah se lahko ta zvrst vrhunskega športa po številu obiskovalcev kosa s katerokoli drugo športno panogo. Z gotovostjo pa lahko trdimo, da ta oblika pasivne rekreacije še zdaleč ne stane toliko, kot nekatere druge oblike vrhunskega športa. Pri nas imamo velike možnosti za organiziranje kvalitetnih konjskih dirk, ki bi pritegnile tudi veliko turistov. Vendar klubi tega ne zmorejo zaradi finančnih težav. Kmetje-rejci pa konje držijo največkrat le še iz ljubezni do konj in konjskega športa.

Ljutomerski klub za konjski šport ima 200 članov. Od tega je okoli 70 aktivnih rejcev kasačev. Imajo enega izmed najkvalitetnejših dirkališč v Jugoslaviji. Funkcionarji kluba so povedali, da imajo letno le tri dirke, kar je za razmah tega športa bore malo (v zahodnih državah imajo konjske dirke vsak teden). V Sloveniji imamo pet dirkališč, in sicer: Šentjernejski na Dolenjskem, Maribor, Ljubljana, Komenda in Ljutomer. V letu 1968 so uvedli krožno dirko Slovenije. Nekateri so takrat predlagali, da bi dirko uvedli tako, da bi čimbolj zainteresirali gledalce in uvedli stave, ki samo v Sloveniji niso glavni vir dohodka, kot je to na primer na tujih dirkališčih in tudi v Beogradu. Ljutomerski rejci tako živijo le od nagrad, ki pa nikakor ne odtehtajo stroškov. Ljutomerski konji zaslužijo letno okoli 40.000 dinarjev, srbski (kupljeni pri ljutomerskih rejcih) pa 200.000 dinarjev. Trenutno imajo v ljutomerskem okolišu 60 kvalitetnih kasaških kobil in dva plemenjaka. Od plemenjakov je en domač star 20 let, drugi pa izposojen iz Avstrije.

Pravilna reja zahteva, da je konj v stalni kondiciji, sistematično treniran in pravilno vzdrževan. Posebno pozornost pa je treba posvečati tudi selekciji. Največje težave imajo rejci s plemenjaki. Odlični žrebec stane tudi milijon dinarjev, uvoženi žrebec iz Amerike stane 125.000 din. Klub si takšnega plemenjaka seveda ne more privoščiti.

Leta 1974 bo stoletnica prve kasaške dirke, ki je bila v Ljutomeru. Zato si klub še posebno prizadeva, da bi aktiviral rejo in obdržal stoletno tradicijo tega okoliša. Pravi, da bi morali imeti podporo večjih industrijskih središč z organiziranimi dirkališči ter z dodatnim številom prireditev. Dirkališča se lahko kot drugi športni objekti gradijo le ob določeni širši družbeni podpori. V občinskem merilu bi morali zaradi tradicije in razvoja tega športa v svetu najti zadovoljivo obliko pospeševanja reje, sistematičnega treninga in vzgoje mladih živali. Ljutomerčani pravijo, da bi s sistematičnim in strokovnim treningom ter smotno obliko organizacije pridobili našim konjem zopet mednarodni sloves. Čeprav danes kvalitetnih konj ni več veliko, se kupci iz tujine zaradi tradicije še vedno zanimajo za naše konje.

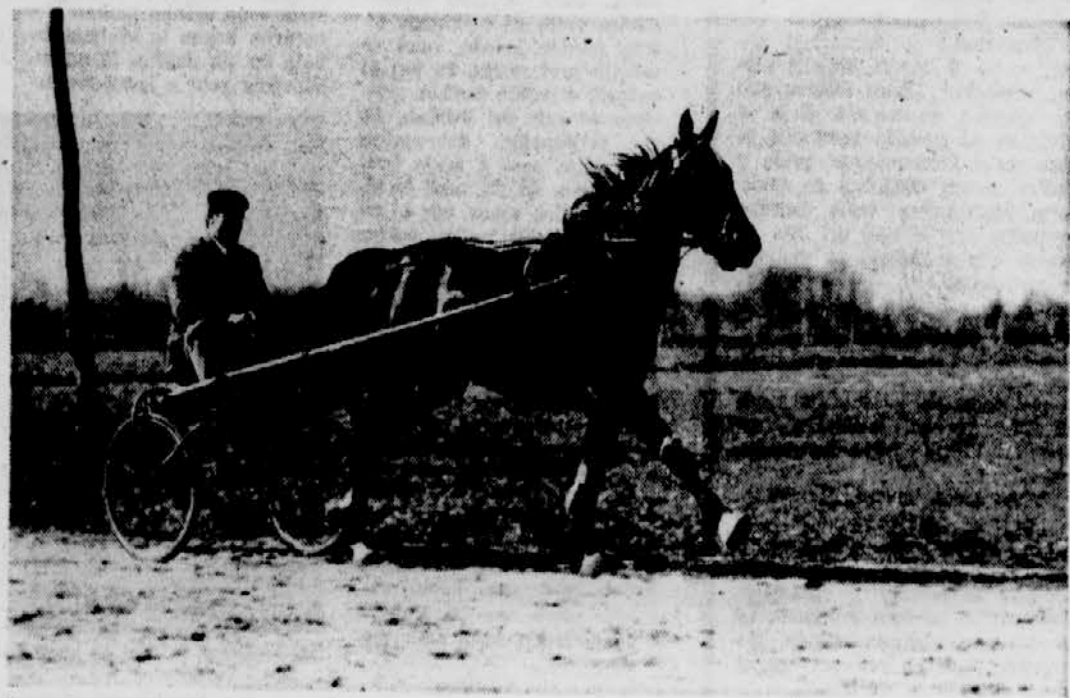
Današnje potrebe delovnih ljudi v prostem času in razvoj tega športa v zadnjih desetih letih v razvitih deželah kažejo na to, da bo s splošnim razvojem tudi pri nas v tej športni panogi in gledanju na ta šport moralo priti do temeljitih sprememb.

RAJKO OCEPEK

Še nadalje slab odkup goveje živine

Po nekaterih poročilih se je v zadnjih mesecih počelaj na trgu glavne živine nekoliko zboljšati, vendar nam tega uradna statistika ne potrjuje. V aprilu je znašal v Sloveniji odkup klavnih goved le 3660 ton in v maju 3698 ton, skupaj torej v zadnjih dveh mesecih 7358 ton nasproti 11.048 tonam lani v enakem obdobju. Za prvih pet mesecev pa izkazuje statistika odkup vsega 18.726 ton nasproti 27.035 tonam lani, tako da je bil letos odkup za 30 odstotkov manjši kakor lani. Odkup prašičev je kar zadovoljiv. V petih mesecih je dosegel 7853 ton nasproti 7581 tonam lani, tako da se je povečal za okrog 4 odstotke.

- 8 - S.

Romy in njen lastnik

Foto: Vlado Lešnik

Po sklepu delavskega sveta zavoda dne 25. junija 1970 in po sklepu okrožnega gospodarskega sodišča iz Zagreba Fi-2051/70-2 dne 29. junija 1970 o vpisu v register gospodarskih organizacij, je

ZDRUŽENI ZAVOD ZA ZAVAROVANJE IN POZAVAROVANJE ZAGREB

spremenil naziv (firmo), novi naziv zavoda se glasi:

CROATIA

Zavod za osiguranje i reosiguranje

- sprememba naziva je nastala, ker je bilo potrebno dosedanji naziv zavoda, kot gospodarsko rešitev spremeniti s stalnim, ki bo ob opisu dejavnosti vseboval tudi določeno ime
- novi naziv zavoda pomeni tudi realizacijo nove kvalitete v delu, ki izvira iz dejstva, da je končan proces integracije bivših zavarovalnih zavodov na območju Hrvatske
- z novim nazivom želi zavod poudariti tudi tradicijo v zavarovanju, tako na območju Hrvatske kot na območju vse Jugoslavije
- z novim nazivom želi zavod vplivati za nadaljnjo mobilizacijo moči, katere dejavnost je vezana za institucijo zavarovanja

CROATIA

ZAVOD ZA ZAVAROVANJE IN POZAVAROVANJE

opravlja kot doslej posle zavarovanja imovine in imovinskih interesov ter posle zavarovanja oseb na teritoriju vse Jugoslavije z 28 filialami, 7 predstavništvi in 5 ekspoziturami oziroma zastopstvi, in sicer:

filiale: B. Manastir, Bjelovar, Daruvar, Delnice, Dubrovnik, Djakovo, Gospić, Karlovac, Knin, Križevci, Kutina, Metković, Našice, N. Gradiška, Ogulin, Osijek, P. Slatina, Pula, Reka, Sisak, Slav. Požega, Sl. Brod, Valpovo, Varaždin, Vinkovci, Vukovar, Zabok, Zagreb.

Predstavništva: Beograd, Čakovec, Koper, Koprivnica, Ljubljana, Virovitica, Zadar.

Ekspoziture in zastopstva: Kraljevo, Leskovac, Niš, Novi Sad, Prijedor.

Zavod se ukvarja tudi s pozavarovanjem in v takih zadevah posluje z 9 drugimi zavarovalnimi zavodi v Jugoslaviji.

NAŠA POLICA – VAŠA VARNOST

---

o lovu in lovcih

Preprečevanje poljskih škod po divjadi

Za razvoj lovstva v zadnjih letih je značilno tudi povečanje stokev nekaterih vrst divjadi, zlasti divjadi visokega lova. Ne

samo povečanje števila divjadi, pač pa tudi nagle spremembe prehrabnih pogojev za divjad ima za posledico, da je divjad pričela povročati škode. Škode po divjadi niso ničesar novega. Obstajajo še kar obstaja divjad, postale pa so vse očitnejše. Za večino pasivnejših področij pri nas, kjer so najbogatejša lovišča, je značilno, da se s kmetijstvom bavijo pretežno le še ostareli kmetje, mlajši rod pa si išče boljše ga zasluska doma ali v tujini. Vse to povzroča naglo zmanjševanje obdelovalnih površin. Rezultat tega je večanje škod po divjadi na teh površinah. Divjad se prehranjuje tam, kjer najde kvalitetnejšo hrano in pri tem so zlasti posamezne vrste divjadi prav nasilne. Zaradi tega je škoda po divjadi v nekaterih področjih postala ne samo gospodarski, ampak celo politični problem.

Večkrat so takemu stanju krive tudi same lovske organizacije, ki se na različne načine otepaajo plačila pravične odškodnine in menijo, da je škoda po divjadi povsem naraven pojav, za katerega niso odgovorne. Lovske organizacije se morajo zavedati, da so dolžne vsako nastalo škodo po divjadi pravično plačati, posebno še, če je tudi kmet ukrenil vse, kar je bil po zakonu dolžan storiti in je ogrožene prideleke zavaroval na krajevno običajen način.

Ker tudi kmetovalci sami večkrat grešijo pri zavarovanju pridevkov, navajam nekaj osnovnih pogojev za vsaj delen uspeh zavarovanja. V tem času najpogostejše škode povzročajo jelenjad, srnjad, divji prašiči in medved. Zlasti jelenjad in divji prašiči, ki žive v tropih, napravijo občutne škode. Pri preprečevanju škod ločimo mehanično in kemično zaščito.

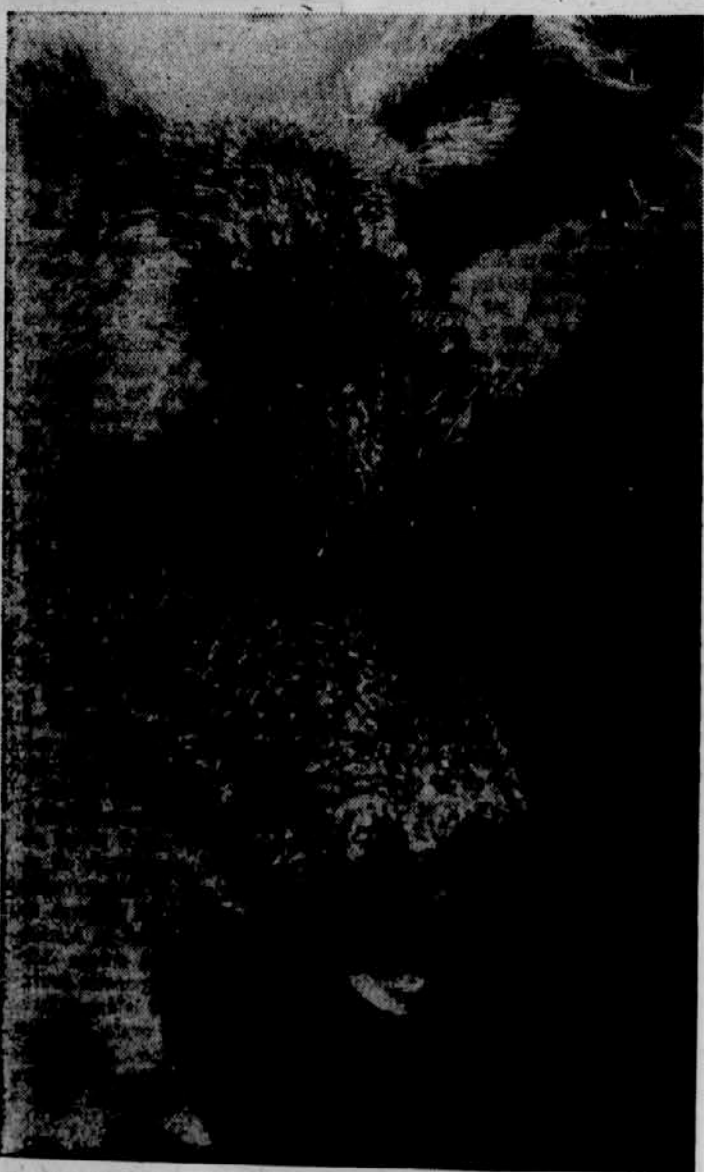
Lisica in fazanka: če ne bi bilo mreže...

Foto: S. Lenardič

Pet milijonov lovcev v Evropi

Po podatkih češkega lovkega časopisa MÍSLIVOST je v Evropi okrog 5 milijonov lovcev, največ jih je v Franciji (1.338.000) in v Italiji (892.000). Naša država je s okrog 110.000 člani lovske organizacije nekje v sredini.

Natančnejše podatke dajejo podatki o tem, na koliko prebivalcev pride en lovec. Na Poljskem pride en lovec na 820 prebivalcev, v Franciji je vsak 24. prebivalec lovec. Prav tako je na Finskem organiziran lovec vsak 24. prebivalec, na Švedskem vsak 27, v Romuniji pa le vsak šestototi. Jugoslavija je v sredini, ker pride en lovec na približno 200 prebivalcev. B. K.

Za domači ali tuji odstrel?

Foto: S. Lenardič

V področjih, kjer je stalež divjadi visok je tudi obvarovanje pridelkov težje. S primitivnimi stražili, to je z obejanjem krp ali papirnatih vreč in podobno verjetno ne bomo uspeli. Najuspešnejša je seveda ograditev, ki je lahko tudi preprosta. Tako npr. na količke napeljeno žgano žico, ki je poceni, vmes pa obesimo konzervne skatle, ki ob udarcu na žico zaropčejo. Uspešno odvrtačno sredstvo so tudi svetleči trakovi (odpadki aluminijaste pločevine, deli razbitega ogledala ipd.), katere na vrvice ali žici obesimo na drogove tako, da se že ob najmanjšem vetru vrtijo in odbijajo svetlobo, kar je zlasti uspešno v jasnih in mesečnih nočeh. Položaj stražil večkrat menjamo, ker se jih sicer divjad privadi.

Kot kemično zaščitno sredstvo se pri nas pojavlja fenolin. V fenolinu namočene krpe obesimo okrog njive, moramo pa jih pokriti, ker jih sicer dež spere, ter obnovljati vsak teden. Srnjad in zajci čisto napravijo škodo na fižolu, katerega uspešno obvarujemo s tem, da ga poškrbimo s spnenim mlekom, kar po potrebi ponovimo. Praktičnega ukrepa, ki bi bil v vseh pogojih zanesljivo uspešen ni, vsi navedeni ukrepi, kateri lahko škodo po divjadi vsaj omilijo pa so izvedljivi z majhnimi stroški. Prav je, če lovska organizacija pripravljenost kmetovalcev podpre in prispeva del sredstev za zavarovanje.

Tudi pri urejanju problemov na tem občutljivem področju je sodelovanje lovcev in kmetovalcev lahko zelo uspešno. Važen je pravičen odnos lovcev do kmetovalcev in njegovih naporov pri prelovdnji, od tega je močno odvisen tudi odnos kmetov do divjadi, kar je brez dvoma pomembno. B. KRZE

Prvi začetki lovskega turizma so se pojavili v nekdanjih državnih loviščih, kasneje se je pa razširil tudi na lovišča lovske družine in je danes zavzel že tak obseg, da so redka lovišča v Sloveniji, kjer tuji gostje še niso lovili.

Dohodki lovskega turizma so danes ena od vidnejših postavk v proračunih naših lovišč. Denar, pridobljen od lovskega turizma, pa lovišča uporabljajo za izboljšanje svojih kapacitet, za nabavo žive divjadi, za nabavo krme za divjad in podobne gojitvene ukrepe.

Razen tega pa je lovski turizem pomemben tudi kot dopolnilna panoga splošnega turizma. To pride do veljave zlasti v jesenskih mesecih, ko gostinske in hotelske kapacitete niso v celoti izkoriščene.

Nosilec lovskega turizma v Sloveniji je lovska organizacija, v katero so vložene vse lovske družine in zavodi za gojitev divjadi ostronoma gojitvena lovišča. Cenik za lovske usluge je zato tudi enoten, kar olajša skupen nastop na tržišču.

Iz statističnih podatkov za lovsko leto 1968-69 je razvidno, da je pri nas v Sloveniji lovilo 8968 lovske gostov (od tega je bilo 8083 Italijanov), ki so lovili 16.982 lovnih dni. Odstrelili so 270 jelenjadi, 1986 srnjadi, 26 medvedov, 43 divjih prašičev, 47 gamsov, 76 velikih petelinov, 56 ruševcev, 1 kosoroga, 7 muflonov, 12.108 zajcev, 40.983 fasanov, 9548 jerebic, 12 godzinskih jerebov, 68 kotorn, 1080 divjih rac, 162 prepelic, 1032 golobov, 6015 grlic, 360 kozic in 382 kljunačev. Za te odstrelje so vplačali 613.211 dolarjev.

Uspehi lovskega turizma so obenem tudi pokazatelj naporov naših lovske družine in ostalih lovske družin in ostalih upravljalcev lovišč. Lovišča, ki so jih prejeli v upravljanje takoj po vojni, so bila takorekoč prazna. Bilo je potrebno trdo delo in mnogo naporov, da so ta lovišča postala spet polna divjadi in sposobna sprejeti tudi inozemske lovske goste, ki so v svojih željah marsikdaj zelo zahtevni.

Danes lahko trdimo, da se je lovski turizem v Sloveniji že približal svojemu vrhu in da bo v bodoče naša naloga le izboljševanje kakovosti uslug. V. V.

Svetovna lovska razstava v Budimpešti

Drugo leto od 27. avgusta do 31. septembra bo v Budimpešti svetovna lovska razstava. Razstava bo pod pokroviteljstvom Mednarodnega lovskega sveta (CIC).

Vabila za udeležbo na tej razstavi so bila razposlana 120 državam. Naša država je že sprejela sklep, da se te razstave udeleži in je pri Lovski zvezi Jugoslavije že imenovana komisija, ki skrbi za organizacijo našega dela te razstave.

Tudi v Budimpešti priprave za svetovno razstavo že teko. Pripravljenih je 28.420 kvadratnih metrov zaprtega razstavnega prostora in 29.700 kvadratnih metrov odprtega prostora. Celotna razstava bo razdeljena v 11 oddelkov, v katerih bo prikazano:

odnos lovstva in ribištva do kmetijstva in gozdarstva, varstvo narave in odnos človeka do narave na podlagi lova, gojitve divjadi in ribištva, lovski pribor (puške, municija, pastil, ipd.); lov in gojitev divjadi; sokolarjenje, lov s lokom in puško; lovski psi in oddelki, ki bo predstavil trofeje. Zlasti ta je za lovce zanimiv, kajti tu bodo prikazane vrhunske trofeje iz raznih koncev sveta in kjer bodo vidni rezultati dolgoletnih gojitvenih ukrepov lovske organizacij posameznih držav. Za razstavo v trofejnem oddelku pridejo v poštev vse vrhunske trofeje iz 19 in 20. stoletja, katerih izvor je znan — to je ime uplenitelja in kraj ter datum odstrela. Trofeje nemarnega izvora na razstavi ne bodo upoštevali. V. V.

Lovski turizem v Sloveniji

Lovski turizem je pravzaprav še nova panoga splošnega turizma in se je pri nas v Sloveniji razvil šele v zadnjih desetih letih.

Oj, ta mlada in bela Bela krajina

Foto: E. Selhaus

kmetovalčev paragraf

Zakupna pogodba

NADALJEVANJE
IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Posebne težave nastanejo, če je dogovorjena poravnava zakupnine s storitvami in kombinirano s plačilom v denarju ter pridelkih. Do takih primerov prihaja, kadar ostareli kmetovalci odda posestvo v zakup mlajši družini in se dogovorijo za popolno oskrbo, nekaj denarja in podobno. Take pogodbe so zapletene, pri njihovem izpolnjevanju prihaja do pogostih sporov, zlasti če se stranke niso vse natanko dogovorile. Zato je koristno, da take pogodbe sklenejo stranke s pomočjo odvetnikov. Naj naštejemo nekaj primerov. Zelo pogosto si zakupodajalec in zakupnik storitve v naslednji obliki: zakupnik bo prepustil zakupodajalcema sobo v (opíšejo katero), imata pravico bivanja v dnevni sobi (hiši) in kuhinji; nudil jima bo hrano pri skupni mizi in odprti shrambi; potrebno obleko in obutev, za slučaj bolezni potrebno bolniško hrano, zdravnik, zdravila — skratka vsa oskrbo. Letno jima bo dal tudi 10 l žganja. V navedenem primeru pogosto nastajajo spori glede količine oblek, obutve, spori glede kvalitete hrane, očitki o nesorazmernem uživanju stvari iz shrambe in podobno. Resnično je težko v pogodbi določiti vse dovolj natanko, vendar je potrebna obojestranska skrb, da se že vnaprej vse določi čim natančneje, da ne pride do sporov.

Ob prenehanju zakupa mora zakupnik vrniti v zakup vzeto zemljišče ali posestvo v stanju, kakršno mora biti po gospodarskih na-

čelih — glede na normalno rabo. Zakup je običajno časovno določen (eno leto, dve). Lahko je sklenjen tudi za nedoločen čas; v takem primeru se določi rok, v katerem mora vsaka stranka sporočiti drugi, da bo odpovedala pogodbo. Zakupne pogodbe glede zemljišča določajo običajno tudi podrobneje, kdaj se lahko odpoveda, kar je nujno zaradi posevkov ali drugih del.

Stranke lahko ne glede na dogovorjene roke odstopijo od pogodbe, če nastopijo določene okoliščine.

Tako bo zakupodajalec odpovedal pogodbo, če bo zakupnik rabil stvari škodljivo, ali pa jih sploh ne bo rabil in bo s tem nastajala škoda (opustil obdelavo zemljišča); če ne plača zakupnine in je opomin brezuspešen; če ne izpolnjuje drugih prevzetih obveznosti v zvezi s zakupnino (nega bolnika), če mora zakupodajalec nujno prezidati poslopje. Zakupnik pa bo odpovedal pogodbo, če v zakup prevzetih stvari ne more uživati, ker so nerabne zdravju škodljive, ker so stvari bistveno spremenile — posestvo se je zmanjšalo zaradi sprememb v urbanističnem načrtovanju.

Kadar preneha zakup, je potrebno opraviti obračun. Ta bo pogosto težaven, če je zakupnik opravil kakšna pomembna popravila, opravil investicije in podobno. Zato je koristno, da se te stvari že v času trajanja zakupnega razmerja uredijo s pogodbami. Ob obračunu bo potrebno razčistiti tudi morebitno odškodnino. Obračun je koristen za obe stranki. Če nimata ničesar terjati ena od druge, je pametno, da tudi to ugotovita s posebnim zapisom, da se izogneta morebitnemu kasnejšemu pravdanju.

JANEZ SINKOVEC

Zakonski otroci in izpodbijanje očetovstva

Brez dvoma je otrok zakonski, če je rojen v zakonu. Ker pa v pravih medicinskih znanostih traja, nosečnost praviloma največ 10 mesecev, velja za zakonskega tudi otrok, ki je rojen v dobi tristo dni po prenehanju zakona. Če zakon preneha s smrtjo zakonca, se doba 300 dni šteje od dneva smrti. V primeru razglasitve zakonca za mrtvega, teče ta rok od dneva, ki po odločbi sodišča velja kot čas smrti. V kolikor pa zakonska zveza preneha s razvezo, pa se šteje doba 300 dni od dneva pravnomočnosti sodbe o razvezi zakonske zveze.

In kaj je tedaj, če mati takoj po prenehanju prve zakonske zveze sklene novo zakonsko zvezo in se po določenem času rodi otrok? V tem primeru lahko otrok izhaja tako iz prve kot iz druge zakonske zveze. Temeljni zakon o razmerju med starši in otroki pa je to vprašanje rešil takole: Če je otrok rojen v poznejšem zakonu svoje matere, vendar pa pred pretekom dobe 270 dni po prenehanju njenega prejšnjega zakona, velja za obeta mož otrokove matere iz prejšnjega zakona, razen če materin mož iz poznejšega zakona z njeno privolitvijo prizna otroka za svojega. Otrok, ki je rojen pozneje, torej po 270 dneh ali 9 mesecih kot minimalni dobi, ki se računa za normalno nosečnost, velja za otroka materinega moža iz poznejšega zakona.

Za v prejšnjih sestavkih smo povedali, da veljajo otroci, ki so rojeni v neveljavni in neobstoječi zakonski zvezi, za zakonske. Zakon nadalje predvideva dve vrsti tako imenovane pozakonitve otrok: pozakonitev s sklenitvijo zakonske zveze in pozakonitev po odločbi sodišča. V prvem primeru velja otrok, ki je rojen izven zakona, za zakonskega, če sklenejo njegovi starši med seboj zakon. V drugem primeru pa morajo obstajati naslednje predpostavke: a) da je otrok rojen izven zakona, b) da so starši tega otroka nameravali skleniti zakon, pa jim je to preprečila smrt enega izmed njih ali pa zakonski zadržek, ki je nastal po spočetju otro-

ka. Tu je mogoč zadržek umobolnosti ali nerazsodnosti, nikakor pa ne zadržek obstoječe zakonske zveze, sorodstva, svaštva itd. Pogoj je tudi, da je ta zadržek nastal po spočetju otroka. V teh dveh primerih ima vsak od staršev pa tudi otrok po svojem skrbniku pravico, da pri nepravdnem sodišču vložijo zahtevo, da se otrok izreče za zakonskega. V vseh teh primerih velja torej otrok za zakonskega.

V določenih količinah pa imajo tako mož, kot mati in otrok, interes, da izpodbijajo očetovstvo. Pravico, izpodbijati očetovstvo, ko je zvedel za rojstvo, Ta lahko izpodbija očetovstvo otroka, ki ga je rodila njegova žena v zakonu ali pred pretekom 300 dni po prenehanju zakona, če misli, da ni njegov oče. Tožbo pa mora vložiti v šestih mesecih od dneva, ko je zvedel za rojstvo. Ta rok je prekluziven, kar pomeni, da po preteku šestih mesecev, odkar je mož zvedel za rojstvo otroka — torej ne glede na to, kdaj se je otrok rodil, ne more več vložiti tožbe za izpodbijanje očetovstva. Tožba se mora vložiti pri pristojnem okrožnem sodišču. Ker mora mož v takšnem primeru tožiti tako otroka kot mater, je za te spore izključno pristojno okrožno sodišče, na čigar območju ima otrok svoje stalno ali začasno bivališče. V teh pravih mati, ki je tudi tožena, ne more veljavno zastopati svojega otroka v pravi, ker se lahko njene korist in koristi otroka v navzkrižju. Zato je potrebno otroku postaviti skrbnika, ki se v tem primeru imenuje kolizijski skrbnik.

Tudi mati lahko izpodbija, da je oče njenega otroka tisti, ki velja po tem zakonu za njegovega očeta. Tožbo pa mora vložiti v šestih mesecih po otrokovem rojstvu. V tem primeru mora mati tožiti moža in otroka. Glede pristojnosti pa velja enako kot v gornjem primeru. Končno gre pravica izpodbijati očetovstvo tudi otroku samemu. Otrok lahko s tožbo izpodbija, da je njegov oče tisti, ki se po tem zakonu šteje za njegovega očeta. Ta tožba pa

Vodič skozi predpise

nj vezana na rok. Tožbo v imenu mladoletnega otroka vložijo njegov skrbnik, ki mora v tem primeru tožiti tako mater kot očeta. V kolikor je eden od njiju mrtav ali mu je odvzeta poslovna sposobnost, mora njegove interese zastopati skrbnik. Ob vseh teh možnostih pa je treba povedati, da tretji — tisti, ki misli, da je dejansko otrokov naravni oče, nima pravice izpodbijati očetovstvo moža. Zakon daje to pravico tej tretji osebi le v primeru, da gre za nezakonskega otroka. To se pravi — kdor misli, da je oče nezakonskega otroka, lahko izpodbija očetovstvo tistega, ki je tega otroka priznal za svojega. V tem primeru, mora tožiti dotičnega otroka in mater in sicer v enem letu od dneva, ko je bilo izpodbijano očetovstvo vpisano v matično knjigo.

V vseh naštetih primerih je potrebno tožbi priložiti sodni kolek v vrednosti N din 10,00.

Občan in njegova vloga

Odločba organa druge stopnje

Danes si bomo pogledali, v kakšnem roku mora občan — vlagatelj prejeti odločbo drugostopenjskega organa, ko se je pritožil na odločbo organa prve stopnje, oziroma ker v predpisanem roku ni prejel odločbe tega organa.

Organ druge stopnje mora na pritožbo vlagatelja izdati odločbo v najkrajšem času, vendar najkasneje v roku dveh mesecev od dneva prejema pritožbe, razen če ni z zakonom ali predpisi, izdanimi na podlagi zakona, določen krajši rok.

Po preteku roka za izdajo odločbe druge stopnje ima vlagatelj pravico s posebno vlogo opozoriti drugostopenjski organ na izdajo odločbe o pritožbi ter zahtevati, da se mu ta takoj izda. Taka vloga se pošlje neposredno organu druge stopnje. Seveda mora ta vloga vsebovati vse bistvene podatke o odločbi organa prve stopnje, zoper katero je bila vložena pritožba, kot tudi kratek povzetek vsebine pritožbe ter kraj in kateremu organu je bila pritožba poslana. Na ta način bo organ druge stopnje z lahkoto ugotovil, na katero odločbo in pritožbo se nanaša zahtevek za izdajo odločbe.

Vloga z zahtevkom organu druge stopnje za izdajo odločbe, ker niti organ prve niti organ druge stopnje nista izdala odločbe, mora vsebovati vse bistvene podatke, ki jih je imela vloga organu prve stopnje ter podatke, kdaj je bila organu druge stopnje poslana pritožba.

Kadar vlagatelj ne prejme odločbe organa druge stopnje v nadaljnjih sedmih dneh, lahko smatra, da je njegova pritožba zavrnjena. V tem primeru ima vlagatelj pravico sprožiti upravni spor. O upravnem sporu bomo spregovorili pozneje.

Odločba organa druge stopnje je dokončna in zoper njo ni pritožbe. Z izdajo odločbe tega organa je zaključen postopek z rednimi pravnimi sredstvi. Odločba organa druge stopnje se lahko izpodbija le s tako imenovanimi izrednimi pravnimi sredstvi kot sta upravni spor in zahtevek za varstvo zakonitosti.

Na kratko si še pogledajmo, kakšno odločbo lahko izda organ druge stopnje na pritožbo zoper odločbo organa prve stopnje.

Organ druge stopnje lahko:

- pritožbo kot neutemeljeno zavrne,
- izreče za nično odločbo organa prve stopnje,
- odpravi odločbo organa prve stopnje in zadevo reši drugače,
- odpravi odločbo organa prve stopnje in zadevo pošlje v ponoven postopek organu prve stopnje ali jo pošlje v rešitev drugemu pristojnemu organu.

V prvih treh primerih je odločba druge stopnje dokončna in zoper njo ni pritožbe, v zadnjem primeru pa se zadeva ponovno obravnava na prvi stopnji. Organ prve stopnje po izvršenem postopku ponovno izda odločbo. Ta nova odločba organa prve stopnje ni dokončna, ampak ima občan — vlagatelj pravico, da se ponovno pritoži na organ druge stopnje, če z njeno vsebino ni zadovoljen.

JANEZ LAMPRET

Podvodni šport

Taktika globinskega lova

Globinski lov na zaprtim kamnitem dnu pomeni vrhunec podvodnega lova. Poleg že v prejšnjih nadaljevanjih opisanih elementov lova, je njegova osnovna značilnost, pogosto ostrorna nenetno potapljanje, pregledovanje lukenj, grebenov, skrab, kamnov in ptičvin pod vodo. Globinski lov je zato zelo naporen in zahteva splošno in posebno fizično pripravljenost, veliko znanja o življenju rib s kamnatega dna in velike izkušnje.

Kako lovimo? Navadno plavamo po površini in pasljivo opazujemo dno pod seboj. Večkrat vidimo ribo še s vrha, kako se spreha ali pa miruje pred satociščem, kamor se zateče še ob najmanjšem snaku nevarnosti. Ko plen zagledamo, se najprej umirimo, nekajkrat globoko vdihnemo (hiperventiliramo) in se previdno, kot smo opisali v prejšnjih poglavjih, potopimo brez odvečnih gibov. Počasi in zmirno se približamo ribi, stegnemo roko, v kateri je puščica, da je vrh puščice čim bliže, in sproščimo, ko ocenimo, da bo začetek uspešnejši. Če ribo zadene, jo skušamo čimprej doseči s roko, da se nam ne bi strgala, in če nam to uspe, se prionemo dvigati. Dvigamo se tako, da je vrh puščice s ribo obrnjen navzgor, po možnosti drčimo ribo s prsto roko, če pa je dobro

Foto: Krešo Petrovič

Spravljanje kurnje v čoln

sadeta, držimo puščico tako, da je riba na puščici med obema rokama.

Danes je ujeti ribo »pred hišo« še dokaj redek primer, rasen tam, kamor podvodni lovci redkeje zahajajo. Običajno riba na najmanjši znak nevarnosti smukne pod kamen in je ni več na spregled. V takem primeru se potopimo do kraja, kjer se je riba skrila, in skrbno preiščemo vsa možna skrivališča. Pri gledanju pod skale, raspoka itd. je zelo važno, da prionimo maso kar se da blizu spranje. Tako se oči najprej privadijo temi in zmanjšan svetloba nas ne blepi. Večina začetnikov dela prav s tem, ko bežno, od da-

leč pogleda v luknjo, največjo napako. Tako prezre največ rib.

Če ribe, ko se prvič potopimo, ne najdemo, se vrnemo in vse skupaj ponavljamo. Priporočamo tudi uporabo posebne podvodne svetilke. Ker imajo podvodne »ribje hiše« več izhodov ali pa so zavite tako, da se riba lahko v njej dobro skriva ali na drugi strani pobegne ven, se lahko zgodi, da je ne bomo našli. V takem primeru odplavamo naprej in se lahko vrnemo pozneje, ko bomo imeli morda več sreče.

Posebno na tekmovaljih, kjer je dragocena vsaka točka, je treba dobro premisliti vse podrobnosti, preden se odločimo, da odplavamo

naprej po lovišču. Zgodi se, da smo ribo v hiši našli, morda jih je notri celo več. Dobro pogledamo in kam se oči privadijo, si izberemo cilj, sproščimo in čimprej skušamo prijeti za puščico. Običajno manjše ribe tako izvlečemo, z večjimi, zlasti kurnjami pa je — posebno če niso dobro zadete — čisto dosti dela. Z uporabo podvodne svetilke se prepričamo, kako in kam se je riba zataknila. Delo pa si lahko olajšamo tudi z uporabo posebnega kavlja, s katerim ribo izvlečemo, ker se puščica lahko iz ribe izpuli, če zanjo močnejše potegnemo.

Poudariti bi še naslednje: ker najpogosteje najdemo ribo ravno

pod kamnom ali v luknji, se je potrebno najprej dobro prepričati o najboljšem položaju za strel in se je zato bolje večkrat potopiti, preden se odločimo za strel. Ker ima plen velike možnosti, da se zavleče in skriva v luknji, je ravno od strani, s katere ga bomo zadeli, odvisno, kako dolgo ga bomo spravljali iz nje. Dogodi se, da bomo celo izgubili puščico, morda celo puško. Potrebna je velika mera potrpežljivosti in vztrajnosti, da bi izlekli slabo zadeto ribo, zlasti če je v večji globini.

KREŠO PETROVIČ

Z ribiško palico

O duši športnega ribiča

Isplača se pomisliti, če ima moč s nahrbtnikom in ribiško palico vsekakor dušo, ali pa dobi njegova duševnost zaradi posebnih dogodivštev, napetih situacij, vrtov in raznana, lasten kov, poseben pečat, tako, da bi lahko govorili o »ribičevi duši«.

Vsekdanje duševno življenje se iscrpava v egoizmu in se v marsičem drugem, od česar tudi ribič ni izvzet. Seveda, te običajne splošne človeške slabosti ne vplivajo na dušo športnega ribiča. Tu pridejo do izraza povsem druge psihološke »finese«.

Vsak od nas ima poklic, deloma naporno službo, ki zahteva cellega človeka. Vrag naj nas »pocetrta«, sredi važnega dela pade nekemu nenadoma v močlane misli: »Tisto staro v zalivu, pri tret-

jem vrhovem grmu nad brvjo, moram dobiti prihodnjo nedeljo!»

Nekaj vendar mora, rasen ekstrenični oprasanj, zaposliti in napolniti ribičeve možgane... In verjetno ni najslabše veselje do pragona lova, hrepenenje po tesnem stiku s naravo in do vsega živlega, kar laze, skače, leta in plava.

Športni ribolov je prava šola za urjenje moči človeškega duha, posebno tiste, za življenjski boj tako pomembne sposobnosti, imeti glavo na pravem mestu, zavest, pripravljenost na vse, kar pride. Doseženi uspehi nudijo mnogo vrstne draži za nadaljnji uspešni razvoj dogodkov. Zda gre za delček sekunde (npr. pri lovu lišana), zda za dolge ure pazljivosti na eno samo točko (npr. pri lovu krapa). Sonce, veter, dež, letni in dnevi čas zahtevajo hrdno zdržljivost in potrpežljivost, ki pripeljeta do cilja. In prav tu tičijo tudi v življenju globoki in močni viri uspeha. Tako tu kakor tam se moramo zavedati cilja, napeti vse sile za premostitev stotih ovir in razočaranj, da ostane-

mo »magoviti v žilavi vzdržljivosti«.

Nobene druge športne panoge ni, ki bi, tako kot športni ribolov, človeka duševno na tako intenziven način zaposlila ure in ure in ga držala »v sahu«. Zato tudi beže ure kot minute, s težavo si priborimo nekaj časa za skromno malico in drugo. Seveda, neprizadeti opazovalec vidi v tem dolgočasje; po dveh, treh minutah se naveliča in gre, pri tem pa razmišlja »o omejenem, razumsko bolnem ribiču, ki venomer duh v isto smer in ničesar ne doseže...«

Dejstvo je, da pri ribolovu ne manjka dramatičnih trenutkov, ki še dolgo ostanejo v spominu kot gledališka predstava, polna vitov.

Spominjam se še na začetniški ribolov, ko sem šel s popolnoma novo krásno cepčenko in z vsem ostalim priborom na krapa. Na traku kot prst debel črv, plošček v pravilni višini. Lovil sem s vso previdnostjo, kajti na tem mestu so se držali lepi krapci. Uro in pol se je ustiva mularifas poigravala s črvom in ga ščipala. Odločil sem palico, odstranil sem se samo za minuto. Kdo bi mogel popisati mojo grozo, ko sem se vrnil, Ničesar ni bilo več; ne ploščka, ne vrvice in tudi palice ne. Dirjal sem kot brez uma ob vodi navzgor in navzdol in še enkrat tja in nazaj. Po dolgem iskanju sem končno le našel v trsju dragoceno palico — brez vrvice. »Vajenec« je prejel krepko klofuto»

Prihodnjo nedeljo sem se vrnil na isto lovno mesto. Na nasprotnem bregu sem opazil med naplavino šavja in druge navlake moj rdeči plošček. Premišljeval sem, če bi zaradi te malenkosti vzlet pot pod nogo in šel po ovinku čez most. Odločil sem se in odšel. S primerno vejo sem pre-

vidno potegnil plošček z nekaj vrvice k bregu in — še danes mi obstane srce, ko se na to spominam — razburilivi boj s 4 kg težkim krapom se je začel... V spomin na ta dogodek je pozabljen tisoč drugih burk in šal.

Nekoč smo lovili trije. Vsak je šel svojo pot, proti večeru pa smo se našli na dogovorjenem mestu.

»Imata kaj?« je vprašal tovariš, ki naju je čakal že pol ure.

»Brez repas, sva odgovorila.

»Sem si kar mislil,« se je muzal »magovalec, imam dve ščuki, 1,25 in 2 kg težki. Zelita pogledati?«

»O, saj ti verjameva, toda žejna sva, pojdimo v kolodvorsko restavracijo!«

Tam sva mu v ugodnem trenutku vzela iz nahrbtnika obe ščuki in ju zamenjala z ribjimi konservami, napolnjenimi s peškom.

»Rad bi vama odstopil eno ščuko, pa je prav danes popoldne prišla svakinja na obisk,« je pokazal ob slovesu »junak dneva«.

Vse ostalo si lahko, dragi ribič, sam misliš. Doma je bil šareče sprejet, potežkavanje nahrbtnika je ustrezalo teži ulova, nato pa odmotanje in — skrajno razočaranje ter ogorčenje! Sredi kovanja maščevalnih naklepov do obeh ribiških bratov, pa je pozvonil telefon.

»Pridite takoj v restavracijo X. Tu vas pričakuje poslovni obisk!«

»Takoj, takoj!« je odgovoril in se praznično oblekel. Zene in svakinje zaradi trgovskih poslov, od katerih si je obetal precej dobička, ni hotel vzeti s seboj.

Kakšno presenečenje, ko je zagledal v restavraciji pri mizi oba prijatelja s svojima ženama. Kmalu sta prišli na mizo obe ščuki,

z vsemi prilogami, hkrati pa sta se pojavili tudi še obveščeni »junakova soproga in njena sestra!«

To je bil večer, poln veselja in razpoloženja, ki bo vsakokrat spet sprožil val smeha, če se bomo spomnili na te prijetne ure. Naravnost, preprostost, energija združena z optimizmom, vedrim življenjskim razumevanjem in pojmovanjem, to so osnovne poteze značaja pravega športnega ribiča.

(PO REVIIJ
»DER SPORTFISCHER« —
I. M.)

Beli amur

Novi vrsta rib z imenom beli amur se hranj z različnimi vodnimi rastlinami. Belega amurja so še vložili v mursko soboške mrtvice. Prisotnost te svojevrstne ribe se je kaj hitro pokazala, saj so nekatere mrtvice še delno očiščene. Nekatere naše ribiške družine, zlasti tiste, ki imajo močno zarašče, ne vode z raznim rastlinjem, se za belega amurja precej zanimajo. Rade bi ga nabavile in vložile v svoje vode.

Upravni odbor Ribiške zveze Slovenije je o tem vprašanju razpravljal in sklenil, da se belega amurja ne sme vlagati v odprte vode, ker ta riba še ni preučena in se lahko poruši biološko ravnotežje. Razen tega se pri nas ne drsti in verjetno ne pride v poštev za športni ribolov.

R. O.

Pogled skozi majhno kamero

Seveda, če ne trajajo na platnu predolgo.

In ko sta odhajala, je pravzaprav nastopil problem dolge dvorane.

Samo, da je bila to pot namesto dvorane jasa.

Tem huje. Kako najti v sceni, kjer nastopata samo dva igralca brez protigralcev, kontraplan?

Na eni strani odhajata onadva. Počasi, na smučeh. Izginila bosta med smrekami.

Ali lahko kočja prevzame vlogo kontraplana?

Ne more, že nekajkrat sem jo bil uporabil. Ona je že »odigrala« svoje.

Kaj pa Jalovec?

Markanten kot je, je nastopil v samem višku filma. Zdaj bi to zvenelo že kot nepotrebno ponavljanje. Morda, če bi dodal še eno sceno: onadva odhajata po dolini in ko sta že daleč od Jalovca se še enkrat ozreta. Jalovec jima da še zadnji pozdrav. Toda ker je daleč, je čisto drugačen. In tako majhen, da jasno pove, da en svet izginja. Svet planin namreč.

Jaz pa bi želel končati film zdaj in potrebujem kontraplan.

Uporabil bom tisto kar poščata za seboj — Medove.

Smučine in pa luknje v snegu, kakršne povzročijo smučarske palice.

Tega sicer ne morem večkrat uporabiti, ampak ker gre proti koncu filma, so kadri spet lahko malo daljši in prav bo, če bo ta posnetek trajal nekoliko dalj. S tem ne bo ničesar izgubil, pač pa ima možnost, da postane simboličen, da še enkrat predstavlja vse tisto veselje kakršno, nam pravi sneg.

No in tako »skočimo« na zadnji posnetek: onadva izgineta med smrekami...

Zdaj smo verjetno že uganili zdravilo za našega filmskega ljubitelja ob Fontani di Trevi.

Vse, kar je posnel, postane naenkrat v redu, samo če zmontira med štiri posnetke prihajanja njegove skupine k vodnjaku kontraplane.

Tukaj najbrž ne bomo v zadregi, če je treba najti objekt za kontraplan.

Vzeli bomo tisto kar predstavlja splošno pozornost skupine.

Da, Fontano di Trevi. Detajle, kipe, slapove, curke.

Med te detajle lahko zmontiraš vsak obraz, vsako skupino ob vodnjaku, navdušenje, strah lepe gospe, da ji curek ne pošpropi letne obleke, par, ki se stiska in nemo gleda v vodo, dedek, ki se je obrnil in čez ramo meče v vodo drobiž, kar pomeni, da bi se želel z vodnjakom še enkrat srečati, vodnika, ki razlaga, glave, ki ga poslušajo in končno dva dečka, ki se navdušeno lovita ob ograji vodnjaka, med vsemi temi nogami in ju vsa ta reč popolnoma nič ne zanima.

Zdaj si lahko predstavljate, da sem v poročni dvorani, ko sem videl kaj počenja sestrice, pomislil:

»Kontraplan, sestrice, kontraplan.«

Moram priznati, da sem se moral kruto prisiliti, da nisem vstal in sestrici razložil kako naj snema.

Vendar to ni bilo potrebno. Sestrice se je namreč odločila, da presedla iz vloge snemalca, v vlogo fotoreporterja.

MAKO SAJKO

Kontraplan v praksi

Zapne, ampak sem snemal njega, ki si natika rokavice.

Toda sami veste, kako dolgotrajno opravilo utegne biti navadno oblačenje rokavic. Zato sem »skočila« nazaj na njo, ki medtem že prijema za palice. Ne, nikakor ne obeh. Sem že pri njem, ki ima roke že v zankah od palic in kar tako napravi še zadnjo kontrolo očal.

Ravno teh vsakdanjih smučarskih opravil nisem nikakor hotel izpustiti, ker je ravno v njih sveža privlačnost.

Zdaj se spet spomnimo na tista Nemca.

Da ne bi delal dolgih uničujočih posnetkov sem »skakala« z enega na drugega:

Ona stopi na smučko in si začenja vez. »Zapenja« sem rekel. ker sploh nisem počakal, da si jo

Kovačija izumira v četrtem rodu

En kovač konja kuje, koliko šabljev potrebuje? Pravilen odgovor se glasi: »Osem za eno podkev,« kakor je povdal Franc Kremesec, poslednji kovaški mojster v Metliki.

Metliško mesto z nekaj sto prebivalci, je imelo še pred zadnjo vojno pet kovačij, danes pa se s to obrtjo ukvarja samo še Franc Kremesec.

— Dokle bom mogel delati, bo v naši hiši kovačija obstala. Moj sin, prav tako Franc, je iz četrte generacije kovačev v družini. Delo je naporno, zaslužka ni veliko, raven tega je vedno manj

konj. V Metliki je imela včasih vsaka hiša par konj. Kadar smo gnali napajat na Obrh, smo se komaj svretili. Zdaj lahko na prate preštejem gospodarje, ki se še bavijo s konjerejo.

Ko je vprega predstavljala še glavno prevozno sredstvo za lju-

Naš obisk

di in tovor, so morali biti konji dobro podkovanji. Vsakih 45 dni je bilo treba podkve menjati. Danes je drugače. Konjem, ki vozijo z gumi vozovi, so nove podkve potrebne šele na 6 mesecev.

— Ali delo opravljate še na enak način kot vaš praded ali pa je modernizacija zašla tudi v vaš poklic?

— Meha ne gonimo več na noge, temveč to težako delo opravlja elektrika. Včasih smo vse na ognju varili, zdaj imamo varilne stroje. Kljub temu je naše delo umazano, naporno in neprijetno. Nihče noče več v kovaški poklic. Jaz imam še vajenca, a se bojim, da mi bo vsak čas pobegnil.

— Pravijo, da ni kovača ki ne bi konjske podkve občutil na lastni koži. Se je tudi vam kaj takega zgodilo?

— Več konj me je ugriznilo med delom, največjo poklicno neprijetnost pa sem doživel kot mlad fant. Bil sem v podkovni šoli, ko me je neki policijski konj s zadnjimi nogami tako brcnil, da sem odletel v steno.

— Pravite, da je vse manj konj. Kaj sploh delate, če ni podkovskih opravil?

— Finančno nas drži pokonci izdelovanje vozov z gumijastimi kolesi. Toda ko bodo vsi kmetje imeli take vozove, ne bo več kruha. Takih voz več let ni treba popravljati. Medtem bom zrel za pokoj.

— Bo vaš sin nadaljeval družinsko tradicijo v poklicu?

— Ne verjamem. Kot vsi mladi ljudje, si bo poiskal lažje in bolj plačano delo.

RIA BACER

Dva Franca, oče in sin, oba Kremesčeva kovača iz Metlike, opravljata obrt bolj zaradi tradicije kakor pa zaradi zaslužka. Dokle še?

Foto: Ria Bacer

Naš čuvaj

Lična kočica za našega čuvaja je tudi okras našemu domu. Ker smo se odločili, da bo naš dom čuval pes čuvaj, ne smemo pri tem zanemariti ureditve njegovega bivališča. Tudi zakonski predpis v naši državi zahtevajo zaščito nemočnih živali; pa tudi sami se moramo nekoliko spomniti obvezne šolske učne snovi še iz nižje osnovne šole pri predmetu »spoznavajmo naravo«. Tedaj smo že znali povedati: pes je domača in zvesta žival. Živali ne smemo mučiti nikoli in kakorkoli.

Ko smo privezali, odnosno priklenili psa na verigo kot čuvaja, smo mu odvzeli popolnoma vso svobodo. Zato mu moramo nuditi ustrezno hrano, vedno čisto in hladno vodo za pitje ter šop ostre, visoke trave, katero potre-

Med vsimi prijatelji najzvestejši

Foto: arhiv Dela

buje vsak dan svežo. V poletnih dneh mu moramo njegovo kočico (ki mora biti lesena in postavljena na primeren prostor) premestiti v senčno stran, da ni izpostavljena prehudi pripeki. Bivališče našega psa mora biti čisto in pokrito tako, da ne prepušča vode. Tla naj bodo prekrita preko lesene podlage s večkrat svežim žitnim otepom (slamo). Kočica naj bo toliko visoka, da more žival vanjo vstopiti skoz odprtino v hoji in ne v plazenju. Prostornost kočice naj bo tolikšna, da se pes lahko lagodno zlekne, kadar počiva.

Veriga, na kateri je pes čuvaj priklenjen, ne sme biti pretežka, da ga ne ovira pri hoji in vstopu v kočico. Paziti moramo, da je veriga dovolj dolga, da se žival lahko sprehodi ter da je pripeta na primerni ovratnici. Zato je najbolje, da je pes pripet tako, da lahko obhodi vsaj del stavbe, katero naj bi čuval.

Okolica pasje kočice naj bo vedno čista, ker je pes po naravi se-

lo čista žival. Randalja med našim domom in psom naj bo le tolikšna, da vidimo psa in slišimo njegove signale. Že mladega psa naučimo, da laja le takrat, kadar je to potrebno in s tem ne nadleguje naših sosedov po nepotrebnem. Pes bo v urejenem domu rad prebival in nam bo sleherno prijaznost vračal z bresmejno zvestobo.

Ne pretepaјmo psa, saj nas bo le tako že na pogled razumel in vsaki izrečni šelji skušal ust. — čiti. Pohvalimo ga in nagradimo, če napravi karkoli po naši zahtevi. Ze ko ga pobožamo ali potrepļjamo, nas hvalešno pogleda.

Pred kočico mu postavimo primerno desko, da leže nanjo. Pripraviti pa moramo določene ure v dnevu, ko psa odpnemo in prostega pustimo na tistem delu vrta, kjer je trava. Tako mu omogočimo prepotrebno raagibanje.

KA

Planinski leksikon

Trije letošnji triglavski jubilanti

PRED 125. LETI, 6. JULIJA LETA 1843. se je v vasi Zavrh pod Smarno goro rodil Bačnikov Jakec, poznejši »triglavski kralj Matjaž, župnik z Dovjega, Aljaž«. On je pred 75. leti na najvišjem vrhu Slovenije in Jugoslavije 7. avgusta leta 1895 postavil na lastnem svetu, ki ga je kupil za en goldinar, Aljažev stolp, pred 60. leti, 17. julija 1910 pa odprl v Vratih sedanjih, še tretji Aljažev dom.

Naše ljudsko planinstvo ima svoje globoke korenine v pešeni in kamniti zemlji v Bohinju, kjer so se rodili, delali in živeli »štirje srčni možje«, ki so pred 192. leti, 25. avgusta leta 1778. prvi premagali strah in stopili na ponosno premagano temo »očakov kranjskih siv'ga poglavarja«, na Triglav. Pozneje, po smrti slavnih bohinjskih kosezov, gorakih vodnikov iz klasične dežele našega planinstva, ko je točno pred stotimi leti, leta 1870, stekla železna cesta iz Ljubljane mimo Jesenic, skozi Dolino proti Trbižu, se je za triglavskimi prijatelji iz Bohinjske Srednje vasi, ki so sredi naših gora, na Ledinah, na južni strani Triglava zgradili našo prvo, sicer zelo skromno planinsko postojanko, Triglavski tempelj, naše planinstvo z železnico naglo selilo z južne strani na severno stran, v Dolino pod Triglavom.

Bačnikov Jakec iz Zavrh pod Smarno goro je neučakano rastel in že v najzgodnejši mladosti srčno vzljubil edinstveno lep, mogočen in fantastično (zoblikovani) gorski svet. Že leta 1883 je obiskal dolino Vrat, od koder je zavzeto občudoval mogočno severno steno Triglava in se navduševal nad samim kopaštim vrhom, ki se je poganjal skozi megle in prebada oblake v višini skoraj treh kilometrov. Komaj štiri leta pozneje, v viso-

kem poletju, leta 1887, se je bo-deči osvajalec Triglava sam povzpel na visoko postavljeni in težko dosegljivi vrh.

Dva leti pozneje se je Aljažu uresničila večletna želja, leta 1889 je prišel župnikovat na Dovje, v triglavsko faro.

S prihodom Jakoba Aljaža na Dovje se je začela zlata, pionirska doba Triglava. Narodnozavedni in navdušeni ljubitelji in obiskovalci naših gora in še prav posebej Triglava in njegovega kraljestva, so morali delati hitro, preudarno in požrtovalno, če so hoteli rešiti, kar se je za Triglavu še dalo rešiti. Na Triglavu in njegovi sosesčini so se še bobotile tuje, nemške planinske postojanke, pri Utah, v dolini sedmerih jezer, na Ledinah na južni strani Triglava in na vzhodu nad Kotom in Peklom.

Jakob Aljaž je na Dovjem in v Mojstrani dobil hvalečno delo. Skupaj z delovodjem, poštenjekom Janezom Kilnarjem-Požgancem in mnogimi drugimi narodno zavednimi, preudarnimi in udarnimi, je zavlhal rokave in z obema rokama prijel za krampe in lopate. Vsi skupaj niso mirovali prej, dokler se v drugem letu našega organiziranega planinstva, pred 75. leti, 7. avgusta leta 1895, niso postavili na vrhu Triglava Aljažev stolp, na Aljaževem svetu, ki ga je kupil za en goldinar. Ponosni Aljažev stolp še danes stoji na vrhu Triglava in razveseljuje in navdušuje številne ljubitelje in obiskovalce najvišjega vrha Slovenije in Jugoslavije.

Aljaž ne bi bil Aljaž, če bi se bil delal vstrajno in hitro. Istega leta, ko je gradil in postavil Aljažev stolp, je zgradil sredi naših gora tudi prvo, sicer skromno in konopljeno žičnico za spravilo lesa in drugega gradbenega materiala za »kočo vseh koč«, za mater vseh planinskih postojank v Triglavu in njegovi sosesčini, za Kredarico, ki so jo slovenski planinci slovesno odprli in izročili namenu 10. avgusta leta 1896.

Slavje na Triglavu in Kredarici je opogumilo Aljaža, Požganca in druge pionirje slovenskega planinstva.

Aljaž je postavil Kredarico, sko-

čo vseh koč na lastnem svetu, ki ga je kupil za pet goldinarjev. Tako je postal Jakob Aljaž naš najvišji posestnik.

Njegovo in njegovih delo ne bi bilo popolno, ako ne bi začeli graditi tudi v eni izmed naših najlepših in najbogatejših triglavskih dolin, v Vratih, v zatrepu Bistrice, pod edinstveno veličastno severno steno. Jakob Aljaž je s svojimi 9. julija 1896 dogradil prvo Aljažovo kočo v Vratih. Slavje se je spremenilo v smagoslavje, ki je dalo Požgancu in Aljažu novega delovnega poleta. Pionir našega planinstva v Triglavu in njegovi sosesčini je zgodaj pravilno ocenil lepoto doline Vrat in samega Triglava. Zgodaj je začel ureničevati svoje načrte. V Vratih je začel graditi moderen Grand hotel Vrata. Že 7. avgusta 1904. so ga ljubitelji Vrat, Triglava in severne stene Triglava odprli in izročili namenu. Ta planinski, reprezentančni objekt je ustrvarjal najboljšo, idealno pogoje za nadaljnjo zdravo rasti in napredek množičnega, ljudskega planinstva in za vzpon plezalnega športa in alpinizma v Triglavu in sosednjih vrhovih.

Toda na žalost radost graditeljev drugega Aljaževega doma v Vratih ni bila dolgotrajna. Le pet let, do usodnega snežnega plazu, ki je prihrumel v zidnih dneh marca, leta 1909. Izpod Ste-narja, Dolkove špice, Rogljice in Skriatice, je Grand hotel Vrata kraljeval v zatrepu Bistrice. Nesreča je strla srca graditeljev, snova so morali s podvojnjo jakleno voljo prijeti za delo. Komaj v enem letu so zgradili v Vratih nov tretji, sedanji Aljažev dom. Pred 60. leti, 7. julija 1910, sta Jakob Aljaž in Janez Klinar-Požganc slavila novo veliko in pomembno delovno zmago. S temi velikimi in pomembnimi deli si je triglavski župnik Jakob Aljaž postavil velik in nesmrten spomenik. Zato je prav in potrebno, da se ga v letošnjem letu, ob njegovi 125. letnici rojstva, dostojno spomnimo vsi številni domači in tuji ljubitelji in obiskovalci Vrat in Triglava. Skozi to edinstveno lepo dolino hite pisane reke mladih in starejših izletnikov, turistov, plezalcev in alpinistov mimo slapa Peričnika k Triglavu.

Na poti mimo Aljaževoga doma naj se razigrani planinci, plezalci, alpinisti ter izletniki in turisti spomnijo, da je moral Jakob Aljaž delati in graditi pod izredno težkimi pogoji. On in njegovi so gradili objekte s neizmerno ljubeznijo in izrednim navdušenjem. Oni so odpirali duri in kazali pot v najlepše predele naših edinstvenih lepih in mogočnih gora.

125-letnica Jakoba Aljaža, 75-letnica Aljaževoga stolpa na vrhu Triglava in 60-letnica že mnogo pretesnega Aljaževoga doma v Vratih, morajo biti vse leto prisotne in navzoče v vseh srcih ljubiteljev in obiskovalcev gora in še prav posebej doline Vrat in gora okoli Triglava.

Igra pod gorami

Foto: Joco Žnidaršič

Ob teh treh velikih in pomembnih triglavskih jubilejih bi bilo potrebno, umesno in priporočljivo, da v Vratih postavimo temeljni kamen za nov, velik, sodobno urejen in reprezentančen četrti Aljažev dom. Vzporedno s tem pa bi morali merodajni in odgovorni popraviti, izboljšati in asfaltirati cesto iz Mojstrane, mimo slapa Peričnika v zatrep Bistrice, ki je osnovni pogoj za napredek izletništva, turizma, množičnega, rekreativnega planinstva, plezalnega športa in vrhovnega alpinizma v Vratih, severni steni Triglava, v Triglavu in vseh sosednjih mogočnih skalnih vršacih, ki se čredijo okoli Vrat in prebadajo megle in oblake v višini preko 2500 metrov.

Predano, uspešno in udarniško pionirsko delo Požganca in Aljaža, moralno zadoljuje slovensko planinsko skupnost v vseh 110. matičnih planinskih društvih s preko 65.000 aktivnimi člani, da s enako ljubeznijo nadaljujemo nujno pionirsko delo, ki je bilo opravljeno v mnogo težjih pogojih.

UROŠ ZUPANČIČ

Kratice v planinski organizaciji

Kratice so nujno zlo našega časa. Tudi planinska organizacija ni brez njih in zato ne bo v odmet, da se z osnovnimi seznanimo že takoj na začetku našega »leksikona«.

PZS — Planinska zveza Slovenije. Zveza 112 planinskih društev s

57.799 člani (1969). Njen sedež je v Ljubljani, Dvorčakova 9 (telefon 312-553).

PD — Planinsko društvo. Njho, vi sedeži so v vseh večjih krajih, v srednjem času pa jih vse več ustanovljajo tudi po podjetjih.

MO — Mladinski odsek. Njho, va dejavnost je skrb za planinsko mladino, ki sestavlja preko 60 odstotkov članstva (12.187 pionirjev in 11.839 mladincev) naše planinske organizacije.

AO — Alpinistični odsek. Zadržuje alpiniste in pripravljane, torej tiste, ki jim je hoja po poteh premalo in si zato utirajo poti tudi prek sten in grebenov. V Sloveniji je 19 AO in 4 alpinistične sekcije.

GRS — Gorska reševalna služba. Humana organizacija v okviru planinske organizacije, razdeljena v 15 postaj (Bohinj, Bovec, Celje, Jesenec, Kamnik, Kranj, Kranjska gora, Ljubljana, Maribor, Mojstrana Prevalje, Radovljica, Rateče, Tolmin, Trič), katere glavna naloga je reševanje v težko pristopnih krajih in preventivno delo med obiskovalci gora. Zdradi svoje izkušnosti pa reševalci velikokrat pomagajo tudi pri večjih elementarnih nesrečah.

GS — Gorska straža. Organizacija, ki se je razvila v vrstah planincev in tabornikov. Njena skrb je predvsem varstvo gorske narave.

MDO—PD — Meddruštveni odbor planinskih društev. Za boljše povezavo in koordinacijo akcij, so PD v Sloveniji ustanovila 7 MDO (koroški, štajerski, savinjski, ljubljanski, zasavski, gorenjski in primorski).

KO—MO PD — Koordinacijski odbor mladinskih odsekov pri planinskih društvih. Zaradi specifičnosti delovnih pogojev so mladinci ustanovili lastne meddruštvene — koordinacijske odbore, katerih delovno področje pa se v glavnem pokriva z MDO—PD.

Na navezi

Foto: Joco Žnidaršič

JUGOTEKSTIL

IMPEX

LJUBLJANA, TITOVA 3

vabik sodelovanju

za delo v elektronskem centru podjetja:

1. 2 programerja
2. operaterja za delo na luknjačih za delo v službi sredstev:
3. dipl. ekonomista za delo v komercialnih sektorjih:
4. 10 pripravnikov

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev za sprejem na delo izpolnjevati še naslednje pogoje: pod 1. visoka ali višja izobrazba ekonomske, matematične, elektrotehnične ali strojne smeri; starost do 35 let, znanje angleškega ali nemškega jezika. Moški kandidati morajo imeti urejeno vojaščino. Kandidati bodo morali opraviti predpisani test in se jim bo omogočilo izobraževanje. Nastop dela najkasneje do 15. 8. 1970. pod 2. srednja ali nepopolna srednja šola, obvladanje strojepisja; prednost imajo kandidati s prakso. pod 3. visoka strokovna izobrazba, 2 leti delovnih izkušenj v gospodarstvu ali bančništvu. Nastop po dogovoru; pod 4. visoka ali višja strokovna izobrazba ekonomske, pravne ali tekstilne smeri; znanje enega svetovnega jezika. Pripravniška doba traja največ 1 leto.

Pismene prijave z dokazili o strokovnosti in opisom dosedanjega dela pošljite socialno kadrovske službi podjetja. 6566

Maturanti gimnazij in srednjih strokovnih šol!

Absolventi osnovnih šol!

Železniška podjetja vam nudijo:

- štipendijo in brezplačno šolanje v železniških šolah,
- po šoli ustrezno zaposlitev in možnosti napredovanja oziroma nadaljevanja šolanja.

MATURANTE GIMNAZIJ, EKONOMSKIH IN TEHNIŠKIH SREDNJIH ŠOL sprejemajo:

1. V železniško prometno šolo v Ljubljani, Kurliška 3

kjer se po enoletnem šolanju izšolajo za prometno-transportne tehnike oziroma viakovne odpravnike na železniških postajah. Najboljšim v šoli se po nekajletni praksi omogoča študij na višji prometni šoli.

ABSOLVENTE OSNOVNIH ŠOL sprejemajo:

2. V železniško-prometno-transportno šolo v Mariboru, Preradovičeva 33,

kjer se izšolajo: v 2 letih za osnovne poklice v žel. prometu; v 3 letih za sprevodnike ali skladištnike.

V šolo sprejemamo tudi kandidate z nedokončano osnovno šolo. Najboljši učenci lahko nadaljujejo šolanje na prometni šoli v Ljubljani.

3. V železniško elektro-kovinarsko šolo v Ljubljani, Kurliška 3,

kjer se v 3 letih izšolajo za enega navedenih poklicev: elektromehanika, mehanika železniških vozil; strojnega ključavničarja, strugarja. Po končani šoli in ustrezni praksi v železniških delavnicah lahko postanejo strojevodje električne ali dizelske lokomotive.

Prijave za šolsko leto 1970/71 sprejemajo za vse navedene šole do 15. 8. 1970 in dajejo ustrezne informacije:

ZZTP — Transportno podjetje Ljubljana, splošni sektor, Ljubljana, Moše Pijade 39,

ZZTP — Transportno podjetje Maribor, splošni sektor, Maribor, Kopitarjeva 5,

ZZTP — Transportno podjetje Postojna, splošni sektor, Postojna, Kraigherjeva 11.

Prijave le za elektro-kovinarsko šolo v Ljubljani pa:

Podjetje za elektrifikacijo prog Ljubljana, Prešernova 35

Podjetje za obnovo tirnega materiala Ljubljana, Ob kamniški prog

Podjetje za popravilo voz in strojev, Ljubljana, Parmova 35

Podjetje za popravilo voz in strojev Nova Gorica, Prvomajska 25

Podjetje za popravilo voz Dobova

Podjetje za popravilo voz Ptuj. 6546

Komisija za razpis in razglas delovnih mest pri

KOMUNALNEM ZAVODU ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE CELJE, GREGORČIČEVA 5 a

I. razglaš

v skladu s 11. členom Pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih delavcev Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Celje

2 prosti delovni mesti PRIPRAVNIKOV

POGOJ: dokončana Višja ekonomsko-komercialna šola — knjigovodske smeri. in

II. razpisuje:

2 ŠTIPENDIJI

za študij na Višji ekonomsko-komercialni šoli — knjigovodske smeri

Kandidati pod I. in II. morajo priložiti prijavi prepis spričevala in kratek življenjepis.

Razglas oz. razpis veljata 15 dni po objavi. 6575

Poslovno združenje za gostinstvo Maribor

razpisuje prosto delovno mesto

z manj kot polovico delovnega časa

POGOJ: srednja ekonomsko-komercialna šola in 5-letna praksa v gostinstvo-turističnih delovnih organizacijah.

Prijave sprejema Poslovno združenje za gostinstvo, Maribor, Prešernova ulica od dneva objave. 6557 6549

Poslovno združenje tekstilne industrije, Ljubljana, Titova c. 81

razglaš prosto delovno mesto

REFERENTA

za obračun obresti in izterjavo dolgov

Pogoji za zasedbo delovnega mesta so:

— srednja strokovna izobrazba in
— 2 leti prakse na ustreznem delovnem mestu

OD po pravilniku za delitev OD.

Stanovanje ni zagotovljeno. Rok razpisa: 15 dni od dneva objave. 6557

ZZTP-TP Ljubljana

bo prodalo

na javni dražbi

2-STANOVANJSKO HIŠO

Erjavčeva 30, Ljubljana, ki obsega 2 stanovanj, ki sta zasedeni.

Izklicna cena za vsako stanovanje s pripadajočim funkcionalnim zemljiščem je 167.238,00 din.

Javna dražba bo v četrtek, dne 16. VII. 1970, ob 9. uri na kraju samem.

Udeleženci dražbe morajo pred začetkom dražbe položiti 10 odstotni polog od izklicne cene. 6556

TEKSTINA, tekstilna industrija AJDOVŠČINA

ponovno razpisuje vodilno delovno mesto

VODJE

splošnega sektorja

POGOJ: diplomiran pravnik; odslužen vojaški rok.

Objavlja prosta delovna mesta za:

1. kontrolorja v oplemenitilnici

2. tri tkalske mojstre

POGOJ:

pod 1.: tekstilni tehnik kemijske smeri;

pod 2.: tekstilni tehnik tkalske smeri in 2 leti prakse.

ali poklicna šola in 3 leta prakse.

Kandidati morajo imeti odslužen vojaški rok.

Prijave z življenjepis in dokazili o strokovnosti sprejema kadrovska služba podjetja do 31. julija 1970 6544

Stanovanjsko podjetje občine Koper

Trg revolucije št. 12 KOPER

razpisuje prosto vodilno delovno mesto

VODJE

SPLOSNE SLUŽBE

Poleg splošnih mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

— končano drugo stopnjo pravne fakultete;

— 5 let delovnih izkušenj.

Dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podjetja.

Natečaj velja do zasedbe delovnega mesta.

Ponudbe pošljite na naslov podjetja. 6576

Gimnazija

»Frana Miklošiča« LJUTOMER

sprejme

1. profesorja (-ico)

za zgodovino in filozofijo (na razpolago družinsko stanovanje) P.

2. predavatelja

za tehnični pouk PU; na razpolago samska soba.

Nastop službe 1. 9. 1970.

Prijave sprejema ravnateljstvo gimnazije 10 dni po objavi v časopisu. 6577

KMETIJSKA ZADRUGA CERKLJE

CERKLJE NA GORENJSKEM

razpisuje v skladu s temnim zakonom o graditvi investicijskih objektov (Ur. list SFRJ 20/67) in pravilnika o načinu in postopku za oddajanje investicijskih objektov v graditev (Ur. list SFRJ št. 28/67)

JAVNI NATEČAJ

za zbiranje ponudb

za oddajo gradbenih, obrtniških in instalacijskih del za gradnjo — adaptacijo gospodarskega posloplja v Cerkljah.

Vrednost investicijskih del znaša ca. 600.000,00 din. Pričetek del takoj po sklenitvi pogodbe. Rok za dokončanje vseh del 30. junij 1971. Ponudniki naj v svojih ponudbah navedejo razpoložljiva tehnična sredstva, strokovni kader in možnosti dobave materialov za objekt.

Interesenti lahko dobe vso potrebno dokumentacijo vsak dan od 7. do 14. ure v prostorih uprave v Cerkljah. Ponudbe morate vložiti v zapečatenem ovitku z oznako »Ne odpiraj — ponudba KZ Cerklje in oddati do dne 28. julija 1970 do 10. ure na naslov: KMETIJSKA ZADRUGA CERKLJE NA GORENJSKEM, kjer bo odpiranje ponudb ob 11. uri.

Ponudnike bomo o izidu natečaja pisмено obvestili v šestih dneh. 6541

UGODNOST ZA NAROČNIKE DELA!

DELO NEZGODNO ZAVARUJE
VSE SVOJE NAROČNIKE PRI ZAVAROVALNICI SAVA

S

NE ODLAŽAJTE IN ČIMPREJ NAROČITE DELO

VELIKI NAGRADNI KVIZ ELLE-ONA

V redakcijo ELLE-ONA je do roka prispelo okrog 3000 odgovorov, od katerih je bilo 523 pravih. Ob prisotnosti naših bralk smo izžrebali naslednje nagrade:

Dve desetdnevni potovanji v Indijo z letalom AIR INDLJE sta dobili bralki:

NIKOLIĆ GORDANA, Beograd, Patrisa Lumube 67

ZELE VLADKA, Ljubljana, Ambrožev trg 1

Šest sedemdnevni potovanj v ZSSR v organizaciji »JUGOTOURS« z nadzvočnimi letali »Aviogeks« so dobile:

SIMIĆ RUŽICA, Prijedor, Mire Cikote 66

NOVOSEL ZELJKA, Gospić, R. Končara 9

LJUBENOVIC ANDELKA, Beograd, Stojana Protića 35

JOVANOVSKA SNEŽANA, Skopje, Cetinska 24

RIBNIKAR SONJA, Koper, Trubarjeva 2

SUVANCIC IVICA, Ljubljana, Celovška 125

Dve petnajstdnevni letovanji v Italiji, v Senegallii, z »JUGOTURSOM« sta dobili:

FABIJAN NADA, Mali Gaber št. 19, p. Veliki Gaber

PANIĆ OLGA, Novi Beograd, Otona Zupančiča 20

Dva sedemdnevna penzion v hotelu Jugoslavija, v organizaciji HOTELA JUGOSLAVIJA sta dobili:

ROJEC SPELA, Ljubljana, Tržaška 12

KRASNIC KATARINA, Osijek, M. Vidovića 24

Sobno garnituro (ležišče in dva fotelja), darilo podjetja »JUGOE-PORT«, je dobila:

BLAZIĆ DOROTEJA, Ljubljana, Zavetiška 8

Pet celoletnih naročnin za revijo ELLE-ONA so prejele:

VRŠIĆ VERA, Ljubljana, Rimska 6

KNEŽEVIĆ VERICA, Zagreb, Voćinska 25

GVOZDIĆ GORDANA, Zagreb, Voltina 44

ŠUMAK GORDANA, Varaždin, Rudera Boškovića 2

SUSTERSIĆ DENKA, Ljubljana, Majaronova 22

Pet polletnih naročnin za revijo ELLE-ONA so prejele:

KUHAR ŠTEFKA, Ljubljana, Puterlejeva 23

VOJKIĆ BRANISLAVA, Smederevska Palanka, Institut za povrinarstvo

OLTVANJI IRENA, Subotica, Josipa Kraša 29

OBRADOVIĆ RUŽICA, Novi Beograd, Bulevar Lenjina 5

PAVLOVIĆ NEVENA, Beograd, Braće Jerković 78 6542

Varstvo rastlin

Kako zmanjšati škodo po toči

Ponekod je toča letos že povročila škodo, pričakujemo pa lahko, da bodo poletne ujme s točo napravile večjo ali manjšo škodo tudi še kje drugje. Kaj napraviti, da bomo čimbolj ublažili škodo, ki bi jo napravila toča?

Med pojuncami lahko toča napravi največjo škodo na žitu, zlasti še, če pada tik pred polno zrelostjo posevkov, ker bolj ali manj omlati žitne posevke že na njivi. Na drugih njivskih posevkih je škoda običajno manjša ter jo lahko z nekaterimi agrotehničnimi ukrepi, kot so dognojevanje z dušičnim gnojilom in saščitnim škropljenjem, ublažimo. Če pa je toča posebno močna, njivske posevke popolnoma uniči; tedaj velja na opustošeno njivo posejati nov posevek.

Žitne posevke, ki jih je toča le delno poškodovala, pustimo dosoreti; pridelek bo seveda manjši, ter bo predvsem manj primeren ali pa sploh ne bo primeren za seme. Če pa toča žitne posevke popolnoma uniči, njivo kar najhitreje preorjemo ter posejemo strniščne posevke.

Druge njivske posevke (na pr. koruso, peso, krompir) toča mnogokrat ne poškoduje tako močno, da si ne bi vsaj delno opomogli. Vendar pa moramo te posevke takoj po toči dognojiti z nitromonkalom (150–250 kg gnojila na ha) krompir, peso in druge korenovke pa s škropljenjem sivarovati pred boleznimi, ki bi sicer zelo močno napadle poškodovane rastline. Pri posebno hudji toči pa bo tudi te posevke, razen krompirja, potrebno preorati in posejati strniščne posevke.

Od toče prizadete krompirjeve površine so občutljive na krompirjevo plesen ali fitoforo, zato jih takoj poškropimo z bakrovimi, organskimi ali kombiniranimi fungicidi. Količine pripravkov uporabljamo tako, kot pri škropljenju proti plesni, ki jih objavljamo v radiu in dnevnem tisku pri poročilu antifitoforne službe.

Z bakrovimi pripravki (bakreno apno, cuprablau itd.) ali organskimi (dithane M-45, cineb, itd.) poškropimo tudi fižol (visok in nizki) in peso, ki sta v takem vremenu občutljiva na bolezen, povzročitelja listne pegavosti.

Namesto posevkov, ki jih toča popolnoma uniči, lahko sejemo predvsem različne krmne posevke; neposredni tršni pridelek dobimo le z ajdo, ki jo še lahko sejemo do konca julija, ter s prosom, ki pa ga tudi v najtoplejših območjih Slovenije (na Primorskem) moramo posejati najkasneje v začetku julija. Med krmnimi strniščinami posevki je izbira večja. Do konca julija lahko sejemo ovsigo, listnati ohrovt, koruso za kloro (pitnik) in strniščno repo, v prvi polovici avgusta pa je čas za setev sončnice za kloro in jare ogrščice. Pridelek vseh navedenih posevkov pospravimo še pred začetkom zime.

Korusa za kloro posejemo 80–110 kg na ha, sončnice za kloro 25–35 kg na ha. Pri setvi strniščne repe potrebujemo semena zelo malo – le 1,5 do 2,5 kg na ha, če sejemo s sejalnico. Semena listnatega ohrovtja in ogrščice posejemo 8–10 kg na ha. Ovsiga je mešanica ovsaa (40–60 kg na ha) in jare grašice (70–100 kg semena na ha). Ajde posejemo 50–70 kg na ha, prosa pa 15–18 kg na ha.

Na deteljščih, travnih deteljnah in travnikih so ukrepi za omiljenje posledic toče odvisni od stopnje poškodovanosti posevkov oziroma ruše. Ako je toča bila tako močna, da je polomila stebela večine trav in detelj v ruši, potem je najbolje deteljščice oziroma travnik čimprej pokositi in pokošeno krmno spraviti. Po spravilu krme pokošeno deteljščice oziroma travnike dognojimo s hitro delujočimi mineralnimi gnojili, in sicer potrosimo na čiste posevke lucerne in detelj okrog 300 kg superfosfata in 150 kg kalijeve soli. Na posevke deteljno-travnih mešanic poleg prej navedenih gnojil potrosimo še 100 kg nitromonkala. Travno deteljne mešanice (menjalne ali umetne travnike) in travnike pa v takem primeru dognojimo le z okrog 200 kg nitromonkala na ha.

Na enak način ukrepamo na travnikih in deteljščih, kadar toča sicer ni polomila stebel detelj in trav je pa detelja oz. travna ruša močno polešana. V tem primeru namreč, prav tako kot v prvem, sačenjajo spodnji listi rastlin odmirati in polešane rastline v spodnjih plasteh gniti, zato je take posevke prav tako potrebno čimprej pokositi in dognojiti.

Če je toča padla na deteljščice oziroma na travnike le nekaj dni po košnji, ko še nova spodrast ni višja kot 10–15 cm, košnja po toči v tem primeru ni potrebna. Deteljščice in travnike v tem primeru le dognojimo s prej navedenimi vrstami in količinami gnojil.

Enako kot v primeru toče ukrepamo, če je deteljščice oziroma travnike prizadela neurje, močni nalivi dežja ali poplave. V primeru poplave je seveda dodatno k prej navedenemu potrebno s posevkov oz. travne ruše odstraniti ves grob material, ki ga je voda naplavila in ki bi sicer oviral normalno obnovo in nadaljno rast detelj in trav.

V kolikor pa so toča ali poplave prizadele mlade posevke detelj ali travno-deteljnih mešanic kmalu po vzniku (julijska in avgustovska setev), in to v takem obsegu, da so vznikle rastlinice detelj in trav, zbite v zemljo ali drugače uničene, je potrebno tako njivo ob prvi primerni godnosti zemlje prebrati – zrahljati in sestav ponoviti.

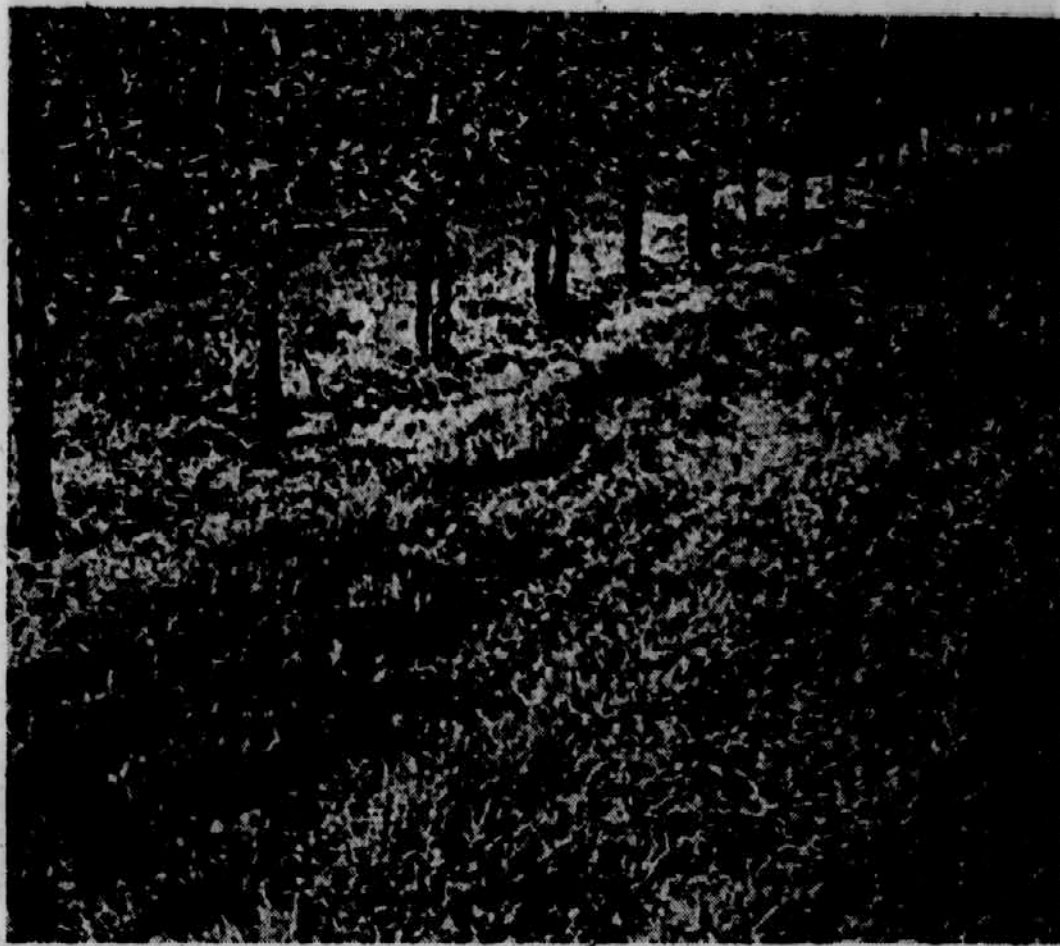
KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE

Delitev stroškov

V predlogu za spremembo in dopolnitev zveznega zakona o zaščiti rastlin se zavzemamo, da bi stroške za zatiranje boleznih in škodljivcev, ki se pojavljajo v večjem obsegu, krili ne le lastniki nasadov, občina in republika ampak tudi zveza. Pri boleznih, ki se močno širijo, in škodljivcih, ki se hitro razmnožujejo, bodo s takim kritjem stroškov lahko nevarnost zatrlji že v kalii. J. P.

Kaj delamo poleti v sadovnjaku

Če želimo, da nam sadno drevje zdravo in obilno rodi, ga moramo vse leto skrbno negovati. Najvažnejša dela, ki nas čakajo v nasadu od zgodnje pomladi pa do pozne jeseni so: zaščita sadnega drevja pred boleznimi in škodljivci, dognojevanje z dušičnimi gnojili, obdelava zemlje ter letno miriranje drevesnih krošenj.

Vrsta jablan v špalirnem sadovnjaku, teden dni po zatiranju plevela s herbicidi

Prva in najvažnejša skrb vsakega sadjarja je, da obdrži sadno drevje in z njim tudi plodove v zdravem stanju. To lahko doseže s vestnim škropljenjem sadnega drevja po navodilih, ki mu jih pravočasno posreduje Kmetijski inštitut Slovenije po časopisu in

medtem ko so rovi, ki so ostali odprti, že zapuščeni. Tablete in pasti postavljamo samo pred živimi rovi.

Občutno škodo v nasadih, posebno mladih, dela srnjad. S amukanjem poganjkov onemogoča rast mladega drevja. Najuspešnejše sredstvo proti srnjadi je ograja, če pa te ni, si lahko pomagamo s fenolonom, ki ga dobimo v Lovski družbi v Ljubljani. Fenolin je močno dišeče sredstvo, v katero namočimo koščke lepene, deščice ali ounjce, ter jih nato razobesimo okrog nasada ali k drevesom, ki jih hočemo sivarovati pred dirjadjo. Razdalja med namazanimi deščicami naj bo 5 do 10 m. Ko fenolin ispuhti, moramo namas obnoviti.

Naslednji, prav tako važen ukrep v nasadih, ki ga sadjar ne sme zanemariti, je poletno gnojenje oziroma dognojevanje. Dognojujemo od srede maja do srede junija s dušičnimi gnojili. V starejših nasadih, kjer je koreninski sistem zajel že celotno površino nasada, dognojujemo celotno površino, dočim v mlajših nasadih dognojujemo le drevesne kolobarje oziroma pasove. Poleg rednega dognojevanja celotnega nasada moramo dognojevati tudi posamezna drevesa v nasadih bodisi za to, ker so sibeke rasti bodisi zato, ker so preobložena s plodovi in potrebujejo zato več hrane. Dognojujemo z 1/3 celotne doze dušičnega gnojila. 1/3 dušičnega gnojila pognojimo že jeseni oz. spomladi. Ako smo namažili nasadu 900 kg dušičnega gnojila na ha, gnojimo s 600 kg na ha v jeseni oz. spomladi, 300 kg na ha pa dognojimo od srede maja do srede junija. Za dognojevanje pripravimo predvsem nitromonkal, v kolikor pa je na razpolago urea, lahko uporabimo tudi to, vendar jo je treba takoj po trošenju zadelati v zemljo. Tako gnojenje pride v poštev le v nasadih s stalno obdelavo oziroma v mladih nasadih, kjer obdelujemo kolobarje ali pasove pod krošnjami. Urea lahko uporabimo tudi kot gnojilo, ki deluje preko listov in jo dodajamo saščitnim sredstvom ob času škropljenja. Uporabljamo lahko do 1 odstotno koncentracijo, to je 1 kg na 100 litrov vode. Mešamo jo lahko s vsimi saščitnimi sredstvi razen s tistimi, ki vsebujejo šveplo. Priporočljivo je gnojenje z ureo preko listov, posebno v suhih obdobjih, ko korenine ne morejo črpati hranljivih snovi iz zemlje ali v primeru elementarnih nezdod (toče, burje), ko je listje in lubje ranjeno in ima tako drevo večjo možnost absorpcije hranljivih snovi skozi ranjena nadzemna dele.

Priporočljivo je tudi škropljenje z 0,1 odstotnim perfolionom, to je 100 gr na 100 litrov vode, ki vsebuje poleg dušika, fosfora in kalija še najpotrebnejše mikroelemente. Tudi perfolion pripravljamo predvsem v primeru elementarnih nezdod in ga lahko mešamo z saščitnimi sredstvi.

Hibridna trta

Sadike hibridne trte bo povedano gojiti v trnicah. Veliko pa je še vinogradov, v katerih prevladuje taka trta. Kako jih bodo lastniki obnavljali? O tem so veliko razpravljali na zadnji seji komisije za revizijo zakonov s področja kmetijstva in gozdarstva pri republiški skupščini. Niso se pa spomnili, da je tako trto moči razmnoževati brez trsnic, saj vsaka rozga, ki jo pokrijejo z zemljo požene korenine kar na kraju, kjer naj bo nova trta. J. P.

radiu. Med saščitne ukrepe ne spada samo škropljenje nasadov temveč tudi spodbiranje gnilih plodov v rodnih nasadih pred dozorevanjem. Posebno v tistih nasadih, kjer prevladujejo sorte, ki so podvržene moniliji, kot je to pri Cox oranžni reneti, kjer je spodbiranje nagnitih plodov zelo važno in hvalno delo. Nagnitih plodov ne smemo puščati v nasadu, temveč jih moramo pobrati in zakopati v zemljo, da onemogočimo nadaljnje širjenje gnilobe po nasadu.

Med saščitne ukrepe uvrščamo tudi borbo proti voluharju in divjadi, ki traja v nasadih vse leto, posebno še, če nasadi niso ograjeni. Kljub dvakratnemu škropljenju z endrinom in to v jeseni in spomladi, je nujno, da voluharja preganjamo tudi s fostoksin tabletami, pastami in zastrupljenimi vabami. Fostoksin tablete dajemo v žive voluharjeve rove, ki jih potem zapremo. Pasti in korenček, namazan s fosfin pasto, pa postavljamo pred rove ali vanje. Da je rov živ, ugotovimo tako, da rove odpremo, naslednji dan pa jih prekontroliramo. Tisti rovi, ki jih je voluhar čez noč zaprl, so živi,

Program Potrošniškega informativnega centra

Razstava: razstava hlajenje in namrovanje žitni bo odprta še jutri, 11. julija, dopoldne med 9. in 12. uro.

Demonstracije: petek 10. julija, ob 17. uri: Hladilniki in šerince na globoko hlajenje IGNIS.

Naslednji ukrep v sadovnjakih je obdelava. Mlade nasade do starosti štirih let moramo redno obdelavati in sicer spomladi nekoliko globlje, v teku leta pa s semljo prerahljamo. Obdelava je lahko ročna ali pa strojna. V starejših nasadih, ki so sstravljeni, travo kosimo 3 do 4 krat in s senom sstriramo drevesne kolobarje. Kolikor pa imamo na razpolago mulcher, kosimo travo, ko doseže višino 10 do 15 cm. Pokošeno travo pustimo na mestu. V sadnjem času napačno smatrajo plevel pod drevesnimi krošnjami s herbicidi. S pomočjo herbicidov ali oiajšamo in posevimo dele. Herbicid alamin, ki deluje na koreninski sistem, lahko uporabljamo takoj spomladi, po letni kopli. Dajemo ga do 10 kg/ha pri uporabi 1000 do 1500 l vode. Pomajje pa pride v poštev herbicid gesaprim, ki deluje na koreninski sistem in obenem tudi na zelene dele. Tudi gesaprima damo do 10 kg/ha, vendar moramo biti pri uporabi zelo previdni, da ne pride herbicid v stik s selektivni deli sadnega drevja, ki so prav tako kot plevel občutljivi na gesaprim. Boljše od samega gesaprima je kombinacija gesaprima 4 kg/ha in regiona oz. gramotona 4 l/ha. Tudi ta kombinacija je nevarna za zelene dele sadnega drevja. Z uporabo herbicidov v sadjarstvu si lahko približamo precej dela in truda, obenem pa zmanjšamo možnost okužbe po škrlupu, ki ima idealne pogoje za razvoj v visoki rosnih travah.

Ing. MILENA JAZBEC

SLOVENIJALE

Komisija za kadrovske in socialne zadeve

trgovskega in proizvodnega podjetja

SLOVENIJALE,

LJUBLJANA, BEETHOVNOVA 11

razpisuje

za svojo **POSLOVNO ENOTO ZA PREDELAVO TROPSKIH LESOV V KOPRU**

prosta delovna mesta

1. OBRATOVODJE (žagalnice)

2. DVA VK ŽAGARJA

(za opravljanje del na tračnih žagah)

3. DVA VK BRUSAČA

(za opravljanje del pri brušenju žaganih listov)

Poleg splošnih pogojev za sprejem na delo morajo kandidati imeti:

pod 1.:

visoko ali višjo strokovno izobrazbo (dipl. ing. lesne stroke ali dipl. višje lesne šole) in vsaj 5-letno prakso v primarni predelavi lesa, pasivno znanje 1 tujega jezika, očisljužen kadrovski rok;

pod 2.:

visoko kvalifikacijo ali kvalifikacijo pri žaganju lesa s tračnimi žagami z ustrezno prakso;

pod 3.:

visoko kvalifikacijo pridobljeno pri brušenju listov tračnih žag.

Osebnih dohodki po pravilniku o delitvi dohodka in osebnih dohodkov podjetja.

Poskusna doba traja do 6 mesecev.

Podjetje s prostimi stanovanji ne razpolaga, obstoja pa možnost v doglednem času dodelitev kredita za nakup ali gradnjo stanovanja.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe z dokazili o strokovnosti in opisom dosedanjih zaposlitev, v 15 dneh oddelku za kadrovske in socialne zadeve pri podjetju »SLOVENIJALE« Ljubljana, Beethovnova 11. 6545

ZAVOD RADIO-1 ELEVIZIJA LJUBLJANA

BIRO ZA GRADNJE

razpisuje

v skladu s 53. in 60. členom Temeljnega zakona o graditvi investicijskih objektov (Ur. list SFRJ št. 20/67 in 30/68) ter pravilnika o načinu in postopku za oddajanje investicijskih objektov v graditev (Ur. list SFRJ št. 26/67)

NATEČAJ

o sposobnosti izvajalcev

za zgraditev I. faze RTV centra v Ljubljani, ki obsega vsa gradbena, obrtniška in specialna instalcijska dela v skladu s projektom, ki ga je izdelalo podjetje Slovenija-projekt v Ljubljani.

Gradnja bo potekala v več etapah. Vrednost prve gradbene etape znaša orientacijsko 70.000.000.— din. Gradbena dela morajo biti končana v jesenu l. 1972. Začetek del je predviden za konec avgusta letos.

Vabimo zainteresirane izvajalske organizacije, da si ogledajo projekt in dvignejo splošne tehnične podatke in pogoje investitorja v Biroju za gradnje RTV Ljubljana v Cufarjevi ulici, gradbeni provizorij vsak dan od 8.—13. ure.

Rok za pismene prijave je 10. avgust 1970.

6562

UGODNOST ZA NAROČNIKE DELAI

DELO NEZGODNO
ZAVARUJE
VSE SVOJE NAROČNIKE
PRI ZAVAROVALNICI SAVA

NE ODLAŠAJTE IN ČIMPREJ NAROČITE DELO

S

Sava

INDUSTRIJA
GUMIJEVIH, USNJNIH
IN KEMIČNIH IZDELKOV

SAVA KRANJ

ZAPOSILI

VEČ KURJAČEV

POGOJI:

izpit za upravljanje parnih kotlov z mehaniziranim kurjenjem, poskusno delo 2 meseca.

Nastop službe mogoč takoj ali po dogovoru.

Osebnih dohodek 1.400.— ND.

Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela nad 24.— ND.

6543

VI. GIMNAZIJA
LJUBLJANA-MOSTE,
Zaloška cesta 49

razpisuje
za nedoločen čas
naslednji prosti delovni
mesti:

PROFESORJA
MATEMATIKE

PROFESORJA
FRANCOSKEGA
JEZIKA

Ponudbe s priloženimi dokazili in kratkim življenjepisom je treba vložiti 15 dni po objavi razpisa na zgoraj navedeni naslov. 6561

Komisija za volitve,
imenovanja in
kadrovske zadeve
SO RIBNICA

ponovno razpisuje
prosto delovno mesto

načelnika oddelka

za gospodarstvo in
finance uprave
SO Ribnica

Pogoj za sprejem v delovno razmerje:

visoka ali višja strokovna izobrazba ekonomske, pravne ali upravne smeri in po možnosti pet let delovnih izkušenj v upravnih področjih dela.

Kandidati morajo poleg posebnih pogojev izpolnjevati tudi splošne pogoje za sprejem v delovno razmerje.

Pismene vloge z dokazili o izobrazbi in življenjepisom pošljite Komisiji za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve SO Ribnica v roku 15 dni od objave razpisa. 6563

TOVARNA FARMACEVTSKIH
IN KEMIČNIH IZDELKOV

LEK LJUBLJANA

LJUBLJANA, Celovška cesta 135

razpisuje

za šolsko leto 1970/1971

ŠTIPENDIJE

za študij na ODSEKU ZA FARMACIJO,
Fakultete za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani, in sicer:

Dve (2) štipendiji za študente prvega letnika
Dve (2) štipendiji za študente drugega letnika
Tri (3) štipendije za študente tretjega letnika
Tri (3) štipendije za študente četrtega letnika

Zaradi narave dela, pridejo v poštev izključno možni kandidati.

Prednost pri dodelitvi štipendije imajo kandidati z boljšim učnim uspehom v preteklem šolskem letu, kandidati, ki bodo pokazali boljši učni uspeh pri psihološkem testiranju in kandidati, ki so v slabem socialnem položaju.

Interesenti naj vložijo pismene prošnje za dodelitev štipendije, katerim naj priložijo:

življenjepis z opisom socialnega in premoženjskega stanja družine,

overjen prepis zadnjega šolskega spričevala in spričevala o zaključnem izpitu (za študente prvega letnika), oziroma potrdilo fakultete o poteku in uspehu študija v preteklem letu (za ostale študente).

Prošnje za dodelitev štipendije sprejema Kadrovsko-spolni sektor podjetja, najkasneje do 31. julija 1970.

Kandidate bomo obvestili o rešitvi prošnji najkasneje do 10. septembra 1970. 6550

Za ta teden

Za ta teden smo vam pripravili v jedilnikih različne paradiznikove jedi. Paradiznik se odlikuje z visoko vitaminsko vrednostjo, ker vsebuje veliko A in C vitamina. Poleg tega ima tudi pecej rudniških snovi in organskih kislin.

V prehrani ga lahko vsestransko uporabimo; največ vreden je surov kot priloga mesnim jedem, v solatah ali narezan na rezine ali krahle. Kuhanim jedem zboljša okus in barvo, kar ugodno vpliva na apetit in dobro izkorišča snovi v organizmu.

Ce želimo paradiznik olupiti, potem opranim plodovom izrežemo cvetni nastavek in jih potopimo za 5 minut v vrelo vodo. Nato jih splaknemo v mrzli vodi in koščico zlahka olupimo. Se hitreje lahko olupimo paradiznik, če ga nabodemo na vilice in podržimo nekaj časa nad plinskimi plamenom.

PETEK

Kosilo: korenjeva juha z zdrobom, dušeni nadevi paradizniki, zabeljen krompir, sadje. Večerja: skutini cmoki, solata.

SOBOTA

Kosilo: juha iz koncentrata, praženec s paradiznikom, kumarična solata.

Večerja: ledvice v omaki, pire krompir, solata.

NEDELJA

Kosilo: kolerabična juha, praški zrezki, mešana solata, sadje s pečivom.

Večerja: puding s sadjem in smetano, pijska.

PONEDELJEK

Kosilo: dušeni paradizniki, pire krompir, jabolčni zavitek.

Večerja: pečene ribe, mešana solata s fižolom, čaj ali vino.

TOREK

Kosilo: dušena govedina, pražen krompir, paradiznikova solata.

Večerja: testenine z gobovo omako, solata.

SREDA

Kosilo: mesni cmoki v paradiznikovi omaki, slan krompir s peteršiljem, sadje.

Večerja: mešana solata, jajčki, kruh, kakao ali jogurt.

CETRTEK

Kosilo: grahova juha, srbski golaž, vodeni žličniki.

Večerja: rižev narastek, kompot.

Količine v receptih so preračunane na 4 do 5 oseb!

DUŠENI NADEVI PARADIZNIKI

10 zdravih paradiznikov, pol kilograma svežih gob, 3 dkg masti, pol čebule, 2 stroka česna, 5 dkg prekajane slaninice ali svinjine, sol 2 jajci, pol dl mleka, pol dl smetane, zelen peteršilj.

Gobe očistimo in tenko zrežemo. Na masti prepražimo sesekljano čebulo in strt česen, dodamo na kooke narezano slanino ali svinjino in gobe. Prilijemo malo tople vode, osolimo in dušimo. Mehkim gobam primemo stepeni jajci. Ko zakrkneta, nadenemo z gobami izdobljene paradiznike, jih nalozimo v dobro namaščen pekač, prilijemo zajemalko vode in dušimo 10 minut. Dušenim paradiznikom prilijemo pol dl mleka in pol dl smetane ter jih potresemo s sesekljanim zelenim peteršiljem.

PRÁŽENEC S PARADIZNIKOM

2 skodelici mleka, 3 jajca, 20 do 25 dkg moke, sol, pol kg paradiznika, mast ali olje za pečenje, šopek drobnjaka.

V polovico mleka šrkljamo jajca, presejemo moko, doda-

mo sol, olupljene in na rezine narezane paradiznike, premešamo in prilijemo preostalo mleko, razmešamo in vlijemo testo za pol cm na debelo na razgredo pomaščeno železno ponev. Praženec zapečemo po obeh straneh, ga razdrobimo, potresemo s drobnjakom in še toplega serviramo.

DUŠENI PARADIZNIKI

2 žlici masti, čebula, en in pol kg paradiznika, sol, 10 dkg kuhanega mesa, zelen peteršilj.

Na vroči masti prepražimo sesekljano čebulo, ji dodamo očiščene na rezine zrezane paradiznike, jih pokrijemo in dušimo. Med dušenjem večkrat premešamo. Nazadnje jih osolimo in potresemo s sesekljanim kuhanim mesom in sesekljanim zelenim peteršiljem. Po okusu lahko tudi malo popopramo.

PARADIZNIKOVA SOLATA

1 kg lepih paradiznikov, 2 čebuli, 4 žlice kisa, 5 žlic smetane, sol, žlica gorčice, zelen peteršilj ali drobnjak.

Oprane paradiznike zrežemo na tanke rezine, jih zložimo v skledo, potresemo z drobnjakom, sesekljano čebulo in zalijemo s kisom ki smo mu dodali smetano, sol, gorčico, sesekljan peteršilj ali drobnjak. Namesto smetane lahko uporabimo olje, krompir, sol.

SRSKI GOLAZ

5 dkg masti, 30 dkg čebule, malo ostre paprike, 2 stroka česna, pol kg govedine ali svinjine, četrti kg sveže paprike, pol kg svežega paradiznika, 1 krompir, sol.

Na masti zarumenimo kolo-barčke čebule, dodamo ostro papriko, strt česen in na koščke srezano meso, prilijemo malo vode, pokrijemo in dušimo. Mehkemu mesu dodamo na šetrne srezano očiščeno papriko, paradiznik in nariban krompir. Dušimo še 10 minut, nakar prilijemo le toliko vode, da je omaka primerno gosta, prevremo in serviramo.

SADNE REZINE

30 dkg moke, pol pecilnega praška, 8 dkg margarine, jajce, 7 dkg sladkorja, vaniljev sladkor, malo ruma, mleka po potrebi.

Nadev: ¼ kg poljubnega sadja, 10 dkg sladkorja, malo olja, meta.

Presejani moki primemo pecilni prašek in umešamo s margarine, sladkorja, jajca, vaniljevega sladkorja in ruma. Prilijemo toliko mleka, da ugetemo srednje trdo testo. Ko počiva pol ure, ga razvaljamo na pol cm debelo. Na pomaščeni pekači ga v vroči pečici napol spečemo, nato potresemo s sadjem, sladkorjem in cimretom ter spečemo do konca.

Za kmečko gospodinjo

Konzerviranje

Več kot polovico let ni presnega sadja in zelenjave. Zato si ju moramo oskrbeti v času, ko sta v izobilju tudi za zimске in spomladanske mesece. S konzerviranjem zaustavimo v živili proces nadaljnega zorenja in preprečujemo razvoj škodljivih mikroorganizmov. Živila si želimo ohraniti čimdalj časa nespremenjena.

Za mestno gospodinjo se domače konzerviranje velikokrat ne izplača. Toda drugače je za gospodinjo na podeželju. Na voljo ima obilico zdrave zelenjave in sadja, kar ji velikokrat neizkoriščeno celo propade. Kmečka gospodinja ima le izdatek za konzervirno sredstvo npr. sladkor in kis, za nabavo kozarcev, za porabljeno električno energijo.

Zamrzovanje je najstarejši način, ki se je tokom stoletij precej izpopolnil. Danes zamrzujemo in hranimo zamrznjena živila v skrinjah za globoko zamrzovanje. Tak način konzerviranja pride v poštev skoraj izključno na podeželju. Marsikatero večje kmečko gospodinjstvo je tudi pri nas že opremljeno s skrinjo za globoko zamrzovanje.

Sušenje sadja in zelenjave je na podeželju že od nekdanje zelo razširjeno. Sušijo jabolčne krahle, hruške in slive. Ne smete pa pozabiti tudi na sušenje zelenega peteršilja, zelene, majarone, kakor tudi bezgovih in borovničevih jagod.

Pasterizacija in sterilizacija sta načina, pri katerih konzerviramo živila z visokimi temperaturami. Pri pasterizaciji sadje ali zelenjavo segrevamo v patentnih kozarcih, ki se med procesom segrevanja neprodušno zapro. Segrevamo določeno čas pri temperaturi med 75° in 100° C.

Ce segrevamo preko 100° C, je

to že sterilizacija, ki pa v domačem gospodinjstvu skoraj ne pride v poštev.

Kozarce s shrankom segrevamo v vodni kopeli, bodisi v patentnem »Weekovem loncu«, ali v navadnem loncu, ki smo ga obložili z lesom ali krpo, ali pa v pečici električnega štedilnika — v poglabljenem pekaču, v katerega smo dali vodo. Sadje pasteriziramo enkrat, pri zelenjavi pa pasteriziramo čez 24 ur ponovimo.

Za pasterizacijo sadnih sokov se je najbolj uveljavil način s pomočjo sokovnika. S sokovnikom z enim samim postopkom izločimo iz sadja ali zelenjave sok in ga hkrati že pasteriziramo. Sok, ki priteče iz sokovnika, polnimo v steklenice, ki jih še vroče zapremo.

Konzerviramo lahko tudi tako, da dodajamo shrankom sladkor, sladkor in alkohol, sladkor in kis, samo kis, sol in konzervirna sredstva. Tak način imenuje-

mo kemični način konzerviranja. džeme, sadne sire, želeje, sladko, nekatere kompote, razno zelenjavo v kis, solate ipd.

Za konzerviranje smemo uporabljati samo zdravo, nepoškodovano in nemagito sadje in zelenjavo. Plodovi ne smejo biti preveč zreli.

V juliju konzerviramo: ribez, kosmulje, maline, češnje, višnje, ringlo, marelice, borovnice. Od zelenjave pa: kolerabice, grah, stročji fižol. V avgustu konzerviramo od julijskega sadja še vedno: maline, višnje, ringlo, marelice. Dozorijo pa še slive, breskve, robidnice, brusnice, hruške. Zelenjava: korenje, rdeča pesa, stročji fižol, paradiznik. Septembra: slive, breskve, robidnice, brusnice, grózdje, dren, jabolka, hruške. Zelenjava: rdeče zelje, ovetča, korenje, zelena, rdeča pesa, paradiznik, paprika in kumare. M. LAP

Prehrana ob morju in v planinah

V času dopusta se preselimo v planinske ali obmorske kraje. Zapustimo svoje domove, svoje delovno mesto, opustimo ustaljene navade in pričnemo za nekaj časa živeti v drugačnem podnebju. Sprememba podnebja pa zahteva tudi spreminjen način prehrane.

Morsko podnebje deluje tako, da pospeši osnovni metabolizem in povečuje proizvodnjo telesne toplote. Povečan metabolizem pa spremlja povečano delovanje srca, povečanje pljučne ventilacije in cirkulacije krvi, povečano znojenje in povečano izločanje seča.

Lisičke premalo cenimo

Zivilski trg spremeni svojo podobo, ko se začne na prodajnih mizah pisano prepletati barve gozdnih sadežev. Košare sivkasto poprhanih borovnic so sosedje kupom zdravih lisičk, dolgo strnjeno rumeno modro vrsto pa prekinjajo dišeče gozdne jagode, vmes se vrivajo prvi jurčki. Pa kaj bi govorili o redkih jurčkih, ustavimo se raje pri lisičkah. Te so prijaznejše, dobrodušno opozarjajo nase s svojo izrazito barvo, da jih opazi še tako neboljen zobar. tak, ki trdi, da ne vidi jurčka, dokler ne stoji nanj.

Lisičke so sicer manj spoštovana gobja vrsta ker so za občutljivejšo želodce težje prebavljive, po drugi strani pa prekašajo najboljše gobe. saj so izredno klene, zelo obstojne in skoraj nikoli črvice. Se lahko postavljajo jurčki s takimi lastnostmi?

Ce želite izvrsten gobji golaž, izberite lisičke. Kako ga pripravite?

Potrebujemo enako količino čebule kot zob, malo olja, sladko rdečo narliko, naradiznikovo mezo, jušni prah, malo kumina.

Drobno xrezano čebulo počasi dušimo, da upade in porumeni, dodamo rdečo papriko, dobro očiščene in oprane lisičke ter ostalo dišave in začimbe. Gob ne polijemo s krompom. Večje primerke razrežemo, manjše pustimo cele. Posodo pokrijemo in golaž parimo počasi, da se izcedi gobji sok. Omake ne zagostimo s moko, to opravi čebula in paradiznik. Torej je tak golaž tudi dietna hrana.

Vam ugaja gobja solata? Sezite po lisičkah!

Oprane lisičke pristavimo s malo vode, jušnim prahom, tovorovim listom in krahlem čebule ter jih dušimo 20 minut. Ohlajene gobe s izcejenim sokom zabelimo kot druge solate, v gosti majonezi pa jih serviramo lahko kot pikantno jed.

Hočete izboljšati okus jedem? Zmeljite lisičke na mesoreznic!

Zmlite lisičke dodajamo zelenjavnim juhám, mesnim omakam, rišoti, samečamo jih med polpete, kruhove cmoke, vodne žličnike.

Pa še eno priznanje lisičkah!

Sosedje Avstrijci so lansko mikološko srečanje začeli s lisičkinim aperitivom. Barva, duh, okus — lisičke! Drugi aperitivi so boljji, lisičkinega pa ni pil še nihče.

A. K.

Na stojnicah je zdaj na kupe lisičk

Foto: S. Busič

Organizem zato potrebuje več vitaminov in več soli.

Kakšno hrano si boste torej izbirali ob morju? Mese mladim živali, pečeno na olju ali na tarru, ki naj bo dobro osoljeno. Mesno vedno lahko zamenjamo s kuhanimi ali pečnimi jajci.

Riba, pečena na olju ali tarru, pa lahko nadomesti meso ali jajca. Kislo mleko in jogurt imata prednost pred sladkim mlekom, ker vsebujeta mlečne kisline, imata precejšnjo osvežilno delovanje sta bogata z vitamini B kompleksa, ki jih izgubljammo s znojenjem.

Od maščob uživamo, če se le da, rastlinska olja, zlasti sončnično in koruzno, ker ju organizem najraje hkeričča.

Od zelenjave uživamo listnate zelenjave ter zelenjavne plodove kot sta paradiznik in paprika.

Od sadja ima prednost tisto, ki je izrazito bogato s vodo, mineralnimi snovmi in vitamini.

Ce smo ljubitelji kave ali čaja, potem ju uživamo v slabi koncentraciji. Inogibamo se alkoholnim pijskam.

Bivanje v planinskem podnebju je spremljano s globljim in počasnim dihanjem, povečanim metabolizmom, povečanim regenerativnim procesom in s hitrejšim občutovanjem krvnih telesca.

Ce bivanje v planinskem podnebju ni spremljano s peščanjem in planinarjenjem, potem ni potrebne povečevati dnevnih kalorij.

V planinskem podnebju, posebno če planinarimo ali počivamo, s znojenjem in povečanim izločanjem seča. Povečan metabolizem pa ima za posledico tudi večje porabo vitaminov. Zato moramo uživati zadostni tekočin in preskrbeti organizma vse vitamine.

Uživati moramo mladostni meso, ki je lahko tudi bolj mastno. Zelo priporočljiva je tudi drobovina, zlasti jetra.

Kislo mleko in kondenzirano mleko s dodatkom sladkorja sta vir beljakovin in kalcija ter vitaminov B kompleksa.

Uživamo lahko vse vrste maščob in slanino, ki je sgoščeni vir energije.

Med zelenjavo izbiramo močno kalorično kot stročnice: grah, fižol in bob ter krompir. Nadalje listnate zelenjavo, paradiznik in papriko.

Za planinarjenje je posebno primerno koščkasto sadje, ker vsebuje relativno več maščob in beljakovin.

Pred planinarjenjem uživamo vse vrste sladkorja, med in džem. Med napitki so kava, čaj in kakao pijske, ki stimulirajo kardiovaskularni sistem in povečujejo vitalnost. M. LAP

PREGLED TRŽNIH CEN

Artikel	Ljubljana	Maribor	Novo mesto	Kranj	Koper	M. Sobota	Celje
CVETACA	4.70-10	4-6	2-4			6-7	5
ČEBULA	2-3	4-5	5	3-3.50	2.80	5	4.60
ČESEN	10-12.50	8	20		6	10	7
FIZOL — stročji	2-4	4	4	5-6	4.50	4.50	4
GRAH — stročji	2-3	2-3	4			4	3
KROMPIR							
KROMPIR — novi	1-2	1.50-2	2.60	2-3	1.70	1.80	1.60
KOLERABA	3-4	2-3	5			2.50	4
KORENJE	3.40-8	8	5	4-5		5.80	4.50
KUMARE	3-8	4	5	2-3.50	1.50	5-7	3.20
KUMARICE — za vlaganje			5-10				
OHROVT	4-6	3	3.50	2-3	2	4.40	3
OHROVT — brstični	2.90-8						
PESA		3-4	6		3	1.50	2.50
PETERSILJ	3.80-10		6	5		5.50	7.80
PARADIŽNIK	5-10	5	5.80-6	5-5.50	5	5.50-6.50	6
PAPRIKA	7-12	13	5-10			16	
SOLATA — MEHKA	2-4	2	3.30	2.50-3	5	2-2.50	2
SOLATA — endivija	2-4	3	3			4	
SPINAČA	4-6	7		5			3-4
ZELJE	1.80-3	2	2.50	2-3	1.50	1.80	1.50
ZELENA							
BRESKVE	4-8	4.50	7	5	4	6-6.50	3.80
BOROVNICE	8-10	7	5			6.50	6
ČESNJE	3-6	2-3	3	3-3.50	2	4-5	4.20
HRUSKE	4-6				3.50	1.50-2.50	4.50
JABOLKA	2	1.50-2	3.50-5	1-1.20		4.80	2
JAGODE	6-14	5-7					7
LIMONE	5-5.50	5	5-5.50	5.50		4.50	5.30
MARELICE	6-8		4-5			5.50	6
POMARANČE	4-5	4.60	4.50	5		4.50	4.60
SLIVE — suhe	3-5.80	3	3.50			5.50	3-4
BANANE	5.30	5	5-5.50			5.40	5.60
JAJCA		0.60-0.65	0.65-0.70	0.60-0.70		0.45-0.50	0.65
SMETANA	10	10	9-12			6-9	8
SIRCEK (skuta)	6-7	6	6			7	6

PONEDELJEK, 6. JULIJA 1970

NOVOSADSKA BORZA

Pridelek	Cena za 100 kg	stanje na borzi
pšenica (mehka)	100	ponudba večja od povpraševanja
pšenica (trda)	110	ponudba večja od povpraševanja
pšenica (semenska)	140-210	ponudba večja od povpraševanja
koruza (iz rezerv federacije)	77,57	usklajena ponudba in povpraševanje
koruza (od proizvajalcev)	89	ponudba večja od povpraševanja
zdrobljena koruza za krmo	70	—
rezanci sladkorne pese	70	ponudba večja od povpraševanja
mešanica pšenica—ječmen	85	—
pšenični otrobi	65	usklajena ponudba in povpraševanje
sojine tropine	180	usklajena ponudba in povpraševanje
dehidrirana lucernina moka	75-95	usklajena ponudba in povpraševanje
mesno-kostna moka	230	—
sončnice — merkantilno blago	170	—
pšenična moka (tip 1000)	118	usklajena ponudba in povpraševanje
svinje iz farme (95-125 kg)	7,50	ponudba večja od povpraševanja
svinje iz kooperacije	7,20-7,25	ponudba večja od povpraševanja
junci za klanje (400 kg)	8,20-8,30	—
teleta	1300	večje povpraševanje od ponudbe

V zadnjem tednu so na novosadski borzi zaznamovali rahel padec cen koruzi. Zvezna direkcija za rezerve prehrabnih proizvodov je v tem tednu ponudila 25.511 ton koruze po povprečni ceni 77,57 din. Povečala se je ponudba koruze od proizvajalcev, cena te koruze pa je še sorazmerno visoka, čeprav je bilo opaziti rahel padec cen. Povečala se je ponudba letošnjega pridelka pšenice, povpraševanje pa se je v primerjavi s prejšnjim tednom zmanjšalo. Za semensko pšenico in ostale semenske proizvode ni bilo interesa.

Z AVTOMOBILSKIH SEJMOV

Znamka in model	1966	1967	1968	1969	1970
audi 60			28 000 ¹	32 000 ¹ 31 000 ²	
austin 1300				27 000 ¹ 28 000 ²	32 000 ¹
citroen diana 6			18 000 ¹ 16 000 ² 18 000 ³	18 500 ¹ 18 000 ²	
citroen ami 6		17 000 ¹			
citroen ami 8				23 000 ¹ 21 000 ² 22 500 ³	
fiat 850	15 000 ¹ 16 000 ²	16 500 ²	19 000 ¹ 18 500 ² 19 000 ³	21 000 ¹	
fiat 124				32 000 ¹	35 000 ¹
ford 12 M	18 000 ¹ 19 000 ²	19 000 ²		29 000 ²	
NSU 1000		17 000 ² 18 000 ³	19 000 ¹ 20 000 ²		
NSU 1200		22 000 ¹ 21 000 ²	24 000 ¹ 23 000 ²	26 500 ¹	
MG midget			25 000 ¹		
opel kadet	20 000 ¹	21 000 ² 24 000 ³			
renault 4	17 000 ¹	18 000 ²			
renault 8	19 000 ¹ 25 000 ²	22 000 ²			
škoda 1000 MB	11 000 ¹ 12 000 ²	14 000 ²	15 000 ¹ 16 000 ²	18 500 ¹ 18 000 ² 17 500 ³ 17 500 ⁴	
VW 1300	19 000 ¹ 20 000 ²	20 000 ¹ 21 000 ²		27 000 ¹	
VW 1500			26 000 ¹		
zastava 750	10 000 ¹ 9 000 ² 9 500 ³	11 000 ¹ 10 000 ² 10 000 ³ 11 000 ⁴	14 000 ¹ 12 000 ² 13 000 ³	16 000 ¹ 16 000 ²	18 500 ¹
zastava 1300	12 000 ¹ 10 500 ²	17 000 ¹ 18 000 ²	22 000 ¹ 20 000 ² 19 500 ³ 21 000 ⁴	27 000 ¹	
daf 44			18 000 ¹		

NEDELJA, 5. JULIJA 1970

Opomba: ¹ = Ljubljana, ² = Beograd, ³ = Maribor, ⁴ = Izola.

Čeprav smo pričakovali, da se bo sončno nedeljo, po več deževnih dnevih, na sejmiščih rabljenih avtomobilov zbralo veliko prodajalcev in kupcev, se to ni zgodilo. Še posebno prazna sta bila manjša dva — v Mariboru in Izoli — pa tudi v Ljubljani in Beogradu ponudba ni bila preveč pestra. Ljubljancem se je zbralo pod kostanj pri klavnici kar precej. Več je bilo kupcev kot prodajalcev. Pravzaprav so bili to bolj sprehajalci kakor kupci. Ogledovanja je bilo veliko, kupčij pa je bilo sklenjenih razmeroma malo. Podobno je bilo tudi v Beogradu. Ponudba je bila pod povprečjem, manj kot bi pričakovali pa je bilo tudi resnih kupcev. Stevila kupčij ne moremo povedati, ker se pač vse ne končajo na sejmišču, saj se v mnogih primerih na sejmu rabljenih avtomobilov kupec in prodajalec le seznanita, pogodbo pa podpisata kasneje. Mariborski dopisnik nam javlja, da je bil minulo nedeljo sejmski prostor bolj podoben razstavi kot sejmišču. Kupčija je tekla slabo. Še največ pozornosti sta zbuvala dva športna avtomobila, od katerih se je zdel ugoden nakup pet let star triumph. Prodajalec je snastavil ceno na 20 000, pa ga je kljub temu peljal domov.

turistični vodič

V treh kočnah pod Kočno

Pri nas imamo kopico nazivov za »zaključek« alpskih in drugih gorskih dolin; pravimo jim koti in karnice, žaklji in repi, zatrepj in zagate; pa vendar kaže, da je od vseh najredkejši naziv »kočna«. Badjura v svoji »Ljudski geografije« meni, da je beseda nastala iz stare »kotljine«. Gre za tak zaključek alpske doline, ki je na koncu morda res bolj »kotlinasta«, širši in po tujih vzorih včasih imenovan »naravni amfiteater« ali »dolinski cirka«. Kočne so torej posebne doline, ki jih je čas tako oblikoval, da so tudi zelo lepe.

Tri take kočne so, dve sta pri nas, ena pa je onstran meje: Makekova, Ravenska in Beljaška. Ena je manjša, druga je večja; druga je lepša, tretja pa ne zaostaja veliko na njo. Vsaka je po svoje zelo očarljiva.

● Iz središča (turističnega) Jezerskega se odcepi kratka pot v Makekovo kočno, ki je vsa severna in od obeh strani objeta z grebenoma, ki jo ločita z vrha Kočne. Pravijo, da je vrh dobil ime po dolini in to šele v novejšem času. Prej se je gora imenovala Poldne! Na koncu doline je Slap pod Čedco, ki je kar čeden. V kočni je poleg Makekove domačije zrastle še precej počitniških hišic. Ob vstopu v Makeko-

vo kočno se vagne proti Stularjevi planini planinska transversala, ki je letnika po uri hoje »zapelj« do Četne kočne. Tu se lahko še sedaj smučate! Koča, ki bo leto doživel svoje sedemdeseto leto, je skromna in majhna, a je prikladno izhodišče za ture na Grintovec in Kočno. Te ture pa niso pretirano lahke, ker je stran severna, sneg se dolgo drži, pota pa je zelo težko oskrbovati in markirati.

● V Ravensko kočno gre cesta bolj daleč. Na koncu je ta dolina bolj amfiteatralna kot Makekova. Tu se na koncu dviga mogočen zid, nad katerim se vzpenjajo vrhovi savinjskih velikašev: Grintovca, Dolgega hriba, Skute, Kranjske Rinke in Kriza.

● Tretja kočna je onstran meje. Vhod vanjo je v Beli (Bad Vellach). Beljaška kočna (tudi Belška) je globlja in daljša, a na koncu ni tako mogočno široka kakor Ravenska. Nad njenim koncem se dviga Mrzla gora, ki ji ob boku stražita Velika koroška Baba ter Matkova kopa.

● Z jezerske ceste, na tej in na oni strani, je še več stranpoti v lepe doline, ki se sicer ne imenujejo kočne, a po lepoti in prijetnosti ne zaostajajo preveč za njimi. Pri »Kanonirju«, na začetku Spodnjega Jezerskega, zavije na levo cesta ob potoku Reki. Stegne se daleč v notranjost hribov, po grapi med Stegovnikom in Kozjim vrhom ter ugasne šele pri planini Podstoržič. Ni pa vedno ravno najlepše prevozna.

● Malo nad »Kanonirjem« se odcepi bolj slaba cesta v dolino

Kompas

Izhodišče za Jezersko je Kranj, odkoder je do Zgornjega Jezerskega 20 kilometrov; do vrha sedla, kjer je meja pa jih je še 7. Od meje do Zelenih kapljic je 11 kilometrov. Cesta je v glavnem asfaltirana; je razmeroma oska in precej vijugasta. Vrh sedla je 1218 metrov nad morjem, a avstrijske strani se cesta vzpenja največ do 16 odstotkov, a naše pa največ 10.

► Iz Kranja pelje avtobus na Jezersko ob delavnikih šestkrat na dan (prvi ob 9.22, zadnji pa ob 22.25), ob nedeljah in praznikih pa pelje po štirikrat (8.25; 20.40). Z Jezerskega ob delavnikih odpelje prvi avtobus ob 4.45, zadnji pa ob 17.55; ob nedeljah odpelje z Jezerskega prvi ob 9.50, zadnji pa ob 17.55. Od Kranja na Jezersko je za dobro poludruge uro vožnje.

► Ob sobotah in nedeljah vozi avtobus tudi na progi Ljubljana — Zeleni Kapli. Ob sobotah odpelje iz Ljubljane ob 10.45, na Jezerskem se ustavi ob 12.25 in konča vožnjo v Kapli ob 13.45. Ob nedeljah odpelje iz Ljubljane ob 7.45, doseže Jezersko ob 9.30, Kaplo pa ob 10.45. Iz Kaple odpelje ob sobotah in nedeljah ob 16.30 proti Ljubljani, kamor pride ob pol osmih zvečer.

► Pozimi in celo poleti je cesta včasih zaprta; prvič zaradi snega, drugič pa zaradi pogostih vzdrvalnih del na cesti. Najtočnejšo informacijo o prevoznosti jezerske ceste dobijo na postaji milice na vrhu sedla (telefon: 064-74-517).

► Uporaba zemljevida: »Kamniške in Savinjske Alpe« (1:50.000), izdala Planinska založba v Ljubljani in »Kloppelner-See« (1:50.000), zemljevid št. 65 iz serije »Kompass-Wanderkarten«.

Komende, kjer izvira Kokra. Tam je ohranjena partizanska bolnišnica v Komatevri.

● Na avstrijski strani se odcepi lokalni vaški poti do Pavličeve in Nabernikove kmetije, a pomembnejša je cesta, ki pelje v dolino Remšenika (Remschening), prav do cerkvice sv. Margarete. Lepo in slikovito zakotje nad katerim kraljujejo severna pobočja naše Olšave.

● Komaj kilometer naprej proti Zeleni kapli, pravzaprav že ob vstopu v trg, se odcepi na desno

Na zgornji sliki je pogled na Jezerski vrh, v ozadju je konec Ravenske kočne. Na spodnji sliki pa je Planšarsko jezero — brez čolnov.

cesta v dolino Lepenje (Leppen). Najprej mimo zajetega mineralnega izvira (Carinziaquelle!) po dolgi in lepi grapi pod gozdnatimi pobočji Javornika. Pri Raztočniku se cesta dvigne navzgor do Cemerjeve domačije, središča visokogorske vasice Koprivna pod Peco (Koprein Pezen), odkoder se lahko spustite po cesti navdol v Globasnico.

● Iz same Zelenih Kapljic se odcepi zelo zanimiva cesta na levo! Najprej se zaje v hribovje med Obrirjem in Pristovskim Storžičem, teče skozi precej raztreseno naselje Spodnje Obrirsko (Ebriach), na katerega koncu se cesta dobesedno zagrizne skozi sotesko ob Koroškem potoku v Obrirski Vintgar (Trögerner Klamm). Tod je speljana lepa, a ozka (2,5 m) cesta. Spleza v Korte (Trögern), kjer se svet malo razširi, in se prostor za najvišjo severnokaravansko vas; v mnogih avstrijskih turističnih vodičih jo imenujejo najlepšo na Koroškem. Najlepši razgled je izpred koroške cerkvice: na severna ostenja Košute, Virnikovega Grintovca in Pristovskega Storžiča. V Kortah so lepa smučišča; imajo tudi žičnico. Cesta do tja je pozimi pluzena. Korte, Obrirski vintgar pod njim in vsa okolica so progllašeni za nacionalni park.

DRAGO KRALJ

Seebergsattel
auf jugoslaw. Seite
gesperri

Vse prepogost motiv na jezerski cesti, ne le pozimi, ko včasih res zapade precej snega in ga ni mogoče na hitro očistiti, temveč tudi poleti in celo v sezoni, ker pogosto odlašajo s popravili.

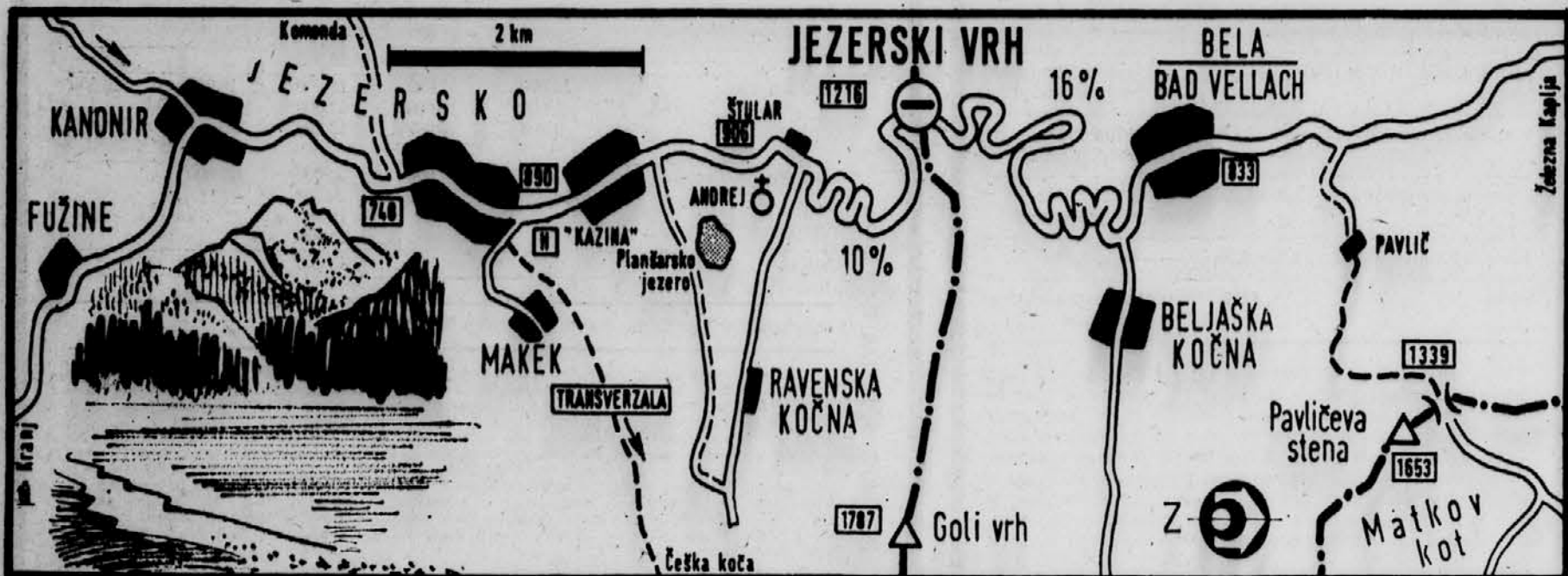
Žlica in vzglavje

● Hotel je samo eden, uradno se imenuje »Dom na Jezerskem«, vsi pa mu pravijo kar Kazina. Boljše sobe (s kopalnicami) so v takimenovanu Kazini-II. Penziona od 40 do 60 dinarjev v poletni sezoni. Prostora je še. Hotel ima še preprostejši depandans »Korotane« in »Planikas«. Telefon hotela 064-74-507.

● Na Jezerskem je precej dobrih zasebnih sob, posreduje jih Turistično društvo, ki nima telefona; kličite pošto, ki je poleg njih.

● Na avstrijski strani je v vseh krajih dovolj dobrih gostiln, ki imajo tujske sobe, nikjer ni posebno drago. V Zeleni Kapli so prenočišča v šestih gostilnah, ceneje je pri Ritterburgu, Pri grozdu in pri Grascharju. V Kortah sta gostilni Stegovnik in pri Smrtniku. V Beli sta gostilni pri Paulschu in Loparju.

● Na Jezerskem vrhu sta odprti dve gostilni, ena na naši, ena na avstrijski strani.

V nekaj vrstah

SLOVENSKE KONJICE

Mladinci herosa — Mladinci Slovenskih Konjic so v soboto jutraj s čestitkami in nageljni prebujali borca v svojem mestu, jim čestitali, se zahvalili za delo, ki so ga vložili v graditev naše nove domovine, ter jim želeli še mnogo srečnih dni.

Sestanek komunistov — Občinski komite ZKS v Slovenskih Konjicah bo danes dopoldne sklical razgovor članov ZKS, ki so bili v to organizacijo sprejeti do konca leta 1969 in so njeni člani že najmanj 20 let. Hkrati bo to tudi tovariško srečanje komunistov, ki so deloma že med vojno in v prvih letih po osvoboditvi nosili najtežja bremena našega razvoja. Na posevki, ki so v Skomarju na Pohorju, so povabili tudi nekateri vidne partijske funkcionarje iz CK ZK Slovenije.

Mladi se delovali — Razgovoru o ureditvi kopalnega bazena v Slovenskih Konjicah, ki je bil pred kratkim na občinski skupščini, so sledile še nekatere delovne akcije. Tako je v začetku tega tedna pri urejanju basena sodelovalo več kot 40 mladih fantov in deklet, ki so v nekaj urah precej naredili. Tako je mladina pokazala, da želi tudi sama sodelovati pri takih akcijah.

Delegata za kongres — Na razširjeni seji centralnega delavskega sveta industrijskega kombinata »Konos« v Slovenskih Konjicah so za delegata na II. kongres samoupraviteljev Jugoslavije izvolili Antona Stoparja, strojno inženirja, in za delegata za strojno inženirsko delovno kolektivno v konjiški občini je bil v zadnjih letih član samoupravnih organov, razen tega pa je bil v eni mandatni dobi tudi poslanec republiške skupščine. V drugi volilni enoti, ki zajema vse ostalih 32 delovnih organizacij na območju občine z okoli 3000 zaposlenimi delavci, pa se bo volilno telo sestalo v ponedeljek. Sestavljali ga bodo predstavniki organov upravljanja in političnih organizacij iz podjetij ter zavodov in predstavniki občinskih vodstev družbenopolitičnih organizacij ter občinske skupščine.

Ob obniti samoupravljanja — Komisija za gospodarstvo in samoupravljanje pri občinskem sindikalnem svetu je pripravila okvirni predlog programa proslav ob letnici 20-letnici delavskega samoupravljanja. Na proslavah bodo posvetili primerno pozornost tistim članom organov samoupravljanja, ki so bili izvoljeni v prve delavske svete in upravne odbore ter so tako rekoč utirali pot samoupravljanja na gospodarskih, družbenih in ostalih področjih.

DRESINJA VAS

V Drešnji vasi zavzelo za nabavo gasilskega avtomobila, Gasilska prireditelj — V letu 1968 se je gasilsko društvo ker s konjsko vprego ni moglo hitro posredovati pri požarih. Kmetje so podpisali menično jamstvo za najetje posojila in kupili gasilski avtomobil IMV 1600. Težko pričakovani gasilski avtomobil bodo slovesno prevzeli 19. julija. Ob tej priložnosti bo nastopilo 14 gasilskih društev z območja Zaleca in pa Aeroklub Celje z vajo, v kateri bo prikazal obrambo pred napadom iz zraka.

CELJSKI OTROCI V BAŠKI — Posnetek je iz Baške na otoku Krku, kjer je med mnogimi otroki, ki tu preživljajo del svojih počitnic, tudi kolonija iz celjske občine. V lepem počitniškem domu, ki je že več let edini objekt, kamor hodijo organizirane otroške skupine iz celjske občine, bo vse poletje središčni otroški živ-zav. Medtem ko se je prva skupina otrok — to so bili predšolski otroci — iz Baške že vrnila in gostuje zdaj v tem prijetnem kraju s čudovitvo plažo že prva izmena šolskih otrok. Se bodo v naslednjih tednih vrstile še tri — vsaka po približno 120 otrok. Zanimanje za letovanje v Baški je letos izredno, zato bo občinski center za socialno delo — v primeru levega vremena — verjetno poslal na pot še šesto izmeno, ki bo v prvih dneh septembra končala letošnjo sezono otroških obmorskih letovanj v Baški. Foto: I. Burnik

Mesec dni do sejma obrti

V Celju bo na tretjem sejmu obrti 200 razstavljalcev, med njimi 100 »klasičnih« obrtnikov — Veliko zanimanje za to prirediteljo

Se dober mesec in v Celju bodo odprli tretji sejem obrti. Tokrat bo ta prireditev skoraj poldrugi mesec prej kot je bila prejšnja leta. Odlučitev za to časovno in prav tako krajevno spremembo ni bila težka: medtem ko sta bila dosedanja sejma na atletskem stadionu, kjer je le prostor pod tribuno nudil zaščito pred padavinami, bo letos prva osnovna šola z vseni svojimi razredi in drugimi prostori sprejela razstavljalce in njihove izdelke. Poleg tega bo zlatarska razstava urejena v šolskem centru za blagovni promet, kjer bo imel svoj kotiček tudi Kompas.

Priprave na tretji sejem obrti od 15. do 23. avgusta so v polnem razmahu. Zanimanje za to prireditev je tolikšno kot doslej še nikoli. In če so nekateri prejšnjima sejmoma očitali, da nista bila povsem obrtniška, bo letošnji glede tega bistveno drugačen. Med 200 razstavljalci bo več kot sto takih imenovanih klasičnih obrtnikov, tistih, ki smo jih doslej v resnici pogrešali. Letošnji sejem pa bo pomemben tudi zavoljo tega; ker bodo na seji upravna odbora poslovnega združenja Agens razpravljali in brskali tudi sprejeti končno odločitev o gradnji pokritih sejmskih prostorov. Tudi ta akcija je v največjem razmahu, saj na koncu koncev ne gre samo za prostore, ki naj bi jih potrebovali obrtniki, marveč

KMETJE SE ZANIMAJO ZA STROJE — Kmetijske naprave in stroji so vedno zanimivi. Tako, kot so pred leti zbujali zanimanje kmetov traktorji, so zdaj v središču pozornosti druge naprave in stroji. Gre za razne specialne stroje, od mlajnih, enosernih traktorjev za dela v plantažnih nasadih in za specialne priključke pa za — mozne naprave. Podjetni proizvajalci iz zamejstva so kljub slabemu vremenu priložili celo v neznan Podvolovjek, da bi kmetom — mlekarjem predstavili razne vrste molznih naprav, ki so, kot naročene za njihove potrebe. Zato je tudi razumljivo veliko zanimanje za razstavljene stroje in naprave. Foto: J. Sever

Škodljivo zavajanje kmetov

Odklonilo stališče šentjurskih komunistov do zveze društev živinorejcev

Pred dnevi so se v Šentjuru pri Celju sestali člani občinskega komiteja ZKS ter obravnavali kmetijsko problematiko in s tem politično osnovo etnotnega koncepta kmetijstva v občini, saj so se prav pri tem v zadnjem času pojavili nekateri problemi.

Zato ni čudno, da so sprejeli dogovor o kaznovanju posameznikov zaradi njihovih akcij izven dogovorjenih stališč. Poudarili so potrebo, da vztrajajo na izvedbi letnega programa kmetijstva, ki je bil izdelan za šentjursko občino. Tako mora kmetijski kombinat v okviru svoje kmetijske organizacije narediti vse, da se bo lahko kmeti kooperant dejansko vključili v upravljanje in ne da bo samo številka kot sodelavec pri proizvodnji. Zato je še toliko bolj potrebno dokončno razčistiti pojem kooperanta, saj je to tisti kmetijski proizvajalec — so menili v Šentjuru — ki se vključuje v naštiro proizvodnjo z delom in premoženjem. Tako se naj med drugim društvo za samo-

Zdravilišče bo te dni zasedeno

Novi hotel bo lahko pomagal Dobrni, da bo obrnila svoj sloves

Julij pomeni za Dobrno začetek glavne turistične sezone. Nič drugače ni letos. Minulo sredo je bilo naprimer v zdravilišču skupaj 355 gostov, medtem ko zdraviliško podjetje razpolaga z najmanj 420 posteljami. Za silo bi lahko spravilo pod streho še več gostov. Upoštevaje rezervacije, bo zdravilišče te dni zasedeno, točneje, zasedeni bodo hoteli. Enako velja za avgust. Toda v Dobrni je še dovolj lepih prostih sob pri zasebnikih. V glavnem imajo zasebniki sobe v novih hišah, torej so z vsem potrebnim udobjem, zdravilišče storišče dobijo ti gostje v zdravilišču, seveda po cenini storitev. Trenutno se muči v Dobrni na zdravilišču ali na odhodu največ samoplačnikov, tem pa sledijo gostje iz Dalmacije, ki jih pošiljajo sem sindikalne organizacije na podlagi posebne pogodbe z zdraviliščem. Kar lepo številko kolektivov je že pred leti sklenilo za svoje člane pogodbe o največji kapaciteti v Dobrni. Največ gostov pošiljajo na podlagi takšnih spoznanj kolektiv Elektro Dalmacije, Dalmacijacement, Brudogradnja Split, »Jugopolstika«, Željžarna, Sisaak, »Bega« iz Zadra, ladječelnica 3. maj iz Rijeka, razen teh pa še nekatera slovenska podjetja. Kot vsako sezono, je tudi tokrat opazna kronična težava — pomanjkanje sadostnega števila sob z največjim udobjem ostrioma apartmajev. Kar je najboljše, je zasedeno že za več mesecev vnaprej. Zastarje je več let, eden glavnih pogojev za to, da bi zdravilišče Dobrno ohranilo svoj sloves in da bi sploh lahko šlo v korak z razvojem balneologije. F. K.

Celje: Preveč uvoženih ventilatorjev

V kmetijstvu snopih, zadnje čase pa tudi v zasebni kmetijski proizvodnji, s pridom uporabljajo ventilatorje za lažje sušenje in pripravljane kakovitostne krme. Uporabljajo jih v pokritih prostorih, kjer prevetravanje pospeši čas sušenja, kmet pa na ta način ni več odvisen od vremena. Sodoben način sušenja krme si je zadnje čase omislilo že veliko živinorejcev. Ventilatorje za sušenje krme uporabljamo in veljajo nekaj več kot 7000 dinarjev, razen tega pa jih za domače potrebe proizvaja tudi celjska tovarna aeroterminskih aparatov »Klima«. Domači so dosti cenejši. Ventilatorji Klime so tehnično prilagojeni najsodobnejšim dosežkom Zenimivo je, da Klima posredno izvaž kot opremo za ladjedelnštvo ventilatorje in kalorijerje, v tem ko uvozna podjetja manj zahtevne ventilatorje uvažajo v prevelikih količinah za devize F. K.

CERKNICA

Turistična karavana 70 gre na pot v soboto

V soboto bo odšla iz Cerknice na pot turistična karavana 70, ki jo organizira ZSAM Cerknica s sodelovanjem industrijske politična Brest in Kovinoplastike v gostitve dneva šoferjev 13. julija. Pot turistične karavane 70 bo dolga 380 kilometrov, obšla pa bo Kranj, Ljubljano, Brnik, Celje, Laško, Novo mesto, Velike Lašče in Loč, kjer bo cilj te karavane po Sloveniji.

Celotna karavana je nekatere raly v malem. Udeleženci — tekmovalci, do sedaj se jih je prijavilo nekaj več kot 40, bodo morali progo prevoziti v določenem času, ki ga bodo kontrolirali na treh vmesnih postajah, opraviti pa bodo morali tudi 100 metrov spretnostne vožnje. Pet voznikov, ki bodo nabrali najmanj točk, bodo do nagradil s praktičnimi gradim. J. P.

Oktober — srečanje na Ravnah

Kot v nekaterih drugih občinah na širšem celjskem območju, tako so tudi v velenjski občini odločili, da so osrednje proslave obinskega praznika vsako leto v drugem kraju. Gre pač za poudarilo, da se po zaslugi praznovanja rešujejo v tistem letu in v določenem kraju najbolj pereče komunale, šolske in druge probleme. Lani je bila takšna proslava v Št. Ilju pri Velenju, kjer so odprli novo šolo ter izročili namenu modernizirano cesto od Velenja do vasi. Letos bo glavna proslava 8. oktobra — v spomin na prvi partizanski napad na Šoštanj 1941. leta. V Ravnah pri Šoštanju. Tudi ta bo združena s pomembnimi pridobitvami za ta kraj. Ko so se prebivalci velenjske občine marca teletna na referendumu odločili za uvedbo krajevnega samoprišpevka, so sprejeli tudi program, po katerem dobijo Ravne pri Šoštanju ne le novo osnovno šolo, marveč tudi modernizirano cesto. In tako bodo otvoritev teh objektov povežali s praznovanjem občinskega praznika. M. B.

Imenovanje šol v Zalcu in Petrovčah

Člani obeh zborov skupščine občine Zalec so kar na dveh sejah razpravljali in sklepali o imenovanju dveh šol v Petrovčah in Zalcu. Za ime osnovne šole v Petrovčah so se hitro zedinili, malce pa se je zataknulo pri šolski, slasti še, ker je šel prvotni predlog mimo šolskega kolektiva. Osnovna šola v Petrovčah se bo odslej imenovala po prvobornu in padlem borcu Kozjanskemu odredu Miroslavu Širci, ki je slasti v letih pred vojno in takoj po okupaciji deloval na širšem petrovčanskem območju kot aktivist in borec. Prav tako obnovljena osnovna šola v Zalcu pa bo nosila ime po revolucionarju in padlem borcu Petru Sprajcu-Jurju. Tudi Peter Sprajec je vključil v napredno gibanje že pred vojno. Prav zato je 1940. leta okusil tudi zapore v Bileci. Njegova pot pa je končala 1. novembra 1941. leta na znanem brežičkem pohodu. Padel je blizu Slivnice. B. C.

Danes v Celju

KINO: Devica; nemški barvni film Devica iz Bambergas. Mestopolje; japonski barvni film Tajni agent 0711. Danes: ameriški barvni film Varnost, gospodarstvo. REZERVNA LEKARNA: Nova lekarna, Tomšičev trg št. 11. RIMNO CELJE: Turistična oddaja. GLASSA: Koper, Golding bar. Evropska. Opatična. Čela. SNEŽENICE: Studijska je odprta od 7.30 do 19. ure. Medina, plesalica in v Galeriju pa od 15. do 19. ure.

Mladi ne poznajo meja

Mladi Velenčanci so začeli letos sodelovati z organizacijo »Kreis Jugend Ring« iz Esslingena v Z R Nemčiji — Izmenjava mladih

Ko so v Esslingenu pri Stuttgartu v Zvezni republiki Nemčiji ustanovili organizacijo »Kreis Jugend Ring«, katere osnovni namen je odtegniti mladino cesti, verjetno niso računali, da bo to gibanje mladih zavzelo takšen obseg in da se mu bodo pridružili tudi mladi iz drugih mest in držav.

V gibanje so se vključili doslej mladi iz šestih evropskih držav, med njimi iz Vienne v Franciji, Vidma Italije, Varšave in našega Velenja.

Nedavno tega so se mudili v Esslingenu predstavniki velenjske Zveze mladine, da bi se podrobneje seznanili s hotenji in načrti tega mladinskega gibanja. Temu prvemu spoznavnemu obisku pa je sledil tudi že obisk delegacije mladih športnic iz TGO Gorenje Velenje, ki so sodelovale tudi na športnem prazniku mladih v Esslingenu. Velenčanci so slavile tri zmage — v rokometu, košarki in atletiki.

Mladi iz Esslingena pa so v začetku julija velenčanom vrtili obisk, z njimi pa so prišli tudi nogometaši. V športnem srečanju so bili uspešnejši. Velenčanci, sicer pa je med obiskom tekla beseda predvsem o tem, kako zastaviti in razvijati sodelovanje v prihodnje. Govor je bil tudi o tem, kako razviti v Velenju klubsko dejavnost, ki je v Esslingenu v okviru organizacije »Kreis Jugend Ring« močno razvita.

Med pogovori v Velenju pa je bil sprejet sklep o izmenjalnem letovanju mladih. Tako bo 17. julija odpotovala v Esslingensko skupino 20 mladih in mladincev iz Velenja, kjer bo na 14 dnevnom letovanju. 7 dni bodo preživel pri družinah v Esslingenu, preostali del pa po želji.

V Velenju pa bo med počitnicami letovala skupina 16 mladih iz Esslingena. Teden dni bodo preživel v Velenju, stanovali bodo v stolpnici Rudarskega šolskega centra v Velenju, teden dni pa bodo preživel v Markski.

ELICA SELIGO Foto: F. Krivec

Smrtna nesreča pri delu

CELJE, 9. julija — Včeraj popoldne se je v Vojniku pri Celju pripetila huda nesreča. Šestinsdesetletni Jakob Kranjc, doma iz Proseniškega pri Šentjuru je med delom omahnil z balkona in se pri padcu na gramoz in opeko tako poškodoval, da je na kraju nesreče umrl.

Nesreča se je pripetila, ko je Jakob Kranjc pomagal Francu Fidlarju postavljati leseno ogrado ob hiši. Stal je na balkonu štiri metre nad zemljo. Od tu je padel na tla in si pri padcu zlomil lobanjsko dno.

Na kraj nesreče je odšla posebna komisija, ki jo vodi Vlado Klarič, preiskovalni sodnik okrožnega sodišča v Celju. Vzroka nesreče še ni so ugotovili. I. S.

Tovornjak pod cesto — voznik mrtev

TRZIC, 9. julija — Danes dopoldne se je na Ljubelju smrtno ponesrečil voznik tovornega avtomobila Karel Aljanec, doma iz Ljubljane. S tovornjakom, natovorenim s cementom je pripeljal iz Avstrije. Pri Begunskem plazu so na vozilu odpovedale zavore. Da bi tovornjak ustavil, je zapeljal v hrib, od koder je vrglo vozilo nazaj in pod cesto. Voznik je na kraju nesreče umrl. M. S.

Zakaj tako?

Nečloveška »avtomatika«
I. Sotarec iz Polje je imel velik razlog, da se je prisel v celjsko dopisništvo pritožiti, kaj se mu je primerilo na avtobusu 3. julija letos. Z avtobusom, ki vozi na relaciji Celje-Rimske Toplice, se je omenjenega dne, petal ob 9.15 uri proti Poljam. Na postajališču v Poljah je izstopil s se štirim sopotniki. Tudi drugič izstopa na tem postajališču. Tokrat je izstopil z zadnji, predvsem, zakaj kot invalid brez roke in s sedem in pol križi, pač ne more skoci iz avtobusa kot kakšen mladenič. Sprevidniku pa se je očito mudilo, kajti avtomatska vrata na harmoniko so priprla Sotaričevu edino roko, v kateri je držal polno torbo. Roko mu je zagrabilo pri komolcu. Stal je tako na cesti in z roko, priprto v avtobusu, a v istem trenutku se je avtobus že začel pomikati naprej po cesti. Nevarni potnik je moral krepko zakričati, da se mu ni primerilo še kaj hujšega.

V SREDIŠČU MISLINJA Foto: R. Pogorevc

EKSPRESNA IZDELAVA KLJUČEV

VSAM DELAVNIK OD 7.30—21. URE

- za stanovanjske prostore
- za vse vrste avtomobilov in mopedov
- tudi popravila ključavnice
- zelo ugodne cene

SUPERMARKET KLET · KLET · KLET

V nekaj vrstah

KOPER
V znamenja tombole — V Kopru so se že začeli pripravljati na veliko javno tombo, ki bo 19. julija na mestnem stadionu. Privedite že več let organizira mestna organizacija vojaških vojnih invalidov, sodelujejo pa tudi številni podjetja.

OBALA
Vedno »svetle« oznake — V Piranu in Portoroču si komunalni delavci prizadevajo, da bi bile oznake na cestah vedno jasne. Zato večkrat v sezoni prebarvajo prehode na pešce, cestne smerokaze in druge oznake.

PORTOROŽ
Belgijci in Švicarji — Pred leti so bili v Portoroču turisti iz Belgije in Švice precej redki. V Portorož so vsajih najraje zahajali Švedci. Prva dva letoma pa so Švedski sodrili našo južno obalo in ne hodijo več v Portorož. Ze lani, posebno pa še letos, je v Portoroču veliko turistov iz Belgije in Švice. Pričakujejo, da bodo Belgijci in Švicarji v prihodnjih letih še v večjem številu zahajali v Portorož. Številni belgijski in švicarski turisti preživljajo svoj dopust kar pod platnenimi strehami in ne v hotelih.

»Nikola Tesla« na popravilu — V začetku tega tedna je pripeljal v portoroško ladjedelniško tovorna ladja »Nikola Tesla«, last Jugolinije. V ladjedelnici Tretji oktober bo ostala v popravilu nekaj tednov.

PIRAN
Izogibalnice končno nared — Dve leti so tovornjaki vozili odpadni material na prostor pri tovarni Mehanotehnika v Piranu. Ze lani so govorili, da bo velik prostor pripravljen za parkiranje avtomobilov in avtomosov. Pred nekaj dnevi pa so končno pričeli na izogibalnici voziti pesek in urejati prostor.

PIRAN
Izogibalnice končno nared — Dve leti so tovornjaki vozili odpadni material na prostor pri tovarni Mehanotehnika v Piranu. Ze lani so govorili, da bo velik prostor pripravljen za parkiranje avtomobilov in avtomosov. Pred nekaj dnevi pa so končno pričeli na izogibalnici voziti pesek in urejati prostor.

SEZANA
Ni dosti zelenjave — Zivilska tržnica je v zadnjih nekaj dneh slabo zalozena z zelenjavo.

MIR IN TIŠINA — Brest mestnega hrupa je planinski dom na Sviščakih v bližini Slovenske Bistrice. Pravijo, da se človek tam res odpočije. Foto: P. Nikoitić

Prikaz gospodarskega razvoja

V soboto bodo v Kopru odprli sejem »Primorska razstavlja« - Na 7000 kvadratnih metrih površine se bo predstavilo obiskovalcem 140 razstavljalcev

KOPER, 9. jul. »Veliko zanimanje za prireditve »Primorska razstavlja« je dokaz, da je bilo nekaj takega potrebno,« so povedali predstavniki prireditelne odbora novinarjem na današnji tiskovni konferenci. Razstavo bodo odprli v soboto ob 10. uri v prostorih šole Pinka Tomažiča. Razstavljalcev je na voljo okoli 7000 kvadratnih metrov prostora; zanimanje za razstavo pa je bilo tolikšno, da so morali nekatere prijavitelne oddelke, ali pa jim dodeliti manj prostora kot so želeli.

»Primorska razstavlja« bo prikaz gospodarskega razvoja predvsem nekaterih panog celotne Primorske, Hrvaške Istre in obmejnega italijanskega območja. Obiskovalcem se bodo s svojimi izdelki predstavile različne panoge družbene in zasebne obrti, pa tudi industrija, ki v tej ali oni obliki kooperira z obrtjo, prav tako pa bodo razstavi razkazali različne industrijske izdelke. Iz Italije bo sodelovalo okoli 20 razstavljalcev, predvsem izdelovalcev strojev, ki jih jugoslovska industrija ne izdeluje. Vsi razstavljalci izdelki tujih podjetij bodo v prodaji za dinarje. Trgovska in druga podjetja tega območja so dala na voljo svoje devize, da bodo te razstavljale predmete, ki jih kupijo za dinarje. Sejem bo imel izrazito poslovno komercialni značaj. Organizatorji z njim nimajo namena ustvariti podobnim sejmom konkurenčno prireditve, temveč naj bi sejem prikazal gospodarski napredek celotne Primorske, pa tudi Hrvaške Istre ter spodbudil nadaljnji razcvet maloobmočnega prometa. Sejem bo nadalje lepa priložnost za navezavo stikov med našimi in italijanskimi proizvajalci. Z obmejnih območij Italije je precej ponudb, da bi skupaj z našimi podjetji v kooperaciji izdelovali nekatere izdelke in da bi tako vložili v proizvodne naprave svoj kapital. Sejem bo odprt od 11. do 19. julija in bo v tem času tudi več prireditvev, tako frizersko-modna revija, revija sodobnega oblačenja ter druge. Ker se v tem času odvija tudi prireditve 11. folklornega festivala, bo sejem »Primorska razstavlja« obiskalo mnogo ljudi, ki bodo prišli na festivale prireditve in obratno. Organizatorji sejma »Primorska razstavlja« so danes povedali, da naj bi prihodnja leta postal sejem tradicionalna oblika poslovnega prikazovanja gospodarske rasti tega območja. Ze pri letošnjih pripravah so nekateri razstavljalci iz Italije želeli na več sto kvadratnih metrih velikem razstavnom prostoru prikazati turistične privlačnosti, naše območje pa bi lahko podoben prikaz predstavilo tamkajšnjemu občinstvu. Prav tako je že letos vznikala ideja, da bi na razstavi širše predstavili različne izdelke za pomorstvo, kar pa bo mogoče uresničiti prihodnje leto. Bržčas pa bo lahko tak sejem izredna priložnost za izmenjavo turistične in gostinske ponudbe na vsem tem območju. Organizatorji prireditve so tudi poudarili, da je zanjo veliko zanimanje tudi na Hrvaškem delu Istre, vključno z Reko, odkoder že letos razstavlja svoje izdelke vrsta večjih podjetij. G. GUZEJ

Uspešno merjenje moči

LIP iz Ajdovščine zadnje čase naglo napreduje

V prisposodbi povedano je kolektiv ajdovskega LIP usmerjen v zadnjem času na merjenje moči s slovenske pohištveno industrijo na domačem in tujem trgu. Uspehov tega merjenja se mu ni treba srnovati. Veliki napori, ki jih je čutili po v bistvu kratkovidni prekinitvi dela proti nizkim osebnim dohodkom pred dvema letoma, rojevajo nadporečno dobre rezultate. Na lestvici uspešnosti gospodarjenja kolektiv LIP prehitava vse več sorodnih podjetij.

nalnega izobraževanja. Vsek zaposlen v podjetju je opravljal v zadnjem obdobju izpit iz varstva pri delu. Tudi to je poslednji prispevek k večji zavižitvi v kolektiv ter uspeh na delovnih mestih. L. K.

»Z novo poslovno politiko skušamo nadomestiti, kar je bilo v preteklosti zamujenega,« so nam preprosto povedali v podjetju. Podatki, ki so nam jih pokazali, so dovolj zgovorni. Lani in letos so porabili za investicije že približno 7.500.000 dinarjev. Večino tega denarja je šlo v nakup novih strojev. Z njimi so opremili obrat, ki dela samo za izvoz, ter zamenjali vrsto naprav v obratih za stavbno in kuhinjsko pohištvo. Seveda pa ne nameravajo pri tem ostati. Da bi tudi v prihodnje hitro napredovala modernizacija strojnih naprav, so močno povečali amortizacijo. V amortizacijski sklad, ki bi po minimalni stopnji predpisane amortizacije dosegel letno 850.000 dinarjev, se bo letsko približno 3.900.000 dinarjev. Po sedanjih izračunih bodo lahko v treh letih menjali vse proizvodne naprave.

Velike malenkosti

Istopilil sta na portoroški avtobusni postaji. Sprevidnik žnja je s teško izlekel iz prijavnika dva velika kovčka. Poskusili sta vsaka svoj kovček in drobno ročno ortljago. Po nekaj metrih sta se vrnila na pločnik. Prtljaga je bila preteška. Utrujeni od dolge poti je nista zmogli. »Ali je tu kakšen nosač?« sta se obrnili na prevega mimoidočega. »Nosač? Tega tukaj ne boste dobili. Potrebujete človeka, da vam bi kovčke dalec nesel.« »Do hotela Central. Saj ni tako dalec, a sami ne smorete.« Mimo je prišel mlad moški. »Bi nama pomagali nesi prtljago do hotela?« sta poskusili v negotovi slovensčini. »Ne utegnem, se mi muža ju je odpravil.« Stali sta nemočni na pločniku. Navzvali sta popotore z nekaj ljudmi. A nič. Pa se je nekdo spomnil: »Telefonirajte v hotel, pa vam bodo gotovo poslali koga.« Cez nekaj minut sta spet bili ob svojih kovčkih. Tokrat se bolj mrkih obrazov. »Za to nimamo ljudi,« sta povedali, kaj so jima odvrnili v hotelu. »Slabo uro po tem dogodoku sta se vedno stali na pločniku vored portoroško avtobusno postajo. Pred njima dva kovčka in drobna ročna ortljaga. Ne vem koliko časa. Mogoče sta počakali le na avtobus, da ju je odpeljal drugam. B. C.

Umril pri padcu

MARIBOR, 9. julija — Včeraj okoli 15. ure se je pripeljal pripetila smrtna nesreča. Izgubil življenje 85-letni upokojenec Ivan Aurer iz Dogaša pri Reki. Pokojnik je popoldne pavel na Dobovskem polju krave. Po končani paši je vpregel kravi v voz in sedel nanj. Kravi sta hitro potegnili. Aurer je zaradi tega izgubil ravnotežje in padel z voza. Zivali sta ga za vzozom vlekle še 30 metrov. Zaradi hudih telesnih poškodb je na kraju nesreče umrl. B. C.

Med žilcami in vasico

Zupeno je možen promet z osebnimi avtomobili. Med žilcami in vasico Zupeno je tri in pol kilometra razdalje. Krajevna cesta, še pred kratkim kolovoz, je izredno pomembna za krajevne in turistične potrebe Otav, Rakinie in Vidovskih hribov. Pomembnosti te ceste se zavedajo tudi vaščani okoliških vasi, zato so začeli s prostovoljnimi delom popraviljati cesto, pri srženju in popravljanju ceste pogamva vaščanom in krajevni skupnosti tudi občinska skupščina Cerknica in godno gospodarstvo. Cesto so že usposobili za promet z lahkiimi vozili. Prizadevajo pa si, da bi jo uredili tudi za avtobusni promet, s čimer bi skrajšali prevoz otrok v šolo, pa tudi preskrba trgovinskih in gostinskih lokalov bi zahtevala manj stroškov. Za tako ureditev ceste bi potrebovali še 600 tisoč dinarjev. Ze s sedanjim popravilom in razširitev so skrajšali pot do Ljubljane, saj lahko sedaj vozajo naravnost preko Rakinie. Prej so za isto pot preko Rakeka morali prevoziti kar dobrih 10 kilometrov več kot sedaj. J. P.

Spomini ne umro

Covorita mati in hči, poslednji prebivalci partizanske vasi Male Vrše na Primorskem

V partizanski vasi Male Vrše še danes živi 80-letna vdova Katarina Savle s hčerko Ivanko. Ostali prebivalci Malih pa tudi Velikih Vrš so se že zdavnaj preselili v druge kraje.

Ko smo ju prišli obiskat, sta nas povabili v kmečko izbo s starinsko opravo in veliko pečjo. Na mizi so bili časopisi, očala, zraven njih pa veliko povečevalno steklo. Na steni je slika maršala Tita, preden pa smo vstopili, smo nad hišnimi vrati opazili rdečo zvezdo. Na tej planoti sredi godov skoraj tisoč metrov nad morjem so med narodnoosvobodilno vojno vsi delali za partizane. Na skrbi so imeli partizansko bolnišnico, na katero se danes spominjajo. Katarina Savle se rada spomni tih časov. »V tem malem naselju smo bili takrat partizani, kurirji in aktivisti, ma sama velika družina. Za ranjene smo skrbeli kot za otroke. Danes pa je pustio tukaj. Le v pisnih sem in tja kdo spomni na nas, pa ovetje poloviča včasih na spomnisko ploščo v čast tistih, ki jih ni več med nami.«

Pred dodatno administracijo?

Z zasedanja skupščine komunalne s kupnosti zavarovancev v Novi Gorici

NOVA GORICA, 9. jul. Osrednja točka dnevnega reda dopoldanskega zasedanja skupščine komunalne skupnosti zavarovancev za območje občin Ajdovščina, Idrija, Nova Gorica in Tolmin je bila posvečena obravnavi načelnih stališč o izhodiščih za ureditev zdravstvenega varstva v statusu komunalne skupnosti po uveljavitvi zakona o zdravstvenem zavarovanju in obveznih oblikah zdravstvenega varstva. Zatem so člani skupščine obravnavali še informacijo o pogodbenih razmerjih komunalnih skupnosti z zdravstvenimi zavodi ter osvojili spremembo finančnega načrta sklada za zdravstveno varstvo delavcev.

Udeleženci razprave so bili vsi enotni v mnenju, da bo z večjo diferenciacijo pravic posameznih kategorij zavarovancev prišlo do vrste nevšečnosti. Predvsem jih moti, da so uzakonjene pravice brez vsajšnjih izračunov stroškov in zagotovitve potrebne denarja. Ker imajo kupnosti skupnosti določene pravice glede zagotavljanja obsega obveznega zdravstvenega varstva, uetegne povzročiti tudi do datne težave v posameznih zdravstvenih ustanovah. Razpadanje sedanega oetnega sklada za zdravstveno varstvo na več računov bo imelo za posledico velike dodatne obremenitve administracije in prav tako tudi zdravstvenega osebja. Predstavniki zdravstvenega

Vaščani popravljajo cesto

Med žilcami in vasico Zupeno je možen promet z osebnimi avtomobili

Med žilcami in vasico Zupeno je tri in pol kilometra razdalje. Krajevna cesta, še pred kratkim kolovoz, je izredno pomembna za krajevne in turistične potrebe Otav, Rakinie in Vidovskih hribov. Pomembnosti te ceste se zavedajo tudi vaščani okoliških vasi, zato so začeli s prostovoljnimi delom popraviljati cesto, pri srženju in popravljanju ceste pogamva vaščanom in krajevni skupnosti tudi občinska skupščina Cerknica in godno gospodarstvo. Cesto so že usposobili za promet z lahkiimi vozili. Prizadevajo pa si, da bi jo uredili tudi za avtobusni promet, s čimer bi skrajšali prevoz otrok v šolo, pa tudi preskrba trgovinskih in gostinskih lokalov bi zahtevala manj stroškov. Za tako ureditev ceste bi potrebovali še 600 tisoč dinarjev. Ze s sedanjim popravilom in razširitev so skrajšali pot do Ljubljane, saj lahko sedaj vozajo naravnost preko Rakinie. Prej so za isto pot preko Rakeka morali prevoziti kar dobrih 10 kilometrov več kot sedaj. J. P.

Kako pritegniti učence?

Za šolski center kovinarske stroke v Kopru je malo zanimanja

Na šolskem centru kovinarske stroke v Kopru se letos že tretje leto borijo s problemom posebne vrste. Ugovarjajo namreč, da je zanimanje med učenci osnovnih šol za vpis na to šolo vedno manjši. Letos so objavili razpis za 94 dijakov prvih letnikov, vpisalo se jih je le 37. Zato so sklenili, da razpis ostane v veljavi vse do prvih šolskih dni, da se bodo tako lahko vpisali tudi tisti učenci osmih razredov, ki imajo popravne izpite. Na šoli menijo, da je predvsem visok standard na tem področju vzrok za tako majhno zanimanje učencev za poklicno šolo. Po končani osemletki se jih večina odloči za gimnazije in druge srednje šole, na kovinarsko šolo pa prihajajo le tisti, ki menijo, da drugod ne bodo mogli izdelovati. Po drugi strani pa je na šolskem centru kovinarske stroke v Kopru vse več vajencev, ki jim njihova podjetja tu plačujejo solanje. Se prejšnja leta je bilo več redno vpisanih dijakov, letos pa so vajenci že v večini. B. JEZ

CERKNICA

Turistična karavana 70 gre na pot v soboto

V soboto bo odšla iz Cerknice na pot turistična karavana 70, ki jo organizira ZSAM Cerknica s sodelovanjem industrijske pohištvene Brest in Kovinoplastike v pomočitev dneva Šoferjev 13. julija.

Pot turistične karavane 70 bo dolga 390 kilometrov, obšla pa bo Kranj, Ljubljano, Brnik, Celje, Laško, Novo mesto, Velike Lašče in Lož, kjer bo cilj te karavane po Sloveniji.

Celotna karavana je nekakšen rally v malem. Udeleženci — tekmovalci, do sedaj se jih je prijavilo nekaj več kot 40, bodo morali progo prevoziti v določenem času, ki ga bodo kontrolirali na treh vmesnih postajah, opraviti pa bodo morali tudi 100 metrov sprotnostne vožnje. Pet voznikov, ki bodo nabrali najmanj kazenskih točk, bodo nagradili s praktičnimi nagradami. J. P.

Tovornjak pod cesto — voznik mrtev

TRZIC, 9. julija — Danes dopoldne se je na Ljubelju smrtno onesrečil —znik tovornega avtomobila Karel Albreht, doma iz Ljubljane. S tovornjakom, natovorjenim s cementom je pripeljal iz Avstrije. Pri Begunjskem plazu so na vozilu odpovedale zavore. Da bi tovornjak ustavil, je zapeljal v hrib, od koder je vrglo vozilo nazaj in pod cesto. Voznik je na kraju nesreče umrl. M. S.

Smrtna nesreča pri delu

CELJE, 9. julija — Včeraj popoldne se je v Vojniku pri Celju pripetila huda nesreča. Šestinsdesletnjak Jakob Kranjc, doma iz Proseniškega pri Sentjurju je med delom omahnil z balkona in se pri predu na gramoz in opeko tako poškodoval, da je na kraju nesreče umrl.

OGLAŠUJTE V DELU

OGLAŠUJTE V DELU

KATARINA SAVLE S SVOJO HČERKO. Foto: J. Perat

Jubilej „Snežniških ruševcev“

Sedemnajst let uspešnega dela bistriških tabornikov

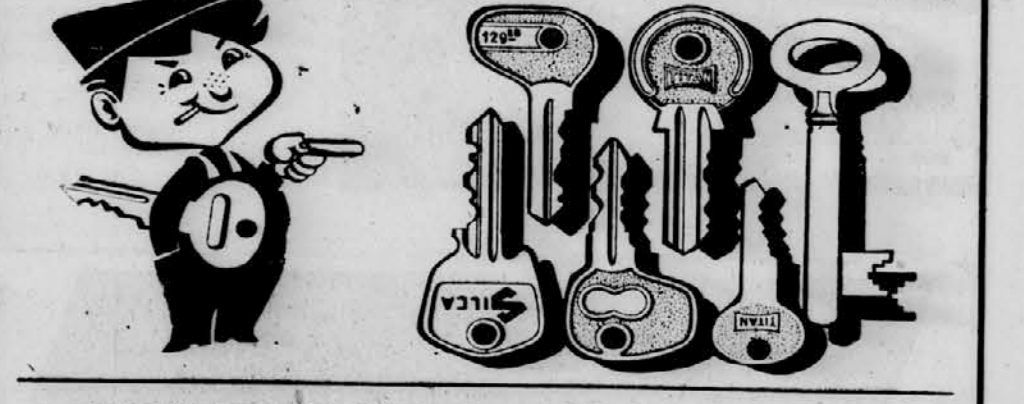
Začetki taborniškega odreda »Snežniških ruševcev« iz Ilirske Bistrice segajo nazaj v leto 1953. Takrat so bili postavljeni temelji tej organizaciji, ki je vzgojila in še vzgaja desetine mladih ljudi, poleg tega pa je uspešno nastopala na raznih tekmovanjih.

bro organizirano in je uspešno. Tekmovanje je precej ekip in konkurenca je bila močna. Tudi na tem tekmovanju Bistričani niso zaostajali, saj so dosegli odlične uspehe. Sedaj so poslali na Bled v zvezni tabor kar šest tekmovalnih ekip. Na Bledu se bodo kot vedno potegovali za najboljša mesta. To tabornje, ki ga prireja zveza tabornikov Slovenije pod pokroviteljstvom tovariša Tita, bo nagrada bistriškim tabornikom za delo v organizaciji in za uspehe na zadnjem tekmovanju.

Starejši taborniki se radi spominjajo mnogobojev, na katerih so poželi vsa najboljša mesta. Vendar pa je bilo tudi njihovo delo doma zelo pestro. Pričeli so razne akcije, pohode po partizanskih poteh in tekmovanja. Pogosti so bili tudi jaleti v naravo in vsakoletna tabornjenja na morju. Organizacija je postajala iz leta v leto večja, saj so vanjo prihajali novi in novi člani. Vaporedno s tem pa so dosegali nove uspehe. Tudi letošnje leto je bilo zelo uspešno. Najprej akcija v Osnovni šoli, kjer so rešili pred propadom staro planinsko kočjo. Bistriško planinsko društvo, s katerim je organizacija povezana, jim je podarilo kočjo, taborniki pa so jo ob sobotah in nedeljah

skoraj vso zimo preurejali. Denar za popravilo kočje so si največ pridobili sami z raznimi akcijami. Zbiranjem papirja in starega železa ter prostovoljnimi delom. Nekaj so jim podarili tudi delovne organizacije; tovarna Lesonit je prispevala lesonitne plošče, planinsko društvo pa jim je podarilo stredinih. Sedaj je kočja skoraj nared in prihodnje leto bo v njej lahko preživela počitnično večja skupina tabornikov. Kot vsako leto so se tudi letos udeležili pohoda po poteh okupirane Ljubljane. Tudi na tej akciji je bila udeležba precejšnja. Najpomembnejša akcija v letošnjem letu pa je bil seveda mnogoboj tabornikov, ki ga je letos priredil prav ta odred. Tekmovanje je bilo do-

EKSPRESNA IZDELAVA KLJUČEV

VSAK DELAVNIK OD 7.30—21. URE

- za stanovanjske prostore
za vse vrste avtomobilov in mopedov
tudi popravila ključavnice
zelo ugodne cene

SUPERMARKET KLET · KLET · KLET

V nekaj vrstah

RIBNICA
Gasilske veselice — Meseč julij je najboljši primernost za organizacijo vrtnih veselici. Nekaj veselice je že bilo, še več pa jih bo v prihodnjih tednih. Za marširsko gasilsko društvo pomeni te veselice rešitev denarnih problemov. Denar potrebujejo predvsem za nakup cevi in drugih gasilskih naprav ter za gradnjo in obnovitev gasilskih domov.

Letos manj gob — Letoknja gobja letina doslej ni tako uspešna kot lani. Jurčkov je manj, rastejo pa predvsem v gozdovih Male gore. Poleg jurčkov rastejo tudi tudi liščice, parkeljci in nekatere druge vrste užjnih gob. Poleg domačinov nabira gobe tudi precej ljudi in drugih krajev, med njimi dosti ljubljancov.

TREBNJE
Doselej največja razstava slovenskih samorastnikov — V Trebnju na Dolenjskem bo do 20. julija odprta doslej največja razstava slovenskih likovnih samorastnikov. V obeh predvidenih osnovnih kole razstavlja svoja dela kar 26 avtorjev.

SEVNICA
Fremajmo pokopališče — Prejšnji teden se je v Sevnici sestel svet za urbanizem, stanovanjske in komunalne zadeve ter obravnavale težave, ki jih ima komunalno stanovanjsko podjetje s sevniskim pokopališčem. To je postalo presneto za rastoče mesto. Svet je odklonil predlog, da bi pokopališče preselili na desni breg Save, češ da bi bilo k tem preveč stroškov, pa tudi drugih nevarnosti. Sklenili je, da je treba sedanje pokopališče povečati in to v obliki teras na pobočju proti gradu, čimprej pa je treba zgraditi še mrtiško vežico.

Poseben kotiček v kolektorski restavraciji — Gostinsko podjetje Sevnica bo po načrtih inž. Blažnika uredilo v kletnih prostorih kolektorske restavracije novo pivnico. Preureditev bo veljala 50.000 dinarjev.

Kako premagati nezanesljivost Kozjanskega? — Celjski zavod za napredek gospodarstva je pripravil prvo zasnovano za izdelavo razvojnega programa Kozjanskega in ga dal v obravnavo prizadetim občinskim skupščinam, ki so v ta namen imenovale tudi posebno komisijo. Osnutek predvideva, da bo iz črpana študija pripravljena do konca junija prihodnjega leta.

Dokajšen uspeh razstave — Te dni končana razstava, ki jo je v sevniskem gasilskem domu odprlo ljubljansko podjetje Lesnina, je imela tudi precejšen poslovni uspeh. Kmalu strojna obdelava podatkov — V konferencijski Lisici urejajo prostore, kjer bodo namestili računске stroje za mehanografsko obdelavo podatkov. Naprave bodo lahko uporabljale tudi druge delovne organizacije.

Odselje poslovni odnosi — Na zadnji seji osrednjega delavskega sveta konference Lisice so izvolili poslovni odbor, ki je izvršni organ delavskega sveta. Razen direktorja Oseba Božiča, so bili vanj izvoljeni še: Jože Zugič, Leopold Zbogar, Franc Ogorevc, Vaientin Dvojmoč, Boris Fele in Zvonko Kranjc.

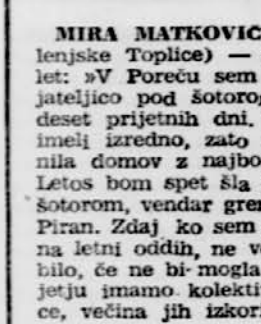
Mala anketa

Kam letos na počitnice?

V zadnjih letih vedno več delavcev izrabi počitnice za nabiranje novih moči. Vendar je število tistih, ki imajo oddih zati, da garajo doma, tudi veliko. Mladi delavci v novomeških delovnih organizacijah vedo, da vsaj nekaj dni prijetnega bivanja na morju ali planinah povrne moči, ki se izčrpajo med letom. Šest mladih proizvajalcev iz novomeške občine je odgovorilo na vprašanje: kje so bili na oddihu lani, oziroma kam grede letos in kako v njihovem kolektivu podpirajo počitnice delavcev.

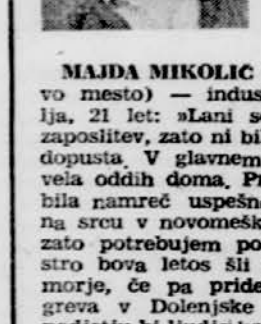
JANEZ GOLOB (IMV, Novo mesto) — priučeni delavec, 20 let: »Ker sem pred enim letom prišel do delovnega mesta, napravil sem dva in naredil še marsikaj koristnega. Letos grem z družino na morje, pri počitnicah sva se zaposlila avtomobilsko priložnost, potovala bova ob obali od Kopra do Dubrovnika. V podjetju želimo, da bi se ljudje med počitnicami odpočili, vendar sem prepričan, da v tistem času nekateri bolj delajo, kot bi bilo treba.«

MIRA MATKOVIČ (Bor, Dolenjske Toplice) — delavica, 19 let: »V Poreču sem lani s prijateljico pod sotorom preživela deset prijetnih dni. Vreme sva imeli izredno, zato sem se vrnila domov z najboljšimi vtisi. Letos bom spet šla na morje s sotorom, vendar gremo tokrat v Piran. Zdad ko sem se navadila na letni oddih, ne vem kako bi bilo, če ne bi mogla iti. V podjetju imamo kolektivne počitnice, večina jih izkoristi za delo doma.«

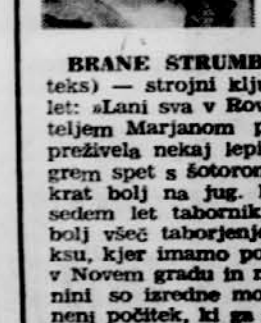
JOZE UHERNIK (SGP Pionir, Novo mesto) — avtomehaničar, 22 let: »Ker sem pred enim letom prišel od vojakov, nisem utegnil iti na dopust. Letos grem v Svico, tam imam sestro, pri njej bom ostal sedem dni. V našem podjetju imamo dobre pogoje za počitnice. Sam delam ves dan, zato komaj čakam, da pride dan, ko ne bo treba zgodaj vstati. Nekateri zadržijo, kot da bi bili iz železa. Ne vem, če se ne bo enkrat zataknilo.«

MAJDA MIKOLIČ (Labod, Novo mesto) — industrijska šivilja, 21 let: »Lani sem menjala zaposlitev, zato ni bilo načrtnega dopusta. V glavnem sem preživela oddih doma. Pred leti sem bila namreč uspešno operirana na srcu v novomeški bolnišnici, zato potrebujem počitek. Sestro bova letos šli verjetno na morje, če pa pride kaj vmes, grem v Dolenjske Toplice. V podjetju bi ljudje koristili oddih, če bi jim ga kdo pripravila.«

SLAVKA HOČVAR (Novoles, Straža) — delavica 21 let: »Na dopustu sem bila predizkušena v Portorožu s posredovanjem podjetja Alpe-Adria; odlično sem se imela deset dni. Lani sem bila bolna, zato ni bilo pravlega dopusta. Letos bo tudi težko, vmes so še družinski zadržki. V podjetju zelo skrbijo za nas, počitnice imamo skoraj zastoj, vendar nekateri kljub temu nedežijo iti na morje ali v planine. Ne razumem, zakaj se tako težko odločijo.«

BRANE STRUMBELJ (Novotek) — strojni ključavničar, 23 let: »Lani sva v Rovinju s prijateljcem Marjanom pod sotorom preživela nekaj lepih dni. Letos grem spet s sotorom, vendar bil sedem let tabornik, mi je najbolj všeč taborniška. V Novoteku imamo počitniški dom v Novem gradu in na Veliki planini so izredne možnosti za cenen počitek, ki ga naši zaposleni vedno bolj koristijo.«

SLAVKO DOKL

MOKRONOG, to prijazno dolenjsko mestce je v zadnjih letih precej spremenilo svojo podobo. Foto: S. Dokl

Pesem spremija Šentvid

Pokrovitelj I. kulturnega tedna v Šentvidu pri Stični je Stane Kavčič

ŠENTVID, 9. jul. Danes so člani pripravljalnega odbora za kulturni teden, ki bo od 25. julija do 9. avgusta posvečen 20-letnici delovanja Slovenskega okteta, seznanili novinarje s obsežnimi pripravami in potekom del, ki so zadnje mesece naravnost prebrala prebivalce tega lepa slovenskega kraja in njegove širše okolice. Krajevne skupnosti Šentvid, Temenica in Dob, kjer živi nekaj nad 3500 ljudi, naravnost tekmujejo, da bi se domačini kar najbolje pripravili na veliko srečanje ter na prireditve, ki jih čakajo.

eno izmed novih kulturnih središč širše dolenjske pokrajine. TONE GOSNIK

»Po dvajsetih letih se vračamo prav v prijetni Šentvid, kjer smo leta 1950 prvič prišli spet na kraj, ki je bil naš dom.«

ZUŽEMBERK
Pionirji - filatelisti bodo razstavljali

Prvo pionirsko filatelistično razstavo Dolenjske bodo v nedeljo 12. julija odprli v Žužemberškem domu TVD Partizan. Razstavljalo bo 30 pionirjev-filatelistov iz 30 krajev mesta, Kočevja, Šentjerneja, Vavte vasi in Žužemberka. Razstavljenci bo okoli 800 listov s približno 5000 znamkami. Zbirke bo ocenila posebna žirija. Razstavljavci bodo prejeli diplome in praktična darila. Za filateliste bo ta dan na voljo poseben spominski žig.

Hkrati bo v istem prostoru odprtitev razstave slik iz bogate zbirke znanega slikarja-amaterja Franca Minkarja iz Žužemberka. Razstavljenci bodo večinoma zanimivi motivi iz slikovni doline reke Krke — tihožitja in olju in pastelih.

Filatelistična razstava bo odprta samo en dan, razstava slik pa bo odprta do vključno 19. julija. M. S.

Prosilcev več kot denarja

V ribniški občini rešujejo stanovanjske zadeve borcev NOV

Stanovanjsko vprašanje borcev NOV se v zadnjih letih rešuje v ribniški občini z vso prizadetostjo. Z denarjem, ki ga je dala v te namene družba, je bilo v zadnjih letih rešenih precej najbolj kričedih primerov udeležencev NOV.

Namensko odvajanje denarja v sklad za gradnjo stanovanj udeležencem NOV bo omogočilo, da bo precej prosilcev prišlo do potrebne gradnje ali pa gradnje nove hiše. Ker so bile v ribniški občini večje potrebe kot sredstva, oz. možnosti, da bi ugodili vsem prosilcem, so denar, ki se zbirna na skladu za gradnjo stanovanj, borcem vezali pri banki in bodo tako zbrali v dveh letih nekaj nad 3.000.000 dinarjev. Vezanje denarja ima dobro stran, ker se bo obralo za borčevske potrebe več denarja, slab pa v tem, ker morajo prosilci dlje časa čakati na posojilo. Tako bodo zadnji prosilci prišli na vrsto šele leta 1972.

Prosilce za dodelitev posojila še vedno prihajajo in s njihovi potrebami po denarju. Vseh prosilcev je sedaj še okoli dvesto. Kljub dotoku denarja v letih 1970 in 1971, ne bo dovolj denarja za nove posojila. Zato so na zadnji seji komisije za skrb za borce NOV razpravljali, kje se dobi potrebni denar, da bo stanovanjski problem borcev NOV v ribniški občini dokončno rešen.

Večakorbi bi moral biti del denarja, ki ga ribniška občina prejema od republiškega sklada za dodeljevanje posojil udeležencem NOV, večji kot je. KAREL ORAZEM

Turistična karavana 70 gre na pot v soboto

V soboto bo odšla iz Cerknice na pot turistična karavana 70, ki jo organizira ZSAM Cerknica s sodelovanjem industrije pohištva Brest in Kovinoplastike v počastitev dneva soferjev 13. julija.

Pot turistične karavane 70 bo dolga 300 kilometrov, obšla pa bo Kranj, Ljubljano, Brnik, Celje, Laško, Novo mesto, Velike Lašče in Lož, kjer bo cilj te karavane po Sloveniji.

Celotna karavana je nekakšen rally v malem. Udeleženci — tekmovalci, do sedaj se jih je prijavilo nekaj več kot 40, bodo morali progo prevoziti v določenem času, ki ga bodo kontrolirali na treh vršnih postajah, opravičilo pa bodo morali tudi 100 metrov spretnostne vožnje. Pet voznikov, ki bodo nabrali najmanj kazenskih točk, bodo nagradili s praktičnimi nagradami. J. P.

Kako pritegniti učence?

Za šolski center kovinarske stroke v Kopru je malo zanimanja

Na šolskem centru kovinarske stroke v Kopru se letos že tretje leto borijo s problemom posebne vrste. Ugotavljajo namreč, da je zanimanja sol za vpis na to šolo vedno manjši. Letos so objavili razpis za 94 dijakov prvih letnikov, vpisalo se jih je le 37.

Zato so sklenili, da razpis ostane v veljavi vse do prvih solskih dni, da se bodo tako lahko vpisali tudi tisti učenci osmih razredov, ki imajo opravne izpite. Na šoli menijo, da je predvsem visok standard na tem področju vzrok za tako majhno zanimanje učencev za poklicno šolo.

Po končani osemletki se jih večina odloči za gimnazij in druge srednje šole, na kovinarsko šolo pa prihajajo le tisti, ki menijo, da drugod ne bodo mogli izdelovati. Po drugi strani pa je na šolskem centru kovinarske stroke v Kopru vse več vajencev, ki imajo njihova podjetja tu plačujejo solanje. Še prejšnja leta je bilo več redno vpisanih dijakov, letos pa so vajenci že v večini. B. JEŽ

ILIRSKA BISTRICA

Vojaki so začeli graditi cesto v Brkinih

ILIRSKA BISTRICA, 9. julija — Vojaki iz ilirskobistriških enot bodo jutri začeli graditi novo cesto, ki bo povezala dve vasi v Brkinih. Nekatera zemeljska dela na 4 km dolgi trasi med vasema Pregraje in Preložo so končali že lani jeseni. Za prihodnji teden se bodo vojaki pridružil skupine mladink in mladincev iz ilirskobistriške občine. Dela na cesti financirata občinski centralni sklad Ilirski Bistrica in cestni sklad Slovenije. Če bo vreme ugodno, bodo prvi avtomobili zapeljali po novi cesti še sredi septembra letos. A. P.

Tretjina borcev slabo živi

Žalostni podatki o razmerah borcev v občini Trebnje

Več kot tretjina borcev NOB, ki žive na območju trebanjske občine, ima izredno slabe dohodke. Pri tem so najbolj prizadeti kmetje, borci, ki razen nekaj davčnih olajšav nimajo nobenih drugih ugodnosti. Zato predlagajo republiko, naj čimprej z zakonom uredi socialno varstvo za kmete, borce, ki jih je treba glede pravic izenačiti z drugimi skupinami borcev.

Tako ugotavlja obsežna analiza o socialnih razmerah borcev NOB, ki so jo pripravili zato, da bi dobili natančnejšo podobo življenjskih razmer udeležencev narodnoosvobodilnega boja.

Od 467 borcev NOB, kolikor jih je zajel popis, jih je skoraj polovica sodelovala v osvobodilnem boju že pred letom 1943 in kar 78,2 odstotka vseh borcev NOV, ki imajo priznano sodelovanje v dvojnem štetju, je bilo v partizanskih enotah že pred kapitulacijo Italije. To dokazuje, da so prizadeti slabi borci z ugodno udeležbo, ki so družbene pomoči še posebno potrebni.

Podatki o dohodkih nekdanjih borcev namreč kažejo, da jih ima 230 mesečni dohodek na družinskega člana pod 500 dinarji, 88 pa celo pod 300 dinarji. Od skupno 79 kmetov borcev ima kar 40 mesečni dohodek na družinskega člana manjše od 300 dinarjev, kar pomeni, da se komajda preživljajo.

Se več kot to pove podatki o starosti: 60 borcev kmetov je starih nad 50 let in mnogi med njimi zaradi bolehnosti ne morejo več dobro obdelovati zemlje in so v resnici še v večji stiski, kot dokazujejo izračuni o katastrskem dohodku. Kar 45 kmetov borcev je po podatkih analize trajno bolnih, oziroma takih, da potrebujejo tudi tujo pomoč.

Zaradi opisanih razmer meni komisija za zadeve invalidov in borcev NOB, da je treba z urejanjem borčevskih vprašanj pihotiti. Ker občina sama ne more sama zagotoviti dovolj pomoči, bo najnujna izdatnejša pomoč širše družbene skupnosti. Ker so se povečali življenjski stroški, je komisija predlagala, da se povečajo priznavalnine.

Ker občina sama ne more dovolj pomagati kmetom

borcem, ki so najbolj prizadeti, je komisija predlagala, naj bi njihovo socialno varstvo uredili z zakonom, za vključitev pa naj bi bili ti ljudje deležni davčnih olajšav tudi iz republiškega in zveznega prispevka. Komisija je tudi predlagala, da bi v republiškem merilu poskrbeli za redne zdravniške preglede in zdravljenje nekdanjih borcev. MARJAN LEGAN

Tovornjak pod cesto — voznik mrtev

TRZICA, 9. julija — Danes sporno se je na Ljubelju smrti ponesrečil voznik tovornega avtomobila Karel Albreht, doma iz Ljubljane. S tovornjakom, natovorenim s cementom je pripeljal iz Avstrije. Pri Begunskih plazih so na vozilu odpovedale zavore. Da bi tovornjak ustavil, je zapeljal v hrib, od koder je vrglo vozilo nazaj in pod cesto. Voznik je na kraju nesreče umrl. M. S.

Smrtna nesreča pri delu

CELJE, 9. julija — Včeraj popoldne se je v Vojniku pri Celju pripetila huda nesreča. Šestinsedemletni Jakob Kranjc, doma iz Prosenjakovega pri Sentjurju je med delom omahnil s balkona in se pri padcu na gramoz in opeko tako poškodoval, da je na kraju nesreče umrl.

Nesreča se je pripetila, ko je Jakob Kranjc pomagal Francu Fidlerju postavljati leseno ograjo ob hiši. Stal je na balkonu štiri metre nad zemljo. Od tu je padel na tla in s njim padcu zlomil lobanjsko dno.

Na kraju nesreče je odšla posebna komisija, ki jo vodi Vlado Klarič, preiskovalni sodnik okrožnega sodišča v Celju. Vzroka nesreče še niso ugotovili. I. S.

Umrli pri padcu z voza

MARIBOR, 9. julija — Včeraj okoli 15. ure se je pripetila prijetna smrtna nesreča, v kateri je izgubil življenje 85-letni upokojenec Ivan Avter iz Dogobovskega polja pri Reki. Pokojnik je popoldne pasel na Dobovskem polju krave. Po končani paši je vpregel kravi v voz in sedel nanj. Kravi sta hitro potegnili. Avter je zaradi tega izgubil ravnotežje in padel z voza. Zivali sta ga z voznikove vlecke s 30 metrov. Zaradi hudih telesnih poškodb je na kraju nesreče umrl. B. C.

Vprašanja odbornikov

Kdaj šola na Jelšovcu?

Podružnična šola na Jelšovcu pri Trebnju ima eno najslabše šolsko poslopje v Sloveniji, zato prebivalci tamkajšnjih krajev težko pričakujejo, kdaj bodo začeli graditi novo stavbo. Občani že četrto leto plačujejo krajevni samoprisevek za šolstvo, republika je obdrževalna skupnost pa je za šolo Jelševce in Trebnelno dodelila 920.000 dinarjev po šoli, občinska skupščina Trebnje je pozimi sprejela program, ki je predvidevala splošni začetek gradnje.

Ker se graditev še ni začela, je odbornik Franc Kovar, ki je šolstva na zadnji seji občinske skupščine Trebnje vprašal, kje so vzroki za to. Na odborniško vprašanje je odgovoril Ciril Pevec, predsednik občinske skupščine. MARJAN LEGAN

NEVARNO KRIZIŠČE — Križišče v Podturnu pri Dolenjskih Toplicah (na sliki), ki povezuje Dolenjsko z Rogom je zelo nevarno; vidljivost je slaba, ker huše zastirajo pogled. Zdad, ko so križišče asfaltirali, ne bi smeli pozabiti še na ogledalo, ki bi omogočilo boljše preglednost. Foto: S. Dokl

EKSPRESNA IZDELAVA KLJUČEV

VSAK DELAVNIK OD 7.30—21. URE

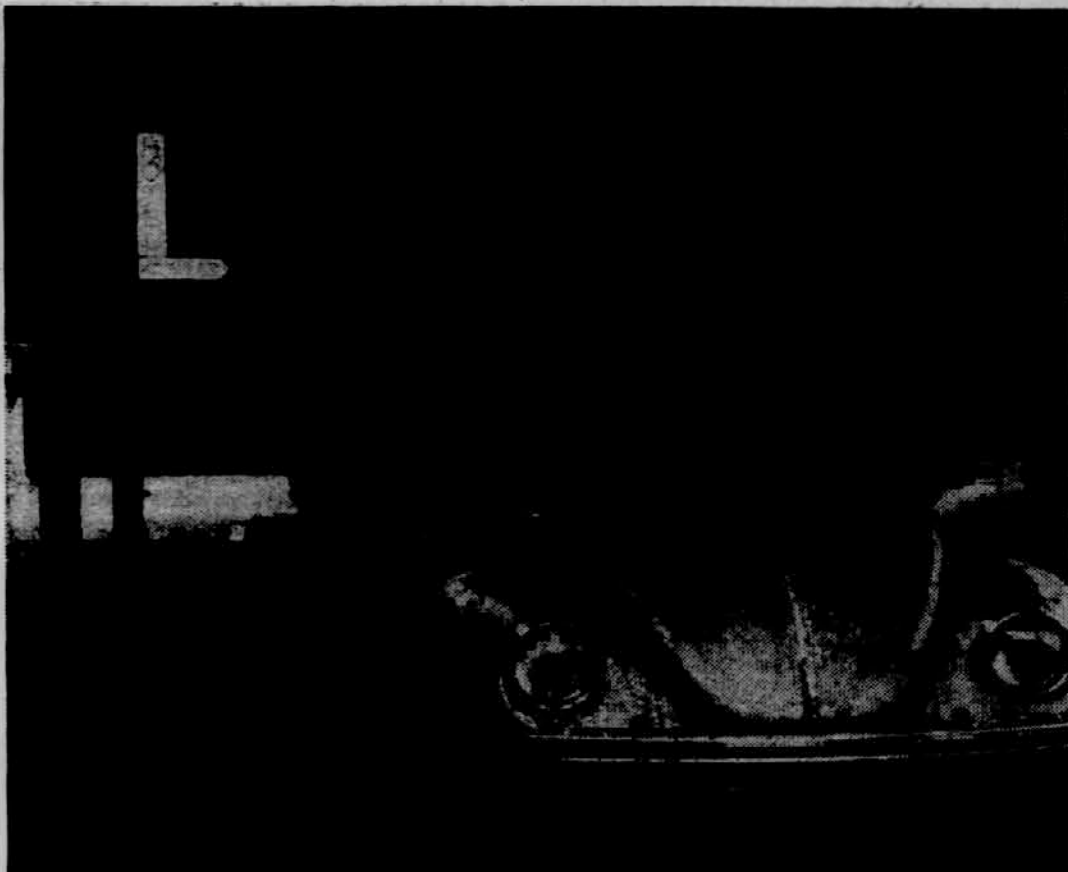
- za stanovanjske prostore
- za vse vrste avtomobilov in mopedov
- tudi popravila ključavnice
- zelo ugodne cene

SUPERMARKET KLET · KLET · KLET

9. sredi septembra letos. A. P.

CEMENT IZ AVSTRIJE — O preechem pomanjkanju cementsa pri nas sredi gradbene sezone najbolj zgovorno pričajo vedno pogostejši zaletiški tovornjaki v jugoslovansko registrirani čez Ljubelj v Avstrijo, od koder se vračajo tovornjaki z vrečami cementsa (na sliki). Mnogi graditelji radi plačajo nekoliko višjo ceno in carino, samo da lahko nadaljujejo začeto gradnjo. Foto: M. Kregar

10 MRTVIH V HELIKOPTERJU — Blizu Watzmanna v Zahodni Nemčiji se je zrušil nemški vojaški helikopter, v katerem je bilo tudi več francoskih vojakov, ki so sodelovali na mešanih francosko-nemških manevrih. Pri nesreči je bilo ubitih deset vojakov, med katerimi je tudi šest Francozov. UPI

ODPRAVA V ATLAS — Sinoči je odpotovala iz Ljubljane prek Italije šestčlanska odprava, ki se bo povzpela na več vrhov v Atlasu. V načrtu imajo štiritisočake Afella, Akiod, Raš n' Ounoukrim, Timesguida in Toublak, po katerem nosi skupina tudi ime, in je najvišji vrh (4185 m) v severni Afriki. Vodja odprave je Gregor Rupnik, člani pa Peter Soklič, Tomaž Kavar, Marko Goršič, Marija Kavar in Vida Markež. Foto: Busić

Skrbne priprave v Lusaki

Posvetovanje nevrščentih bo doseg največji sestanek v Afriki

NAIROBI, 9. julija (Tanjug). Kot poročajo iz Lusake, se Zambija intenzivno pripravlja na sestanek nevrščentih, predviden za 8. septembra. Zambijska vlada je ukrenila vse, da bi se v Lusaki, ki je gostiteljska, primerno pripravili na ta najpomembnejši mednarodni dogodek v državi, odkar je postala neodvisna. Pred dvema mesecema so v bližini Lusake začeli graditi veliki konferenčni center, kjer bo dvorana za tisoč ljudi in 60 vil za voditelje delegacij. Gradnja poteka uspešno. V zambijskih vladnih krogih menijo, da bo posvetovanje nevrščentih v Lusaki preslovo vse sestanke, ki so bili do sedaj v Afriki. V Zambiji pričakujejo 3500 obiskovalcev delegatov, novinarjev in gostov. Modernizirali so telekomunikacijske naprave in poskrbeli za nove telefone in teleks — v vrednosti 700.000 dolarjev. Lusaka namerava prisrčno sprejeti tudi člane stalnega komiteja, v katerem so predstavniki 16 držav, ki bodo prišli 26. julija. Na sestanku v Lusaki se bo stalni pripravljalniki komiteja dokončno pripravili za septembrosko srečanje, ki ga v vsej Zambiji že nestrjno pričakujejo.

Podpora zahtevi študentov za priznanje naziva „dr.“

Zvezni socialnozdravstveni zbor sprejel sklep o poslovanju skladov pokojninskega in invalidskega zavarovanja

BEograd, 9. jul. (Tanjug). Socialno-zdravstveni zbor zvezne skupščine je sprejel osnutek programa svojega dela do julija 1971. leta. Danes so sklenili, da bodo program sprejeli v septembru.

V debati, v kateri je sodelovalo okrog 20 poslancev in predstavnikov zveznih organov in organizacij s tega področja, so opozorili, da so zakon o strokovnih nazivih in akademskih stopnjah sprejeli leta 1963 in da nekaterih njegovih določil sploh niso izvajali. Govorniki so v glavnem popolnoma podprli zahtevo študentov medicinskih in stomatoloških fakultet in mladih zdravnikov, da je sprememba zakona nujno potrebna in da jim morajo spet vrniti naziv doktorja medicine. Zastopali so stališče, da gre za udomačeno strokovni naziv, ki ga ne moremo istovetiti s naslovom doktorja medicinskih ved. Udeleženci razprave so podarili, da se s to zahtevo strinjajo vsi jugoslovanski zdravniki, njihova društva, fakultete in predstavniki organov nekaterih republik. Ta zahteva izvirja iz praktičnih potreb, saj je treba določiti pravo mesto in vlogo strokovnjakov, ki prihajajo z medicinskih fakultet. Zdravniki, ki so diplomirali po letu 1963, so ponekod v nekoliko neenakopravnem položaju v primerjavi z malo starejšimi kolegi in so oskudni za svoje pravice ne samo v naši državi, temveč tudi v inozemstvu. Na koncu razprave so sklenili, da bodo zahtevali ponovno preučevanje zakona, ki ga uradno sprejeli v Pekingju, ki so ga uradno sprejeli v Pekingju. Vse večja teža, s katero nastopa Kitajska na mednarodnem prizorišču, je eden izmed odločilnih elementov naše dobe, je izjavil francoski minister za zdravje Andre Betancourt na svojem uradnem obisku v Pekingju. Po Malrauxovem zabavnem obisku na Kitajskem leta 1965 je Betancourt prvi član francoske vlade, ki so ga uradno sprejeli v Pekingju. »Vse večja teža, s katero nastopa Kitajska na mednarodnem prizorišču, je eden izmed odločilnih elementov naše dobe,« je izjavil francoski minister za zdravje Andre Betancourt na svojem uradnem obisku v Pekingju. Po Malrauxovem zabavnem obisku na Kitajskem leta 1965 je Betancourt prvi član francoske vlade, ki so ga uradno sprejeli v Pekingju.

Zadnje vesti

U Tant danes odprl prvi svetovni kongres mladine

Kongresa se udeležuje okoli 600 delegatov — Nezadovoljstvo med njimi

ZDRUŽENI NARODI, 9. jul. (Tanjug). Generalni sekretar Zdrženih narodov U Tant je danes odprl prvi svetovni kongres mladine. Na mlado generacijo je naslovljen poziv, naj se spoprime z osnovnimi vzroki zdajšnjega nezadovoljstva, ki izkazuje močan občutek, da nekaj ne gre dobro v svetovnih poslih.

Svetovnega kongresa mladine se udeležuje okoli 600 delegatov mladincev iz 110 dežel članic ZN, 108 dežel članic in mednarodnih organizacij ter iz 61 nesamoupravnih teritorijev. Jugoslovansko delegacijo vodi predsednik ZMJ Janko Kocijančić. »Vzelo me je strah,« je dejal U Tant v predgovoru govoru, »da se bo sedanje nezadovoljstvo stanje nadaljevalo in da ne bo resnične miru vse dotlej, dokler se vlade velikih in malih dežel, močnih in slabih, ne bodo držale obvestosti ustanovne listine Zdrženih narodov.« Drug bistven vzrok sedanjih težav v svetu je, po U Tantovih besedah, v prepadu, ki obstaja med razvitimi in nerazvitimi svetovi. Dejal je, da je varnost nenogrešljiv pogoj za razvoj, hkrati pa je razvoj neolitično stabilnost. Vse dotlej, dokler bogate dežele ne bodo spoznale, da ne morejo živeti v ozkih bogastvih, obkoljenih s puščavami siromaštva, da se ne morejo upreti od puščavskega pešaka s črtnimi sidovi, imigrantskimi kvartali in drugimi, ne bo gibanja naprej k ljudski solidarnosti, ki je zavrnitljivejša, je dejal U Tant.

Kongres je zelo toplo pozdravil U Tantov govor. Popoldne so bile žive razprave okoli predlaganega dnevnega reda in načina, vodenja kongresa. Mnogi delegati so nezadovoljni zaradi načina izbire udeležencev kongresa čuti pa se tudi odprto odpor postopki, da se kongres spremeni v neko majhno diplomatsko s'kupščino in da se razpravlja za zaprtimi vrati.

Manevri na Madžarskem

MOSKVA, 9. julija (TASS) — Skupne oborožene sile dežel članic varšavske pogodbe so imele od 1. do 9. julija na ozemlju Madžarske skupne štabne manevre operativnih sil suhozemnih sil, protiletalske obrambe, letalstva in mornarice. Manevre je vodil maršal Ivan Jakubovski, vrhovni komandant skupnih sil.

Zbližanje Pariz - Peking

Sartre napoveduje »državljanstvo vojno« »Tovarne so postale ječe«

OD NASEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA PARIŽ, 9. jul. — (Po telefonu) »Francoska vlada priključuje velik pomen razvoju odnosov z LR Kitajsko,« je izjavil francoski minister za zunanje zadeve Andre Betancourt na svojem uradnem obisku v Pekingju. Po Malrauxovem zabavnem obisku na Kitajskem leta 1965 je Betancourt prvi član francoske vlade, ki so ga uradno sprejeli v Pekingju. »Vse večja teža, s katero nastopa Kitajska na mednarodnem prizorišču, je eden izmed odločilnih elementov naše dobe,« je izjavil francoski minister za zdravje Andre Betancourt na svojem uradnem obisku v Pekingju. Po Malrauxovem zabavnem obisku na Kitajskem leta 1965 je Betancourt prvi član francoske vlade, ki so ga uradno sprejeli v Pekingju.

Inspektorji so ostro ukrepali

Sredi sezone so v Splitu prekatgorizirali hotele in gostišča

SPLIT, 9. julija (Tanjug). — Trinaš inspektorji v Splitu so prepravili znanim hotelskim naseljem »Trstenike« in »Ineks Duvlovo« v Splitu ter »Resnika« v Kaštelih, da bi v tej sezoni obratovali kot objekti B-kategorije, ki jih predpisuje pravilnik o kategorizaciji gostinskih obratov, ki je v veljavi od začitka leta. Če bi hotelska podjetja »Split«, »Ineks turisti in »Kaštelanska riviera« ostala glava, bodo inspektorji zahtevali intervencijo okolišnjega javnega tožilstva v Splitu.

Delegacija gradbincev na Dunaju

BEograd, 9. julija (Tanjug). — Delegacija sindikata gradbenih delavcev Jugoslavije, ki jo vodi predsednik zveznega odbora tega sindikata Vladimir Stjepović, je danes odpotovala iz Beograda na Dunaj.

Med tridnevним obiskom se bodo člani delegacije pogovarjali s predstavniki avstrijskega sindikata, kaj bi bilo treba storiti, da bi bile pravice in koristi jugoslovanskih gradbenih delavcev, zaposlenih v Avstriji, bolj zaščitene.

Obsodbe v Atenah

ATENE, 9. julija (UPI). — Vojna sodišča v Atenah je danes obsodilo tri študente, ker so baje kovali zaroto proti režimu. V zadnjih dveh dneh so za enako dejanje obsodili še 13 ljudi.

Prepoved »Dimitrovgradske kronike«

LESKOVAC, 9. julija (Tanjug). — Okrožni javni tožilac v Leskovcu Blagoje Gligorjević je objavil sklep o začasnem prepovedi prodaje knjige »Dimitrovgradska kronika«, ki jo je v bolgarskem jeziku izdalo časopisno založništvo podjetje Bratstvo v Nišu. Sklep je pojasnil s tem, da je knjiga vloga komunistične partije Jugoslavije med NOB v tem kraju ni pravilno orisana.

Konca sveta ne bo

»Preteča« galaksija IC 3258 bo letela do Zemlje 10 milijard let

LJUBLJANA, 9. julija — Pred dnevi je svetovni tisk (in tudi naš časnik) objavil vest, da je nekje v ozvezdju Device prišlo do vesoljske katastrofe, ki je povzročila, da je galaksija IC 3258 spremenila smer gibanja in da zdaj s fantastično hitrostjo 500 kilometrov v sekundi drvi proti naši rodni galaksiji — Rimski cesari. Iz vesti so nepoučeni posredno zaključili, da se približuje konec sveta, zato smo se obrnili na astronomsko-geofizični observatorij na Golovcu, ki nam je posredoval tole pojasnilo. »Vesolje sestavlja metagalaksija, ki ima dve jati. Prvo jato sestavljajo naša rimska cesta in še dvestaj galaksij, druga jata v njej je tudi omenjena galaksija IC 3258, pa je precej širše od naše, saj šteje okoli 2500 galaksij. Središče metagalaksije je v tej stasnejši jati, ki pa je od nas oddaljena tisoč milijard razdalj Zemlja-Sonce. »Preteča« galaksija IC 3258 bi potemtakem potrebovala pri hitrosti 500 kilometrov v sekundi za pot do Zemlje okoli 10 milijard let. Zaradi galaksije IC 3258 torej še ne bo tako kmalu konec sveta. Astronomski razdalje ni podobne zemeljskim. Če namreč razdaljo Zemlja-Galaksija IC 3258 (približno premerčnoma v kilometre, jih moramo zapisati kar 330.000.000.000.000.000.000). Trelebusni in tragi povzročijo o koncu sveta so bili torej odveč. M. BAUER

Priprava za sejo v jeseni

Komisija predsedstva ZKJ o vlgi zdravstva in socialnega varstva

BEograd, 9. julija (Tanjug). — Komisija predsedstva ZKJ za socialno politiko bo jeseni organizirala razširjeno sejo, na kateri bodo razpravljali o tretiranju socialnega varstva in zdravstva v predlogih srednjeročnih planov o razvoju, govorniki pa bodo tudi o nekaterih družbenih in idejnih vprašanjih, ki jih predstavlja tako zagotoviti zdravstveno varstvo prebivalstva in uresničiti sistem zdravstvenega varovanja. O pripravah na ta sestanek in širši tematiki, o kateri nameravajo razpravljati so člani komisije govorili na današnji seji, na kateri so navedli tudi precej načelnih opazanj in ugotovitev. Današnja razprava je bila tudi priložnost pogovoriti se o težavah, ki se že dle kaže pojavljajo na tem področju. Kot je bilo rečeno, naj bi bila ZKJ pobudnik dejavnosti, da bi problematiko hitreje reševali, prišli do novih spoznanj in predvsem do realne ocene o možnostih skupnosti. Pri pomnili so tudi, da bi bile lahko nekatere zahteve s področja socialnega varstva nekoliko bolj skromne in da bi bilo treba uresničiti to, kar je bilo predvideno.

Nemiri v Čilu

SANTIAGO, 9. julija (AP). — V glavnem mestu Čila so siloviti izbruhali spopadi med delavci študenti in policijo. Poročajo, da je policija enega študenta ubila, dva pa sta ranjena. Spopadi so se začeli po enodnevnih stavki delavcev, ki so zahtevali večje mese.

Telegrami

SESTAVLJANJE VLADE — HELSINKI.

Pogajanja o sestavi finske vlade se bližajo koncu. Pričakujejo, da bo majhna kmetijska stranka izpadla iz koalicije. Če se bo s tem strinjala tudi stranka centra, potem bo že strinjena tudi stranka desnice, ki jo sestavlja nova vlada — je izjavil predsednik parlamenta Rafael Pasio. V vladi bi bili socialni demokrati in ljudska demokratska zveza s komunisti, liberalci, švedska ljudska stranka in stranka centra.

INDIJSKE DOBAVE ZAR — NEW DELHI.

Indija se bo kolikor mogoče potrudila, da bi dobavljala ZAR stroje, težka vozila in druge proizvode iz jekla, ki jih sicer primanjkuje tudi Indiji. To je indijski minister za zunanjo trgovino Mišra zagotovil ministru za gospodarstvo in trgovino ZAR Zaklju, ki se v New Delhiju pogaja o razširitvi gospodarskega sodelovanja med državama. Pogovori se nanašajo tudi na nadaljnji razvoj tristranskega gospodarskega sodelovanja z Jugoslavijo.

CENE V FRANCIJI — PARIZ.

Francoski finančni minister Valéry Giscard d'Estaing je izjavil, da bodo cene v Franciji narasle letos preko predvidenih 4 odstotkov. Rekel pa je, da se bo tudi narodni proizvod povsaj priliki povečal za več kot za pričakovanih 5 odstotkov.

EKSPLOZIJA — DZEDA.

V neki tovarni v Riadu je eksplodiral butan. Pri tem je izgubilo življenje osem ljudi, 18 pa je bilo ranjenih. Eksplozija je bila tako močna, da je pričakovala 29 hiš.

SHAKESPEARE NA NOVIH BANKOVCIH — LONDON.

Angleška banka je izdala nov bankovec za 20 funtov. Na eni strani je portret kraljice Elizabete, na drugi pa lik velikega dramatika Williama Shakespeara. To je prvi iz serije novih bankovcev, ki so jih napovedal marca 1968. leta.

NOVA VOJASKA JUNTA — LA PAZ.

Novo bolivjsko junto, ki naj bi vsak čas prevzela oblast v vojski namesto odstavljene glavnega poveljnika generala Juana Joseja Torresa, bodo sestavili general Rogelio Miranda, letalski general Fernando Sittori in pomorski kapetan Oscar Monje Roca.

Pa še to:

TUDI SAMOPOSTREZBA — Beogradjanci.

Ki želijo dobiti na občinskem sodišču III pred kot v petih mesecih rešeno vlogo, morajo sami pripraviti strokovno, da jim ni tipika rešitev — kajti sodišča hudo primanjkuje stroješčak. Vsa sreča, da sodišču ne primanjkuje še sodnikov. Tem namreč zakon ne dovoljuje — honorarnega sosenja...

SONCE

vide 4.18
zaide 19.32

VREMENSKO POROČILO

Prognošična karta za 10. julij 1970 ob 07. uri

LUNA

vide 10.04
zaide 22.31

kraj	ob 7. uri	ob 13. uri
Ljubljana	mežla 17	jasno 29
Ptuj	jasno 17	poloblačno 28
Koper	jasno 16	jasno 27
Murav	jasno 8	jasno 9
Maribor	jasno 18	jasno 29
Si Gradec	jasno 18	nevihta 25
Reka	jasno 17	jasno 29
Čeje	jasno 17	—
Novo mesto	jasno 22	jasno 28
Fulj	jasno 23	jasno 28
Koper	jasno 23	poloblačno 28
Hvar	jasno 22	poloblačno 28
Dubrovnik	jasno 25	jasno 29
Zagreb	jasno 18	jasno 28
Sarajevo	jasno 22	poloblačno 28
Beograd	jasno 26	jasno 29
Ploče	jasno 26	jasno 29
Skopje	jasno 19	jasno 32
Colevoj	—	jasno 29
Gradec	jasno 17	jasno 28
Dunaj	jasno 20	jasno 27
Bernek	—	jasno 29
Milano	poloblačno 18	jasno 27
Genova	poloblačno 21	poloblačno 27
München	poloblačno 16	poloblačno 26
Zürich	poloblačno 15	poloblačno 25
Rim	jasno 20	—
Pariz	plaha 17	poloblačno 28
Berlin	jasno 20	poloblačno 28
Stockholm	jasno 18	oblačno 24
Moskva	jasno 19	jasno 25

Vreme in temperatura 9. julija 1970

Na prvi seji iniciativne odbora za pripravu Kulturne skupnosti Ljubljane se je kljub kopici predlogov zataknilo že pri natančnejši definiciji kulturne skupnosti: kaj naj bo in s čim naj se ukvarja. Udeleženci pogovora so predlagali nekatere ukrepe, da bi Skupnost, v kateri bodo prisli tudi gledališke hiše, Filharmonija, galerije in muzeji, ne ostala zgolj mehanski vsota posameznih komisij, ampak ustanova, ki bi odstranjevala težave, s katerimi se še vedno otepa naše najvidnejše kulturne institucije.

Kljub dobrim namenom in dolgoročnim koristim, ki se obetajo, pa lahko ta odločitev zaradi začasnih težav, zlasti pa zaradi pisane strukture ustanov, ki bi se vsem svojim problemi znašle pod skupno streho, pripelje do nekaterih novih nevarnosti, ki jih je težko napovedati — takšna usoda je namreč že doletela sorodni ustanovi v Beogradu in Zagrebu.

IZTOK ILICH

Napoved za danes:

VREMENSKA SLIKA

Osrednja nevihtna fronta je zajela Alpe in se počasi pomika proti vzhodu. Deloma vpliva tudi na vreme pri nas. Iznad Velike Britanije doteka proti zahodni Evropi znatno hladnejši zrak.

SLOVENIJA

Jutri bo pretežno jasno, zjutraj v nekaterih kotlinah meglata, popoldne zmerne pooblačitve, v notranjosti Slovenije posamezne nevihte. Najnižje nočne temperature okoli 12, v Primorju 20, najvišje dnevnene okoli 26.

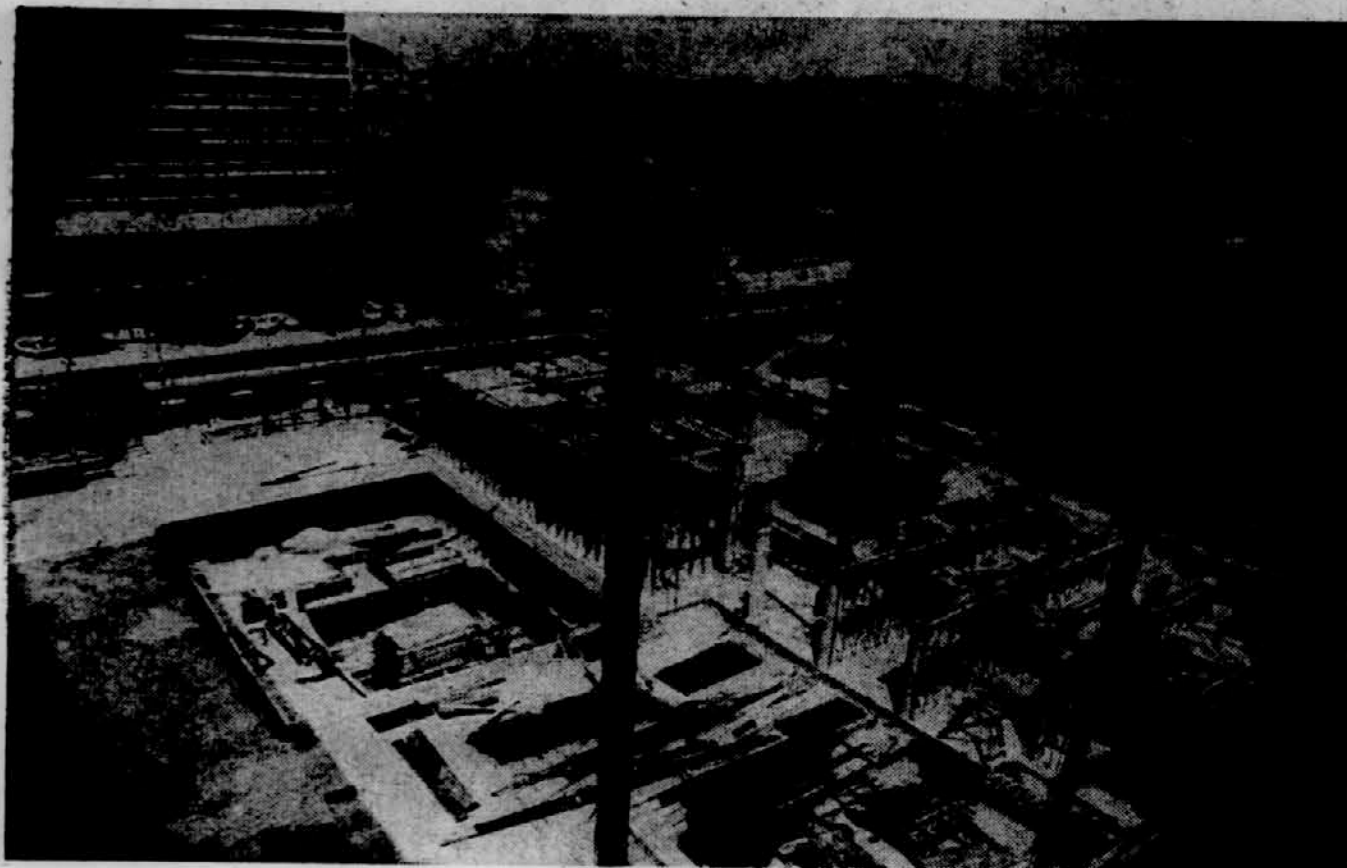
Izgleidi: Tudi v soboto se vreme ne bo spremenilo.

JUGOSLAVIJA

Sončno in toplo.

VAS NEZMOTLIV KAZIPOT PO DOMOVU IN TUJINI

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

NOVE GRADNJE V LJUBLJANI — Ob Titovi cesti bo raslo poslopje, ki ga je projektiral ing. arh. Edo Mihovc. To bo trgovska poslovna stavba, katere investitor in graditelj je SGP Groupslj. Bo 8-nadstropna in bo imela 17.000 m² površin. V dveh kletnih etažah bodo trgovine oziroma storitvene dejavnosti (frizer, slaščičarna, itd.) ter garaže, za zgornja nadstropja pa bodo interese šele poiskali. Poslopje naj bi bilo zgrajeno predvidoma do srede 1972. leta.

O sestavi svetov odloči snov

Ljubljanske krajevne skupnosti naj sestavijo svoje statute do novembra

LJUBLJANA, 9. jul. Na današnjem posvetovanju, ki ga je sklicala sekcija za komunalno samoupravo pri mestni konferenci SZDL in ki so se ga udeležili zastopniki 29 mestnih krajevnih skupnosti, pa predstavnik občinskih skupščin, mestne skupščine in socialistične zveze so sklenili: Krajevne skupnosti naj do konca letošnjega novembra sestavijo svoje statute, oziroma izpopolnijo stare.

mi in občinskimi skupščinami. No, v tem pogledu se je pokazalo, da je treba uveljavljati tudi območjske pisarne. V teh prostorih se lahko občani neposredno pogovarjajo s svojimi odborniki. Na posvetovanju so nadalje poudarili temeljno vlogo krajevne skupnosti pri pripravljanju vseljenske obrambe in civilne zaštite. Razprava so spodbudile prav tako razmere na področju stanovanjskega gospodarstva, in to posebej razmere na področju stanovanjske samouprave. Predlagali so, naj bi hišni sveti z nova postali pravne osebe. Torej, ni naj bi potemtakem spet vzeli v svoje roke redno vzdrževanje hiš. Rešili pa so tu zraven, da bi nemara odkrili obelisk, posvečen 93 padlim borcem in aktivistom iz let NOB in 250 borcem in več kot 300 aktivistom, kolikor jih je za revolucijo pripeljal ta kraj z okolico. Tovarna Račica bo isti dan priredila v Šentvidu veliko modno revijo, sledila pa bo večer opernih arij pr...

Občanov barometer

Želite morda avto?

Poslovalnica SAP-a. Levo od vrat je pisalna miza. Izza steklene pregraje gleda mlad, dolgoteljen mož z očali. Če hočete imeti avto in imate v žepu 75 dinarjev, stopite k njemu in dobili boste fiat 850. Ves dan bo vaš. Ko ga boste zvečer pripeljali nazaj, boste doplačali še 50 par za vsak prevožen kilometer. Sicer pa, podrobneje vas o tem seznanj. Zmago Bračun.

● Je to vaša stalna služba?
»Ne, študent sem — na Visoki šoli za socialne delavce. Tukaj sem samo honorarno.«
● Vam je delo všeč?
»Kar gre. Vsak dan spoznavam nove ljudi.«
● Imate raje nove ali stare, znane stranke?
»Boli so mi pri srcu stare. Vsa vem, komu dam avto.«
● Kako — je lahko tudi kaj narobe?
»Seveda. Ravno sedajle obdelujem tak primer. Nekdo je prišel, se pogodbeno posodil avto za dva dni in ga pripeljal po 14 dneh. Danes sem avto odklepan našel na parkirišču. Jasno je, da mi je ta čas pogojno vsaj pet stih las. Včasih se dogaja tudi to, da avto vidimo v Kopru ali Zagrebu, ko pa ga dobimo nazaj, trdi voznik da je z njim prevozil le 100 kilometrov.«
● In kako urejate take probleme?
»Preden dam avto iz rok, mi stranka da vse podatke. Na podlagi teh jo že nekako najdemo. Glede premlačenja števca pa stranki avtomatično zaračunamo 500 kilometrov na dan, ko opazimo kakšno manipulacijo.«
● Kaj pa imate največ dela?
»To je sedaj, v sezoni. Najhuje je ob petkih. Takrat ljudje rezervirajo vozila za nedeljo.«
● Kdo pa največ hodi k vam?
»Avtomobile si sposojajo vsi, od delavcev dalje. Sedaj, med dopusti, prihaja precej tujcev. Presenetljiv od, stotek odpade tudi na stranke iz drugih republik.«
● Vprašanje javnega delavca...
»Za daljši čas me zanima tole: če nekdo avtomobila ne vrne v roku, zakaj sodišče vidi v tem nezvestobo pogodbi in ne krajo vozila?«

Zmagu Bračunu je odgovoril odvetnik Stane Jeraj: »Razlika med tatvino in omenjenimi primeri je v tem, da pri tatvini storilec avto sam vzame, brez kakršnekoli privoljenja lastnika, v omenjenih primerih pa lastnik avto sam, prostovoljno posodi vozniku. Teh primerov torej ne moramo obravnavati kot kraje.«
MARJAN SKUMAVC

Pot turistične karavane 70 gre na pot v soboto

V soboto bo odšla iz Cerknice na pot turistične karavane 70, ki jo organizira ZSAM Cerknica s sodelovanjem industrije pohištva Brest in Kovinoplastike v počastitev dneva Šoferjev 13. julija.

Pot turistične karavane 70 bo dolga 390 kilometrov, obšla pa bo Kranj, Ljubljano, Brnik, Celje, Laško, Novo mesto, Velike Lašče in Loka, kjer bo cilj te karavane po Sloveniji.

Celotna karavana je nekakšen raly v malem. Udeleženci — tekmovalci, od sedaj se jih je prijaviло nekaj več kot 40, bodo morali progno prevoziti v določenem času, ki ga bodo kontrolirali na treh vmesnih postajah, opraviti pa bodo morali tudi 100 metrov spretnostne vožnje.

„Študent“ vse bolj radio

Radio Študent in RTV Ljubljana podpisala pogodbo o dolgoročnem sodelovanju

Radio Študent ne želi biti več le poskus, ki ga nekdo bolj, drugi pa manj hvale. Študentski Radio je postal — potem ko so v ponedeljek podpisali pogodbo o dolgoročnem sodelovanju z ljubljanskim RTV — del slovenske radiodifuzne mreže. Prav je tako, ko vemo, da ima radio Študent največ programa med vsemi lokalnimi radijskimi postajami. In še nekaj: radio ostaja kar zadeva programsko politiko, povsem samostojen. Da bi zvedeli še kaj več o načrtih in možnostih, smo se pogovorili z glavnim urednikom Radia Študent Jožetom Slančkom.

— Kaj vam nudi pogodba z RTV Ljubljana?
»Malč bolj mirno spanje. Dobili bomo mesečno dotacijo RTV je prevzela v upravljanje in vzdrževanje anteno in oddajnik, dobili bomo po...
— Omenili ste na prvem mestu dotacijo. Kako ste do zdaj krili stroške?
»Z majhno pomočjo Skupnosti študentov in z oglasi ter reklamami. Podjetja pa so nam žal denar pošiljali zvečen nepravilno in smo ime, lj precej težav.«
— Z dotacijo RTV so finančne skrbi mimo?
»Omenili ste na prvem mestu dotacijo. Kako ste do zdaj krili stroške?
»Z majhno pomočjo Skupnosti študentov in z oglasi ter reklamami. Podjetja pa so nam žal denar pošiljali zvečen nepravilno in smo ime, lj precej težav.«
— Z dotacijo RTV so finančne skrbi mimo?
»Omenili ste na prvem mestu dotacijo. Kako ste do zdaj krili stroške?
»Z majhno pomočjo Skupnosti študentov in z oglasi ter reklamami. Podjetja pa so nam žal denar pošiljali zvečen nepravilno in smo ime, lj precej težav.«

Oktoobra barmanški kongres

Oktoobra leto bo na Bledu v hotelu Golf kongres mednarodne barmanške federacije I. B. A. Tega največjega svetovnega zborovanja se bo udeležilo več kot dvesto barmanških predstavnikov iz tridesetih držav. V času kongresa bodo priredili tudi jugoslovanska sekcija barmanov, pripravili vrsto zanimivih degustacij, sletov, piknikov in nastav. Slikar Mario Vilhar bo pripravil v hotelu Golf razstavo svojih slik, predsednik I. B. A. Angelu Zolaju pa bo potočil spominško sliko Bledu. Nedvomno bo dostavilo za vse goste tudi degustacija v vili Blede. Za sbratelje pisarniških ovojnic bodo priredili tudi predstavniki priložnostno kvizov v omenjeni nekadi.

Tovornjak pod cesto — voznik mrtev

TRZIC, 9. julija. — Danes dopoldne se je na Ljubelju smrtno ponesrečil voznik tovornega avtomobila Karel Albrecht, doma iz Ljubljane. S tovornjakom, natovorjenim s cementom, se pripeljal iz Avstrije. Pri Begunjskem planu so na vozilu opovedale zavore. Da bi tovornjak ustavil, je sapeljal v hrib, od koder je vrglo vozilo nazaj in pod cesto. Voznik je na kraju nesreče umrl. M. S.

Ljubljanska kronika

Fies pred dvoranom Titovi — V soboto ob 20. uri se bodo na ploščadi pred dvoranom Titovi (odprto dražiliše) svrteli pari, ki ljubijo ples na prostem. Igrali bodo Mladi lev. Cena bo tako kot je v Ljubljani v navadi — 7 dinarjev.

Rojsava — V obeh ljubljanskih porodnišnicah se je večar rodilo deset deklic in deset dečkov. Največji deček, ki se je rodil v mestni porodnišnici, je tehtal 3700 gramov, najtejša deklica pa je prišla na svet v ključni porodnišnici in je tehtala 3800 gramov.

Forko — Danes bosta sklenila zakonsko zvezo dva para. Pogrebi — Danes na Zalah ne bo pogrebov.

JOSIP JESIH

Pesem spremija Šentvid

Pokrovitelj I. kulturnega tedna v Šentvidu pri Stični je Stane Kavčič

ŠENTVID, 9. jul. Danes so člani pripravljalnega odbora za kulturni teden, ki bo od 25. julija do 9. avgusta posvečen 20-letnici delovanja Slovenskega okteta, seznanili novinarje z obsežnimi pripravami in potekom del, ki so zadnje mesece naravnost prebrala prebivalce tega mesta slovenskega kraja in njegove širše okolice. Krajevne skupnosti Šentvid, Temenica in Dob, kjer živi nekaj nad 500 ljudi, naravnost tekmujejo, da bi se domačini kar najbolje pripravili na veliko srečanje ter na prireditve, ki jih čakajo.

»Po dvajsetih letih se vračamo prav v prelepi Šentvid, kjer smo leta 1950 prvič zapeli pred kmeti, delavci, gospodinjami in mladino. S slovensko pesmijo želimo posredovati občinstvu, ki je pred dvema desetletjema prvokrat prisluhnilo pesmi takrat komaj rojenega Slovenskega okteta. Potem, ko smo s našo pesmijo obšli skoraj ves svet, jo zdaj spet prinašamo zvestim Do-lančjem — tokrat s posebno željo: da bi kulturni teden prav tu prerasil v tradicionalna tekmovanja pevskih zborov, ki bodo gojili slovensko ljudsko pesem.«

Tako nam je med drugim dejal Tone Kozlevčar, priljubljeni baritonist Slovenskega okteta in pevec Ribničana Urbana, častni občan Ribnice in rojeni Šentvidčan. V plitvi stirihi mesecih so po njegovih zaslugi in zavoljo nesobnega prisrčanja članov Slovenskega okteta, živeli v Šentvidu kar štirje novi pevski zbori: pionirski mladinski, moški in ženski zbor s 170 člani, ki kljub izredno napornemu delu v kmetijstvu in vrtništvu, prizadevno vadijo ter se pripravljajo na velik celovečerni spored s katerim bodo 25. julija zvečer odprli prvi kulturni teden v Šentvidu.

Sredi trga bodo 26. julija odprli obelisk, posvečen 93 padlim borcem in aktivistom iz let NOB in 250 borcem in več kot 300 aktivistom, kolikor jih je za revolucijo pripeljal ta kraj z okolico.

Tovarna Račica bo isti dan priredila v Šentvidu veliko modno revijo, sledila pa bo večer opernih arij pr...

političnih organizacij, krajevne skupnosti in članov vseh društev ter njihovo sodelovanje, ureja te dni prijatelj Šentvid pri Stični, ki ves živi za svoj prvi kulturni teden. Poleg Kostanjevca na Krki, Trebnjega in nekaterih drugih razgibanih krajev obeta postati zdaj tudi Šentvid eno izmed novih kulturnih središč širše doljevske pokrajine.

TONE GOSNIK

Prometni strokovnjak svetuje

Mokre ceste so nevarne

Ze kratkotrajna nevihta lahko naredi iz ceste usodno drsnico

Vozno tehnični pogoji so letos zelo neugodni. Ceste se od zime sem še niso skoraj niti dobro posušile. Zato jih tudi pozno popravljajo in prav tako pozno pravilno obeležujejo s horizontalnimi oznacami. Vse to zelo slabo vpliva na varnost prometa, ki prav te dni postopoma dosega svoj vrhunec. To se pozna tudi po velikem porastu števila prometnih nesreč, posebno ob času, ko je na cestah največ motornih vozil.

Ze majhna kratkotrajna ploha, ki koma dobro zmehča cesto, jo spremeni v splozko drsno ploskev, na kateri motorna vozila popljujejo sem ter tja, drsijo s ceste, se zaletavajo v tiste spredaj ali v nasproti vozeče in podobno.

Res je, pogoji vožnje so zelo poslabšani. Vendar ne tako slabi, da bi moral voznik tako hitro izgubiti oblast nad vozilom, čeprav so prvi kilometri vožnje po komaj mokri cesti najbolj nevarni. Tako situacijo morajo vozniki resno upoštevati. Treba je zmanjšati hitrost vožnje, sorazmerno povečati varnostno razdaljo in izogibati se naglega zaviranja. Vedeti je namreč treba, da se zavorna pot na mokri asfaltni cesti pri hitrosti 80 km na uro podaljša najmanj za 15 m, kar je največkrat usodno za vozilo, voznika in potnika. Takih primerov je vedno več, kot bi lahko rekli, vedno več novih nezaklešenih voznikov, ki ne vedo, da je treba po mokri cesti voziti drugače kot po suhi. Gotovo pa je eno, da na mokrih cestah karantobirajo tudi vozniki, ki že nekaj let pritisajo na plin

Ze zaradi majhne prometne nesreče nastanejo na cestah veliki zastoji, in še večje možnosti nalezov drugih vozil. Tak primeri pa se najpogosteje pripetijo zaradi nepremišljene in nekontrolirane vožnje enega izmed množice voznikov.

M. METLIJK

Smrt v Betnavskem ribniku

MARIBOR, 9. julija. — Popoldne ob 15. uri je v Betnavskem ribniku ob Tržaški cesti v Mariboru med kopanjem utonil 14-letni Milan Vutolin. Z dve leti starejšim bratom Marjanom sta nameravala preplavati ribnik. Med plavanjem je Marjan opazil, da je mlajši brat plaval pod vodo, pozneje pa izginil. Mislili je, da je zaplaval pod vodo, pozneje pa je poklical gasilce. Ti so Milana iz vode potegnili še mrtvega.

M. S.

Zgorel avto in 2000 DM

LJUTOMER, 9. julija. — Danes ob pol enih zjutraj je po cesti III. reda skokil vas Okoslavci vozil Slavko Znidar, sezonski delavec v Nemčiji. Iz nepojasnenih vzrokov je tu zavil v desno, zletel s cestišča in se zaletel v drevo. Avto je popolnoma zgorel, prav tako pa tudi voznik, v katerem je bilo 2000 DM. Voznik je bil lažje poškodovan.

„Gozdič bi še šumel...“

Pripomba republiškega sekretariata za urbanizem k članku z dne 30. junija

Republiški sekretariat za urbanizem nam je poslal naslednji dopis: »Iz pisma podjetja Rast, objavljenem v Delu dne 30. 6. 1970 pod naslovom „Gozdič bi še šumel...«, izhaja, da se je republiški sekretariat za urbanizem pridružil ustanovam, ki niso bile zadovoljne z zavrnitvijo soglasja za izgradnjo plinarne v Kozsezah ter da je sklical sestanek z namenom, da bi pritisnil na Rast, da spremeni svoje strokovno mnenje. V opombi uredništva je B. Finžgar pripomnil, da se je podjetje Rast težko upiralo republiški sekretariatu za urbanizem, ki naj bi bil stric investitorja.

razvoja mesta Ljubljane (urbanističen program mesta Ljubljane) namenjen za zeleni pas.

Glede na to dejstvo ugotavlja komisija, da izdaja lokalna komisija dovoljenja za gradnjo plinarne na predanem mestu ni mogoča, dokler se pristožno ne spremeni omenjeni generalni plan oziroma urbanistični program mesta Ljubljane.

Iz tega je povsem jasno razvidno, da se republiški sekretariat za urbanizem v vsem ravnal po veljavnih predpisih in po generalnem urbanističnem načrtu — močnem stricu mesta — in tako tudi potrdil strokovno mnenje podjetja Rast. Sprito tega je kakršnakoli trditve o pritisku sekretariata na Rast prav absurdna.

Nesreča z električnim tokom

HRASTNIK, 9. julija. — Danes popoldne se je smrtno ponesrečil Branko Zalokar, star 18 let. Hotel je napeljati žico, da bi priključil gramofon. Pri spajkanju je prijel za neizoliran del žice. Vrglo ga je na tla in med prevozom v trboveljsko bolnišnico je poškodovan podlasec.

M. S.

Umril pri padcu z VOZA

MARIBOR, 9. julija. — Včeraj okoli 15. ure se je pripeljal smrtna nesreča, v kateri je izgubil življenje 85-letni upokojenec Ivan Aurer iz Dogaš pri Reki. Pokojnik je popoldne plesal na Dobovskem polju krave. Po končani paši je vpregel kravi v voz in sedel nanj. Kravi sta hitro potegnili, Aurer je zaradi tega izgubil ravnotežje in padel z voza. Zivali sta ga za vozov vlekli še 30 metrov. Zaradi hudih telesnih poškodb je na kraju nesreče umrl.

B. C.

EKSPRESNA IZDELAVA KLJUČEV

VSAM DELAVNIK OD 7.30—21. URE

- za stanovanjske prostore
- za vse vrste avtomobilov in mopedov
- tudi popravila ključavnic
- zelo ugodne cene

SUPERMARKET KLET · KLET · KLET